

Utbildning och universitetsforskning

16

Förslag till statsbudget för 2011

Utbildning och universitetsforskning

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	17
2	Lagförslag.....	21
2.1	Förslag till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434).....	21
3	Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	25
3.1	Omfattning.....	25
3.2	Utgiftsutveckling	25
3.3	Indelning.....	29
3.4	Utgiftsområdets styrmedel m.m.	35
3.5	Resultatredovisning	36
3.5.1	Internationellt samarbete	36
3.5.2	Svensk utbildning i internationell jämförelse.....	39
3.5.3	Uppföljning av EU:s gemensamma utbildningsmål	39
3.6	Revisionens iakttagelser.....	43
4	Politikens inriktning.....	49
4.1	Barn- och ungdomsutbildning	50
4.1.1	Lärarna är ombärliga	50
4.1.2	Höga kunskapskrav och positiva förväntningar på alla elever	52
4.1.3	Trygghet, elevhälsa och jämställdhet	55
4.1.4	Förskola och pedagogisk omsorg	56
4.1.5	Gymnasieskolan	57
4.1.6	Övrigt	58
4.2	Vuxenutbildning	60
4.2.1	Nya satsningar på yrkesvux	62
4.2.2	Satsningar på yrkeshögskolan	62
4.2.3	Nya satsningar på lärlingsutbildning inom vuxenutbildningen	63
4.2.4	Reformering av kommunernas vuxenutbildning	63
4.2.5	Sfi	63
4.2.6	Folkbildning	64
4.2.7	Samarbete mellan politikområden.....	65
4.3	Universitet och högskolor.....	65
4.3.1	En högskola i världsklass	65
4.3.2	Kvalitet.....	65
4.3.3	Nya steg mot självständighet för universitet och högskolor	67
4.3.4	Satsningen på högskoleplatser.....	69

4.3.5	Tillträdesfrågor	70
4.3.6	Avgifter för utomeuropeiska studenter	70
4.3.7	Studentinflytande	72
4.3.8	Insatser för läraryrket.....	72
4.3.9	Tillstånd att utfärda examen på forskarnivå.....	74
4.3.10	Övrigt inom universitets- och högskoleområdet	74
4.4	Samverkan mellan politikområden	76
4.5	Forskning.....	76
4.5.1	Strategiska forskningsområden.....	76
4.5.2	Kvalitetsbaserad fördelning av forskningsmedel	77
4.5.3	Infrastrukturanläggningar	77
4.5.4	Internationell strategi för forskningspolitiken	79
4.5.5	Ökad självständighet för forskningsstiftelserna.....	79
4.5.6	Innovationskontoren.....	80
4.5.7	Anmälan om uppfinning	80
4.5.8	Klinisk forskning	80
4.5.9	Leveransplikt för elektroniska dokument.....	80
4.6	Internationella frågor	81
5	Barn- och ungdomsutbildning	83
5.1	Omfattning	83
5.2	Resultatredovisning	83
5.2.1	Resultat i den kommunala verksamheten och motsvarande skolformer.....	83
5.2.2	Statliga insatser	92
5.3	Användande av bemyndigande för försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan	95
5.4	Analys.....	96
6	Vuxenutbildning.....	99
6.1	Omfattning	99
6.2	Resultatredovisning	99
6.2.1	Nationell styrning, infrastruktur och validering	99
6.2.2	Behörighetsgivande utbildningar.....	101
6.2.3	Eftergymnasial yrkesutbildning m.m.	105
6.2.4	Integration	110
6.2.5	Profilerade kurser, kulturprogram, studiecirkel och annan gruppverksamhet inom folkbildningen.....	112
6.2.6	Stöd till personer med funktionsnedsättning	113
6.3	Analys och slutsatser.....	115
6.3.1	Fortsatt utveckling, nationell styrning och en infrastruktur för lärande	115
6.3.2	Behörighetsgivande utbildningar.....	116
6.3.3	Eftergymnasial yrkesutbildning.....	118
6.3.4	Integration	119
6.3.5	Profilerade kurser, studiecirkel och annan gruppverksamhet inom folkbildningen	120
6.3.6	Stöd till personer med funktionsnedsättning	120
7	Universitet och högskolor.....	121
7.1	Omfattning	121
7.2	Övergripande om universitet och högskolor.....	121

7.3	Sammanlagning av lärosäten	121
7.4	Kvalitet.....	122
7.5	Internationalisering.....	123
7.6	Integration.....	124
7.7	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	125
7.7.1	Sökande till högskolan.....	126
7.7.2	Prestation och genomströmning.....	129
7.7.3	Examina inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå	130
7.8	Etablering på arbetsmarknaden.....	131
7.9	Utbildning på forskarnivå.....	132
7.10	Personal och kompetensförsörjning.....	133
7.11	Analys och slutsatser	134
7.12	Särskilda frågor.....	136
8	Forskning	137
8.1	Omfattning.....	137
8.2	Resultatredovisning	137
8.2.1	Översikt över forskningsfinansieringen i Sverige	137
8.2.2	Vetenskapsrådet	141
8.2.3	Rymdforskning	143
8.2.4	Internationellt forskningssamarbete och samarbete inom EU	143
8.2.5	Forskningens infrastruktur	144
8.3	Analys och slutsatser	146
8.3.1	Vetenskapsrådet	146
8.3.2	Rymdforskning	146
8.3.3	Internationellt forskningssamarbete och samarbete inom EU	146
8.3.4	Forskningens infrastruktur	147
9	Budgetförslag.....	149
9.1	Anslag för barn-, ungdoms- och vuxenutbildning.....	149
9.1.1	1:1 Statens skolverk	149
9.1.2	1:2 Statens skolinspektion.....	150
9.1.3	1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten.....	150
9.1.4	1:4 Sameskolstyrelsen	152
9.1.5	1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet.....	153
9.1.6	1:6 Särskilda insatser inom skolområdet	156
9.1.7	1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	158
9.1.8	1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	158
9.1.9	1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	159
9.1.10	1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	160
9.1.11	1:11 Förstärkning av basfärdigheter	162
9.1.12	1:12 Bidrag till vissa studier.....	162
9.1.13	1:13 Myndigheten för yrkeshögskolan	163
9.1.14	1:14 Utveckling av vuxenutbildning m.m.....	164
9.1.15	1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning	164
9.1.16	1:16 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom utbildningsområdet m.m.	167
9.2	Anslag för universitets- och högskoleområdet	169
9.2.1	2:1 Högskoleverket.....	171

9.2.2	2:2 Verket för högskoleservice	172
9.2.3	2:3 Uppsala universitet: Grundutbildning	173
9.2.4	2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning.....	175
9.2.5	2:5 Lunds universitet: Grundutbildning	176
9.2.6	2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	177
9.2.7	2:7 Göteborgs universitet: Grundutbildning.....	178
9.2.8	2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning.....	179
9.2.9	2:9 Stockholms universitet: Grundutbildning	180
9.2.10	2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning.....	181
9.2.11	2:11 Umeå universitet: Grundutbildning.....	182
9.2.12	2:12 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	183
9.2.13	2:13 Linköpings universitet: Grundutbildning	184
9.2.14	2:14 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning.....	185
9.2.15	2:15 Karolinska institutet: Grundutbildning	186
9.2.16	2:16 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning.....	187
9.2.17	2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning.....	188
9.2.18	2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	189
9.2.19	2:19 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning.....	190
9.2.20	2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	191
9.2.21	2:21 Karlstads universitet: Grundutbildning	192
9.2.22	2:22 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning.....	193
9.2.23	2:23 Linnéuniversitetet: Grundutbildning	194
9.2.24	2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning.....	195
9.2.25	2:25 Örebro universitet: Grundutbildning	196
9.2.26	2:26 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning.....	197
9.2.27	2:27 Mittuniversitetet: Grundutbildning	198
9.2.28	2:28 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning.....	199
9.2.29	2:29 Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning	200
9.2.30	2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	201
9.2.31	2:31 Malmö högskola: Grundutbildning.....	202
9.2.32	2:32 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	203
9.2.33	2:33 Mälardalens högskola: Grundutbildning.....	204
9.2.34	2:34 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	205
9.2.35	2:35 Dans- och cirkushögskolan: Grundutbildning.....	206
9.2.36	2:36 Stockholms dramatiska högskola: Grundutbildning.....	207
9.2.37	2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning.....	209
9.2.38	2:38 Högskolan i Borås: Grundutbildning.....	210
9.2.39	2:39 Högskolan Dalarna: Grundutbildning.....	211
9.2.40	2:40 Högskolan på Gotland: Grundutbildning	212
9.2.41	2:41 Högskolan i Gävle: Grundutbildning	214
9.2.42	2:42 Högskolan i Halmstad: Grundutbildning.....	215
9.2.43	2:43 Högskolan Kristianstad: Grundutbildning.....	216
9.2.44	2:44 Högskolan i Skövde: Grundutbildning.....	217
9.2.45	2:45 Högskolan Väst: Grundutbildning.....	219
9.2.46	2:46 Konstfack: Grundutbildning	220
9.2.47	2:47 Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning.....	221
9.2.48	2:48 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	222
9.2.49	2:49 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning.....	224

9.2.50	2:50 Södertörns högskola: Grundutbildning.....	225
9.2.51	2:51 Försvarshögskolan: Grundutbildning	226
9.2.52	2:52 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	227
9.2.53	2:53 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	231
9.2.54	2:54 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor.....	233
9.2.55	2:55 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning.....	234
9.3	Forskning	236
9.3.1	3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation.....	236
9.3.2	3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	238
9.3.3	3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	239
9.3.4	3:4 Rymdforskning	240
9.3.5	3:5 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer.....	241
9.3.6	3:6 Institutet för rymdfysik.....	242
9.3.7	3:7 Kungl. biblioteket	243
9.3.8	3:8 Polarforskningssekreteriatet	243
9.3.9	3:9 Sunet	244
9.3.10	3:10 Centrala etikprövningsnämnden.....	245
9.3.11	3:11 Regionala etikprövningsnämnder	246
9.3.12	3:12 Särskilda utgifter för forskningsändamål.....	246
9.4	Anslag för gemensamma ändamål.....	247
9.4.1	4:1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet.....	247
9.4.2	4:2 Unesco m.m.: Avgifter till internationella organisationer	248
9.4.3	4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet.....	249
9.4.4	4:4 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning.....	250

Tabellförteckning

Anslagsbelopp	18
3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	25
3.2 Härledning av ramnivån 2011–2014. Utgiftsområde '16 Utbildning och universitetsforskning	29
3.3 Ramnivå 2011 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	29
3.4 Antal barn och studerande 2004–2009 ¹ , 1 000-tal.....	32
3.5 Offentliga kostnader budgetår 2004–2009, Mdkr ¹	32
3.6 Antal lärare/personal och studerande fördelade på kön, 2004–2009 ¹ , 1 000-tal.....	33
4.1 Statliga riktade satsningar (inklusive studiestöd) inom behörighetsgivande vuxenutbildningar 2009–2012	62
4.2 Statliga satsningar (inklusive studiestöd) inom yrkeshögskolan 2009–2012	62
4.3 Anslagsminskningar 2011 och beräknade minskningar 2013 till följd av införandet av studieavgifter.....	71
6.1 Antal studerande inom behörighetsgivande vuxenutbildningar de senaste tre läsåren	102
6.2 Kursdeltagare inom kommunal vuxenutbildning läsåren 2004/05–2008/09 som slutfört eller avbrutit utbildningen	104
6.3 Antal studerande i eftergymnasial yrkesutbildning 2007–2009	106
6.4 Kostnad (kr) per årsstudieplats för eftergymnasial yrkesutbildning 2007–2009.....	106
6.5 Fördelning av statsbidrag till de nio studieförbunden 2007–2009 (kr)	113
7.1 Högskolenybjörjare läsåret 2008/09 inklusive resp. exklusive inresande studenter efter inriktning	125
7.2 Antal studenter i högskoleutbildning	126
7.3 Antal helårsstudenter, tilldelat takbelopp och utfall per lärosäte 2009.....	127
7.4 Prestationsgrad 2007–2009	129
7.5 Utbildning på forskarnivå.....	132
7.6 Mål och utfall för antal examina på forskarnivå	133
7.7 Könsfördelning inom vissa tjänstekategorier	133
7.8 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer.....	136
8.1 Medel från statsbudgeten 2010 efter mottagare	139
8.2 Beräknade medel för FoU till övriga myndigheter, utgiftsområde och anslag 2010.....	139
8.3 Forskningsstiftelsernas investeringar i FoU.....	141
9.1:1 Anslagsutveckling för Statens skolverk	149
9.1:1 Härledning av anslagsnivån 2011–2014,.....	149
9.1:2 Anslagsutveckling för Statens skolinspektion.....	150
9.1:2 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	150
9.1:3 Anslagsutveckling för Specialpedagogiska skolmyndigheten	150

9.1:3 Offentligrättslig verksamhet.....	151
9.1:3 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	151
9.1:3 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	152
9.1:4 Anslagsutveckling för Sameskolstyrelsen	152
9.1:4 Offentligrättslig verksamhet.....	153
9.1:4 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	153
9.1:5 Anslagsutveckling för utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	153
9.1:5 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	154
9.1:5 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	155
9.1:6 Anslagsutveckling för särskilda insatser inom skolområdet.....	156
9.1:6 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	157
9.1:6 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	157
9.1:7 Anslagsutveckling för maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.....	158
9.1:7 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	158
9.1:8 Anslagsutveckling för bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet m.m.....	158
9.1:8 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	159
9.1:9 Anslagsutveckling för bidrag till svensk undervisning i utlandet.....	159
9.1:9 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	160
9.1:10 Anslagsutveckling för fortbildning av lärare och förskolepersonal.....	160
9.1:10 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	161
9.1:10 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	161
9.1:11 Anslagsutveckling för förstärkning av basfärdigheter.....	162
9.1:11 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	162
9.1:12 Anslagsutveckling för Bidrag till vissa studier.....	162
9.1:12 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	163
9.1:13 Anslagsutveckling för Myndigheten för yrkeshögskolan.....	163
9.1:13 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	163
9.1:14 Anslagsutveckling för Utveckling av vuxenutbildningen m.m.....	164
9.1:14 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	164
9.1:15 Anslagsutveckling för Statligt stöd till vuxenutbildning	164
9.1:15 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	166
9.1:15 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	166
9.1:16 Anslagsutveckling för Bidrag till vissa handikappsåtgärder inom utbildningsområdet m.m.....	167
9.1:16 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	167
9.1:16 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	168
9.1 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning 2011.....	169
9.2 Strategiska forskningsmedel – beslutad fördelning 2010, föreslagen fördelning 2011 och beräknad fördelningen 2012.....	170
9.2:1 Anslagsutveckling för Högskoleverket.....	171
9.2:1 Offentligrättslig verksamhet Högskoleverket.....	171
9.2:1 Uppdragsverksamhet.....	172
9.2:1 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	172
9.2:2 Anslagsutveckling för Verket för högskoleservice	172
9.2:2 Offentligrättslig verksamhet.....	172
9.2:2 Uppdragsverksamhet.....	173
9.2:2 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	173
9.2:3 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Uppsala universitet.....	173
9.2:3 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	174

9.2:3 Uppdragsverksamhet	174
9.2:3 Resursfördelning för grundutbildningen.....	174
9.2:3 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	175
9.2:4 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Uppsala universitet	175
9.2:4 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning	175
9.2:4 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	175
9.2:5 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Lunds universitet.....	176
9.2:5 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	176
9.2:5 Uppdragsverksamhet	176
9.2:5 Resursfördelning för grundutbildningen.....	176
9.2:5 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	177
9.2:6 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Lunds universitet	177
9.2:6 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	177
9.2:7 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Göteborgs universitet	178
9.2:7 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	178
9.2:7 Uppdragsverksamhet	178
9.2:7 Resursfördelning för grundutbildningen.....	178
9.2:7 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	179
9.2:8 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Göteborgs universitet	179
9.2:8 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning	179
9.2:8 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	179
9.2:9 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Stockholms universitet	180
9.2:9 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	180
9.2:9 Uppdragsverksamhet	180
9.2:9 Resursfördelning för grundutbildningen.....	181
9.2:9 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	181
9.2:10 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Stockholms universitet	181
9.2:10 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	182
9.2:11 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Umeå universitet	182
9.2:11 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	182
9.2:11 Uppdragsverksamhet	182
9.2:11 Resursfördelning för grundutbildningen.....	183
9.2:11 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	183
9.2:12 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Umeå universitet	183
9.2:12 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	184
9.2:13 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Linköpings universitet	184
9.2:13 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	184
9.2:13 Uppdragsverksamhet	184
9.2:13 Resursfördelning för grundutbildningen.....	185
9.2:13 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	185
9.2:14 Anslagsutveckling för forskning och forskningsutbildning vid Linköpings universitet	185
9.2:14 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	186
9.2:15 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Karolinska institutet	186
9.2:15 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	186
9.2:15 Uppdragsverksamhet	186

9.2:15 Resursfördelning för grundutbildningen	187
9.2:15 Härledning av anslagsnivån 2011–2014	187
9.2:16 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Karolinska institutet.....	187
9.2:16 Härledning av anslagsnivån 2011–2014	188
9.2:17 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Tekniska högskolan	188
9.2:17 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	188
9.2:17 Uppdragsverksamhet.....	188
9.2:17 Resursfördelning för grundutbildningen	189
9.2:17 Härledning av anslagsnivån 2011–2014	189
9.2:18 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Kungl. Tekniska högskolan	189
9.2:18 Härledning av anslagsnivån 2011–2014	190
9.2:19 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Luleå tekniska universitet	190
9.2:19 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	190
9.2:19 Uppdragsverksamhet.....	190
9.2:19 Resursfördelning för grundutbildningen	191
9.2:19 Härledning av anslagsnivån 2011–2014	191
9.2:20 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Luleå tekniska universitet	191
9.2:20 Härledning av anslagsnivån 2011–2014	192
9.2:21 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Karlstads universitet	192
9.2:21 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	192
9.2:21 Uppdragsverksamhet.....	192
9.2:21 Resursfördelning för grundutbildningen	193
9.2:21 Härledning av anslagsnivån 2011–2014	193
9.2:22 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Karlstads universitet	193
9.2:22 Härledning av anslagsnivån 2011–2014	194
9.2:23 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Linnéuniversitetet.....	194
9.2:23 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	194
9.2:23 Uppdragsverksamhet.....	194
9.2:23 Resursfördelning för grundutbildningen	195
9.2:23 Härledning av anslagsnivån 2011–2013	195
9.2:24 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Linnéuniversitetet.....	195
9.2:24 Härledning av anslagsnivån 2011–2013	196
9.2:25 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Örebro universitet.....	196
9.2:25 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	196
9.2:25 Uppdragsverksamhet.....	196
9.2:25 Resursfördelning för grundutbildningen	197
9.2:25 Härledning av anslagsnivån 2011–2014	197
9.2:26 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Örebro universitet	197
9.2:26 Härledning av anslagsnivån 2011–2014	198
9.2:27 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Mittuniversitetet.....	198
9.2:27 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	198
9.2:27 Uppdragsverksamhet.....	198
9.2:27 Resursfördelning för grundutbildningen	199
9.2:27 Härledning av anslagsnivån 2011–2014	199

9.2:28 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Mittuniversitetet	199
9.2:28 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	200
9.2:29 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Blekinge tekniska högskola	200
9.2:29 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	200
9.2:29 Uppdragsverksamhet	200
9.2:29 Resursfördelning för grundutbildningen.....	201
9.2:29 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	201
9.2:30 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Blekinge tekniska högskola.....	201
9.2:30 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	202
9.2:31 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Malmö högskola	202
9.2:31 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	202
9.2:31 Uppdragsverksamhet	202
9.2:31 Resursfördelning för grundutbildningen.....	203
9.2:31 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	203
9.2:32 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Malmö högskola.....	203
9.2:32 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	204
9.2:33 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Mälardalens högskola.....	204
9.2:33 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	204
9.2:33 Uppdragsverksamhet	204
9.2:33 Resursfördelning för grundutbildningen.....	205
9.2:33 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	205
9.2:34 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Mälardalens högskola.....	205
9.2:34 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	206
9.2:35 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Dans- och cirkushögskolan	206
9.2:35 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	206
9.2:35 Uppdragsverksamhet	206
9.2:35 Resursfördelning för grundutbildningen.....	206
9.2:35 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	207
9.2:36 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Stockholms dramatiska högskola.....	207
9.2:36 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	207
9.2:36 Uppdragsverksamhet	207
9.2:36 Resursfördelning för grundutbildningen.....	208
9.2:36 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	209
9.2:37 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Gymnastik- och idrottshögskolan	209
9.2:37 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	209
9.2:37 Uppdragsverksamhet	209
9.2:37 Resursfördelning för grundutbildningen.....	210
9.2:37 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	210
9.2:38 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Borås.....	210
9.2:38 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	210
9.2:38 Uppdragsverksamhet	210
9.2:38 Resursfördelning för grundutbildningen.....	211
9.2:38 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	211
9.2:39 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Dalarna	211
9.2:39 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	211

9.2:39 Uppdragsverksamhet.....	211
9.2:39 Resursfördelning för grundutbildningen	212
9.2:39 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	212
9.2:40 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan på Gotland.....	212
9.2:40 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	213
9.2:40 Uppdragsverksamhet.....	213
9.2:40 Resursfördelning för grundutbildningen	213
9.2:40 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	213
9.2:41 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Gävle	214
9.2:41 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	214
9.2:41 Uppdragsverksamhet.....	214
9.2:41 Resursfördelning för grundutbildningen	214
9.2:41 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	215
9.2:42 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Halmstad	215
9.2:42 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	215
9.2:42 Uppdragsverksamhet.....	215
9.2:42 Resursfördelning för grundutbildningen	216
9.2:42 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	216
9.2:43 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Kristianstad.....	216
9.2:43 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	216
9.2:43 Uppdragsverksamhet.....	216
9.2:43 Resursfördelning för grundutbildningen	217
9.2:43 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	217
9.2:44 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Skövde.....	217
9.2:44 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	218
9.2:44 Uppdragsverksamhet.....	218
9.2:44 Resursfördelning för grundutbildningen	218
9.2:44 Härledning av anslagsnivån 2011–2014	219
9.2:45 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Väst	219
9.2:45 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	219
9.2:45 Uppdragsverksamhet.....	219
9.2:45 Resursfördelning för grundutbildningen	220
9.2:45 Härledning av anslagsnivån 2011–2014	220
9.2:46 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Konstfack	220
9.2:46 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	221
9.2:46 Uppdragsverksamhet.....	221
9.2:46 Resursfördelning för grundutbildningen	221
9.2:46 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	221
9.2:47 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Konsthögskolan.....	221
9.2:47 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	222
9.2:47 Uppdragsverksamhet.....	222
9.2:47 Resursfördelning för grundutbildningen	222
9.2:47 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	222
9.2:48 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	222
9.2:48 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	223
9.2:48 Uppdragsverksamhet.....	223
9.2:48 Resursfördelning för grundutbildningen	223
9.2:48 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	223
9.2:49 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Operahögskolan i Stockholm ...	224
9.2:49 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	224

9.2:49 Uppdragsverksamhet	224
9.2:49 Resursfördelning för grundutbildningen.....	224
9.2:49 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	224
9.2:50 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Södertörns högskola	225
9.2:50 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	225
9.2:50 Uppdragsverksamhet	225
9.2:50 Resursfördelning för grundutbildningen.....	225
9.2:50 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	226
9.2:51 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Försvarshögskolan	226
9.2:51 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	226
9.2:51 Uppdragsverksamhet	226
9.2:51 Resursfördelning för grundutbildningen.....	226
9.2:51 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	227
9.2:52 Anslagsutveckling för anslaget Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	227
9.2:52 Fördelning på anslagposter	227
9.2:52 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	231
9.2:53 Anslagsutvecklingen för anslaget Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	231
9.2:53 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	232
9.2:53 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	233
9.2:54 Anslagsutveckling för anslaget Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor.....	233
9.2:54 Fördelning av forskningsmedel på anslagposter.....	234
9.2:54 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	234
9.2:55 Anslagsutveckling för anslaget Ersättning för klinisk utbildning och forskning.....	234
9.2:56 Läkarutbildning som omfattas av anslaget 2:55	235
9.2:56 Tandläkarutbildning som omfattas av anslaget 2:55.....	236
9.2:55 Fördelning av anslagsmedel per universitet.....	236
9.2:55 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	236
9.3:1 Anslagsutveckling Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation...236	
9.3:1 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden, Vetenskapsrådet	237
9.3:1 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	238
9.3:2 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer.....	238
9.3:2 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden, Vetenskapsrådet	239
9.3:2 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	239
9.3:3 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Förvaltning	239
9.3:3 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	239
9.3:4 Anslagsutveckling för Rymdforskning	240
9.3:4 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden, Rymdstyrelsen.....	240
9.3:4 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	241
9.3:5 Anslagsutveckling för Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer.....	241
9.3:5 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden, Rymdstyrelsen.....	242
9.3:5 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	242
9.3:6 Anslagsutveckling för Institutet för rymdfysik	242
9.3:6 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	242
9.3:7 Anslagsutveckling Kungl. biblioteket	243
9.3:7 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	243

9.3:8 Anslagsutveckling för Polarforskningssekretariatet.....	243
9.3:8 Uppdragsverksamhet Polarforskningssekretariatet	244
9.3:8 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	244
9.3:9 Anslagsutveckling för Sunet	244
9.3:9 Uppdragsverksamhet Sunet	245
9.3:9 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	245
9.3:10 Anslagsutveckling för Centrala etikprövningsnämnden.....	245
9.3:10 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	245
9.3:11 Anslagsutveckling för Regionala etikprövningsnämnder	246
9.3:11 Avgiftsfinansierad verksamhet, Regionala etikprövningsnämnder.....	246
9.3:11 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	246
9.3:12 Anslagsutveckling för Särskilda utgifter för forskningsändamål.....	246
9.3:12 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	247
9.4:1 Anslagsutveckling för Internationella programkontoret för utbildningsområdet	247
9.4:1 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	248
9.4:1 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	248
9.4:2 Anslagsutveckling för Unesco m.m.: Avgifter till internationella organisationer	248
9.4:2 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	249
9.4:3 Anslagsutveckling för Kostnader för Svenska Unescorådet.....	249
9.4:3 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	250
9.4.4 Anslagsutveckling för Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning.....	250
9.4.4 Härledning av anslagsnivån 2011–2014.....	250

Diagramförteckning

3.1 Andelen 18–24 åringar utan fullföljd gymnasieutbildning och som inte befinner sig i utbildning.....	40
3.2 Andel 15-åringar med svag läsförmåga i PISA:s lästest	40
3.3 Andelen lågpresterande 15-åringar i matematik.....	40
3.4 Andelen lågpresterande 15-åringar i naturvetenskap	41
3.5 Andelen 20–24-åringar med fullföljd gymnasieutbildning	41
3.6 Ökning av antalet högskoleexaminerade inom matematik, naturvetenskap och teknik mellan 2000–2007	41
3.7 Andelen kvinnor och män bland examinerade inom matematik, naturvetenskap och teknik	41
3.8 Andelen i åldern 25–64 år som deltagit i någon form av utbildning	42
3.9 Andelen deltagande i förskoleverksamhet	42
3.10 Andelen i åldern 30–34 år med slutförd högre utbildning.....	42
5.1 Antal barn 1–5 år i förskoleverksamhet 2004–2009	83
5.2 Andelen barn i förskolor med enskild huvudman 2009.....	84
5.3 Antal barn per årsarbetare i fritidshem 2004–2009	85
5.4 Olika elevgruppers meritvärden 2009	86
5.5 Elever på program och motsvarande 2004/05 och 2009/10.....	90
5.6 Fullföljd utbildning inom fyra år för nybörjare i gymnasieskolan hösten 2005	91
6.1 Indexerad förändring av antalet elever och kursdeltagare i komvux läsåren 1992/93–2008/09.....	102
6.2 Kostnadsutveckling (miljoner kr) för komvux	104
6.3 Antal pågående Yh-utbildningar 2009 efter län.....	107
6.4 Antalet elever i sfi läsåren 1993/94–2008/09	110
6.5 Andel lärare (heltidsanställningar) med högskoleexamen med pedagogisk inriktning läsåren 2007/08–2009/10 fördelade på anordnare	111
6.6 Antal studerande i särvux 2009.....	114
7.1 Antal in- och utresande studenter läsåren 1998/99–2008/09	123
7.2 Andel arbetslösa 16–64 år efter utbildningsnivå, 1994–2009.....	131
8.1 Ökning i procent av antalet vetenskapliga artiklar i vissa europeiska länder sedan 1984	138
8.2 Ökning i procent av antalet vetenskapliga artiklar i de nordiska länderna sedan 1984	138
8.3 Genomsnittligt antal citeringar per artikel och land 1984–2008	138
8.4 Medelciteringar för olika vetenskapsområden, 1984–2008 där 1,0 motsvarar världsgenomsnittet.....	138

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. antar regeringens förslag till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434) (avsnitt 2.1 och 9.2.36),
2. bemyndigar regeringen att under 2011–2014 besluta om kapitaltillskott till holdingbolag knutna till universitet och högskolor (avsnitt 4.3.3),
3. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 1:3 *Specialpedagogiska skolmyndigheten* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 12 000 000 kronor under 2012 och 2013 (avsnitt 9.1.3),
4. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 100 000 000 kronor under 2012 och 2013 (avsnitt 9.1.5),
5. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 37 000 000 kronor under 2012 (avsnitt 9.1.6),
6. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 200 000 000 kronor under 2012 (avsnitt 9.1.10),
7. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 1:15 *Statligt stöd till vuxenutbildning* besluta om bidrag till yrkeshögskolan, kvalificerad yrkesutbildning och lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 986 920 000 kronor under 2012 och högst 613 080 000 kronor under 2013–2014 (avsnitt 9.1.15),
8. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 1:16 *Bidrag till vissa handikappåtgärder inom utbildningsområdet m.m.* besluta om stöd för studerande med funktionshinder vid folkhögskolor, universitet och högskolor som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 77 000 000 kronor under 2012 (avsnitt 9.1.16),
9. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 2:53 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 000 000 kronor under 2012 (avsnitt 9.2.53),
10. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst

- 9 000 000 000 kronor under 2012–2016 (avsnitt 9.3.1),
11. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 873 000 000 kronor under 2012–2016 (avsnitt 9.3.2),
  12. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 3:4 *Rymdforskning* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 150 000 000 kronor under 2012–2016 (avsnitt 9.3.4),
  13. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 3:5 *Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 100 000 000 kronor under 2012–2016 (avsnitt 9.3.5),
  14. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 4:1 *Internationella programkontoret för utbildningsområdet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 000 000 kronor under 2012 (avsnitt 9.4.1),
  15. för budgetåret 2011 anvisar anslagen under utgiftsområde 16 *Utbildning och universitetsforskning* enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
1:1 Statens skolverk	Ramanslag	315 768
1:2 Statens skolinspektion	Ramanslag	338 543
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	Ramanslag	704 200
1:4 Sameskolstyrelsen	Ramanslag	26 659
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	Ramanslag	917 040
1:6 Särskilda insatser inom skolområdet	Ramanslag	419 761
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	Ramanslag	3 660 000
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	Ramanslag	151 603
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	Ramanslag	101 565
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	Ramanslag	1 046 100
1:11 Förstärkning av basfärdigheter	Ramanslag	400 000
1:12 Bidrag till vissa studier	Ramanslag	15 525
1:13 Myndigheten för yrkeshögskolan	Ramanslag	104 830
1:14 Utveckling av vuxenutbildning m.m.	Ramanslag	8 721
1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning	Ramanslag	3 350 142
1:16 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom utbildningsområdet m.m.	Ramanslag	145 618
2:1 Högskoleverket	Ramanslag	177 031
2:2 Verket för högskoleservice	Ramanslag	19 957
2:3 Uppsala universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 393 036
2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 717 156
2:5 Lunds universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 756 694
2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 754 167
2:7 Göteborgs universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 770 474
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 319 593
2:9 Stockholms universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 601 402
2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 373 807
2:11 Umeå universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 206 975

2:12	Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	935 352
2:13	Linköpings universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 295 829
2:14	Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	695 834
2:15	Karolinska institutet: Grundutbildning	Ramanslag	704 019
2:16	Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 201 613
2:17	Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning	Ramanslag	1 063 687
2:18	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	999 582
2:19	Luleå tekniska universitet: Grundutbildning	Ramanslag	628 702
2:20	Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	322 059
2:21	Karlstads universitet: Grundutbildning	Ramanslag	591 229
2:22	Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	189 142
2:23	Linnéuniversitetet: Grundutbildning	Ramanslag	958 670
2:24	Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	266 652
2:25	Örebro universitet: Grundutbildning	Ramanslag	664 018
2:26	Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	207 485
2:27	Mittuniversitetet: Grundutbildning	Ramanslag	515 111
2:28	Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	190 623
2:29	Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning	Ramanslag	297 326
2:30	Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	80 617
2:31	Malmö högskola: Grundutbildning	Ramanslag	874 647
2:32	Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	101 332
2:33	Mälardalens högskola: Grundutbildning	Ramanslag	589 894
2:34	Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	75 382
2:35	Dans- och cirkushögskolan: Grundutbildning	Ramanslag	49 438
2:36	Stockholms dramatiska högskola: Grundutbildning	Ramanslag	113 295
2:37	Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning	Ramanslag	86 840
2:38	Högskolan i Borås: Grundutbildning	Ramanslag	441 487
2:39	Högskolan Dalarna: Grundutbildning	Ramanslag	430 234
2:40	Högskolan på Gotland: Grundutbildning	Ramanslag	136 410
2:41	Högskolan i Gävle: Grundutbildning	Ramanslag	410 470
2:42	Högskolan i Halmstad: Grundutbildning	Ramanslag	365 602
2:43	Högskolan Kristianstad: Grundutbildning	Ramanslag	344 199
2:44	Högskolan i Skövde: Grundutbildning	Ramanslag	321 473
2:45	Högskolan Väst: Grundutbildning	Ramanslag	343 014
2:46	Konstfack: Grundutbildning	Ramanslag	130 543
2:47	Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning	Ramanslag	59 694
2:48	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	Ramanslag	136 440
2:49	Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning	Ramanslag	18 358
2:50	Södertörns högskola: Grundutbildning	Ramanslag	371 806
2:51	Försvarshögskolan: Grundutbildning	Ramanslag	22 675
2:52	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	Ramanslag	2 692 546
2:53	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	Ramanslag	479 520
2:54	Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor	Ramanslag	487 804
2:55	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	Ramanslag	2 193 303
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	Ramanslag	4 348 279
3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	Ramanslag	260 061

3:3	Vetenskapsrådet: Förvaltning	Ramanslag	115 730
3:4	Rymdforskning	Ramanslag	94 759
3:5	Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	Ramanslag	108 791
3:6	Institutet för rymdfysik	Ramanslag	47 793
3:7	Kungl. biblioteket	Ramanslag	328 330
3:8	Polarforskningssekreteriatet	Ramanslag	36 861
3:9	Sunet	Ramanslag	42 740
3:10	Centrala etikprövningsnämnden	Ramanslag	9 018
3:11	Regionala etikprövningsnämnder	Ramanslag	39 380
3:12	Särskilda utgifter för forskningsändamål	Ramanslag	114 459
4:1	Internationella programkontoret för utbildningsområdet	Ramanslag	57 559
4:2	Unesco m.m.: Avgifter till internationella organisationer	Ramanslag	30 886
4:3	Kostnader för Svenska Uneskorådet	Ramanslag	4 493
4:4	Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	Ramanslag	12 054
Summa			54 531 516

2 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434)

Härigenom föreskrivs att bilagan till högskolelagen (1992:1434) ska ha följande lydelse.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

Bilaga¹

Gällande lydelse

I denna bilaga anges de högskolor som enligt 1 kap. 17 § får utfärda en gemensam examen.

Uppsala universitet
 Lunds universitet
 Göteborgs universitet
 Stockholms universitet
 Umeå universitet
 Linköpings universitet
 Karolinska institutet (universitet)
 Kungl. Tekniska högskolan (universitet)
 Luleå tekniska universitet
 Karlstads universitet
 Linnéuniversitetet
 Örebro universitet
 Mittuniversitetet
 Sveriges lantbruksuniversitet

---

¹ Senast lydelse 2009:1534.

Blekinge tekniska högskola
Dans- och cirkushögskolan
Dramatiska institutet
Försvarshögskolan
Gymnastik- och idrottshögskolan
Högskolan i Borås
Högskolan Dalarna
Högskolan på Gotland
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan Väst
Konstfack
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Malmö högskola
Mälardalens högskola
Operahögskolan i Stockholm
Södertörns högskola
Teaterhögskolan i Stockholm

Föreslagen lydelse

Uppsala universitet
Lunds universitet
Göteborgs universitet
Stockholms universitet
Umeå universitet
Linköpings universitet
Karolinska institutet (universitet)
Kungl. Tekniska högskolan (universitet)
Luleå tekniska universitet
Karlstads universitet
Linnéuniversitetet
Örebro universitet
Mittuniversitetet
Sveriges lantbruksuniversitet

Blekinge tekniska högskola
Dans- och cirkushögskolan
Försvarshögskolan
Gymnastik- och idrottshögskolan
Högskolan i Borås
Högskolan Dalarna
Högskolan på Gotland
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan Väst
Konstfack
Kungl. Konsthögskolan

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Malmö högskola
Mälardalens högskola
Operahögskolan i Stockholm
Stockholms dramatiska högskola
Södertörns högskola

3 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

3.1 Omfattning

Utgiftsområdet omfattar förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och skola, vuxenutbildning

och annan yrkesutbildning, högre utbildning och forskning samt myndigheter inom utbildnings- och forskningsområdet.

3.2 Utgiftsutveckling

Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Miljoner kronor

	Utfall 2009	Budget 2010 ¹	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014
<i>Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning</i>							
1:1 Statens skolverk	295	314	316	316	319	324	331
1:2 Statens skolinspektion	307	337	336	339	342	347	355
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	656	701	680	704	712	723	738
1:4 Sameskolstyrelsen	36	27	26	27	27	27	29
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	573	930	855	917	1 141	1 299	939
1:6 Särskilda insatser inom skolområdet	486	492	481	420	428	435	443
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	3 658	3 660	3 660	3 660	3 660	3 660	3 660
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	115	152	114	152	154	157	160
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	87	97	98	102	103	104	106
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	753	1 264	933	1 046	330	285	135
1:11 Förstärkning av basfärdigheter	243	500	486	400	250	0	0
1:12 Bidrag till vissa studier	16	16	15	16	16	16	16
1:13 Myndigheten för yrkeshögskolan	49	104	100	105	104	105	108
1:14 Utveckling av vuxenutbildning m.m.	3	8	8	9	9	9	9
1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning	785	3 132	2 998	3 350	1 946	1 986	2 038
1:16 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom utbildningsområdet m.m.		0		146	147	149	151
Summa Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning	8 061	11 733	11 106	11 706	9 688	9 625	9 215

<i>Universitet och högskolor</i>							
2:1 Högskoleverket	170	177	178	177	179	181	186
2:2 Verket för högskoleservice	20	20	19	20	20	20	21
2:3 Uppsala universitet: Grundutbildning	1 266	1 398	1 338	1 393	1 350	1 358	1 384
2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning	1 398	1 650	1 650	1 717	1 803	1 826	1 862
2:5 Lunds universitet: Grundutbildning	1 761	1 763	1 803	1 757	1 787	1 791	1 825
2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	1 393	1 695	1 733	1 754	1 850	1 874	1 910
2:7 Göteborgs universitet: Grundutbildning	1 679	1 765	1 765	1 770	1 793	1 816	1 852
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning	1 140	1 285	1 285	1 320	1 332	1 350	1 376
2:9 Stockholms universitet: Grundutbildning	1 449	1 642	1 576	1 601	1 616	1 644	1 676
2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	1 190	1 336	1 336	1 374	1 399	1 418	1 445
2:11 Umeå universitet: Grundutbildning	1 157	1 210	1 233	1 207	1 217	1 224	1 248
2:12 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	802	904	904	935	965	978	997
2:13 Linköpings universitet: Grundutbildning	1 227	1 295	1 303	1 296	1 321	1 311	1 336
2:14 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	571	670	670	696	726	736	750
2:15 Karolinska institutet: Grundutbildning	627	701	650	704	680	693	709
2:16 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	909	1 132	1 132	1 202	1 271	1 282	1 307
2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning	1 037	1 079	1 096	1 064	1 029	940	959
2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	762	931	931	1 000	1 089	1 103	1 125
2:19 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning	542	631	615	629	639	644	656
2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	284	310	310	322	333	337	344
2:21 Karlstads universitet: Grundutbildning	546	595	604	591	563	571	582
2:22 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	178	187	187	189	191	193	197
2:23 Linnéuniversitetet: Grundutbildning		959	872	959	961	973	992
2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning		262	262	267	269	273	278
2:25 Örebro universitet: Grundutbildning	606	666	657	664	652	661	674
2:26 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning	186	203	203	207	210	212	216
2:27 Mittuniversitetet: Grundutbildning	474	521	559	515	511	513	521
2:28 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	176	187	187	191	192	195	199
2:29 Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning	262	302	302	297	274	253	258
2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	77	80	80	81	81	82	84
2:31 Malmö högskola: Grundutbildning	809	874	849	875	860	871	888
2:32 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	90	100	100	101	102	104	106
2:33 Mälardalens högskola: Grundutbildning	523	594	528	590	577	567	577
2:34 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	63	74	74	75	76	77	79

2:35 Dans- och cirkushögskolan: Grundutbildning	49	49	48	49	50	51	52
2:36 Stockholms dramatiska högskola: Grundutbildning		0		113	115	116	119
2:37 Gymnastik- och idrotthögskolan: Grundutbildning	50	51	51	87	88	89	91
2:38 Högskolan i Borås: Grundutbildning	427	441	431	441	430	419	427
2:39 Högskolan Dalarna: Grundutbildning	405	435	426	430	401	396	404
2:40 Högskolan på Gotland: Grundutbildning	131	137	134	136	130	132	135
2:41 Högskolan i Gävle: Grundutbildning	387	412	423	410	418	411	419
2:42 Högskolan i Halmstad: Grundutbildning	331	368	368	366	349	346	353
2:43 Högskolan Kristianstad: Grundutbildning	308	344	338	344	349	347	354
2:44 Högskolan i Skövde: Grundutbildning	290	319	331	321	315	316	322
2:45 Högskolan Väst: Grundutbildning	307	344	334	343	315	310	315
2:46 Konstfack: Grundutbildning	126	130	130	131	132	134	136
2:47 Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning	58	60	60	60	60	61	62
2:48 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	132	136	136	136	138	140	142
2:49 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning	18	18	18	18	19	19	19
2:50 Södertörns högskola: Grundutbildning	314	373	366	372	351	360	367
2:51 Försvarshögskolan: Grundutbildning	22	23	22	23	23	23	24
2:52 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	2 256	2 622	2 536	2 693	2 731	2 696	2 748
2:53 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	1 681	413	421	480	883	1 328	1 249
2:54 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor	404	479	479	488	493	499	509
2:55 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 087	2 173	2 173	2 193	2 230	2 274	2 323
Summa Universitet och högskolor	33 154	36 524	36 219	37 174	37 940	38 540	39 185
<i>Forskning</i>							
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	4 060	4 500	4 401	4 348	4 639	4 702	4 798
3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer		0	0	260	260	260	260
3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	111	115	112	116	117	119	121
3:4 Rymdforskning	194	197	193	95	96	97	98
3:5 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer		0	0	109	109	109	109
3:6 Institutet för rymdfysik	47	48	47	48	48	49	50
3:7 Kungl. biblioteket	315	320	318	328	332	336	343
3:8 Polarforskningssektariatet	24	31	30	37	37	38	39
3:9 Sunet	42	42	41	43	43	44	45
3:10 Centrala etikprövningsnämnden	5	9	9	9	9	9	9
3:11 Regionala etikprövningsnämnder	31	39	38	39	40	40	41
3:12 Särskilda utgifter för forskningsändamål	88	118	116	114	116	117	120
Summa Forskning	4 916	5 419	5 304	5 546	5 846	5 921	6 034

<i>Vissa gemensamma ändamål</i>							
4:1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet	55	57	57	58	59	59	61
4:2 Unesco m.m.: Avgifter till internationella organisationer		0	0	31	31	31	31
4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet	31	34	33	4	5	5	5
4:4 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	9	12	10	12	12	12	13
Summa Vissa gemensamma ändamål	95	103	99	105	106	107	109
<i>Äldreanslag</i>							
2010 2:36 Dramatiska institutet: Grundutbildning	81	84	84	0	0	0	0
2010 2:51 Teaterhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	29	30	30	0	0	0	0
2009 1:16 Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning	22	0		0	0	0	0
2009 1:17 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning	1 270	0	0	0	0	0	0
2009 2:23 Växjö universitet: Grundutbildning	471	0	35	0	0	0	0
2009 2:24 Växjö universitet: Forskning och forskarutbildning	167	0		0	0	0	0
2009 2:33 Högskolan i Kalmar: Grundutbildning	421	0	63	0	0	0	0
2009 2:34 Högskolan i Kalmar: Forskning och forskarutbildning	79	0		0	0	0	0
2008 25:78 Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning	3	0	4	0	0	0	0
2008 25:84 Avvecklingsmyndigheten för skolmyndigheter m.m.	78	0	25	0	0	0	0
Summa Äldreanslag	2 628	113	240	0	0	0	0
Totalt för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	48 855	53 892	52 969	54 532	53 581	54 194	54 543

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

**Tabell 3.2 Härledning av ramnivån 2011–2014.
Utgiftsområde '16 Utbildning och universitetsforskning**

Miljoner kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	53 561	53 561	53 561	53 561
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	337	855	1 522	2 566
Beslut	599	- 886	- 930	- 1 548
Övriga makro- ekonomiska förutsätt- ningar	25	66	66	66
Volym				
Överföring till/från andra utgifts- områden	51	50	41	36
Övrigt ³	- 41	- 64	- 66	- 138
Ny ramnivå	54 532	53 581	54 194	54 543

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Vissa anslag minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

**Tabell 3.3 Ramnivå 2011 realekonomiskt fördelad.
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning**

Miljoner kronor

	2011
Transfereringar ¹	13 132
Verksamhetskostnader ²	40 543
Investeringar ³	856
Summa ramnivå	54 532

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2009 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

3.3 Indelning

Utgiftsområdet Utbildning och universitetsforskning har i huvudsak följande omfattning och behandlas i följande avsnitt.

- **Barn- och ungdomsutbildning**
förskoleverksamhet

förskoleklass
skolbarnsomsorg
grundskola
gymnasieskola
specialskola
särskola
sameskola
svensk skola i utlandet

- **Vuxenutbildning**
kommunal vuxenutbildning (komvux)
vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särsvux)
svenskundervisning för invandrare (sfi)
utbildning inom yrkeshögskolan
kvalificerad yrkesutbildning
folkbildning
vissa kompletterande utbildningar med enskilda huvudmän
- **Högskoleverksamhet**
universitet och högskolor med statlig huvudman (högskoleutbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå samt forskning) och enskilda utbildningsanordnare av högskoleutbildning
- **Forskning**
statlig finansiering av forskning och forskningsmyndigheter.

I utgiftsområdet ingår även myndigheter inom skol-, vuxenutbildnings- och högskoleområdet och vissa myndigheter inom forskningsområdet samt medlemsavgifter till Unesco och verksamheten vid Svenska Unescorådet.

De samlade kostnaderna inom utgiftsområdet uppgår till ca 258 miljarder kronor, inklusive medel från kommuner och landsting. Delar av de medel som kommuner och landsting avsätter för utbildning finansieras genom de generella statsbidragen till kommunerna. Huvudmannaskapet för den verksamhet som ingår i utgiftsområdet delas mellan stat, kommun, landsting och enskilda huvudmän.

Kommunerna är huvudmän för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och viss vuxenutbildning (bl.a. komvux, särsvux och sfi). Därutöver finns fristående huvudmän som bedriver verksamhet som motsvarar förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola. Staten är huvudman för specialskolan och

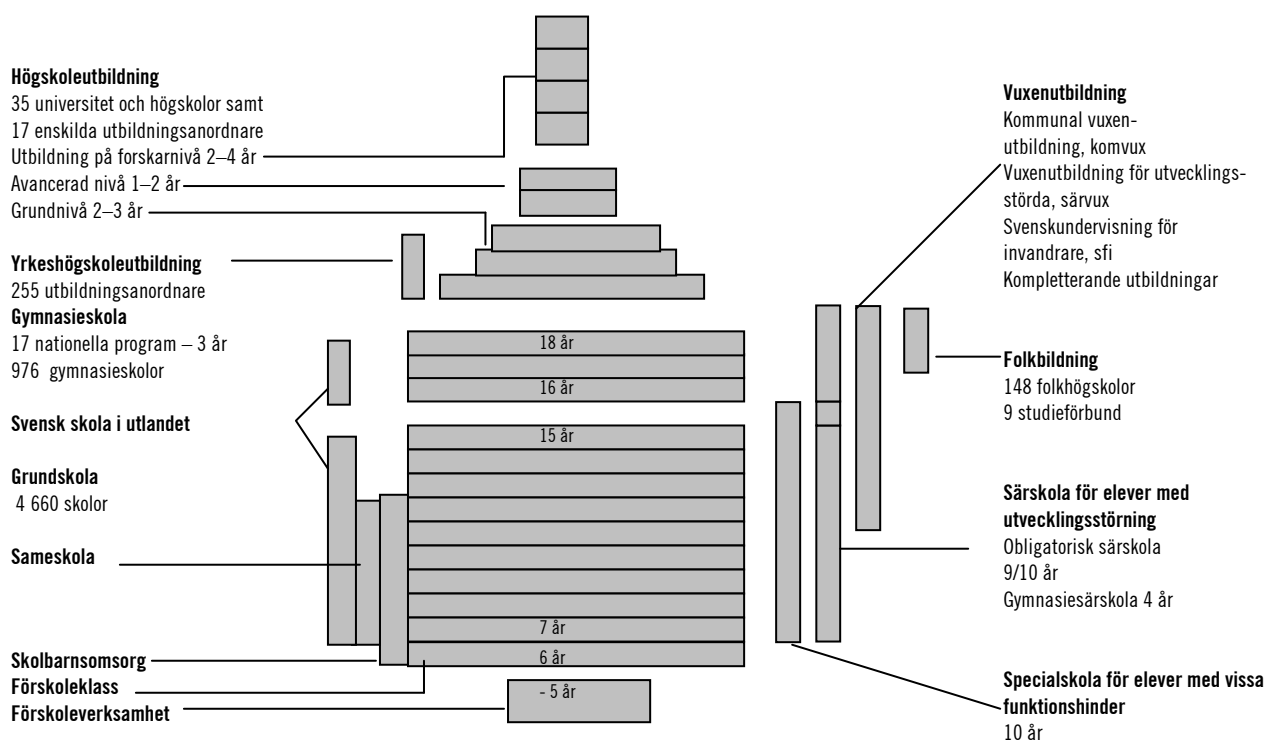
sameskolan. Inom folkbildningen (främst folkhögskolor och studieförbund) förekommer framför allt enskilda huvudmän. Staten är huvudman för flertalet universitet och högskolor, men det finns även ett antal enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet.

Anslagen inom utgiftsområdet finansierar endast till en mindre del förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning, som främst finansieras med kommunala skattemedel, men även via det generella statliga bidraget till kommunerna samt vissa riktade statsbidrag. Avgifter svarar för en del av finansieringen av förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen samt vissa myndigheter, men utgör i övrigt en mycket liten andel. Anslagen inom utbildningsområdet finansierar högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå vid statliga universitet och högskolor och de enskilda

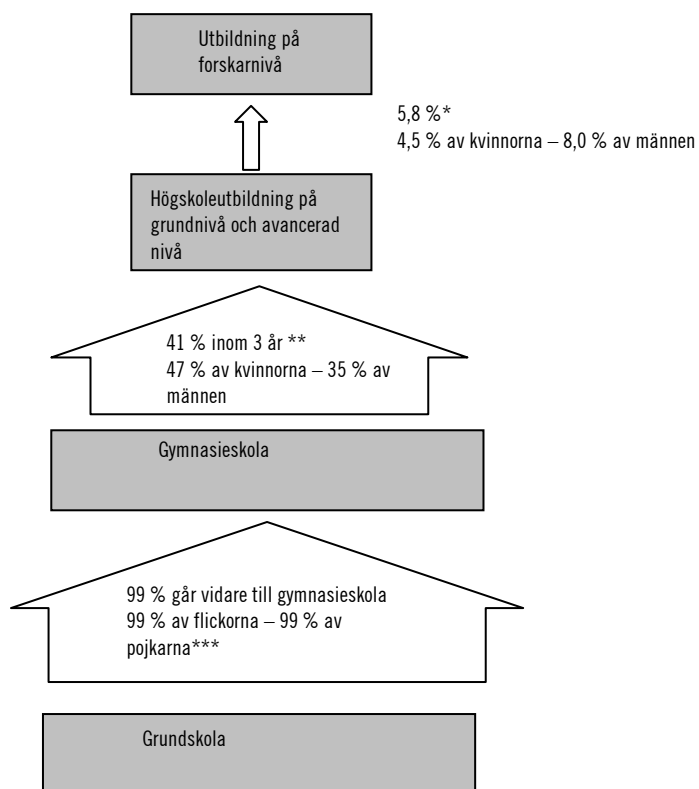
utbildningsanordnarna inom högskoleområdet samt yrkeshögskoleutbildningar, kvalificerade yrkesutbildningar och vissa kompletterade utbildningar. Från och med 2011 ska högskolestudier finansieras till viss del genom avgifter i och med införandet av studieavgifter för tredjelandsmedborgare. Forskning och utbildning på forskarnivå vid universitet och högskolor finansieras genom direkta anslag och medel från anslagsfinansierade forskningsråd. Forskning finansieras även av forskningsstiftelser, EU och andra externa finansiärer.

Nedanstående figur och efterföljande tre tabeller ger en översikt över utgiftsområdet och bygger på statistik från Statistiska centralbyrån om inget annat anges.

SVERIGES UTBILDNINGSSYSTEM 2009

Övergångar mellan utbildningsformer 2009

* Siffrorna omfattar de examinerade i högskolans grundutbildning 2000/01–2004/05 som övergått till forskarutbildning t.o.m. läsåret 2008/09.

** Siffrorna omfattar de som avslutade sina gymnasiestudier 2005/06.

*** Siffrorna omfattar de som avslutade sina grundskolestudier 2008/09.

Tabell 3.4 Antal barn och studerande 2004–2009¹, 1 000-tal

Skolform	Läsår					
	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09
Barn- och ungdomsutbildning						
Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg ^{2, 6} därav	734	726	736	756	779	803
Förskola	352	364	379	396	417	433
Annan pedagogisk omsorg	40	36	33	31	28	25
Fritidshem	342	326	323	329	335	346
Förskoleklass ^{2, 3}	90	89	88	92	93	98
Grundskola ^{2, 3}	1046	1024	995	962	936	906
Gymnasieskola	334	348	359	376	390	396
Svenska utlandsskolor ⁴	1,2	1,2	1,2	1,3	1,4	1,4
Särskola totalt (obligatorisk och gymnasiesärskola)	22	22	22	23	23	23
Obligatorisk särskola	15	15	14	14	14	13
Gymnasiesärskola	6,7	7,1	7,8	8,2	8,7	9,3
Specialskola	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5
Vuxenutbildning						
Komvux ⁵	146	144	142	125	100	101
Särvux	4,7	4,8	5,0	4,9	5,0	4,9
Sfi	48	48	53	65	74	84
Kvalificerad yrkesutbildning (KY) och Yrkes- högskoleutbildningar (YH) ^{6, 10}	21	27	33	37	40	42
Folkhögskolor ⁶	27	27	28	26	26	27
Kompletterande utbildningar	5,9	5,7	5,3	5,6	5,4	5,2
Högskoleutbildning						
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå ^{5, 8, 11}	303	295	285	278	280	304
Forskarstuderande ⁹	20	19	18	17	17	17

¹ Uppgifterna avser läsår och antal barn/elever/studerande och är hämtade från Sveriges officiella statistik om inget annat anges.

² Avser antalet inskrivna barn den 15 oktober.

³ Inklusive sameskola.

⁴ Antal elever i reguljär utbildning.

⁵ Antal, omräknat till heltidsstuderande.

⁶ Avser kalenderår som sammanfaller med läsårets vårtermin.

⁷ Avser antal deltagande i långa kurser.

⁸ Avser helårsstudenter på grundnivå exkl. uppdragsutbildning.

⁹ Avser antal doktorander med minst 1 procents aktivitet under hösten.

Uppgifterna ej kompletterade med efterrapporteringar. Källa: Högskoleverkets NU-databas.

¹⁰ Uppgifterna för 2006 till 2009 är hämtade från Myndigheten för yrkeshögskolans årsredovisning 2009.

¹¹ Uppgiften för 2009 är hämtade från Högskoleverkets NU-databas.

Tabell 3.5 Offentliga kostnader budgetår 2004–2009, Mdkr¹

	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ²
Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg ³ därav	48,1	51,2	54,6	58,6	62,5	65,3
Förskola	34,4	37,6	40,9	44,6	48,2	50,6
Annan pedagogisk omsorg	3,0	2,8	2,7	2,6	2,5	2,3
Fritidshem	10,3	10,4	10,5	10,9	11,3	11,9
Öppen verksamhet	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5
Förskoleklass	3,8	4,0	4,2	4,4	4,6	4,9
Grundskola	72,0	73,7	74,1	75,3	77,9	77,4
Gymnasieskola ⁴	28,4	29,9	31,8	33,9	36,1	37,1
Utlandsskola	0,12	0,12	0,12	0,12	0,13	0,12
Särskola	5,6	5,8	6,2	6,5	6,8	7,0
Specialskola	0,47	0,45	0,46	0,47	0,45	0,46
Vuxenutbildning ⁵	5,6	5,5	5,5	5,3	5,4	5,6
Studieförbund ⁶	..	3,4	3,3	3,5	3,7	3,7
Folkhögskolor ⁶	..	2,6	2,6	2,8	2,9	2,9
YH, KY (t.o.m. 2009-06-30)	0,74	0,84	1,01	1,16	1,23	1,35
Universitet och högskolor ⁷	44,7	44,6	45,8	47,1	49,5	52,1
Studiestöd ⁸	20,8	19,7	20,1	19,3	19,1	21,0
Summa⁹	230	242	250	258	270	279

¹ Redovisningen omfattar inte polis-skolan, försvarsmaktens utbildningar, arbetsmarknads- och personalutbildning samt övrig utbildning hos privata utbildningsanordnare. Uppgifterna redovisas i löpande priser.

² Preliminära uppgifter för 2009, dock ej vad gäller KY, universitet och högskolor och studiestöd.

³ Nettokostnad exklusive avgifter.

⁴ Inklusive skolskjuts, reseersättning och inackordering.

⁵ Inkluderar komvux, särvux, sfi och Centrum för flexibelt lärande (CFL) (t.o.m. 2007).

⁶ Insamlingsmetoderna för folkhögskolornas och studieförbundens kostnader har ändrats varför jämförbara siffror för 2004 saknas.

⁷ Inkluderar forskning och forskarutbildning.

⁸ Inkluderar kostnaderna för räntesubventioner, avskrivningar och statlig ålderspensionsavgift.

⁹ Totalsumman avseende 2004 är exkl. folkhögskolor och studieförbund.

Tabell 3.6 Antal lärare/personal och studerande fördelade på kön, 2004–2009¹, 1 000-tal

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09
Lärare och personal						
Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg ^{2,3}						
Totalt	113	113	117	123	127	127
Kvinnor	...	...	...	...	...	...
Män	...	...	...	...	...	...
därav förskola						
Totalt	73	75	81	86	90	92
Kvinnor	72	73	78	84	88	89
Män	2	2	2	2	3	3
därav familjedaghem/pedagogisk omsorg						
Totalt	7,7	6,9	6,5	6,1	5,7	5,1
Kvinnor	...	...	...	6,1	5,6	5,1
Män	...	...	...	0	0	0
därav fritidshem						
Totalt	14,4	13,3	12,5	12,5	12,5	11,6
Kvinnor	11,7	10,7	10,1	10,0	10,0	9,4
Män	2,7	2,5	2,4	2,5	2,4	2,3
därav öppen verksamhet						
Totalt	0,73	0,62	0,62	0,65	0,67	0,72
Kvinnor	0,72	0,61	0,61	0,64	0,66	0,71
Män	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
därav i flera verksamhetsformer						
Totalt	17	17	17	17	18	18
Kvinnor	14	15	15	15	15	15
Män	2	3	3	3	3	3
Förskoleklass ^{3,4}						
Totalt	7,0	6,6	6,3	6,2	6,4	6,3
Kvinnor	6,7	6,3	6,0	5,8	6,1	6,0
Män	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
Grundskola ³						
Totalt	84	82	81	80	78	76
Kvinnor	61	61	60	59	58	57
Män	22	22	21	21	20	19
Särskola						
Totalt	4,8	4,9	5,0	5,0	5,0	5,1
Kvinnor	3,8	3,8	3,9	3,9	3,9	3,9
Män	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2
Obligatorisk särskola						
Totalt	3,2	3,2	3,2	3,1	3,0	3,1
Kvinnor	2,7	2,8	2,7	2,7	2,6	2,6
Män	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09
Gymnasiesärskola						
Totalt	1,6	1,7	1,8	1,9	2,0	2,0
Kvinnor	1,0	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3
Män	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7
Specialskola						
Totalt	0,31	0,26	0,26	0,23	0,24	0,23
Kvinnor	0,24	0,21	0,21	0,18	0,19	0,17
Män	0,07	0,06	0,05	0,05	0,05	0,05
Gymnasieskola						
Totalt	27	28	29	31	32	32
Kvinnor	13	13	14	15	15	16
Män	14	15	15	16	16	16
Svenska utlandskolor ⁵						
Totalt	0,30	0,27	0,27	0,28	0,29	0,28
Kvinnor	0,22	0,19	0,20	0,20	0,22	0,21
Män	0,08	0,07	0,08	0,08	0,08	0,07
Komvux						
Totalt	5,1	4,7	4,4	4,3	3,5	3,2
Kvinnor	3,3	3,0	2,9	2,8	2,3	2,1
Män	1,9	1,7	1,5	1,5	1,2	1,1
Särvux						
Totalt	0,25	0,25	0,25	0,26	0,26	0,27
Kvinnor	0,21	0,21	0,21	0,22	0,22	0,22
Män	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,05
Sfi						
Totalt	1,3	1,2	1,2	1,5	1,9	2,0
Kvinnor	1,1	1,0	1,0	1,3	1,6	1,7
Män	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
Vuxenutbildning (totalt)						
Totalt	6,7	6,2	5,9	6,0	5,6	5,5
Kvinnor	4,6	4,3	4,1	4,3	4,1	4,0
Män	2,1	1,9	1,8	1,7	1,6	1,5
Kompletterande utbildningar ⁶						
Totalt	0,37	0,37	0,35	0,35	0,41	0,40
Kvinnor	0,17	0,18	0,17	0,17	0,21	0,20
Män	0,20	0,19	0,17	0,18	0,20	0,20
Högskolan						
Totalt	24,0	23,2	23,4	23,6	24,0	25,0
Kvinnor	9,5	9,2	9,4	9,7	10,0	10,5
Män	14,5	14,0	14,0	13,9	14,0	14,5
därav:						
Professorer						
Totalt	3,8	3,9	4,0	4,1	4,2	4,4
Kvinnor	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8	0,9
Män	3,2	3,3	3,3	3,3	3,4	3,5

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09
Elever/studerande						
Komvux						
Totalt	227	229	228	205	170	172
Kvinnor	148	150	150	137	114	112
Män	79	80	77	68	56	60
Särvux						
Totalt	4,7	4,8	5,0	4,9	5,0	4,9
Kvinnor	2,3	2,3	2,5	2,4	2,4	2,4
Män	2,4	2,5	2,5	2,5	2,6	2,5
Sfi						
Totalt	48	48	53	65	74	84
Kvinnor	28	29	31	37	41	48
Män	20	19	22	28	33	37
KY och YH ^{7, 11}						
Totalt	21	27	33	37	40	42
Kvinnor	10	14	18	20	22	22
Män	10	13	15	17	18	19
Folkhögskolor ⁸						
Totalt	27	27	28	26	26	27
Kvinnor	18	18	18	17	17	17
Män	10	10	10	9	9	9
Kompletterande utbildningar						
Totalt	5,9	5,7	5,3	5,6	5,4	5,2
Kvinnor	3,7	3,9	3,6	3,9	3,6	3,4
Män	2,1	1,8	1,7	1,7	1,8	1,7
Grundläggande högskoleutbildning ^{7, 9, 12}						
Totalt	303	295	285	278	280	304
Kvinnor	178	173	168	164	165	178
Män	125	122	117	114	115	126
Forskarstuderande ¹⁰						
Totalt	20	19	18	17	17	17
Kvinnor	9	9	9	9	8	8
Män	11	10	9	9	9	9

"..." = Uppgift saknas.

¹ Uppgifterna avser läsår och antal barn/elever/studerande och omräknat till heltidstjänster och är hämtade från Sveriges officiella statistik om inget annat anges.

² Avser antalet anställda, exkl. arbetsledare, som arbetar med barn.

³ Inklusivt sameskola.

⁴ Avser antal årsarbetare.

⁵ Avser antal tjänstgörande lärare.

⁶ Avser antalet lärare i heltidstjänster, utbildningar med statsbidrag/studiestöd.

⁷ Avser kalenderår. Följande mättidpunkter gäller för: Grundläggande högskoleutbildning: VT: kurser som påbörjas (ca) 10–20 januari (ca) 15–25 augusti. HT: kurser som påbörjas (ca) 25 augusti–(ca) 10 januari.

KY och YH: 2010-01-20 för 2009 och 2009-10-21 för 2006-2008. Den 5 december för övriga år.

⁸ Avser antal deltagare i långa kurser.

⁹ Avser helårsstudenter i grundutbildning exkl. uppdragsutbildning.

¹⁰ Avser antal doktorander med minst 1 procent aktivitet under hösten.

Uppgifterna ej kompletterade med efterrapporteringar. Källa: Högskoleverkets NU-databas.

¹¹ Uppgifterna för 2006 till 2009 är hämtade från Myndigheten för yrkeshögskolans årsredovisning för 2009.

¹² Totaluppgiften för 2009 är hämtad från Högskoleverkets NU-databas.

Kompletterat med könsuppdelning.

3.4 Utgiftsområdets styrmedel m.m.

Huvudmannaskap och finansieringsformer varierar mellan olika verksamheter inom utgiftsområdet. Statens styrmedel och insatser består av:

- *Statlig finansiering.* Anslagen inom utgiftsområdet utgör inte den dominerande finansieringskällan. Finansiering sker dels genom kommunala medel, dels genom de generella och riktade statsbidragen till kommunerna. Högskolesektorn och yrkeshögskolan finansieras i huvudsak genom direkta statliga anslagsmedel. Anslagen avser statlig verksamhet samt bidrag till kommunal och enskild verksamhet. Anslagsmedel används inte bara till löpande verksamhet utan också som kompletterande finansiering för att förändra, utveckla och förnya den befintliga verksamheten. Anslagen till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå är huvudsakligen prestationsrelaterade.
- *Reglering och uppställande av mål.* För utgiftsområdet fastställs mål och regler som föreskrivs i lagar och andra författningar. Vidare ingår mål för de statliga myndigheternas verksamhet. För folkbildningen fastställer staten riktlinjer med syften och återrapporteringskrav när det gäller statsbidraget. Folkbildningsrådet beslutar om statsbidrag enligt förordningen (1991:977) om statsbidrag till folkbildningen. För förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och kommunernas vuxenutbildning gäller skollagarna (1985:1100 och 2010:800), olika skolformsförordningar, läroplaner och andra förordningar. För yrkeshögskolan gäller lagen (2009:128) om yrkeshögskolan och förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan. För kvalificerad yrkesutbildning gäller lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning och förordningen (2001:1131) om kvalificerad yrkesutbildning. För universitet och högskolor gäller främst högskolelagen (1992:1434), högskoleförordningen (1993:100) och förordningen (2010:543) om anmälningsavgift och studieavgift vid universitet och högskolor. På högskoleområdet finns en särskild lag för enskilda

utbildningsanordnare, lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina, som hänvisar till vissa krav på utbildningen i högskolelagen. Inom området forskningens infrastruktur finns myndigheten Kungl. biblioteket, inklusive verksamheten vid den tidigare myndigheten Statens ljud- och bildarkiv som innebär insamlande, bevarande och tillhandahållande av material enligt lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument.

- *Uppföljning eller granskning.* Statens skolverk, Statens skolinspektion, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Myndigheten för yrkeshögskolan och Högskoleverket har uppföljnings- eller gransknings- och i vissa fall statistikansvar på sina respektive områden. Statistiska centralbyrån svarar för utbildnings- och forskningsstatistik.
- *Utvärdering, kvalitetssäkring och granskning.* De ovannämnda myndigheterna, utom Skolinspektionen, har samtliga ett utvärderingsansvar på sina respektive områden. Skolor, förskolor, fritidshem och kommuner ska årligen upprätta kvalitetsredovisningar. Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i varje kommun när det gäller förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och fristående skolor samt vuxenutbildning. Vidare ingår i myndighetens uppgifter tillståndsprövning för fristående skolor. I myndighetens ansvar ingår såväl tillsyn över som kvalitetsgranskning av det offentliga skolväsendet samt den av det allmänna anordnade förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen m.m. Universitets och högskolors kvalitetsarbete är ett åliggande enligt högskolelagen. Högskoleverket utvärderar löpande utbildningar vid alla universitet och högskolor. Högskoleverket beslutar också om examenstillstånd för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för statliga universitet och högskolor. För konstnärlig utbildning på forskarnivå beslutar Högskoleverket om examens-tillstånd för statliga universitet och högskolor. För annan utbildning på forskarnivå beslutar Högskoleverket om examens-tillstånd för statliga högskolor. Vidare yttrar sig verket om tillstånd för enskilda utbildningsanordnare att utfärda examina.

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) som är en myndighet under Arbetsmarknadsdepartementet, ska inom ramen för sitt uppdrag utvärdera effekterna på arbetsmarknaden av åtgärder inom utbildningsväsendet.

- *Tillsyn.* Skolinspektionen har ansvar för tillsyn över det offentliga skolväsendet, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg m.m. Myndigheten för yrkeshögskolan har tillsyn över utbildningarna inom yrkeshögskolan. Inom universitets- och högskolesektorn utövar Högskoleverket tillsyn inom sitt ansvarsområde.
- *Utvecklingsinsatser.* Skolverket ska stödja kommuner och andra huvudmän i deras utveckling av verksamheten så att nationellt fastställda mål och likvärdighet i utbildning uppnås inom förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning samt vuxenutbildning. Inom högre utbildning och forskning ska ett kontinuerligt utvecklingsarbete vid universitet och högskolor bedrivas.
- *Internationellt samarbete.* Det internationella samarbetet inom de utbildnings- och forskningspolitiska områdena är en viktig del av de statliga insatserna.

Verksamheterna inom utgiftsområde 16 har ett nära samband med verksamheter inom andra utgiftsområden. Den största delen av verksamheterna inom utgiftsområdet bedrivs av kommunerna. Verksamheterna finansieras dels med kommunala skatteintäkter, dels med generella statsbidrag under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommunerna. Utgiftsområde 15 Studiestöd omfattar olika former av ekonomiskt stöd till enskilda under studier och utgifter för vissa studiesociala insatser.

Forskningsverksamheten vid universitet och högskolor finansieras utöver medel från utgiftsområde 16 med medel från andra utgiftsområden, stiftelser och externa finansörer. Arbetsmarknadsutbildning bedrivs och finansieras inom utgiftsområde 13 Arbetsmarknad. Folkbildningen finansieras inom utbildningsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

3.5 Resultatredovisning

3.5.1 Internationellt samarbete

Det internationella utbildningssamarbetet bidrar till att öka kvaliteten i svensk utbildning samt till att ge ökad kunskap om och förståelse för andra länder och deras kulturer. Med detta främjas även enskildas möjligheter att studera och arbeta utomlands.

En utbildning av hög kvalitet stärker Sveriges möjligheter att stå starkt inför globaliseringens utmaningar. Internationellt lyfts utbildningens betydelse fram i allt fler sammanhang. Under de senaste åren har den internationella dimensionen varit påtaglig i den svenska utbildningspolitiken. Under det svenska ordförandeskapet i EU belystes den europeiska dimensionen när det gäller det svenska reformarbetet. Dialogen och erfarenhetsutbytet syftar till att ge medlemsländerna bättre förutsättningar att möta de gemensamma utmaningar som finns på utbildningsområdet, t.ex. att öka yrkesutbildningens attraktionskraft och stödja lärares och skolledares kompetensutveckling.

Det internationella samarbetet inom utbildningsområdet stöds genom en rad samarbetsprogram. De största av dessa är EU:s program för utbildningssamarbete Programmet för livslångt lärande, Nordiska ministerrådets program Nordplus samt det nationella programmet Linnaeus-Palme för samarbete och utbyte inom högre utbildning med länder i tredje världen. Genom dessa erbjuds stöd för enskilda personers rörlighet samt samarbetsprojekt för alla utbildnings- och verksamhetsformer: förskolan, skolan, den högre utbildningen, vuxenutbildningen och kompetensutvecklingen i arbetslivet. I syfte att öka utbildningarnas kvalitet är målet att rörligheten för alla grupper inom utbildningssystemet ska öka samt att allt fler utbildningsinstitutioner ska kunna ta del av internationella samarbetsprojekt.

EU

Ministerrådet och Europaparlamentet antog i augusti 2008 en rekommendation om inrättandet av en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande (EQF). I maj 2009 antog ministerrådet och Europaparlamentet även en rekommendation om inrättandet av ett europ-

eiskt system för meritöverföring inom yrkesutbildningen (ECVET) samt en europeisk referensram för kvalitetssäkring av yrkesutbildning (EQAVET). Dessa tre rekommendationer syftar till att ge konkreta verktyg för att öka mobiliteten och det livslånga lärandet i Europa och är ett resultat av det fördjupade samarbetet om yrkesutbildning inom EU, den s.k. Köpenhamnsprocessen som initierades 2002. Det nationella genomförandet av EQF beskrivs närmare i avsnitt 6.2.1.

Ministerrådet utsåg 2009 till det europeiska året för kreativitet och innovation. Syftet med året var att främja kreativitet i utbildningen, visa hur ett livslångt lärande kan vara en pådrivande kraft bakom innovation samt utgöra en viktig faktor för att bidra till enskilda personers yrkesmässiga utveckling. Internationella programkontoret för utbildningsområdet var nationell samordnare och som ordförandeland genomförde Sverige i december 2009 den europeiska slutkonferensen för året.

Tre av de svenska prioriteringarna på utbildningsområdet resulterade i rådsslutsatser under det svenska ordförandeskapet.

Lärares och skolledares kompetens stod i fokus för det informella utbildningsministermötet som ägde rum i Göteborg i september 2009. Rådsslutsatserna som behandlade denna fråga betonade vikten av att attrahera kompetenta personer till läraryrket samt att ge dem en bra utbildning, yrkesintroduktion och kontinuerlig kompetensutveckling inom yrket. Även utbytesprogram för lärare ska utvecklas och stödjas. Ministrarna konstaterade i slutsatserna att inriktningen mot ett mer pedagogiskt ledarskap bland skolledare bör underlättas och stödjas.

Inom ramen för den s.k. kunskapstriangeln – samspelet mellan utbildning, forskning och innovation – lyfte det svenska ordförandeskapet fram universitetens roll och hur de tre komponenterna måste integreras för att möta de utmaningar Europa står inför. Detta gjordes dels genom en särskild konferens, dels genom antagande av rådsslutsatser. Sverige har genom arbetet med kunskapstriangeln fört en närmare samverkan mellan utbildning, forskning och innovation högre upp på agendan för EU-samarbetet.

Bakgrunden till rådsslutsatsen om utbildning för barn med invandrarbakgrund och deras integrering i utbildningssystemet var kommissionens grönbok från juli 2008 och den efter-

följande konsultationsprocessen. Rådet konstaterade bl.a. att inkluderande utbildningssystem med stark betoning på likvärdighet och kvalitet är mest effektiva för att stödja elever med invandrarbakgrund. Det svenska ordförandeskapet arbetade fram rådsslutsatser som innebar fortsatt samarbete på europeisk nivå inom den öppna samordningsmetoden.

Andra frågor som uppmärksammades under ordförandeskapet var könsskillnader i utbildningsresultat, yrkesutbildningens framtidsfrågor och kvalitetssäkring av högre utbildning.

Ministerrådet beslutade i maj 2009 att etablera det gemensamma strategiska ramverket Utbildning 2020. Detta strategiska ramverk följer upp arbetet som gjorts under programmet Utbildning 2010 där utbildningsministrarna enades om gemensamma mål för utbildningssystemen (se avsnitt 3.5.3 för en presentation av de framsteg som har gjorts för att uppnå dessa mål).

Europarådet

I Europarådet ligger fokus på kärnområdena mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen. Arbetet inom utbildningsområdet har koncentrerats kring utbildning för demokratiskt medborgarskap och mänskliga rättigheter samt interkulturell förståelse. Ett nytt arbetsprogram för de fyra kommande åren (2010–2014) har antagits.

Nordiska ministerrådet

Nordiska ministerrådets globaliseringsarbete som initierades av de nordiska statsministrarna sommaren 2007 har varit intensivt och haft hög prioritet. Målet är att rusta de nordiska länderna för att de framgångsrikt ska kunna hantera de utmaningar och möjligheter som globaliseringen medför samt bidra till ett kunnigare, synligare och mer välmående Norden.

I fokus för globaliseringssatsningen inom utbildnings- och forskningsområdet står framför allt toppforskningsinitiativet. Det är den största nordiska forsknings- och innovationssatsningen någonsin och knyter samman de starkaste nordiska forsknings- och innovationsmiljöerna inom klimat, energi och miljö. Reformarbetet inom Nordiska ministerrådet för att uppnå en

effektivare och mer ändamålsenlig verksamhet har framskridit väl. Ministerrådet för utbildning och forskning har bl.a. diskuterat hur arbetet inom rådet ska kunna förbättras, särskilt vad gäller beslutsformer och styrningsfrågor.

OECD

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) spelar en betydelsefull roll när det gäller analys av utbildningspolitik. Kärnan i verksamheten på utbildningsområdet utgörs av jämförande studier, analyser, statistik och indikatorer.

Sverige deltar i Programme for International Student Assessment (PISA) som är ett av OECD:s flaggskeppsprojekt som syftar till att undersöka i vilken grad deltagande länders utbildningssystem bidrar till att femtonåriga elever, som snart kommer att ha avslutat den obligatoriska skolan, är rustade att möta framtiden. Genom olika prov undersöks elevernas förmågor inom tre kunskapsområden; matematik, naturvetenskap och läsförståelse. Nästa rapport presenteras i slutet av 2010.

Programme for the International Assessment of Adult Competencies (PIAAC), som inrättades 2008, är ett OECD-initierat program som avser att mäta den vuxna befolkningens kunskaper och kompetens i ett antal länder. Sverige deltar tillsammans med 24 andra länder i en pilotstudie under 2010. En första undersökning planeras till 2011 och en internationell jämförande rapport ska publiceras 2013. Programmet kommer att möjliggöra jämförelser mellan länder och ge indikatorer på vuxnas kunskaper och kompetens. Genom samarbete med Europeiska kommissionen är avsikten att resultaten även ska kunna användas till indikatorer inom EU-samarbetet.

Sverige deltar i OECD:s förstudie Assessment of Higher Education Learning Outcomes (AHELO) om utvärdering och uppföljning av högre utbildning. Sverige deltar i den del av studien som behandlar ämnesmässiga förmågor när det gäller ingenjörsutbildningar. En första testperiod är planerad att genomföras vid svenska lärosäten under 2011.

Sverige har under 2008 och 2009 tillsammans med fem andra länder deltagit i OECD:s projekt Thematic Review on Migrant Education. Syftet med projektet har varit att undersöka vilka

insatser som ger bäst utbildningsresultat för första och andra generationens invandrarelever. En landsrapport för Sverige och en sammanfattande rapport för hela studien presenterades våren 2010. OECD konstaterar att elever med invandrarbakgrund når sämre skolresultat än elever födda i landet. Skillnaden är särskilt tydlig för första generationens invandrarelever. Enligt OECD har Sverige en jämförelsevis väl utvecklad politik för integration i skolan. Samtidigt innebär det stora utmaningar att få genomslag för dessa insatser i det starkt decentraliserade svenska systemet. I sin landrapport lyfter OECD frågor om t.ex. lärarutbildning, kommunens ansvar för skolan, segregation samt utvärdering av reformer och insatser.

Under 2009 genomförde OECD även en s.k. Territorial Review av Sverige. I denna påtalas vikten av att utbildningssystemet på olika nivåer, inklusive universitet och högskolor i ökad utsträckning samverkar med det lokala och regionala näringslivet. OECD påtalar även behovet av att den svenska arbetskraften behöver bli mer entreprenöriell och att en entreprenöriell kultur och medvetenhet bör grundläggas redan i tidiga skolår.

Unesco

Unesco är FN:s fackorgan för utbildning, vetenskap, kultur och kommunikation. Varje medlemsland ska enligt Unescos konstitution ha en nationalkommission. Denna ska utgöra en länk mellan landets regering och Unesco. Sveriges nationalkommission är Svenska Unescorådet.

Svenska Unescorådets arbete baseras på den svenska Unescostrategin, som i sin tur utgör grunden för hela det svenska engagemanget i Unesco.

Vartannat år äger Unescos beslutande församling, generalkonferensen rum. Under generalkonferensen 2009 drev Sverige att Unesco bör stärka sitt arbete med yttrande- och pressfrihet, att Unesco bör arbeta mer med jämställdhetsintegrering samt att Unesco bör integrera utbildning för hållbar utveckling i arbetet med utbildning för alla, som är ett av millennieutvecklingsmålen. Vidare var Sverige, tillsammans med de övriga nordiska länderna, drivande bakom förslag som syftar till en bättre målrelaterad styrning av organisationen.

Svenska Unescorådet har under 2009 bl.a. etablerat ett fördjupat samarbete med nationalkommissionen i Uganda, genomfört en nationell Unescokonferens samt varit aktivt i arbetet med generalkonferensen. Samarbetet med Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) har ökat för att förbättra samstämmigheten mellan den svenska Unescopolitiken och de bidrag som utgår till Unesco från utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Detta samarbete sker i enlighet med Unescostrategin och Sveriges politik för global utveckling.

Bolognaprocessen

Under 2009 hölls ett ministermöte i Leuven-Louvain la Neuve. Mot bakgrund av hur ojämnt målen i Bolognaprocessen hade uppnåtts och den bedömning som gjordes av de framtida stora utmaningarna för högre utbildning i Europa beslutades processen fortsätta till 2020. Vid mötet hölls ett ”Bologna policy forum” med inbjudna utbildningsministrar från länder utanför EU. Syftet var att tillmötesgå det intresse för processen som de inbjudna länderna visat och att öppna en dialog mellan Europa och omvärlden.

Besluten i kommunikén från Leuven-Louvain la Neuve låg till grund för det arbetsprogram för det fortsatta arbetet fram till 2012 som beslutades under ledning av det svenska EU-ordförandeskapet.

I mars 2010 högtidlighölls vid ett ministermöte i Budapest-Wien de tio första åren av Bolognaprocessen och det gemensamma europeiska området för högre utbildning etablerades. Även vid detta tillfälle samlades ett ”Bologna Policy Forum”. Nästa ministermöte kommer att äga rum i Bukarest 2012.

3.5.2 Svensk utbildning i internationell jämförelse

I följande avsnitt redovisas utfallet för EU och Sverige i förhållande till de riktmärken som EU:s utbildningsministrar som en följd av Lissabonprocessen enats om att uppnå 2010. Motsvarande uppgifter lämnas även i relation till de nya mål och riktmärken som ministrarna enades om 2009 och som ska uppnås 2020.

Under 2010 pågår ett arbete inom EU-kommissionen för att ta fram och föreslå ytterligare riktmärken som ska gälla fram till 2020.

Ministrarnas överenskommelse om uppföljning och samarbetsformer inom utbildningsområdet har behandlats i avsnitt 3.5.1 under rubriken Internationellt samarbete.

3.5.3 Uppföljning av EU:s gemensamma utbildningsmål

I maj 2003 enades EU-ländernas utbildningsministrar om fem utbildningspolitiska riktmärken, som skulle uppnås inom unionen som helhet 2010. I maj 2009 enades ministrarna om de riktmärken som ska vara vägledande fram till 2020. Riktmärkena är följande:

- Andelen 18–24-åringar som inte har en fullföljd gymnasieutbildning och som inte deltar i utbildning ska vara högst tio procent. Riktmärket gäller för såväl 2010 som 2020.
- Andelen 15-åringar med svag läsförmåga ska minska med 20 procent till 2010. Riktmärket för 2020 är att andelen lågpresterande i läsförmåga, matematik respektive naturvetenskap ska uppgå till högst 15 procent.
- Minst 85 procent av alla 20–24-åringar ska ha fullföljt en gymnasieutbildning. Detta riktmärke gäller för 2010.
- Antalet högskoleexaminerade inom ämnesområdena matematik, naturvetenskap och teknik ska öka med 15 procent samtidigt som könsskillnaden ska jämnas ut. Detta riktmärke gäller för 2010.
- Av alla vuxna i åldern 25–64 år ska minst 15 procent ha deltagit i någon form av utbildning under den senaste fyra-veckorsperioden. Detta riktmärke gäller 2020. Riktmärket för 2010 angav 12,5 procent men var i övrigt identiskt med riktmärket för 2020.
- Andelen barn i åldern 4 år fram till skolstart som går i förskola ska uppgå till minst 95 procent. Detta riktmärke gäller för 2020.
- Andelen personer i åldern 30–34 år med eftergymnasial utbildning (minst tvåårig) ska uppgå till minst 40 procent. Detta riktmärke gäller för 2020.

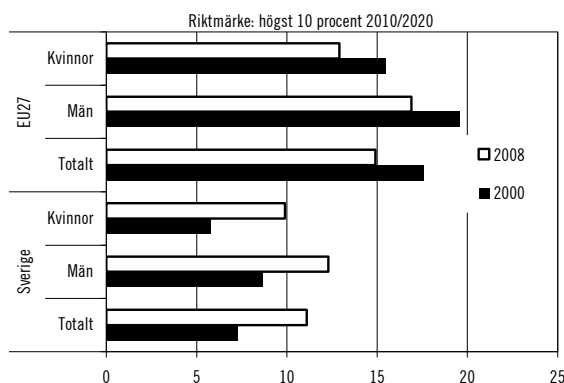
I det följande presenteras utvecklingen i Sverige för vart och ett av dessa riktmärken samt förhållandena inom unionen som helhet.

Unga med låg utbildning

Andelen svenska 18–24-åringar utan fullföljd gymnasieutbildning och som inte befann sig i utbildning låg 2008 på drygt elva procent, vilket är något sämre än EU:s riktmärke (diagram 3.1). De svenska värdena har försämrats sedan 2000, vilket till stor del förklaras av förändrade definitioner som orsakat tidsseriebrott. I EU som helhet har värdena förbättrats sedan 2000, men andelen uppgick trots det totalt sett till 14,9 procent 2008. Män har genomgående sämre värden än kvinnor i detta mått såväl i Sverige som i EU.

Diagram 3.1 Andelen 18–24-åringar utan fullföljd gymnasieutbildning och som inte befinner sig i utbildning

Procent

Anm.: Tidsseriebrott 2007.
Källa: Eurostat.

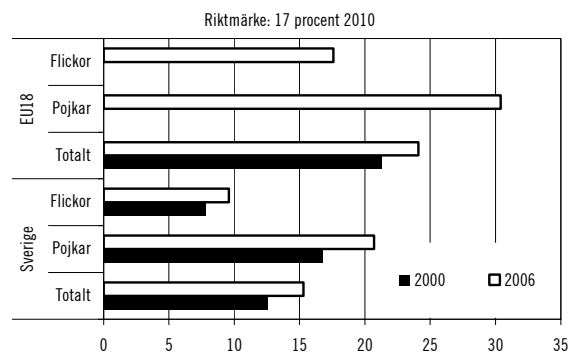
Unga med svag läsförmåga

Enligt OECD:s internationella kunskapsmätning PISA, som genomförs vart tredje år, uppgick andelen svenska 15-åringar med svag läsförmåga till drygt 15 procent 2006, vilket är en försämrning jämfört med resultaten 2000 (diagram 3.2). I kunskapsmätningen såväl 2000 som 2006 deltog 18 av de nuvarande EU-länderna. Andelen svaga läsare var i genomsnitt 24,1 procent i dessa 18 EU-länder i den senare mätningen. I både Sverige och andra deltagande EU-länder är andelen svaga läsare betydligt större bland pojkar än bland flickor. I december

2010 offentliggörs resultat av 2009 års PISA-mätning.

Diagram 3.2 Andel 15-åringar med svag läsförmåga i PISA-lästest

Procent

Anm.: Data för EU18 uppdelat på flickor och pojkar finns inte för 2000.
Källa: OECD/PISA 2000, 2006.

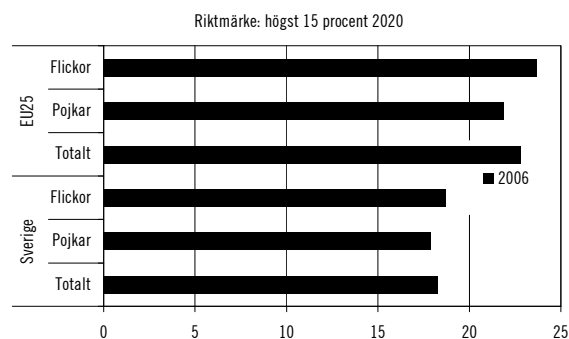
Lågpresterande i läsförmåga, matematik och naturvetenskap

Andelen 15-åringar som presterar på låg nivå (nivå 0–1) i de tre olika PISA-mätningarna ska uppgå till högst 15 procent 2020.

I Sverige var ungefär 18 procent av eleverna svaga i matematik 2006, vilket är sämre än EU:s riktmärke (diagram 3.3). Andelen svaga i matematik var i genomsnitt 22,8 procent i de 25 EU-länder som deltog i undersökningen. Genomgående är andelen svaga i matematik större bland flickor än bland pojkar.

Diagram 3.3 Andelen lågpresterande 15-åringar i matematik

Procent

Källa: OECD/PISA 2006.

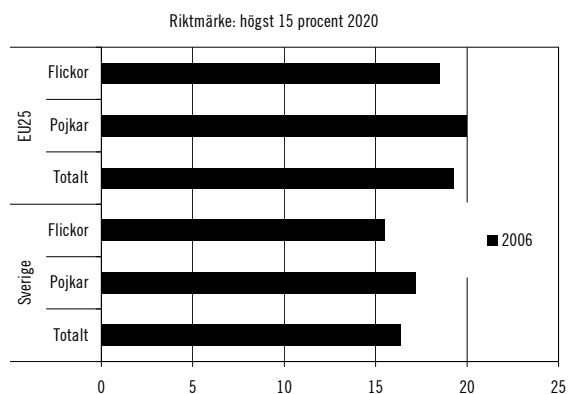
När det gäller naturvetenskap var andelen svenska lågpresterande 15-åringar högre än EU:s riktmärke 2006 (diagram 3.4). Genomsnittet för

de deltagande EU-länderna var 19,3. Genomgående var andelen lågpresterande i naturvetenskap lägre bland flickor än pojkar.

Diagram 3.4 Andelen lågpresterande 15-åringar i naturvetenskap

Procent

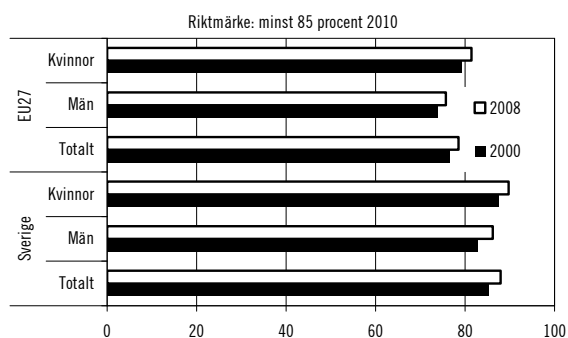
Källa: OECD/PISA 2006.

Fullföljd gymnasieutbildning i åldern 20–24 år

I Sverige har andelen ungdomar i åldern 20–24 år med fullföljd gymnasieutbildning under perioden 2000–2008 något överträffat riktmärket på 85 procent. På EU-nivå var andelen lägre, 78,5 procent 2008, vilket endast är marginellt bättre än 2000 (diagram 3.5). Något fler kvinnor än män har fullföljt en gymnasieutbildning såväl i Sverige som i EU.

Diagram 3.5 Andelen 20–24-åringar med fullföljd gymnasieutbildning

Procent

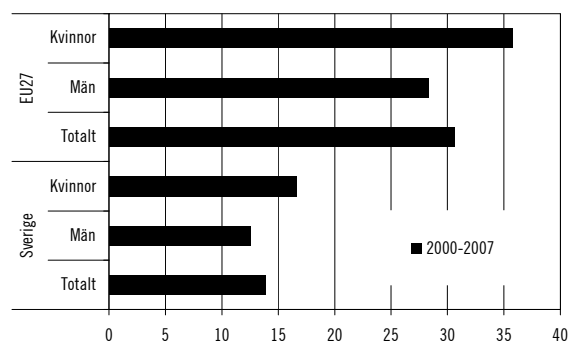
Källa: Eurostat.

Högskoleexaminerade inom matematik, naturvetenskap och teknik

Antalet högskoleexaminerade inom matematik, naturvetenskap och teknik ökade med drygt 30 procent i EU27 mellan 2000 och 2007. Ökningen i Sverige under samma period var 14 procent, vilket är lägre än EU:s riktmarke (diagram 3.6).

Diagram 3.6 Ökning av antalet högskoleexaminerade inom matematik, naturvetenskap och teknik mellan 2000–2007

Procent

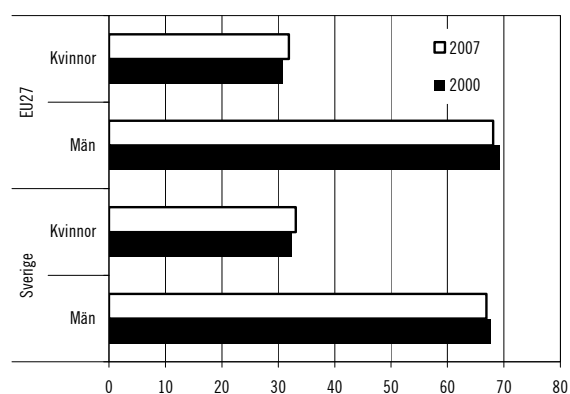

Källa: Eurostat

I Sverige liksom i hela EU har ökningen varit störst för kvinnor men det är fortfarande långt kvar till en jämn könsfördelning bland de högskoleexaminerade i matematik, naturvetenskap och teknik (diagram 3.7). Endast en tredjedel är kvinnor, medan män står för två tredjedelar såväl i Sverige som i EU.

Diagram 3.7 Andelen kvinnor och män bland examinerade inom matematik, naturvetenskap och teknik

Procent

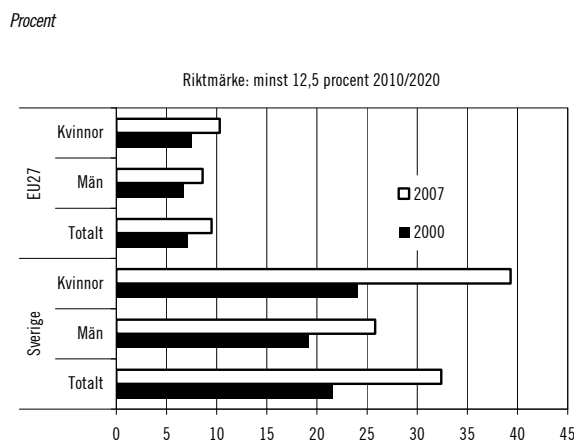
Källa: Eurostat.

Livslångt lärande

Ett annat EU-gemensamt riktmärke som gällt sedan 2003 avser andelen vuxna i åldern 25–64 år som under den senaste fyraveckorsperioden före mätningen har deltagit i någon form av utbildning. Riktmärket är minst 12,5 för 2010 och 15 procent för 2020. Sverige ligger sedan länge långt över riktmärkena och trenden är stigande (diagram 3.8). Ökningen är speciellt kraftig bland kvinnorna. Män deltar i utbildning i betydligt lägre grad än kvinnor.

Utvecklingen inom EU-området i sin helhet visar att det är en bit kvar innan målet om minst 12,5 procent uppnås. Totalt deltog 9,5 procent av den vuxna befolkningen i någon form av utbildning, kvinnor i något högre grad än män.

Diagram 3.8 Andelen i åldern 25–64 år som deltagit i någon form av utbildning

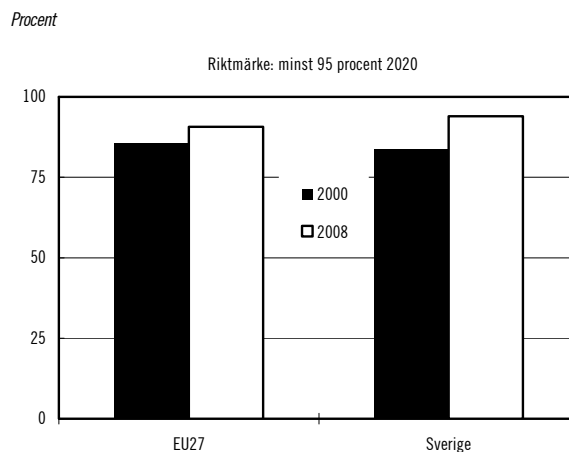

Anm.: Skattade värden för EU27 2000 och för Sverige 2007.
Källa: Eurostat.

Deltagande i förskola

I Sverige är 94 procent av barnen i den aktuella åldersgruppen inskrivna i förskoleverksamhet vilket ligger strax under EU:s riktmärke som är 95 procent (diagram 3.9). Motsvarande andel för EU27 är knappt 91 procent. Uppgifterna avser 2008. Deltagandet i förskola har ökat såväl i Sverige som i EU mellan 2000 och 2008.

Diagram 3.9 Andelen deltagande i förskoleverksamhet

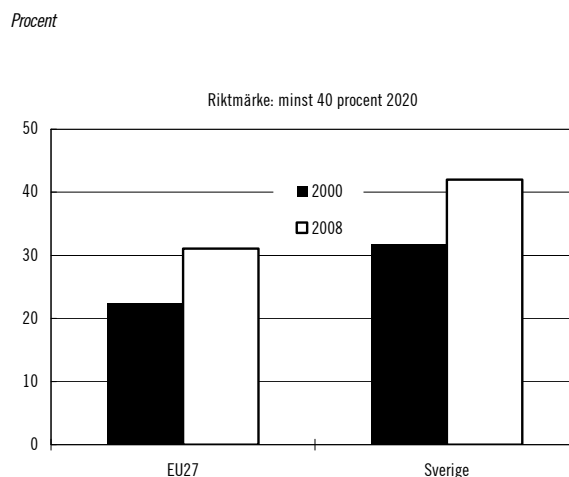

Källa: Progress towards the Lisbon objectives in education and training. EU-kommissionen.

Slutförd högre utbildning

Andelen i åldersgruppen 30–34 år med uppnådd utbildning på minst tvåårig eftergymnasial utbildning uppgår i Sverige till 42 procent, vilket innebär att Sverige redan passerat riktmärket på 40 procent till 2020 (diagram 3.10). EU ligger betydligt under riktmärket med ca 31 procent. Uppgifterna gäller 2008. Sedan 2000 har andelen med minst tvåårig slutförd eftergymnasial utbildning ökat i såväl Sverige som EU.

Diagram 3.10 Andelen i åldern 30–34 år med slutförd högre utbildning

Källa: Progress towards the Lisbon objectives in education and training. EU-kommissionen.

Sammanfattning

När Lissabonprocessen inleddes 2000 hade Sverige ett bra utgångsläge inom de delar av utbildningspolitiken som täcks in av de fem riktmärkena. De svenska resultaten när det gäller deltagande i livslångt lärande och avslutad gymnasieutbildning har därefter generellt sett stärkts ytterligare något.

Antalet högskoleexaminerade inom matematik, naturvetenskap och teknik har ökat i ungefär samma snabba takt som EU-snittet med undantag för 2007.

När det gäller andelen svaga läsare har utvecklingen i Sverige fram till 2006 varit negativ och samma sak gäller inom EU som helhet.

Vad gäller deltagande i förskoleverksamhet ligger Sverige nära riktmärket, medan EU-snittet ligger lägre. Här har betydande framsteg gjorts. Sverige hamnar över riktmärket i fråga om slutförd högre utbildning. EU-snittet ligger betydligt lägre.

Flickor/kvinnor ligger i stort sett genomgående bättre till än pojkar/män i förhållande till riktmärkena. Det gäller i Sverige och inom unionen i sin helhet.

3.6 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen granskar varje år myndigheternas årsredovisningar och delårsrapporter. För alla myndigheter inom utbildnings- och forskningsområdena, förutom för Försvarshögskolan, Kungl. Konsthögskolan och Uppsala universitet, har Riksrevisionen lämnat revisionsberättelser utan invändningar, dvs. Riksrevisionen har bedömt att myndigheternas årsredovisningar för räkenskapsåret 2009 i allt väsentligt är rättvisande.

Försvarshögskolan fick för budgetåret 2009 en revisionsberättelse med invändning. Av Riksrevisionens revisionsberättelse framgår att Försvarshögskolans årsredovisning innehåller brister som sammantaget innebär att årsredovisningen inte är upprättad enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag och som därmed inte ger en rättvisande bild.

Kungl. Konsthögskolan och Uppsala universitet fick för budgetåret 2009 revisionsberättelser med invändning. Av Riksrevisionens revisionsberättelser framgår att Kungl. Konsthögskolan

och Uppsala universitet lämnat årsredovisningar som inte är fullständiga, eftersom de vid inlämnandet inte var undertecknade av samtliga styrelseledamöter.

Regeringen förutsätter att Försvarshögskolan, Kungl. Konsthögskolan och Uppsala universitet vidtar nödvändiga åtgärder med anledning av Riksrevisionens revisionsberättelser.

Granskningsrapporter

RiR 2007:30 Så förvaltas förmögenheten – fem stiftelsers kapitalförvaltning och regeringens roll som stiftare

Riksrevisionen har granskat om kapitalförvaltningen i fem statligt bildade stiftelser har hanterats på ett kvalificerat sätt och om regeringen använt sina möjligheter att påverka kapitalförvaltningen i enlighet med riksdagens intentioner.

Granskningen visade enligt Riksrevisionen att stiftelsernas styrelser förvaltat förmögenheten så att riskerna begränsats och möjligheterna till god avkastning tagits till vara. De levde därmed upp till stiftelsernas föreskrifter.

Riksrevisionen konstaterade dock vissa brister, till exempel otydlig arbetsfördelning mellan styrelse, rådgivande organ och kapitalförvaltning, överlåtelse av viktiga policybeslut till rådgivande organ, ingen regelbunden utvärdering av internkontrollen och placeringpolicy som avvek mot best practice. Vidare hade regeringen enligt Riksrevisionen i begränsad utsträckning påverkat kapitalförvaltningen i de granskade stiftelserna och hade otillräcklig kunskap om denna.

Regeringen rekommenderades att förstärka utvärderingen av stiftelsernas kapitalförvaltning för att få dels ett mer kvalificerat underlag för att avgöra behovet av att ändra i stiftelsernas föreskrifter, dels ett mer kvalificerat underlag för att utse styrelseledamöter, bl.a. för att kunna säkerställa att stiftelsernas styrelser har relevant kompetens inom kapitalförvaltning. Stiftelsernas styrelser rekommenderades att arbeta utifrån best practice enligt rapporten.

Efter granskningen

Regeringen föreslog i propositionen Ökad frihet för vissa stiftelser som finansierar forskning (prop. 2009/10:136) att regeringen inte längre ska utse och entlediga samtliga styrelseledamöter

i vissa stiftelser som finansierar forskning. För att tillgodose statens behov av insyn och kontroll i stiftelsernas verksamhet gjorde regeringen bedömningen att det är tillräckligt att regeringen hädanefter utser en eller två styrelseledamöter. Regeringen framhöll också att genom att stiftelsemodellen valts vid bildandet av stiftelserna så är den statliga kontrollen över de medel som tillförts stiftelserna begränsad efter det att stiftelserna har bildats. Mot bakgrund av bl.a. vad Rikrevisionen anförde i ovan nämnda granskningsrapport bedömde regeringen dock att en av de styrelseledamöter som utses av regeringen bör ha relevant ekonomisk kompetens och att det i kompetensen bör ingå erfarenhet inom kapitalförvaltning. Regeringen menar att på så sätt garanteras att styrelsen besitter relevant ekonomisk kompetens inom kapitalförvaltning, vilket är av stor betydelse mot bakgrund av att stiftelserna förvaltar ett ansenligt kapital.

Riksdagen har beslutat i enlighet med regeringens förslag i propositionen (bet. 2009/10:UbU17, rskr. 2009/10:254). Ärendet med ovan nämnda granskningsrapport är därmed slutbehandlat.

RiR 2008:5 Höskolelärares bisysslor

Rikrevisionen har granskat hanteringen av bisysslor vid 26 statliga universitet och högskolor. Bakgrunden till granskningen är att statliga höskolelärare har särskilda regler kring bisysslor inom forskning eller utvecklingsarbete. Rikrevisionens samlade bedömning är att det fanns brister i högskolornas kontroll. Enligt Rikrevisionen hade inte regeringen vidtagit tillräckliga åtgärder för att högskolorna ska följa regelverket om bisysslor och regeringen hade inte heller följt upp i vilken utsträckning bisysslor faktiskt har bidragit till att stärka samverkan mellan forskning och samhälle trots att detta var motivet till de särskilda reglerna.

Efter granskningen

I prop. 2008/09:1 Förslag till statsbudget, finansplan m.m. avsnitt 10.2.4 underströk regeringen dels att det är av avgörande betydelse att myndigheterna har rutiner för bisysslor så att en sådan möjlighet inte missbrukas, dels att varje myndighets ledning är skyldig att säkerställa att den interna styrningen och kontrollen fungerar på ett betryggande sätt.

Det är Höskoleverket som utövar tillsyn över universitet och högskolor och att de

bestämmelser som finns följs. Höskoleverket har 2009, i enlighet med Rikrevisionens rekommendation, genomfört en uppföljning av sin rapport från 2001 (HSV 2009:31 R Höskolelärares bisysslor – en uppföljning). Enligt Höskoleverket var informationen om och kontrollen och uppföljningen av höskolelärares bisysslor mycket bättre 2009 än 2001. Höskoleverket har för avsikt att följa upp de lärosäten som ännu inte lever upp till gällande regler om höskolelärares bisysslor.

Ärendet med ovan nämnda granskningsrapport är därmed slutbehandlat.

RiR 2008:13 Svenskundervisning för invandrare (sfi). En verksamhet med okända effekter

Rikrevisionen har granskat om regeringen har initierat någon utvärdering av sfi vad gäller dess effekter på deltagarnas ställning på arbetsmarknaden. Granskningen syftade också till att identifiera och redovisa åtgärder som i framtiden skulle kunna möjliggöra olika slags effektutvärderingar av sfi.

Rikrevisionen drog slutsatsen att sfi:s effekter är okända vad gäller t.ex. deltagarnas möjligheter på arbetsmarknaden och deras språkutveckling. Sådana effekter kan för närvarande inte heller mätas. I granskningen rekommenderades regeringen att snarast möjligt låta genomföra utvärderingar av effekterna, bl.a. när det gäller deltagarnas ställning på arbetsmarknaden. För att möjliggöra sådana utvärderingar bör regeringen enligt Rikrevisionen förbättra och utvidga statistiken, såväl över de specifika uppgifterna för sfi som över andra relevanta statistiska uppgifter, men också initiera någon form av kontrollerade experiment vad gäller sfi.

Efter granskningen

I februari 2008 gav regeringen Statskontoret i uppdrag att utvärdera sfi. I uppdraget ingick att lämna förslag till indikatorer för att mäta måluppfyllelse i sfi. Inom ramen för utvärderingen deltog Rikrevisionen i en s.k. hearing anordnad av Statskontoret. Statskontoret avrapporterade utvärderingen i februari 2009. I Statskontorets rapport hänvisas till Rikrevisionens granskning. Statskontoret föreslog bl.a. att regeringen borde förbättra möjligheterna att följa upp sfi.

Av budgetpropositionen 2010 (prop. 2009/10:1) framgår att Statens skolverk har tagit fram ny officiell statistik över deltagare i sfi. Den

nya statistiken ger en tydligare bild av deltagarnas resultat på olika studievägar.

I december 2008 beslutade regeringen om en ny kursplan för sfi som syftar till att förbättra undervisningens innehåll. Den tillsyn och kvalitetsgranskning som genomförs av Statens skolinspektion har också betydelse genom att granskningarna ökar förutsättningarna för att utbildningens kvalitet förbättras och säkerställs. I mars 2009 överlämnade regeringen en proposition till riksdagen med förslag om att införa försöksverksamhet med prestationsbaserad stimulansersättning, s.k. sfi-bonus. Den föreslagna lagen syftar till att pröva i vilken utsträckning ekonomiska incitament för deltagare i sfi kan bidra till att de snabbare lär sig svenska och därmed förbättrar sina möjligheter att få ett arbete. Förslaget om försöksverksamhet bygger bl.a. på Riksrevisionens rekommendationer om ökade effektutvärderingar. Riksdagen beslutade enligt propositionen i maj 2009. Det föredragande utskottet hänvisar i sitt betänkande i flera fall till Riksrevisionens granskning (prop. 2008/09:156, bet. 2008/09:AU8, rskr. 2008/09:255). Försöksverksamheten permanentades den 1 september 2010 och regleras i lagen (2010:538) om prestationsbaserad stimulansersättning inom svenskundervisning för invandrare. Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering har fått i uppdrag av regeringen att utvärdera försöksverksamheten.

Regeringen tillsatte i december 2009 en särskild utredare som ska undersöka hur fler nyanlända ska kunna lära sig svenska snabbare genom att reglerna ändras för hur lång tid det är möjligt att delta i sfi. I direktiven hänvisas till de statistiska samvariationer som redovisades i Riksrevisionens granskningsrapport (dir. 2009:117).

RiR 2008:19 Hög kvalitet i högre utbildning?

Riksrevisionen har granskat regeringens insatser för att säkerställa kunskap om kvalitetsläget i högre utbildning. I granskningen undersöktes dessutom kvaliteten vid ett antal högskoleutbildningar på grundnivå.

Efter granskningen

I budgetpropositionen för 2010 (prop. 2009/10:1) redogjorde regeringen för rapportens iakttagelser och slutsatser och angav att frågan var under beredning. Regeringen hänvisade också till att man avsåg att återkomma till riksdagen.

Regeringen lämnade i mars en proposition till riksdagen om kvalitet i den högre utbildning, Fokus på kunskap – kvalitet i den högre utbildningen (prop. 2009/10:139). I propositionen presenterade regeringen ett nytt kvalitetssäkringssystem. Propositionen har behandlats av riksdagen (bet. 2009/10:UbU20, rskr. 2009/10:320)

Ärendet med ovan nämnda granskningsrapport är därmed slutbehandlat.

RiR 2008:22 Rekrytering av internationella studenter till svenska lärosäten

Riksrevisionen har granskat om regeringen och lärosätena styrt, genomfört och följt upp rekryteringen av internationella studenter i enlighet med riksdagens och regeringens mål och intentioner.

Efter granskningen

I budgetpropositionen för 2010 (prop. 2009/10:1) redogjorde regeringen för rapportens iakttagelser och slutsatser och angav att frågan var under beredning. Regeringen hänvisade också till att man avsåg att återkomma till riksdagen.

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2010 att avgifter ska införas för studenter utanför EES-området och Schweiz, s.k. tredjelandsstudenter. I februari 2010 lämnade regeringen propositionen Konkurrera med kvalitet – studieavgifter för utländska studenter (prop. 2009/10:65) som innehöll en sådan bedömning. Propositionen har behandlats av riksdagen (bet. 2009/10:UbU15, rskr. 2009/10:230). Efter riksdagens behandling beslutade regeringen förordningen (2010:543) om anmälningsavgift och studieavgift vid universitet och högskolor.

De granskade lärosätena har bl.a. angett att ambitionen är att utveckla samarbetsformer och avtal med utländska universitet samt att göra insatser för att öka integrationen mellan olika studentgrupper.

Under hösten 2008 skapades även ett forum för internationalisering i syfte att förbättra samordningen mellan myndigheter och organisationer som stöder universitets och högskolors internationaliseringsarbete.

Ärendet med ovan nämnda granskningsrapport är därmed slutbehandlat.

RiR 2009:10 Psykiatrin och effektiviteten i det statliga stödet

Riksrevisionen har granskat vissa statliga insatser som påverkat landstingens resurser för vården av psykiskt sjuka. Syftet var att få en tydligare bild av samspelet mellan staten och landstingen när det gäller resurserna till psykiatrin, både de tillfälliga statliga ekonomiska bidragen och tillgången på personal med högre utbildning, särskilt psykiatrer och andra läkare. De statliga aktörer som berördes av granskningen var främst regeringen och Regeringskansliet (Social-, Utbildnings- och Finansdepartementen) samt Socialstyrelsen. Vidare berördes Högskoleverket och de lärosäten som ger relevanta utbildningar, främst universitet med läkarutbildning.

Riksrevisionen rekommenderade regeringen att överväga att omfördela stödet till utvecklingen av vården av psykiskt sjuka och förstärka läkarutbildningen i psykiatri. Tillfälliga resurstillskott bör ersättas med långsiktiga åtgärder som ligger inom det statliga ansvarsområdet och som stöder psykiatrin utan att försvaga landstingens ansvar. Regeringen rekommenderades också att se över läkarutbildningens organisation och finansiering för att skapa ökad tydlighet i ansvarsförhållanden, dimensionering, styrning och uppföljning.

Efter granskningen

I Riksrevisionens regi hölls i november 2009 ett seminarium med särskilt fokus på utbildningsfrågor och prioriteringar i vården. Deltagare var ett trettiotal företrädare för bl.a. Socialutskottet, Utbildningsutskottet, Socialdepartementet, Utbildningsdepartementet, myndigheter, Sveriges Kommuner och Landsting och läkarkåren. Dokumentationen vid seminariet skickades för kännedom till såväl Socialutskottet som Utbildningsutskottet liksom till samtliga seminariedeltagare.

I december 2009 höll Socialdepartementet och Utbildningsdepartementen ett seminarium om främst utbildningsfrågor inom psykiatrin. Underlag var dels Riksrevisionens rapport, dels en rapport från Socialstyrelsen som särskilt behandlade psykiatrins ställning i grundutbildningen för läkare respektive sjuksköterskor.

Regeringen bereder frågan.

RiR 2009:25 Resursstyrning i högskolans grundutbildning

Riksrevisionen har granskat processer för en effektiv resursstyrning av grundutbildningen vid

universiteten i Göteborg, Karlstad och Umeå. Granskningen visar att de tre lärosätenas kunskap om kostnader och resursanvändning behöver utvecklas. Förbättrad kunskap krävs för lärosätesledningens förmåga att effektivt fördela resurser. Dessutom skulle det stärka ledningens möjlighet att säkerställa ett utbildningsutbud i linje med lärosätets övergripande strategier. Riksrevisionen har i granskningen även undersökt intäkter, kostnader och undervisningsinsats för nio utbildningar. Resultatet synliggör stora skillnader mellan ämnen och mellan lärosäten. Riksrevisionens undersökning visar på en metod för att sammanställa information om hur mycket utbildning studenterna får för pengarna. Riksrevisionen rekommenderar lärosätena att stärka sin resursstyrning genom utvecklad kostnadsredovisning och uppföljning.

Efter granskningen

Granskningen riktar inga rekommendationer till regeringen. Regeringen har vidarebefordrat granskningen till samtliga statliga lärosäten för kännedom.

Ärendet med ovan nämnda granskningsrapport är därmed slutbehandlat.

RiR 2009:28 Studenternas anställningsbarhet – regeringens och högskolans insatser

Riksrevisionen har granskat regeringens, Högskoleverkets samt universitets och högskolors insatser för att främja studenternas anställningsbarhet. Enligt högskolelagen (1992:1434) ska universitet och högskolor samverka med det omgivande samhället och informera om sin verksamhet. Ett krav på all högskoleutbildning är att den ska utveckla studenternas beredskap att möta förändringar i arbetslivet. En utgångspunkt för Riksrevisionens granskning var den s.k. Bolognaprocessen, där anställningsbarhet är ett av tre övergripande mål. Granskningen visar att det finns stora variationer mellan olika utbildningsprogram när det gäller i vilken utsträckning studenterna under utbildningen får möjlighet att etablera kontakt med arbetslivet. Granskningen visar också att lärosätenas uppföljning av sina insatser för att främja studenternas anställningsbarhet är outvecklad och att den arbetsmarknadsrelaterade informationen till blivande studenter är otillräcklig. Inom ramen för granskningen har fyra lärosäten granskats i särskild ordning. Dessa är Högskolan Kristianstad, Konstfack, Luleå tekniska universitet och Uppsala universitet. Dessa fallstudier presenteras

i fyra separata delrapporter. Till granskningen hör även en sammanställning av Riksrevisionens enkätundersökning till samtliga lärosäten samt en studie om arbetsmarknadsrelaterad information till blivande studenter.

Efter granskningen

Regeringen bereder frågan.

RiR 2009:29 Gäststudenter i högre utbildning

Riksrevisionen har granskat regeringens och berörda myndigheters ansvar för att uppehållstillstånd för studier nyttjas för sitt avsedda syfte. Granskningen visar att de två processerna för antagning och prövning av uppehållstillstånd är åtskilda och samverkan samt informationsutbytet begränsat mellan berörda myndigheter. Riksrevisionens slutsats är att hanteringen av gäststudenter från tredje land är en tvärsektorieell fråga där samordningen mellan myndigheter behöver förbättras väsentligt. Riksrevisionen anser att regeringen bör tydliggöra myndigheternas uppdrag om utredning, uppföljning och kontroll av uppehållstillstånd för studier. Riksrevisionen anser också att berörda myndigheter kan förbättra sin samverkan för att effektivisera handläggningen och minska riskerna för att uppehållstillstånden används felaktigt.

Efter granskningen

Regeringen gjorde i propositionen Konkurrera med kvalitet – studieavgifter för utländska studenter (prop. 2009/10:65) bedömningar som innebär att samordningen mellan de berörda myndigheterna bör öka och riskerna för att uppehållstillstånd används felaktigt minskar.

Propositionen har behandlats av riksdagen (bet. 2009/10:UbU15, rskr. 2009/10:230). Efter riksdagens behandling beslutade regeringen om ändringar i förordningen (1993:1153) om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor. Ändringen innebär bl.a. att universitet och högskolor ska meddela Migrationsverket om att en studieavgiftsskyldig student har antagits till utbildning samt om en sådan student som antagits inte har registrerat sig på utbildningen.

Regeringen initierade i juni 2008 etablerandet av Forum för internationalisering (dnr. U2008/4073/UH) med syfte att främja samarbete och samordning mellan de myndigheter som på olika sätt arbetar med internationalisering och högre utbildning. I regleringsbrevet för budgetåret 2009 avseende Högskoleverket

respektive Internationella programkontoret för utbildningsområdet har regeringen gett de båda myndigheterna i uppdrag att alternera som ordförande i forumet.

RiR 2010:4 Klassificering av kurser vid universitet och högskolor – regeringens styrning och Högskoleverkets uppföljning

Riksrevisionen har granskat konsekvenserna av regeringens styrning och Högskoleverkets uppföljning av klassificering av kurser vid universitet och högskolor. Klassificeringen är av stor betydelse för tilldelningen av resurser till lärosätenas grundutbildning. Enligt Riksrevisionen visar granskningen att lärosätena klassificerar kurser på olika sätt och utifrån olika principer samt att lärosätena över tid förändrat sin klassificering av kurser till utbildningsområden med högre ersättningsbelopp. Enligt Riksrevisionen har regeringen inte gett tillräcklig vägledning till lärosätena om hur de ska klassificera kurser samtidigt som Högskoleverkets uppföljning av lärosätenas klassificering av kurser inte varit ändamålsenlig.

Enligt Riksrevisionens bedömning har regeringen och Högskolverket bidragit till att lärosätena klassificerar kurser olika och att de därmed kan få olika ersättning för likvärdiga kurser. Riksrevisionen anser att regeringen bör se över systemet med klassificeringen av kurser för att skapa transparenta villkor för ersättning till lärosätena. Riksrevisionen rekommenderar också Högskoleverket att utveckla sin uppföljning av lärosätenas klassificering av kurser.

Efter granskningen

Regeringen ser det som angeläget att slå fast att de principer för resursfördelning som fastslogs genom riksdagens beslut om propositionen Högre utbildning för ökad kompetens (prop. 1992/93:169, bet. 1992/93:UbU14, rskr. 1992/93:363) fortfarande gäller. Klassificeringen av kurser ska enligt nämnda proposition ske utifrån ämnesinnehåll. Sedan Riksrevisionens rapport publicerades i mars 2010 har regeringen tagit upp frågan på samtliga universitets och högskolors myndighetsdialoger.

Regeringen bereder frågan.

RiR 2010:17 Kapitalförvaltning i tider av kraftiga värdeförändringar

Riksrevisionen har granskat om kapitalförvaltningen vid statligt bildade stiftelser har hanterats på ett kvalificerat sätt. Granskningen

fokuserar på beredskap inför och hantering av kapitalförvaltningen i åtta stiftelser under en period med kraftiga värdeförändringar – åren kring 2008. Riksrevisionens övergripande slutsats är att såväl styrelser som ledningar i flera stiftelser kan förbättra sin beredskap, även om sex av åtta stiftelser bedöms ha haft en god beredskap för kraftiga värdeförändringar. Riksrevisionens huvudintryck är att stiftelserna har haft en ändamålsenlig hantering av kapitalförvaltningen under tiden med kraftiga värdeförändringar.

Enligt Riksrevisionens bedömning bör styrelsen inte delegera ansvar för beslut av principiell och strategisk betydelse för stiftelsens kapitalförvaltning i den omfattning som skett. Styrelsen bör inte delegera beslut om avkastningsmål, om att fastställa högsta tillåtna risk i förvaltningen eller om att fastställa förvaltningens förslag till strategier. Riksrevisionen lyfter fram regeringens ansvar för att se till att det sker en återkommande utvärdering av kapitalförvaltningen i de granskade stiftelserna. Riksdagen har våren 2010 beslutat att ge ökad frihet till flertalet av de granskade stiftelserna genom att regeringen framdeles endast ska utse två styrelseledamöter. Förändringen innebär enligt Riksrevisionen att regeringens möjligheter att utkräva ansvar av styrelsen begränsas.

Efter granskningen

Regeringen bereder frågan.

4 Politikens inriktning

Globaliseringen är inget hot – den ger nya möjligheter, om vi ser dem och utnyttjar dem. Utvecklingen innebär att vi har fått nya konkurrenter. Om Sverige och dess olika delar ska kunna hävda sig i den allt hårdare internationella konkurrensen behöver vi ha ett utbildningsväsende av god kvalitet. Vår tids stora utmaningar möts bäst med mer kunskap.

Men utbildning är också viktig för sin egen skull. Människan växer med kunskap. Genom att ge alla tillgång till en bra utbildning och kunskap uppväger vi för skillnader i livsvillkor och förutsättningar och ökar därmed rättvisan. Samtidigt förbättras barns och ungas framtida möjligheter att få arbete och kunna försörja sig.

Det är därför regeringen föreslår en bred framtidsinvestering i kunskapsnationen Sverige. Totalt vill regeringen göra följande satsningar perioden 2010–2014, omfattande totalt 7,7 miljarder kronor.

- Den största satsningen någonsin på lärlingsutbildning: 30 000 lärlingsplatser inrättas i gymnasieskolan och 5 900 inom vuxenutbildningen.
- Ett lärarpaket med fortsatt lärarlyft, stärkt pedagogiskt ledarskap, vidareutbildning av obehöriga lärare, stärkt kompetens hos sfi-lärare och forskarskolor för lärare.
- Utvärdering av elevernas kunskaper med tidigare betyg och fler nationella prov.
- Stöd till elever som behöver extra hjälp i skolarbetet genom en förlängd läsa-skriv-räkna-satsning och en förlängd satsning på sommarskolor.
- En fortsatt kamp mot diskriminering och mobbning genom förebyggande insatser,

bland annat genom stärkt arbete med skolans värdegrundsuppdrag.

- Stärkt undervisning i matematik, naturvetenskap och teknik genom en förlängd satsning i matematik, teknik och naturvetenskap, fler lektionstimmar i matematik i grundskolan och en försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan.
- Mer kreativa och företagsamma elever med en satsning på entreprenörskap och skapande verksamhet i skolan.
- Möjlighet för vuxna att ställa om för ett föränderligt arbetsliv genom ytterligare 10 000 platser inom yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning (yrkesvux) läsåret 2010/11.
- Bättre skolor i utsatta områden genom incitament till skolor som utvecklar sitt arbete och blir bättre på att ge elever goda kunskaper.
- Möjlighet för arbetslösa ungdomar 20–24 år som saknar fullständig gymnasieutbildning att komplettera sin utbildning genom att ytterligare 1 750 platser inom kommunal vuxenutbildning inrättas.
- Mer kunskaper om reformernas genomslag och fungerande evidensbaserade arbetssätt och metoder genom en ny utvärderingsfunktion inom utbildningsområdet fr.o.m. den 1 januari 2012.
- Stärkt elevhälsa genom en riktad satsning 2012–2013.

Inom högre utbildning och forskning fortsätter de kraftfulla satsningarna under 2011 och 2012.

Regeringen anser att det är angeläget att den redan aviserade resursförstärkningen fullföljs men även att ersättningssystemen såväl i forskning som i grundutbildning i högre utsträckning än i dag premierar kvalitet. För att uppnå målet om en högskola i världsklass anser regeringen också att arbetet med att öka lärosätenas självständighet bör fortsätta.

- Resurserna till forskning beräknas ha ökat med 5 miljarder kronor 2012 sedan 2008. Under 2011 sker, som tidigare aviserats, en ökning med sammanlagt 500 miljoner kronor som fördelas dels till lärosätenas direkta forskningsanslag, dels till de strategiska satsningarna.
- En riktad kvalitetsförstärkning för utbildningar inom samhällsvetenskap och humaniora inleds 2012. Ersättningsbeloppen per helårsstudent ökar för att t.ex. möjliggöra högre lärartäthet.
- Avgifter införs för tredjelandsstudenter under 2011. En väsentlig del av de resurser som frigörs ska användas för att finansiera den kvalitetspremie som införs 2013 för de utbildningar på grundnivå och avancerad nivå som får det högsta omdömet i Högskoleverkets utvärderingar.
- Förbättrad ekonomi för studenterna genom att studiemedlets lånedel höjs med 500 kronor per studiemånad fr.o.m. hösten 2011.

Till allt detta ska läggas det arbete som regeringen redan har inlett för mer kunskap och ett bättre utbildningsväsende. Regeringen har påbörjat och genomfört en rad åtgärder för att förbättra utbildningssystemets olika delar under 2007–2010, däribland höjda studiemedel, en ny lärarutbildning, en gymnasierreform, en ny skollag, införande av en lärarlegitimation och en omläggning av svensk grundskola.

Åren 2011 och 2012 blir två av de mest reformintensiva åren i svensk utbildningshistoria.

Det kommer dock att dröja innan resultaten av regeringens satsningar kan utläsas. Eleverna som våren 2011 gör nationella prov i årskurs 3 i grundskolan lämnar gymnasieskolan först 2020. Det krävs långsiktighet, fokus och visioner för att höja resultaten i grundskolan, minska utslagningen från gymnasieskolan och förbättra kvaliteten inom högskolan.

4.1 Barn- och ungdomsutbildning

Regeringen har under de senaste åren lagt om svensk skolpolitik. En ny skollag, en ny gymnasieskola, nya läroplaner med kursplaner i grundskolan och motsvarande skolformer samt en betygsskala med fler steg är några av de reformer som just nu genomförs eller som kommer att genomföras under de närmaste åren.

4.1.1 Lärarna är oundgängliga

Lärarens kompetens och undervisningens utformning är i hög grad avgörande för elevernas studieresultat och möjlighet att tillgodogöra sig rätten till utbildning. Läraren gör skillnad – det är därför regeringen vidtagit flera åtgärder för att lyfta lärarkårens kompetens.

Steg 1: Locka duktiga personer till lärarutbildningarna

Lärarens egen kompetens är betydelsefull för elevernas resultat. Det gäller därför att kunna locka högpresterande ungdomar med ett genuint intresse för pedagogik och lärande till lärarutbildningarna.

Under 2011 och 2012 genomför regeringen en informationskampanj för att marknadsföra den nya lärarutbildningen och för att göra läraryrket mer attraktivt.

Som regeringen aviserat i budgetpropositionen för 2010 (prop. 2009/10:1) ska 6 miljoner kronor avsättas för kampanjen under 2011. För 2012 beräknar regeringen att 13 miljoner kronor avsätts för detta ändamål.

Steg 2: Se till att lärarutbildningen håller hög kvalitet

Lärarutbildningens kvalitet och kravnivåer har betydelse för rekryteringen till lärarprofessionen. Dessutom visar forskningen att lärarnas kunskaper i sitt ämne, i ämnesdidaktik och i pedagogik påverkar elevernas resultat.

I avsnitt 4.3.8 beskrivs regeringens insatser för att förbättra lärarutbildningen.

Steg 3: Ge lärarna fortbildning

Lärarutbildningen är grunden för lärarens yrkesverksamma liv. Vidare måste det finnas både fortbildning och karriärvägar som uppmuntrar läraren att gå vidare i sin professionella utveckling.

Det s.k. lärarlyftet är den största statliga fortbildningsatsningen någonsin. Under 2007–2010 har totalt 4,3 miljarder kronor avsatts för att ge behöriga lärare möjlighet att förstärka sin ämnesteoritiska och ämnesdidaktiska kompetens.

Satsningen har utvecklats positivt och uppföljningar visar att lärarlyftet har bidragit både till lärarnas kunskapsutveckling och till att förbättrat undervisningen. Regeringen vill därför fortsätta satsningen, men ändra inriktningen mot lärare som undervisar i andra ämnen än de har behörighet för och som därför behöver komplettera sin utbildning. Regeringen föreslår att 826 miljoner kronor avsatts för lärarlyftet 2011 och beräknar att 310 miljoner kronor, 265 miljoner kronor respektive 115 miljoner kronor avsatts för 2012, 2013 och 2014.

Det finns många personer som är verksamma som lärare i skolan, trots att de saknar en lärarexamen. För dessa pågår en särskild utbildningsinsats. Detta beskrivs mer utförligt i avsnitt 4.3.8.

Steg 4: Fler vägar till utveckling och karriär

En möjlig karriärväg för lärare, som regleras i skollagen, är att bli utnämnd till lektor. Regeringens satsning på forskarskolor för lärare, inom ramen för lärarlyftet, har gett fler chansen att genomgå forskarutbildning och därmed bli lektorer. Forskarskolorna stärker också den verksamhetsnära forskningen på skolans område (se även avsnitt 4.3.8). Denna satsning bör även fortsätta under 2011–2014.

Läraryrket ska vara ett fritt akademiskt yrke, där professionell reflektion och utveckling av undervisningen är huvuduppgiften. Med frihet kommer också ansvar. Skolan finns för att eleverna ska kunna tillägna sig kunskaper och färdigheter. Det bör därför finnas tydliga system och instrument för ansvarstagande och ansvarsutkrävande på alla nivåer i skolväsendet. Det ska även löna sig att vara en bra lärare och att bli en bättre lärare. Regeringen avser att tillsätta en arbetsgrupp för att analysera hur ett stimulansbidrag kan utformas som ska utgå till kommuner eller skolor som inför lönesättningsmodeller som belönar lärare som särskilt bidrar till elevernas förutsättningar att lära och nå goda resultat.

Sedan 2009 har 200 miljoner kronor årligen satsats på det s.k. förskolelyftet. Syftet med satsningen är att utveckla förskolepersonalens kompetens i samband med att förskolans pedagogiska uppdrag förtydligas i läroplanen.

Regeringen föreslår att 200 miljoner kronor avsatts för förskolelyftet även under 2011. Regeringen avser att under 2011 utvärdera förskolelyftet och därefter ta ställning till satsningens framtid.

Steg 5: Alla elever ska undervisas av legitimerade och behöriga lärare

Lärarnas utbildning och kompetens är, som tidigare nämnts, avgörande för skolans kvalitet. Regeringen anser därför att alla elever ska få undervisning av lärare som både har utbildning för den undervisning de ska bedriva och legitimation som innebär att de har visat att de är lämpliga för yrket.

Yrkeslegitimationer för lärare och förskollärare är en viktig del av arbetet för att stärka dessa yrkens identitet. Regeringen har beslutat om propositionen Legitimation för lärare och förskollärare (U2010/11:20). I propositionen föreslås att nyutexaminerade lärare och förskollärare ska genomgå en ettårig introduktionsperiod. Under introduktionsperioden ska läraren eller förskolläraren ha en tidsbegränsad anställning och får stöd av en mentor. Rektor eller förskolechef ska intyga att läraren eller förskolläraren genomfört en godkänd introduktion. Efter detta ska läraren eller förskolläraren kunna ansöka om legitimation hos en skolmyndighet. Vissa arbetsuppgifter ska endast få utföras av legitimerade lärare och förskollärare. Av legitimationen ska det framgå i vilken verksamhet eller vilka skolformer, årskurser och ämnen läraren eller förskolläraren är behörig att undervisa. Detta stärker rättssäkerheten och möjligheten att åtnjuta rätten till utbildning för eleverna. Dessutom ska endast legitimerade lärare eller förskollärare kunna tillsvidareanställas och utnämnas till lektorer. Grov oskicklighet, grova brott eller missbruk ska kunna leda till indragen legitimation. Beslut om återkallelse, eller varning, ska fattas av Lärarnas ansvarsnämnd. Systemet föreslås införas fullt ut fr.o.m. den 1 juli 2012, men med övergångsbestämmelser för betygssättningen till halvårsskiftet 2015.

Regeringen föreslår att ca 60 miljoner kronor avsatts för administration av systemet med yrkeslegitimationen för lärare och förskollärare under 2011 och beräknar att 160 miljoner kronor avsatts för 2012. Därefter beräknar regeringen att 260 miljoner kronor avsatts för ändamålet varje år varav en större del till kommunsektorn i

enligt med den kommunala finansieringsprincipen.

Steg 6: Satsa på det pedagogiska ledarskapet i skolan

Ledarskapet är avgörande för en skolas kvalitet. Rektorn är som högsta chef för en skola ytterst ansvarig för skolans resultat och arbetsmiljö. Flera undersökningar visar att elever når högre resultat i skolor där rektorerna utövar ett aktivt pedagogiskt ledarskap och för en dialog med lärarna om undervisningen.

Samtidigt har rektorerna inte alltid de kunskaper som behövs för att utöva ett aktivt ledarskap. Regeringen har därför skärpt kraven på huvudmännen att de ska se till att alla nytillträdda rektorer går den nya statliga befattningsutbildningen för nyanställda rektorer.

Utöver den statliga rektorsutbildningen vill regeringen ge rektorerna möjlighet att fortbilda sig i styrnings- och ledarskapsfrågor så att de kan utveckla sitt pedagogiska ledarskap.

Regeringen föreslår därför att 20 miljoner kronor avsätts under 2011 för ett särskilt rektorslyft.

4.1.2 Höga kunskapskrav och positiva förväntningar på alla elever

Genom grundskolan kan vi skapa ett mer jämlikt och rättvist Sverige. Regeringens vision är ett samhälle där alla barn och ungdomar kan åtnjuta rätten till utbildning, skapa mening i livet och möta utmaningar oavsett föräldrarnas sociala bakgrund, studietraditioner eller ekonomiska situation.

En förutsättning för att nå dit är att grundskolan ställer höga kunskapskrav, men också har positiva förväntningar på alla elever och att stöd sätts in så tidigt som möjligt.

Sedan hösten 2008 ska den individuella utvecklingsplanen innehålla skriftliga omdömen. Skolan får själv välja hur dessa omdömen ska utformas.

Tidigare betyg

När betygen under 1970-talet avskaffades på grundskolans låg- och mellanstadium fick det negativa konsekvenser för många barn – inte minst för barn från hem utan studietraditioner.

För att förbättra uppföljningen, och därmed möjligheten att fånga upp elever som behöver

extra stöd, vill regeringen införa tidigare betyg. Med tidigare betyg förbättras även informationen till föräldrarna om hur det går för deras barn i skolarbetet.

Regeringen har den 2 september 2010 överlämnat propositionen Betyg från årskurs 6 i grundskolan (prop. 2009/10:219) till riksdagen. Enligt propositionen ska betyg fr.o.m. årskurs 6 i grundskolan och motsvarande skolformer införas fr.o.m. höstterminen 2012.

Tidigare betyg innebär en större arbetsbelastning för lärarna. Det kommer också att finnas behov av fortbildningsinsatser. Regeringen föreslår därför att 15 miljoner kronor avsätts för detta ändamål under 2011. Under 2012, 2013 respektive fr.o.m. 2014 beräknar regeringen att 74, 133 respektive 118 miljoner kronor avsätts. Av dessa medel avser knappt 59 miljoner kronor 2012 och knappt 118 miljoner kronor fr.o.m. 2013 ersättning till kommunsektorn, i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen. Ersättningen avser de merkostnader som uppstår vid införandet av reformen och den nya uppgift som hanteringen av betyg från årskurs 6 i grundskolan och motsvarande skolformer innebär. Regeringen anser att de ekonomiska konsekvenserna av reformen bör följas och analyseras i samråd med berörda aktörer.

Som riksdagen tidigare har beslutat ska en betygsskala med sex steg användas i det offentliga skolväsendet (prop. 2008/09:66, bet. 2008/09:UbU5, rskr. 2008/09:169). Betygen A till E betecknar godkända resultat och F betecknar icke godkänt resultat. Om det på grund av elevens frånvaro inte går att bedöma hans eller hennes kunskapsutveckling i ämnet, ska detta markeras med ett horisontellt streck. I särskolan och vuxenutbildningen för utvecklingsstörda ska betyg inte sättas på icke godkända resultat. Den nya betygsskalan avses successivt införas med början läsåret 2011/12. Betygsskalan avses också att gälla för betygen i årskurs 6 och motsvarande skolformer från och med höstterminen 2012.

Fler nationella prov

Kontinuerlig uppföljning och utvärdering är nödvändigt i ett mål- och resultatstyrt skolväsende. De nationella proven ger lärare ytterligare redskap i undervisningen och skapar förutsättningar för nationell likvärdighet och en rättvist betygssättning. Därför anser regeringen att

nationella prov bör ges i fler ämnen och i fler årskurser än i dag.

Sedan 2009 genomför eleverna i årskurs 3 nationella prov i svenska, svenska som andraspråk och matematik. De tidigare frivilliga nationella proven i årskurs 5 har blivit obligatoriska. Med anledning av att nya kursplaner samt nya kunskapskrav för årskurs 6 införs, kommer dessa prov att ges i årskurs 6 fr.o.m. vårterminen 2012. Utöver svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik genomför eleverna i årskurs 9 även nationella prov i de naturorienterande ämnena.

Regeringen avser att gå vidare med arbetet att stärka uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling genom att införa nationella prov i fler ämnen i årskurs 6 och 9. Vidare måste de nationella proven i gymnasieskolan anpassas till den reformerade gymnasieskolan.

För dessa ändamål föreslår regeringen att 82 miljoner kronor avsätts under 2011 och beräknar att 88 respektive 81 miljoner kronor avsätts under 2012 och 2013, varav 40 miljoner kronor per år som kompensation till kommunerna för de merkostnader som beräknas uppstå i samband med proven.

Tydligare kunskapskrav

Riksdagen beslutade i mars 2009 om riktlinjer för nya läroplaner för skolan i enlighet med regeringens proposition Tydligare mål och kunskapskrav – nya läroplaner för skolan (prop. 2008/09:87, bet. 2008/09:UbU9, rskr. 2008/09:189). Detta innebär att varje skolform i det obligatoriska skolväsendet – grundskolan, den obligatoriska sarskolan, specialskolan och sameskolan – ska ha en egen samlad läroplan.

Läroplanen ska innehålla skolans värdegrund och uppdrag, övergripande mål och riktlinjer för utbildningen samt kursplaner för respektive skolform.

Beredningen av de nya läroplanerna pågår inom Regeringskansliet. För samtliga skolformer ska Statens skolverk också utarbeta kunskapskrav för godtagbara kunskaper i årskurserna 3 och 6 samt kunskapskrav för betygsstegen A, C och E i årskurs 9 i grundskolan och motsvarande skolformer. De nya läroplanerna avses successivt införas med början läsåret 2011/12. Regeringen avser att ge Skolverket i uppdrag att ta fram kunskapskrav för årskurs 6 i

grundskolan och motsvarande skolformer i enlighet med den nya betygsskalan.

De implementeringsinsatser som riksdagen beslutade om i januari 2010 ska fortgå (U2010/259/S). Regeringen föreslår att 94 miljoner kronor avsätts för 2011 samt beräknar att 34 miljoner kronor avsätts 2012 för dessa insatser.

Mer stöd

Tidigare betyg och fler nationella prov gör det möjligt för lärarna att upptäcka och följa upp de elever som inte uppnår godkända resultat i undervisningen. Dessa elever måste också få stöd för att kunna komma i kapp.

Sedan 2008 finns ett särskilt stimulansbidrag för att stärka basfärdigheterna läsa, skriva och räkna. Det är elever i grundskolans tidigare årskurser som ligger i riskzonen för att inte nå målen som är den prioriterade gruppen, men statsbidraget får även användas för äldre elever i behov av särskilt stöd och vissa kompetenshöjande insatser. Skolverket har regeringens uppdrag att utvärdera statsbidraget. En delredovisning av uppdraget lämnades i februari 2010. Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 april 2011. Regeringen föreslår att den pågående satsningen förlängs med två år. För 2011 föreslår regeringen att 400 miljoner kronor avsätts samt beräknar att 250 miljoner kronor avsätts under 2012 för detta ändamål.

Sommarskola finns för att ge elever som inte nått målen för utbildningen i grund- och gymnasieskolan under läsåret möjlighet att nå dessa under sommaren. Kommuner och fristående skolor kan ansöka om medel för detta hos Skolverket. Totalt har regeringen satsat ca 165 miljoner kronor på sommarskolor 2006-2010. Regeringen föreslår att den tillfälliga utbyggnaden av sommarskolan under 2010 förlängs till 2011.

Bättre undervisning i matematik, naturorientering och teknik

Internationella kunskapsmätningar visar att svenska elevers kunskaper i matematik och naturorienterande ämnen har försämrats. Samtidigt visar ett antal nationella attitydundersökningar att elevernas intresse när det gäller dessa ämnen är svagt och dessutom tenderar att minska ju äldre eleverna blir. Detta är mycket oroande eftersom kunskaper och intresse när det gäller dessa ämnen är avgörande

för svensk industris försörjning av kvalificerade medarbetare. Regeringen avser därför att föreslå tre insatser för att komma till rätta med dessa problem.

För det första bör den garanterade undervisningstiden i matematik utökas med en timme i veckan under tre årskurser i grundskolan. Regeringen avser att låta undersöka i vilka årskurser en sådan utökning borde ge störst effekt och hur reformen i övrigt bäst kan utformas. Regeringen beräknar att kostnaden för detta, vid ett införande från hösten 2013, blir 250 miljoner kronor 2013 och 500 miljoner kronor per år fr.o.m. 2014, varav den allra största delen består av ersättning till kommunsektorn.

För det andra ska den nu pågående satsningen på matematik, naturvetenskap och teknik (MNT) förlängas ett år. Regeringen föreslår att 200 miljoner kronor avsätts för detta ändamål 2011 och beräknar att 200 miljoner kronor avsätts under 2012.

För det tredje avser regeringen att inrätta en försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan. I en promemoria (U2010/1388/G) redovisar en arbetsgrupp inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) sin analys av förutsättningarna för en försöksverksamhet inom den nuvarande gymnasieskolan med ett fjärde tekniskt år. Deltagande ska enligt promemorian vara frivilligt. Promemorian har remissbehandlats under våren 2010. Remissinstanserna är i huvudsak positiva till den föreslagna försöksverksamheten. Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att informera om och förbereda en försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år med start hösten 2011. Om försöksverksamheten faller väl ut bör det fjärde tekniska året bli ett permanent inslag i gymnasieskolan. Regeringen föreslår att 10 miljoner kronor avsätts för försöksverksamheten 2011 och beräknar att 30 miljoner kronor 2012 respektive 40 miljoner kronor per 2013 och 2014 avsätts. En del av dessa medel ska bekosta elevernas studiestöd. Se vidare i avsnitt 5.3.

Utveckla skolor i stadsdelar med utbrett utanförskap

Trots stora ansträngningar är kunskapsresultaten i stadsdelar där utanförskapet är utbrett alltför ofta mycket bristfälliga. Många elever når inte målen och andelen elever som når behörighet till gymnasieskolans nationella program är låg.

Ett sätt att uppmuntra skolor att förbättra sina resultat är att införa tillfälliga ekonomiska incitament. Satsningen bör avgränsas till ett antal grundskolor inom ramen för stadsdelar som omfattas av regeringens urbana utvecklingsarbete. Regeringen beräknar att 20 miljoner kronor per år avsätts för detta ändamål 2012–2014.

Skolgång för barn som ska avvisas eller utvisas

Regeringen beslutade i augusti 2009 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att komplettera förslagen i betänkandet Skolgång för alla barn som ska avvisas eller utvisas (SOU 2007:34) genom att bland annat analysera förutsättningarna för och lämna förslag på hur rätten till skolgång samt tillgång till förskoleverksamhet och skolbarnomsorg kan utsträckas till att gälla för fler grupper av barn som vistas i landet utan tillstånd (dir. 2009:71). Utredningen överlämnade betänkandet Skolgång för alla barn (SOU 2010:5) till regeringen i januari 2010. I betänkandet föreslås i princip att rätten till utbildning ska utsträckas till att gälla alla barn och ungdomar, vars vistelsetid i Sverige, med eller utan tillstånd, inte kan förväntas bli helt tillfällig. Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Entreprenörskap

Sverige står inför en skarp global konkurrens om jobb och investeringar. Sverige behöver därför ett bättre företagsklimat, fler företagare och större utrymme för entreprenörer.

Entreprenörskap handlar inte bara om att starta företag, utan också om att tänka nytt, se möjligheter och lösa problem. Nyfikenhet och kreativitet är egenskaper som alla människor har nytta av – och som eleverna behöver för att klara sitt skolarbete.

Regeringen tog 2009 fram en strategi för entreprenörskap inom utbildningsområdet. Skolverket har fått i uppdrag att främja skolors samarbete med arbetslivet, erbjuda kompetensutveckling, underlätta erfarenhetsutbyte samt fördela utvecklingsmedel och verksamhetsstöd. Verket ska även kartlägga, analysera och sprida erfarenheter av huvudmännens arbete med entreprenörskap. Regeringen vill fortsätta arbetet med entreprenörskapsstrategin och öka verksamhetsstödet till organisationer som framgångsrikt arbetar med entreprenörskap i

skolan. Regeringen föreslår att 15 miljoner kronor avsätts för arbetet med strategin och för verksamhetsstöd under 2011 och beräknar att 15 miljoner kronor avsätts per år för 2012–2014.

Försöksverksamhet med spetsutbildningar i grundskolan

Regeringens fokus under de senaste åren har varit på elever som har svårt för skolarbetet. Även elever som har fallenhet och intresse för ett visst ämne måste dock få stimulans. I augusti 2010 skickades därför en remisspromemoria med förslag om en begränsad försöksverksamhet med spetsutbildningar i årskurserna 7–9 i grundskolan ut (dnr U2010/4818/S). Enligt förslaget ska tio klasser, med maximalt 30 elever i varje, kunna starta hösten 2012.

Försöksverksamhet med flexibel skolstart

Skolan ska vara anpassad efter eleverna. Några lär sig fort, andra behöver mycket tid och stöd för att nå målen. Möjligheten att börja tidigare eller senare liksom att gå om eller hoppa över ett år bör utnyttjas i större utsträckning. Regeringen har för avsikt att inleda en försöksverksamhet med flexibel skolstart och har därför givit en utredare i uppdrag att föreslå hur en sådan försöksverksamhet kan utformas (dir 2010:47). Utredningen beräknas avsluta sitt arbete i oktober 2010.

Omprövning av betyg

Det är viktigt att stärka rättvisan och likvärdigheten i bedömning och betygssättning och regeringen har under de senaste åren föreslagit och genomfört en rad åtgärder i denna riktning. Betygsättningen är ett av skolans viktigaste områden för myndighetsutövning och har stora konsekvenser för den enskilde. I dagsläget finns inte någon möjlighet för elever att överklaga ett satt betyg eller att få det omprövat. Ur rättssäkerhetskänslor är omprövning av betyg en viktig fråga. En särskild utredare har därför fått i uppdrag att se över och föreslå hur en rätt för elever att få sina betyg omprövade kan införas (dir. 2009:102). Utredningen ska redovisa sitt förslag i december 2010.

Fler ska läsa språk

De moderna språkens ställning i grundskolan och gymnasieskolan bör stärkas. Av olika skäl väljer elever bort språkstudier på grundskolan. Det är inte rimligt att mer än var tredje

grundskolelev antingen aldrig väljer ett modernt språk eller hoppar av språkvalet under grundskolan. Ambitionen ska vara att alla elever ska läsa ett modernt språk i grundskolan. Regelverket för språkvalet i årskurs sex bör därför ses över.

För att uppmuntra elever att fortsätta sina språkstudier har regeringen beslutat att elever som läser ett modernt språk ska få räkna 17 ämnen i sitt slutbetyg från grundskolan i stället för 16 vid urval till gymnasieskolans nationella program. En bestämmelse om detta ska tillämpas första gången vid antagningen till gymnasieskolan höstterminen 2014.

4.1.3 Trygghet, elevhälsa och jämställdhet

En förutsättning för att eleverna ska kunna tillgodogöra sig undervisningen och rätten till utbildning är att de mår bra, trivs och känner sig sedda, trygga och uppskattade.

Flera rapporter visar att den psykiska ohälsan bland svenska barn och ungdomar har ökat. Dessa elever behöver stöd och här fyller skolans elevhälsa en viktig funktion. För att möjliggöra en förstärkning av elevhälsan föreslår regeringen ett tillfälligt stöd i form av ett riktat statsbidrag till skolhuvudmännen. Regeringen beräknar att 250 miljoner kronor respektive 400 miljoner kronor avsätts för ändamålet 2012 och 2013. En del av resurserna ska kunna användas för fortbildningsinsatser riktade till personalen i elevhälsan. En förstärkt elevhälsa avlastar även lärarna vilket ger dem möjlighet att koncentrera sig mer på skolans huvuduppgift – att förmedla kunskap.

Det pågår ett viktigt arbete med att stärka värdegrunden på varje skola. Detta kan ha en positiv påverkan på skolans psykosociala arbetsmiljö. I praktisk handling ska skolan förmedla värden som människors lika värde, respekt och empati samt arbeta för att motverka kränkningar. Att förmedla och förankra respekt för mänskliga rättigheter och samhällets grundläggande värden är vid sidan om kunskapsuppdraget skolans viktigaste uppgift. Som stöd till huvudmännen har Skolverket i uppdrag att genomföra insatser som främjar, stärker och sprider kunskap om skolans värdegrund. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2011.

Regeringen har även stärkt lärares och rektors disciplinära befogenheter. Sedan 2007 är det tillåtet att beslagta föremål som används för att störa undervisningen och att som en sista åtgärd flytta mobbare till en annan skola. Med den nya skollagen (2010:800) får lärarna ytterligare verktyg för att förbättra studieklimatet i klassrummet. Därutöver avser regeringen att tillsätta en utredning för att förbättra ordning och reda i klassrummet.

Regeringen har tillsatt en utredning om översyn av skolans arbete med utsatta barn (dir. 2009:80). I uppdraget ingår bl.a. att analysera det arbete som bedrivs, samt att kartlägga hur kommunala och fristående huvudmän inom förskoleverksamheten, skolan och skolbarnsomsorgen samverkar med socialtjänsten, polisen och hälso- och sjukvården. Utredningen ska vidare lämna förslag på åtgärder som kan förbättra arbetet med dessa barn. Syftet med utredningen är att ytterligare förstärka och effektivisera stödet för utsatta barn. Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 november 2010.

Det är inte acceptabelt att elever utsätts för kränkande behandling och diskriminering i skolan. Alla elever har rätt till en trygg studiemiljö som ger dem möjlighet att utvecklas som individer. Skolverket har fått i uppdrag att sammanställa och kartlägga forskningsbaserade metoder och åtgärder mot mobbning och utifrån kartläggningen utforma en utbildningssatsning riktad till kommuner och skolor. Regeringen vill gå vidare med denna satsning och föreslår därför att 10 miljoner kronor avsätts för fortsatt kamp mot mobbning under 2011, samt beräknar att 10 miljoner kronor per år avsätts årligen 2012–2014.

Regeringen vill gå vidare och tydliggöra lärares skyldigheter att slå larm om en elev far illa i skolan. I den nya skollagen har det införts en skyldighet för lärare och annan personal att omedelbart rapportera om en elev utsätts för kränkande behandling eller diskriminering. Regeringen vill också införa en skyldighet att anmäla missförhållanden i skolor, förskolor och fritidshem, en motsvarighet till den lex Sarah som finns inom omsorgen av äldre och personer med funktionsnedsättning. En särskild utredare har fått i uppdrag att föreslå hur en sådan anmälningsskyldighet kan utformas (dir. 2010:44). Utredningen ska lämna sitt förslag i mars 2011.

Under 2008–2010 har totalt 110 miljoner kronor avsatts för en jämställdhetsatsning i skolan. I satsningen ingår bl.a. tillsättandet av en delegation för jämställdhet i skolan (dir. 2008:75) som ska slutredovisa sitt uppdrag senast den 30 november 2010. Skolverket har även fått i uppdrag att genomföra ett flertal utvecklingsinsatser. Inom ramen för detta har Skolverket under 2008–2010 fördelat ett utvecklingsbidrag till ca 245 projekt i 140 kommuner för bl.a. skolornas arbete för att motverka traditionella yrkesval, förbättra undervisningen i sex och samlevnad samt motverka skolstress bland flickor. Uppdraget ska slutrapporteras senast den 31 december 2010.

Regeringen avser att fullfölja jämställdhetsatsningen, bl.a. genom att följa upp slutsatser och förslag från Delegationen för jämställdhet i skola respektive Delegationen för jämställdhet i högskolan.

4.1.4 Förskola och pedagogisk omsorg

Det är i barndomen som många av de värderingar grundläggs som vi bär oss genom livet. Tryggheten, den första samvaron och den tidiga bekantskapen med omvärlden påverkar oss inte bara för stunden, utan finns närvarande långt efter det att vi har tagit steget ut i vuxenvärlden.

Föräldrarna känner sina barn bäst. Därför är det också föräldrarna som bäst kan avgöra vilka behov barnet har under de första åren efter föräldraledigheten. Varje familj ska ha möjlighet att välja den verksamhetsform som passar just den familjen och dess barn. Det förutsätter att det finns en mångfald av olika verksamhetsformer att välja emellan. Alla verksamheter ska präglas av hög kvalitet samt erbjuda barnen såväl pedagogisk stimulans som trygghet och omsorg.

Med utgångspunkt i den moderna familjens skiftande behov har regeringen lagt grunden för en politik som bättre ser till olika familjers situation och önskemål. Här ingår bl.a. en möjlighet till vårdnadsbidrag för familjer som vill vara hemma lite längre med sina barn och en jämställdhetsbonus som stöd för en mer jämnt fördelad föräldraledighet. I och med införandet av barnomsorgspengen skapades etableringsfrihet inte bara för förskola och fritidshem utan även för annan pedagogisk omsorg, vilket också ökar

möjligheten till valfrihet i alla delar av landet. Då mycket tyder på att kunskapen om reformen är låg bland föräldrar och kommuner avser regeringen att ge Skolverket i uppdrag att göra en uppföljning av reformen.

Svensk förskola är internationellt erkänd för sin höga kvalitet och tillgänglighet. Tillsammans med föräldrarnas fostran bidrar den till barnens utveckling och lärande och kan därmed lägga en grund för framtida skolgång.

Barn har en naturlig vetgirighet och kunskapsörst. Förskolan ska erbjuda barnen en trygg miljö som utmanar och lockar till utveckling och lärande. Regeringen har inlett ett omfattande arbete med att stärka förskolans pedagogiska uppdrag. Förskollärarna ska få ett tydligare ansvar för det pedagogiska arbetet. Målen i läroplanen har förtydligats och kompletterats och höjer ambitionerna för barns lärande i förskolan. Den pedagogiska förstärkningen ska ske med bibehållen respekt för förskolans identitet – där omsorg, fostran, lek och lärande bildar en helhet. Förskolan ska inte vara skola, men den ska vara lärorik.

Forskning visar att nyckeln till all annan inlärning är språket. Förskolans förtydligade läroplan ska stimulera barnens lärande, med tydligare mål och ett förstärkt innehåll för barns språkliga och matematiska utveckling. Eventuella svårigheter i lärande och utveckling kan då också upptäckas på ett tidigt stadium, vilket ger bättre möjligheter att förebygga problem med inlärningen vid skolstart.

Uppföljning och utvärdering av förskolans verksamhet blir en del av förskolans uppdrag. För att ge bästa möjliga förutsättningar för barnens lärande behöver verksamheten följas upp och utvecklas. I detta ingår att barnens utveckling och lärande följs och dokumenteras.

Föräldrarna har rätt att få god information om barnens utveckling och lärande i förskolan och det är viktigt att deras engagemang tas till vara på ett bra sätt under förskoleåren. Det är även viktigt att de kunskaper som barnet besitter tas till vara när barnet börjar i skolan. På så sätt skapas förutsättningar för en ökad pedagogisk stimulans och en mer individuellt utformad undervisning redan från skolstart.

Både förskollärare och barnskötare ska ha möjlighet att utveckla sin kompetens. Genom det s.k. förskolelyftet görs en särskild fortbildningsinsats på personalen i förskolan.

4.1.5 Gymnasieskolan

Ungdomar är olika – de har olika mål, ambitioner och förhoppningar. Vissa vill läsa vidare på högskolan efter gymnasieskolan, andra vill gå direkt ut i arbetslivet. Några vill lära sig yrkeskunskaper på en arbetsplats, för andra passar det bättre att lära sig yrkesämnena i skolan. Utgångspunkten för en modern gymnasieskola är att elever ska kunna välja olika vägar till kunskap. Det är ett av skälen till att regeringen nu reformerar gymnasieskolan. Tanken bakom reformen är att skapa en skola där alla elever ges möjlighet att utvecklas.

Regeringens omläggning av gymnasieskolan beskrivs i propositionen Högre krav och kvalitet i den nya gymnasieskolan (prop. 2008/09:199) som riksdagen fattade beslut om i maj 2009 (bet. 2009/10:UbU3, rskr. 2009/10:8).

Regeringens omläggning av det individuella programmet beskrivs i propositionen Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet som riksdagen beslutat om i juni 2010 (prop. 2009/10:165, bet. 2009/10:UbU21, rskr. 2009/10:370).

Totalt 30 000 lärlingsplatser i gymnasieskolan 2011–2014

Det är dags att uppvärdera det praktiska yrkeskunnandet. Vårt välstånd bygger till stor del på människor med djupa yrkeskunskaper – alltifrån mekanikern på bilverkstaden och undersköterskan på äldreboendet till teknikern i tillverkningsindustrin och barnskötaren på förskolan.

Lärlingsutbildningar knyter skola och arbetsliv närmare varandra. För näringslivet innebär utvecklingen ett större branschinflytande, men även ett större ansvarstagande för yrkesutbildningen och därmed större möjligheter att trygga arbetskraftsförsörjningen.

Sedan några år pågår en försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning enligt förordningen (2007:1349) om försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning. Ungefär 7 100 gymnasieungdomar lärde sig under våren 2010 sina yrkesämnena på en arbetsplats. Försöksverksamheten är populär. Trots krisen står skolorna i kö för att få tillgång till utbildningsplatserna.

En nationell lärlingskommitté (U2008:09, dir. 2008:106) har i uppdrag att främja verksamheten. Kommitténs arbete fortsätter under 2010 och 2011 och den ska bl.a.

studera hur lärlingsutbildningen svarar upp mot arbetslivets behov.

Regeringen vill gå vidare och göra en gymnasial lärlingsutbildning till en permanent del av gymnasieskolan. Detta föreslogs i den nämnda propositionen Högre krav och kvalitet i den nya gymnasieskolan.

Under 2011–2014 vill regeringen satsa 794 miljoner kronor på att skapa 30 000 lärlingsplatser inom gymnasieskolan. Skolorna som anordnar lärlingsutbildning får ett stimulansbidrag. Till övervägande del ska stimulansbidraget fördelas till arbetsplatsen där lärlingen genomgår sin utbildning.

Den stora satsningen på gymnasial lärlingsutbildning markerar ett systemskifte för svensk yrkesutbildning. Som ett alternativ till att bygga upp kopior av bilverkstäder och bagerier i skolan ska de resurser och den kompetens som finns i arbetslivet utnyttjas.

Lärlingssatsningen kommer att ge tusentals ungdomar, som kanske annars hade hoppat av gymnasieskolan, en utbildning. Där får de en yrkesidentitet, ett socialt sammanhang och ett kontaktnät som är ovärderligt när de efter avslutad utbildning ska gå ut i arbetslivet.

Regeringen föreslår att 44 miljoner kronor avsätts för gymnasial lärlingsutbildning i den nya gymnasieskolan under 2011. För 2012, 2013 och 2014 beräknar regeringen att 146 miljoner kronor, 277 miljoner kronor respektive 327 miljoner kronor avsätts för ändamålet.

I juli 2009 beslutade regeringen att tillsätta en utredning om lärlingsanställning. Dess uppdrag var bl.a. att analysera i vilken utsträckning regelverken för arbetsmarknaden och skolan är bristfälliga eller står i strid med varandra när det gäller gymnasial lärlingsutbildning. Utredaren skulle även utreda frågan om ansvar för skador som kan drabba lärlingen, arbetsgivaren eller tredje part. Utredaren skulle vidare föreslå en lämplig anställningsform. Utredaren överlämnade sitt betänkande *Lärling – en bro mellan skola och arbetsliv* (SOU 2010:19) i april 2010. Bland annat föreslogs en ny form för tidsbegränsad anställning, gymnasial lärlingsanställning. Betänkandet remitterades i oktober 2010. Regeringens avsikt är att återkomma med förslag om en särskild arbetsrättslig reglering så att lärlingarna ska kunna kombinera utbildning inom den nya gymnasieskolan med anställning på ett företag.

4.1.6 Övrigt

Skolinspektionens intensifierade granskning

Den 1 oktober 2008 inrättades en ny myndighet för tillsyn och kvalitetsgranskning, Statens skolinspektion. Myndighetens uppgift är att genom granskning av huvudmän och verksamheter verka för att alla barn, elever och vuxenstudenter får tillgång till en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Skolinspektionen har från 2008 fått kraftigt förstärkta resurser och ett tydligt uppdrag att fokusera på elevernas kunskapsutveckling. Från och med den 1 januari 2010 utgår tillsynen från en ny modell med behovsanpassade granskningar, där en mer omfattande granskning görs av verksamheter där det finns indikationer om brister. På så sätt kan resurserna användas mer effektivt och Skolinspektionen kan bidra till förbättringar av förutsättningar och resultat där det bäst behövs.

Distansundervisning

I propositionen *Från erkännande till egenmakt – regeringens strategi för de nationella minoriteterna* (prop. 2008/09:158) har regeringen uttalat att möjligheter att på frivillig väg införa distansundervisning som ett sätt att tillhandahålla modersmål bör undersökas ytterligare. Skolverket har, på regeringens uppdrag, redovisat förslag för att möjliggöra bl.a. modersmålsundervisning på distans.

I en promemoria om distansundervisning som arbetats fram av en arbetsgrupp inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet), och som remitterats under september 2010, lämnas förslag till bestämmelser för distansundervisning. Enligt förslagen i promemorian ska det bli möjligt för huvudmän att anordna viss distansundervisning. Förslaget syftar dels till att fler elever ska få tillgång till undervisning av behöriga lärare, dels till att underlätta för skolhuvudmännen att erbjuda undervisning när det finns få elever eller där bristen på lärare är stor.

Huvudregeln ska vara att eleven befinner sig i sin hemskola, där en lärare som är handledare finns, medan läraren som är behörig att undervisa i ämnet befinner sig på distans.

Vad som föreslås få anordnas genom distansundervisning är: modersmålsundervisning, modersmålsundervisning i minoritetsspråk, kurser i moderna språk och teckenspråk. För elever som återvänder från en svensk utlandsskola i ett land där engelska är officiellt språk, ska även

engelska få erbjudas genom distansundervisning. Därutöver bör studiehandledning på modersmålet få anordnas på distans.

Dansarutbildning

Regeringen har i september 2010 beslutat om propositionen Ett steg framåt – en ny dansarutbildning, m.m. som innehåller förslag om en förbättrad dansarutbildning med inriktningar mot klassisk balett och modern dans inom grund- och gymnasieskolan (prop. 2010/11:19). De föreslagna förändringarna bygger på Yrkesdansarutredningens betänkande Ta klass (SOU 2009:27) som lämnades i mars 2009. Syftet är att skapa förutsättningar för en dansarutbildning på elitnivå som leder till att eleverna efter avslutad gymnasieutbildning ska vara anställningsbara på nationella och internationella scener. Åtgärder som föreslås rör bl.a. antagning, urval, rekrytering, utökat läsår, kurs- och ämnesplaner, lärar-kompetens, ökat statsbidrag och tydligare statlig styrning.

Utvärdering av förändringen av huvudmannaskapet för skolan

Förändringen av huvudmannaskapet för skolan som skedde 1991 ska utvärderas. Regeringen avser dock inte att vidta någon förändring av huvudmannaskapet under mandatperioden.

Gymnasiesärskolan

Regeringen beslutade i september 2009 om kommittédirektiven Den framtida gymnasiesärskolan (dir. 2009:84). En särskild utredare ska föreslå en framtida utformning av gymnasiesärskolan. En principiell utgångspunkt är att gymnasiesärskolans utbildningar ska kunna anpassas individuellt inom ramen för de olika studievägarna. Utredarens förslag ska vara anpassat till strukturen för den nya gymnasieskolan. Utredaren ska även utreda vilka konsekvenser förslagen får för vuxenutbildning för utvecklingsstörda på gymnasial nivå och föreslå nödvändiga förändringar. Utredaren ska därutöver bl.a. analysera konsekvenserna av ett eventuellt införande av en utökad rätt för gymnasiesärskolans elever att studera i en annan kommun än hemkommunen eller i motsvarande utbildning i en fristående gymnasiesärskola. Vidare ska utredaren analysera konsekvenserna av en utvidgning av målgruppen för den s.k. riksgymnasiesärskolan för döva och hörselskadade elever i Örebro till att omfatta även elever med utvecklingsstörning i kombina-

tion med synskada och ytterligare funktionsnedsättning.

Genom regeringens beslut om tilläggsdirektiv till Gymnasiesärskoleutredningen (U 2009:04) den 18 mars 2010 utvidgades uppdraget och utredningstiden förlängdes så att uppdraget ska redovisas senast den 15 januari 2011. Utredaren ska kartlägga hur beslut om urval och antagning fattas samt göra en bedömning om nuvarande bestämmelser svarar mot den berörda elevgruppens behov.

Lika villkor för fristående skolor

Fristående skolor är en del av skolväsendet för barn och ungdomar. De nationella målen är desamma för alla elever, oavsett huvudman. Därför bör i princip samma villkor gälla för fristående skolor som för skolor med kommunal huvudman. Likvärdiga ekonomiska villkor för verksamhet i offentlig och enskild regi är en förutsättning för en verklig valfrihet som ger alla barn och föräldrar möjlighet att välja förskola, fritidshem och skola.

Riksdagen har, i enlighet med regeringens förslag i propositionen Offentliga bidrag på lika villkor, beslutat att förtydliga skollagens (1985:1100) bestämmelser om kommunernas bidrag till fristående skolor samt enskilt bedrivna förskolor, fritidshem och förskoleklasser (prop. 2008/09:171, bet. 2008/09:UbU13, rskr. 2008/09:280). Bidragen ska beräknas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna verksamheten av motsvarande slag. Samtidigt infördes en möjlighet för huvudmän för sådan enskilt bedriven verksamhet att överklaga en kommuns beslut om bidragets storlek hos allmän förvaltningsdomstol enligt förvaltningslagen (1986:223). De nya bestämmelserna tillämpas första gången på bidrag för kalenderåret 2010. Motsvarande regler har även införts för bidrag till pedagogisk omsorg (prop. 2009/10:157, bet. 2009/10:UbU22, rskr. 2009/10:322).

Fristående sameskolor

En arbetsgrupp inom Utbildningsdepartementet har fått i uppdrag att ta fram beslutsunderlag och göra en konsekvensanalys om överförande av Sameskolstyrelsens uppgifter till Sametinget. Arbetsgruppen ska också utreda hur ett system med fristående sameskolor skulle kunna inrättas och regleras samt överväga och undersöka möjligheten för kommuner att växelvis ta emot barn

till renskötande samer. I arbetsgruppen ingår även representanter för andra departement. Arbetsgruppen ska samråda med berörda myndigheter. Uppdraget ska redovisas senast den 31 januari 2011.

Olovlig frånvaro ska redovisas

Det finns olika skäl till att en elev inte kommer till skolan eller går till skolan men inte närvarar vid undervisningen. Att skolan på ett tidigt stadium upprättar kontakt med vårdnadshavaren om elevens frånvaro är en viktig del av skolans tillsynsansvar för och arbete med den enskilda eleven. Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) har i augusti 2010 remitterat en promemoria med förslag som innebär att uppgifter om olovlig frånvaro förs in i vissa betygsdokument. Förslagen syftar till att synliggöra elevers behov av särskilt stöd och skolans behov av samverkan med hemmet avseende elevens skolsituation. Med förslagen ges skolan ytterligare verktyg för att förmå eleverna att närvara i skolan och ge elever ytterligare incitament att närvara vid undervisningen. Vidare avser regeringen att se över frågan om rätt till studiehjälp vid olovlig frånvaro.

Skollagen

Propositionen om den nya skollagen (prop. 2009/10:165) är ett av de största lagstiftningsarbetena i modern svensk rättshistoria på över 1 200 sidor och nästan 700 lagparagrafer. Beredningsarbetet pågick i över ett decennium. Riksdagen antog förslaget till ny skollag i juni 2010. Den nya skollagen innebär en modern, sammanhållen och överskådlig lagstiftning som är anpassad till utvecklingen på skolans område. Den nya skollagen utgör en viktig del av och stöd för det reformarbete som regeringen bedriver på skolområdet. Den förtydligar att utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna.

Den nya skollagen bedöms medföra vissa ekonomiska konsekvenser för bl.a. skolhuvudmännen. Därför föreslås att 39 miljoner kronor avsätts 2011. Vidare beräknas att 75 miljoner kronor avsätts 2012 och 72 miljoner kronor fr.o.m. 2013, varav den största delen avser kompensation till kommunsektorn i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen.

Utvärdering av skolväsendet

Arbetet med att förbättra utvärderingen av beslut, reformer, resultat och måluppfyllelse inom utbildningsområdet måste fortsätta. Regeringen avser därför att inrätta en utvärderingsfunktion inom utbildningsområdet fr.o.m. den 1 januari 2012.

Spetsutbildningar i gymnasieskolan

Sedan 2008 pågår en försöksverksamhet med riksrekryterande gymnasial spetsutbildning i matematik samt i naturvetenskapliga, samhällsvetenskapliga och humanistiska ämnen. Försöket omfattar utbildningar som startar 2009–2014 och är begränsat till totalt 20 utbildningar och högst 30 elever per utbildning, dvs. maximalt 600 elever per årsintag. Utbildningarna ska erbjuda eleverna särskild breddning och fördjupning inom det ämne eller ämnesområde utbildningarna avser. Skolverket ska följa upp och utvärdera försöket och avsikten är att resultatet ska utgöra underlag för ett beslut om en eventuell permanentning av verksamheten.

4.2 Vuxenutbildning

Kompetenskraven i arbetslivet förändras kontinuerligt. Yrken försvinner och nya uppstår samtidigt som kraven inom befintliga yrkesområden förändras och ökar. Nya yrken som växer fram kräver nya kompetenser. Genom den offentligt finansierade vuxenutbildningen kan den enskilde på eget initiativ ställa om för att kunna möta kraven i ett föränderligt arbets- och samhällsliv. Därmed får människor i hela Sverige förutsättningar för att konkurrera med kunskap och kompetens.

Sverige är på väg ut ur den värsta internationella ekonomiska krisen sedan 1930-talet. Tidigare lågkonjunkturer har visat att ett antal av de personer som blir arbetslösa har svårt att återkomma till arbetsmarknaden. Detta trots att efterfrågan på arbetskraft ökar. Regeringens stora satsningar med fler utbildningsplatser inom yrkesvux, yrkeshögskolan samt universitet och högskolor syftar till att bl.a. förbättra de enskildas möjlighet till omställning för nya arbetsuppgifter. Samtidigt är det enligt regeringens mening viktigt att den enskilde ges möjlighet till personlig utveckling och till kompetensutveckling.

De satsningar som har gjorts inom vuxenutbildningen ska inte enbart ses som ett sätt att möta de utmaningar vi ställs inför i dag utan också i ett framtidsperspektiv, vilket innebär en beredskap för kommande utmaningar i samhälls- och arbetslivet. Den demografiska utvecklingen med bl.a. förväntad arbetskraftsbrist gör att Sverige inte har råd att låta människor lämna arbetsmarknaden i förtid eller att den enskilde inte vinner inträde på arbetsmarknaden. En flexiblere vuxenutbildning ger bl.a. redan yrkesverksamma möjlighet att studera mer anpassat utifrån yrkeslivet. Regeringen vill pröva möjligheten att förverkliga en valfrihetsmodell för vuxenutbildningen. I denna budgetproposition föreslår regeringen dessutom satsningar på lärarnas kompetens inom svenskundervisning för invandrare (sfi), lärlingsutbildning inom ramen för den gymnasiala vuxenutbildningen, fortsatta satsningar på yrkesvux och en fortsatt reformering av vuxenutbildningen för att möta såväl den enskildes som arbets- och samhällslivets behov.

Därutöver föreslår regeringen att 50 miljoner kronor tillförs 2011 för kommunal vuxenutbildning (komvux). Totalt planerar regeringen att komvux ska tillföras 87,5 miljoner kronor för 2011–2013. Det innebär att motsvarande 1 750 platser kan tillskapas under denna period så att fler arbetslösa ungdomar mellan 20–24 år som saknar fullständig grundskole- och gymnasieutbildning får möjlighet att komplettera sin utbildning. Dessa bör ges möjlighet att studera med studiemedel med den högre bidragsnivån fr.o.m. den 1 januari 2011.

Tabell 4.1 Statliga riktade satsningar (inklusive studiestöd) inom behörighetsgivande vuxenutbildningar 2009–2012

	2009	2010	2011	2012
BP 2011 och hösttilläggsbudget:				
– Utbildningspaket, vuxenlärlingar				150
– Utbildningspaket, yrkesvux		490	490	
– komvux 20–24 år			210	105
BP 2011 och hösttilläggsbudget, årsplatser, antal		5 000	6 000	1 800
Tidigare förslagna och beslutade satsningar, miljoner kronor	646	2 028	1 648	
Tidigare föreslagna och beslutade årsplatser, antal	5 600	18 800	18 800	
Totalt miljoner kronor	646	2 518	2 348	255
Summa årsplatser	5 600	23 800	25 300	1 800

Tabell 4.2 Statliga satsningar (inklusive studiestöd) inom yrkeshögskolan 2009–2012

	2009	2010	2011	2012
Tidigare föreslagna och beslutade satsningar, miljoner kronor	150	478	554	100
Tidigare föreslagna och beslutade årsplatser, antal	1 500	4 750	5 500	1 000

4.2.1 Nya satsningar på yrkesvux

Yrkesvux är regeringens satsning på yrkesinriktade kurser på gymnasial nivå inom komvux. Syftet med satsningen är främst att ge arbetslösa möjlighet till utbildning men också att motverka brist på yrkesutbildade personer genom att ge den enskilde möjlighet att genomgå grundläggande yrkesutbildning. Satsningen riktar sig till de grupper som saknar gymnasieutbildning eller som har en gymnasial yrkesutbildning som behöver kompletteras. Det ska också vara möjligt för den som har läst en studieförberedande utbildning att växla om och skaffa sig en gymnasial yrkesutbildning. Om platserna inte räcker till alla behöriga sökande, ska företräde ges till den som har en svag ställning på arbetsmarknaden.

Intresset för utbildningarna hos allmänhet och kommuner i hela landet har varit stort och söktrycket från kommunerna har överstigit antalet platser. Mot bakgrund av konjunkturläget och för att motverka arbetslösheten bedömer regeringen att det är motiverat med en utökad satsning på yrkesvux. Regeringen föreslår därför i propositionen Hösttilläggsbudget för 2010 (prop. 2010/10:11) en utökad satsning

hösten 2010 på yrkesvux. Regeringen föreslår att denna satsning fortsätter 2011, vilket innebär att totalt 980 miljoner kronor inklusive studiestöd avsätts, varav 490 miljoner kronor för 2011. Sammantaget motsvarar det cirka 10 000 årsplatser.

Som ett stöd till personer i Västra Götalandsregionen som särskilt drabbats av varsel och arbetslöshet har medel tillförts motsvarande 500 nya årsplatser inom yrkesvux under 2010 och medel motsvarande 500 årsplatser föreslås för 2011.

4.2.2 Satsningar på yrkeshögskolan

Yrkeshögskolan erbjuder yrkesutbildningar av hög kvalitet som kan möta arbetslivets behov av kvalificerad arbetskraft. Utbildningarna ska tillgodose efterfrågan på arbetskraft från såväl etablerade branscher som de nya branscher som växer fram på en snabbt förändrad arbetsmarknad.

På regeringens förslag har också yrkeshögskolans anslag och därmed platserna inom yrkeshögskolan utökats under 2009 och 2010. Anslagen föreslås att utökas även 2011 så

att platserna kan bli fler även detta år. För 2012 har regeringen tidigare aviserat en utökning av platserna. I Västra Götalandsregionen har en extra förstärkning med cirka 500 årsplatser genomförts mot bakgrund av att regionen drabbats extra hårt av varsel och arbetslöshet. Utbildningar som främjar omställning till nya och innovativa tillväxtbranscher är prioriterade. Arbetet med att utveckla sådana utbildningar sker i samverkan med det lokala och regionala arbetslivet samt Arbetsförmedlingen och kommuner. I det sammanhanget är även de regionala kompetensplattformarna ett viktigt stöd.

Mot bakgrund av globaliseringens utmaningar är det regeringens uppfattning att yrkeshögskolan på längre sikt får en allt viktigare roll i utbildningsväsendet.

4.2.3 Nya satsningar på lärlingsutbildning inom vuxenutbildningen

Lärlingsutbildningar bedrivs som försöksverksamhet inom gymnasieskolan. I gymnasial vuxenutbildning kan utbildningar genom entreprenadavtal bedrivs på arbetsplatser, men i många kommuner saknas arbetsplatsanknuten utbildning.

Regeringen anser att lärlingsutbildningar även ska kunna bedrivs inom gymnasial vuxenutbildning. För att ytterligare stimulera kommunerna att inrätta och bedriva lärlingsutbildning avser regeringen att skapa ett särskilt statsbidrag för lärlingsutbildning inom vuxenutbildningen, liknande statsbidraget för yrkesvux. Samtidigt bör ett regelverk skapas för lärlingsutbildningar i vuxenutbildningen. Bidraget bör användas bl.a. för själva utbildningen och för utbildning av handledare på arbetsplatsen. Handledarutbildningen bör bl.a. omfatta handledarrollen, handledarmetodik, systemkunskap samt bedömning och betygssättning.

Regeringen föreslår att det ska vara möjligt för kommunerna att erbjuda lärlingsutbildning inom vuxenutbildningen fr.o.m. hösten 2011.

Regeringen beräknar att 150 miljoner kronor avsätts för 2012, 185 miljoner kronor för 2013 och 231 miljoner kronor för 2014. Detta motsvarar cirka 5 900 årsplatser 2011–2014. Beloppen inkluderar kostnader för studiestöd.

4.2.4 Reformering av kommunernas vuxenutbildning

För att den enskilde ska kunna byta yrkesinriktning eller få fotfäste i arbetslivet är det viktigt att grundläggande yrkesutbildningar även blir tillgängliga för vuxna. Regeringen avser därför att även för vuxna införa en yrkesexamen på gymnasial nivå, i likhet med vad som gäller i den nya gymnasieskolan för ungdomar.

Den gymnasiala vuxenutbildningen ska vara likvärdig med utbildningen i gymnasieskolan när det gäller nivåer och kvalifikationer, men behöver inte vara det när det gäller utförandet. Vuxenutbildning ska utformas utifrån den vuxnes behov, förutsättningar och önskemål varför den inte kan vara en spegelbild av gymnasieskolan. Validering blir t.ex. ett viktigt inslag i den reformerade gymnasiala vuxenutbildningen. Detta är inte minst viktigt vad gäller nyanlända invandrare som många gånger har med sig kompetenser från hemlandet.

Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att göra en översyn av kursplanerna och utarbeta nya betygskriterier för grundläggande vuxenutbildning, grundläggande vuxenutbildning för utvecklingsstörda och sfi. Översynen av kursplanerna kommer att innebära att den nya betygsskalan, som riksdagen beslutat om när den antog propositionen En ny betygsskala (prop. 2008/09:66, bet. 2008/09:UbU5, rskr. 2008/09:169), även ska börja användas inom vuxenutbildningen.

4.2.5 Sfi

Kunskaper i det svenska språket är en viktig förutsättning för att en person ska kunna få ett jobb och bli delaktig i samhället samt kunna tillvarata sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter.

Regeringen har föreslagit flera satsningar för att stärka sfi. Det s.k. lärarlyftet, som fortsätter under 2011, ger sfi-lärare en möjlighet att höja kompetensen och därigenom öka elevernas måluppfyllelse. I den stora satsningen på lärare som regeringen planerar för 2011–2014 ingår även fortsatta satsningar på sfi-lärare.

Försöksverksamheten med sfi-bonus (prestationsbaserad stimulanssättning) som inleddes under 2009 har permanentats under 2010. Avsikten med bonusen har varit att öka

genomströmningen i sfi. Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) har fått i uppdrag av regeringen att utvärdera försöksverksamheten.

Regeringen beslutade i december 2009 om en utredning som ska undersöka hur fler nyanlända ska kunna lära sig svenska snabbare genom att reglerna ändras för under hur lång tid det är möjligt att delta i sfi. Utredningens förslag ska bl.a. syfta till att effektivisera utbildningen så att det skapas gynnsammare förutsättningar för invandrare att integreras i samhället och för att dessa snabbare ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden.

Folkhögskolor ska kunna anordna sfi för att skapa fler utbildningsvägar. För att göra villkoren för vuxenutbildning mer lika, oavsett vem som anordnar utbildningen, har det också införts en möjlighet för enskilda utbildningsanordnare att på vissa villkor få utfärda betyg, bl.a. när vuxenutbildning läggs ut på entreprenad.

Med tanke på att goda kunskaper i det svenska språket är en mycket viktig grund för utlandsföddas etablering på arbetsmarknaden är en stärkt sfi en viktig arbetsmarknads- och integrationsfråga. Med anledning av reformen om nyanlända invandrares arbetsmarknads-etablering ska kommunerna aktivt verka för att vissa nyanlända ska kunna påbörja undervisningen inom en månad från det att den nyanlände anmält sig till en sfi-kurs hos kommunen. Regeringen avser att noga följa hur resultaten i sfi utvecklas.

Valfrihet och individuell anpassning har förstärkts genom införandet av en möjlighet för folkhögskolor att bedriva sfi. Regeringen vill öka möjligheten för den som ska gå sfi att välja den anordnare som bäst svarar mot de egna behoven. Möjligheten att införa sfi-peng ska därför utredas.

4.2.6 Folkbildning

Genom folkbildningen erbjuds människor i alla åldrar möjlighet till studier, fortbildning, bildning och personlig utveckling. Folkhögskolor och studieförbund gör viktiga insatser för det livslånga lärandet och är i många fall ett alternativ och komplement till andra aktörer inom utbildningsområdet.

En annan angelägen uppgift för folkbildningen är att anordna såväl behörighetsgivande utbildningar som eftergymnasiala yrkesutbildningar.

Folkbildningen, som har en särställning inom det svenska utbildningsväsendet, ska bidra till att stärka och utveckla demokratin, höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället och öka människors samhällsengagemang. Folkbildningen är också en viktig aktör i det gemensamma arbetet med att bryta människors utanförskap. Regeringen ser positivt på folkbildningens eget utvecklings- och kvalitetsarbete.

Under 2010 genomförs även en satsning inom folkhögskolorna för ungdomar som deltar i jobbgarantin för ungdomar och som saknar slutbetyg från grund- eller gymnasieskolan. Målgruppen bör vidgas så att insatsen kan erbjudas samtliga arbetslösa ungdomar under 25 år som saknar slutbetyg från grund- eller gymnasieskolan, dvs. både ungdomar inom jobbgarantin för ungdomar och jobb- och utvecklingsgarantin samt ungdomar utanför garantierna som är arbetslösa och inskrivna vid Arbetsförmedlingen. Satsningen beräknas omfatta cirka 1 000 årsplatser under 2011.

Dessa ungdomar får därigenom en möjlighet att komma tillbaka till arbetsmarknaden genom den unika miljö som folkhögskolorna erbjuder.

Folkbildningsrådet har under 2007–2009 bedrivit ett omfattande arbete när det gäller kvalitetsfrågor. Syftet har varit att utveckla en kultur där det systematiska kvalitetsarbetet blir en viktig och naturlig del i den löpande verksamhet som bedrivs på olika nivåer inom folkhögskolor och studieförbund.

Tillsammans med folkhögskolor och studieförbund kommer Folkbildningsrådet att utvärdera processen under 2010. Avsikten är sedan att anta en ny strategi för uppföljning av folkhögskolornas och studieförbundens kvalitetsarbete och dess effekter. Denna strategi ska börja gälla fr.o.m. 2011.

Regeringen har under 2010 initierat en uppföljning av folkhögskolornas verksamhet för deltagare med funktionsnedsättning. Mot bakgrund av det omfattande statliga stödet anser regeringen att det finns ett behov av att förstärka och utveckla den statliga granskningen av folkbildningen. Även Riksrevisionen har inlett en studie.

4.2.7 Samarbete mellan politikområden

Regeringens ståndpunkt är att den påbörjade utvecklingen av samråd och samarbete mellan kommunala företrädare för komvux, företrädare för arbetsmarknads-, närings- och utbildningspolitiken samt det omgivande samhället är utomordentligt viktig och att utvecklingen måste drivas längre. Här skiljer sig det offentliga utbildningssystemet från arbetsmarknadsutbildningen som delvis har andra mål för verksamheten.

En samverkan mellan huvudmän och verksamheter bör även återfinnas på den regionala nivån, något regeringen tagit initiativ till. Detta behov har inte minst identifierats i samband med det arbete som bedrivs på regional nivå med anledning av konjunkturedgången och de kraftiga strukturomvandlingarna i dess kölvatten. För att exempelvis satsningen inom yrkesvux och yrkeshögskolan ska uppfylla sitt syfte är en samverkan på såväl den regionala som nationella nivån av stor betydelse, liksom samverkan nivåerna emellan. På detta sätt ges bättre förutsättningar för ett optimalt resursutnyttjande samtidigt som risken för konkurrens om målgrupper mellan olika politikområden och dubbelfinansiering minskar. För att underlätta och stärka samarbetet inom kompetensförsörjningsområdet har regeringen gett regionala självstyrelseorgan och samverkansorgan eller – där dessa organ inte finns – länsstyrelserna i uppdrag att under 2010 etablera s.k. regionala kompetensplattformar. Etableringen av en kompetensplattform ska bygga på redan etablerade samverkansformer när det gäller kompetensförsörjning i länet. Vidare har ett antal berörda myndigheter fått i uppdrag att samverka kring kompetensförsörjningsfrågor på nationell nivå. Myndigheten för yrkeshögskolan samordnar detta uppdrag.

4.3 Universitet och högskolor

4.3.1 En högskola i världsklass

Sveriges välstånd beror i hög grad på vår förmåga att förmedla och producera ny kunskap. Både i materiell och i samhällelig mening är högre utbildning och forskning av hög kvalitet avgörande för tillväxt lika väl som för enskilda

individens utveckling. Regeringen vill framhålla vikten av ett bildningsideal som uppmuntrar människor att ständigt upptäcka ny kunskap och nå nya insikter. Ett sådant bildningsideal berikar såväl den enskilde som samhället i stort. I en hårdnande internationell konkurrens krävs en högskola i världsklass för att gamla framgångar ska kunna följas av nya.

I ett demokratiskt samhälle fungerar universitet och högskolor som samhällets självkritiska spegel, ett uppdrag som kräver distans mellan stat och akademi. Det finns också ett tydligt samband mellan en hög nivå av frihet och en hög kvalitet i högre utbildning och forskning. En utveckling mot större autonomi för lärosätena måste dock kombineras med ett väl fungerande system för kvalitetsutvärdering och statsmakternas behov av ekonomisk kontroll, uppföljning och ekonomiskt ansvars-tagande.

Det har aldrig varit så många studenter inskrivna i högskolan som i dag och efterfrågan på högre utbildning är fortsatt stor. Regeringen har därför gjort en tillfällig satsning på nya högskoleplatser under 2010 och 2011. För att värna kvaliteten sker dock all utbyggnad utifrån lärosätenas egna bedömningar av möjligheterna att med bibehållen kvalitet tillfälligt kunna öka antalet platser. En ytterligare resursförstärkning tillkommer också för att stärka de utbildningar som har störst behov.

4.3.2 Kvalitet

Ökad frihet innebär ett ökat ansvar för universitet och högskolor att utforma sin verksamhet så att hög kvalitet utvecklas och bibehålls. Samtidigt har samhället ett intresse av att säkerställa att uppställda mål nås och att skattemedel används effektivt. En verksamhet som till största delen finansieras av det offentliga och som är central för samhällets utveckling bör utvärderas regelbundet.

I propositionen Fokus på kunskap – kvalitet i den högre utbildningen (prop. 2009/10:139, bet. 2009/10:UbU20, rskr. 2009/10:320) redogör regeringen för sina bedömningar vad gäller ett nytt kvalitetssäkringssystem. Det nya systemet ska bestå av kvalitetsutvärdering av utbildning och prövning av examenstillstånd. Utbildning som leder till examina på grundnivå och avancerad nivå ska utvärderas av Högskoleverket

i fyraårscykler och främst avse bedömning av utbildningens resultat. Med utbildningens resultat avses att utbildningarna uppfyller de mål för respektive examen som anges i högskolelagen (1992:1434) och i bl.a. högskoleförordningen (1993:100). Eftersom regeringens högskolepolitik syftar till att utöka lärosätenas frihet och självbestämmande, är det viktigt att utvärderingarna genomförs på ett sätt som inte riskerar att resultera i en indirekt statlig styrning av utbildningarnas utformning. Utvärderingarna kommer därför inte att avse hur verksamheten utformas och bedrivs, utan kommer att fokusera på vilka resultat som uppnås. Det nya systemet ska introduceras i början av 2011.

Kvalitetsbaserad resurstilldelning

Det måste löna sig ekonomiskt att erbjuda utbildning av hög kvalitet. Det nuvarande resurstilldelningssystemet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå utgår främst från antalet studenter och deras prestationer i form av antal avklarade högskolepoäng. Riksdagen beslutade i juni 2010 att resurser för utbildning på grundnivå och avancerad nivå ska fördelas även på grundval av kvalitetsutvärderingar av utbildningars resultat (prop. 2009/10:139, bet. 2009/10:UbU20, rskr. 2009/10:320). Lärosäten med utbildningar som vid en kvalitetsutvärdering ges högsta omdömet uppmuntras och får bekräftelse genom en ökad resurstilldelning. Detta blir ett viktigt kvalitetsincitament.

Den kvalitetsbaserade resurstilldelningen ska påbörjas 2013 och vara fullt utbyggd 2015. Fullt utbyggd omfattar den kvalitetsbaserade resurstilldelningen 295 miljoner kronor. De första medlen som tilldelas 2013 avses omfatta 95 miljoner kronor och kommer att baseras på utbildningsutvärderingar genomförda av Högskoleverket 2011 och 2012.

Ökad lärarresurs för humaniora och samhällsvetenskap

Inom många utbildningar är konsekvenserna av den mycket kraftiga expansionen av högskoleplatser och de medföljande besparingarna på ersättningsbeloppen från 1990-talet fortfarande kännbara. Den historiska resursurholningen har bl.a. resulterat i att den lärarledda tiden har

minskat parallellt med att studentgrupperna har ökat. För att inte kvaliteten på den högre utbildningen ska äventyras beräknar regeringen en höjning av grundutbildningsanslagen på inledningsvis 200 miljoner kronor 2012 och därefter 400 miljoner kronor. En sådan höjning bör läggas på utbildningar inom humaniora och samhällsvetenskap, där behovet bedöms vara som störst, genom att ersättningen per helårsstudent inom dessa områden höjs. Ersättningen per helårsstudent inom samhällsvetenskap och humaniora skulle därmed öka med ca 1 600 kronor eller ca 7 procent 2012. Ökningen skulle motsvara 3 200 kronor eller ca 15 procent fr.o.m. 2013.

Denna ökning medför betydande tillskott till lärosäten med sådan utbildning. Allra störst tilldelning skulle Stockholms universitet få med en årlig ökning på i storleksordningen 60 miljoner kronor fr.o.m. 2013. För ett antal högskolor, exempelvis Högskolan Dalarna och Malmö högskola, handlar det om årliga tillskott på mellan 12 och 15 miljoner kronor.

Utvecklingsprogram för högskolelärare

För att högsta möjliga kvalitet ska kunna uppnås inom såväl forskning som utbildning bör en fungerande balans mellan de olika anställningskategorierna på landets lärosäten eftersträvas. Regeringen framhöll i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50) att i den situation som generellt råder inom svensk forskning är de bristande karriärmöjligheterna för yngre forskare ett av de allra största problemen. Det är därför av stor betydelse att på olika sätt förbättra situationen för just denna grupp inom högskolesystemet. Forskningsberedningen, som presenterade sin slutrapport under 2010, konstaterade att bristande karriärvägar utgör en allvarlig utmaning för lärosätenas förmåga att attrahera forskartalanger och förspråkade särskilda insatser.

Regeringen ser positivt på de initiativ som tas på flera lärosäten för att utveckla karriärvägar för yngre forskare och följer noga utvecklingen.

4.3.3 Nya steg mot självständighet för universitet och högskolor

Ökad autonomi för universitet och högskolor är en trend som växer sig allt starkare internationellt, parallellt med utvecklingen mot utökad samverkan mellan lärosäten och det omgivande samhället. Regeringen ser tre huvudskäl till att statliga universitet och högskolor i Sverige ska få ökad frihet att själva bestämma över sin verksamhet. För det första är det en viktig principfråga med hänsyn till universitetets och högskolors grundläggande uppgift att utgöra en självständig och kritiskt reflekterande kraft i samhällsutvecklingen. För det andra främjas kvaliteten i verksamheten när universitet och högskolor får större frihet att verka utifrån lärosätets egna förutsättningar och behov. För det tredje är ökad handlingsfrihet en förutsättning för att universitet och högskolor ska kunna konkurrera framgångsrikt på en allt mer internationell utbildningsmarknad.

Den s.k. Autonomiutredningen överlämnade sitt betänkande Självständiga lärosäten (SOU 2008:104) i december 2008. Regeringen överlämnade därefter propositionen En akademi i tiden – ökad frihet för universitet och högskolor (prop. 2009/10:149) till riksdagen i mars 2010. De förslag som lämnades och de bedömningar som gjordes i propositionen syftar till att öka friheten för statliga universitet och högskolor inom ramen för den nuvarande myndighetsformen och att avreglera de omfattande och detaljerade bestämmelser som finns i högskolelagen (1992:1434) och i bl.a. högskoleförordningen (1993:100) om den interna organisationen och läraranställningar vid universitet och högskolor. Riksdagen har beslutat i enlighet med regeringens förslag (bet. 2009/10:UbU23, rskr. 2009/10:337).

Till följd av riksdagens beslut och regeringens bedömningar i propositionen har regeringen beslutat förordning (2010:1064) om ändring i högskoleförordningen.

Frågan om att öka lärosätenas handlingsmöjligheter för att möta den svåra bostadsbristen i vissa storstadsregioner uppmärksammades också i propositionen. Regeringen har därefter i juli fattat beslut om att ge Uppsala universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Karolinska institutet, Kungl. Tekniska högskolan, Malmö högskola, Södertörns högskola och Sveriges

lantbruksuniversitet möjlighet att upplåta lägenheter för bostadsändamål till alla studenter under en försöksperiod 2010–2015 (dnr U2010/4277/UH).

Enligt bedömningar i nämnda proposition bör redovisningen av universitetets och högskolors resultat ske utifrån de uppgifter som lärosätena har enligt högskolelagen och förordningar som ansluter till lagen. Regeringen avser att ändra regleringsbrev för lärosätena i enlighet med detta.

Som aviserats i propositionen lämnar regeringen förslag i vissa ekonomiska frågor som redovisas i det följande.

Kapitaltillskott till holdingbolag

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2011–2014 besluta om kapitaltillskott till holdingbolag knutna till universitet och högskolor. Sådana kapitaltillskott ska finansieras med medel som har överlåtits till ett universitet eller en högskola genom gåva eller testamentariskt förordnande (donationsmedel). Kapitaltillskottet får uppgå till högst 100 000 000 kronor per år och holdingbolag.

Skälen för regeringens förslag: Riksdagen beslutade enligt regeringens förslag i propositionen Forskning för kunskap och framsteg (prop. 1992/93:170, bet. 1992/93:UbU15, rskr. 1992/93:338) att vissa universitet och högskolor skulle ges möjlighet att bilda bolag för forskning (prop. 1992/93:170, bet. 1992/93:UbU15, rskr. 1992/93:338). Bildandet av bolag ska ses som en av flera möjliga vägar för att tillgänglig kunskap ska nå tillämpning, främst industriell sådan. De första elva holdingbolagen bildades 1994 och 1995 och knöts till Uppsala universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Karolinska institutet, Kungl. Tekniska högskolan, Luleå tekniska universitet, Högskolan i Halmstad och Sveriges lantbruksuniversitet. Med anledning av propositionen FoU och samverkan i innovationssystemet beslutade riksdagen om nya principer för bildande av holdingbolag knutna till universitet och högskolor som innebar att även andra lärosäten än de universitet och

högskolor som hade holdingbolag skulle få möjlighet att bilda sådan bolag (prop. 2001/02:2, bet. 2001/02:UbU4, rskr. 2001/02:98-100). År 1998 överfördes förvaltningen till lärosätena. Under 2002 tillkom holdingbolag knutna till Karlstads universitet, Högskolan i Kristianstad och Högskolan i Borås och under 2007 till dåvarande Växjö universitet. Totalt finns det 15 holdingbolag vid de statliga universiteten och högskolorna. Förvaltningen av holdingbolagen låg ursprungligen på Näringsdepartementet.

Kapitaltillskott till holdingbolagen, som är helägda av staten och förvaltas av universitet och högskolor, kan endast ske genom att staten tillskjuter kapital. Lärosätena har inte rätt att själva tillföra kapital till de holdingbolag som förvaltas av lärosätena, eftersom det rör sig om statliga medel. Denna ordning har dock medfört att donationer inte har kunnat överföras till universitet och högskolor. Det finns exempel på när stiftelser eller privatpersoner har varit villiga att ge bidrag till ett lärosäte för innovationsverksamhet men hittills avstått på grund av svårigheter för lärosätena att fullt ut använda sådana resurser. Om förutsättningarna för universitet och högskolor att använda sådana medel förbättras, bedömer regeringen att förutsättningarna ökar för att fler blir villiga att donera medel för kommersialisering av resultat som uppnåtts vid universitet och högskolor.

I propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50) framhåller regeringen vikten av att ytterligare stärka finansieringen av bl.a. de holdingbolag som har byggts upp i nära anslutning till vissa universitet och högskolor. Det är viktigt att holdingbolagen tillsammans med berörda aktörer ges goda förutsättningar att utveckla goda miljöer för kommersialisering. Ett sätt som presenterades redan i propositionen En akademi i tiden – ökad frihet för universitet och högskolor (prop. 2009/10:149) för att möjliggöra finansieringen av holdingbolagen och deras verksamhet är att universitet och högskolor ges möjlighet att överföra donationsmedel till holdingbolagen som kapitaltillskott. För att möjliggöra regeringens ambition, uttryckt i såväl denna proposition som de senaste forskningspropositionerna Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80) och Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50), om att holdingbolagen vid behov även bör fungera i förhållande till andra lärosäten än det egna bör samtliga

universitet och högskolor ges möjlighet att överföra donationsmedel till holdingbolag. Detta bör även gälla de lärosäten som i dag inte har holdingbolag knutet till det egna lärosätet. Samarbeten som möjliggör detta bör regleras genom avtal mellan holdingbolagen och lärosätena. Med donationsmedel avses egendom som i form av gåvor och testamentariska förordnanden från enskilda (donationer) tas emot av staten. En förutsättning är dock att det är frågan om nya donationer till ett lärosäte. Det bör framgå att det är donatorns uttryckliga vilja att donationen faller in under bolagets verksamhetsområde.

Regeringen föreslår därför att ett bemyndigande ges till regeringen att under 2011–2014 besluta om kapitaltillskott till holdingbolag. Sådana kapitaltillskott ska finansieras med medel som har överlåtits till ett universitet eller en högskola genom donationsmedel. Eftersom det i dag råder viss osäkerhet om vilken storlek sådana ägartillskott kan komma att uppgå till, föreslås att ett tillskott får uppgå till högst 100 000 000 kronor per år och per holdingbolag. Innebörden av detta är att berörda universitet och högskolor sammantaget inte kan tillföra holdingbolagen mer kapital per år än upp till denna limit. Regeringen bör efter en fyraårsperiod utvärdera detta system.

Möjlighet för lärosäten att ta emot vinstmedel från holdingbolag

---

Regeringens bedömning: Utdelning från holdingbolag som är knutna till ett universitet eller en högskola bör få användas för finansiering av lärosätenas forsknings-, utbildnings- och innovationsverksamhet. Sådana utdelningar bör redovisas mot inkomsttitel och medel tilldelas lärosätena över anslag. Utdelningen bör som högst uppgå till 20 000 000 kronor per år och holdingbolag.

Skälen för regeringens bedömning: Av propositionen En akademi i tiden – ökad frihet för universitet och högskolor (prop. 2009/10:149) framgår att regeringen avser att möjliggöra att eventuell vinst i holdingbolagen som härrör från kommersialiseringens verksamhet bör kunna återföras till universitet och hög-

skolor. En möjlighet att överföra eventuell vinst från verksamhet vid holdingbolag som är knutna till universitet och högskolor, efter beslut av respektive holdingbolags bolagsstämman, innebär ett tydligt incitament att driva och utveckla kommersialiseringsarbetet genom att sådana resurser kan användas i lärosätenas utbildnings-, forsknings- och innovationsverksamhet. Härigenom kan lärosätena också generera ytterligare kommersialiserbar verksamhet. Förutsättningen för holdingbolagens verksamhet är att universitet och högskolor kan få fram resultat som sedan kan användas i kommersiellt arbete vid holdingbolagen. Det är viktigt att utdelning från holdingbolag kan överföras till de lärosäten som har bidragit med verksamhetsidéer och som tecknat avtal med holdingbolag. Inkomster och utgifter ska budgeteras och redovisas brutto på statsbudgeten. Detta innebär att utdelningar från statliga bolag redovisas mot inkomstitel. För att utdelningarna ska komma lärosätena till godo behöver medel anvisas över anslag.

Mot denna bakgrund gör regeringen bedömningen att eventuell utdelning från holdingbolag som är knutna till lärosäten bör få användas för finansiering av lärosätenas forsknings-, utbildnings- och innovationsverksamhet. Sådana utdelningar bör redovisas mot inkomstitel och medel tilldelas lärosätet över anslag. Utdelningen bör som högst uppgå till 20 000 000 kronor per år och holdingbolag. När en utdelning blir aktuell avser regeringen att återkomma med en tydlig redovisning av hur utdelningen har påverkat ett förslag till anslag.

Fortsatt arbete för ökad självständighet

Regeringen har i propositionen En akademi i tiden – ökad frihet för universitet och högskolor (prop. 2009/10:149) aviserat att den avser att återkomma till frågan om ytterligare åtgärder för ökad frihet för universitet och högskolor. Regeringen avser bl.a. att utreda möjligheten att skapa gemensamma beslutsorgan för statliga universitet och högskolor.

Regeringens uppfattning är att det är viktigt att ha en helhetssyn på styrningen av högskolesektorn oberoende av huvudmannaskap. I syfte att minska den statliga styrningen har regeringen i propositionen aviserat en översyn av styrningen av verksamheten vid enskilda utbildnings-

anordnare, inklusive de avtal som staten har ingått med vissa enskilda utbildningsanordnare.

Autonomiutredningen föreslog i SOU2008:104 att statliga universitet och högskolor skulle övergå i en ny offentlighetslig organisationsform, en egen juridisk person kallad självständiga lärosäten. Flera frågor kring detta måste dock utredas vidare och remissopinionen kring förslaget var splittrad. Regeringen avser att ytterligare utreda frågan om att öka autonomi för universitet och högskolor och därefter återkomma till riksdagen.

4.3.4 Satsningen på högskoleplatser

Söktrycket till universitet och högskolor har varit fortsatt stort inför höstterminen 2010. För att mildra effekterna av konjunkturnedgången har regeringen gjort flera satsningar, bl.a. ökat antal högskoleplatser. Redan i januari 2009 presenterade regeringen ett åtgärdsprogram i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183). Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag om en omfördelning av anslag mellan lärosäten på drygt 93 miljoner kronor för högskoleplatser under 2009 och 2010. Med anledning av budgetpropositionen för 2010 blev denna omfördelning permanent fr.o.m. 2010.

I början av 2010 beslutade riksdagen efter förslag av regeringen om en tillfällig satsning på 500 högskoleplatser under 2010 till fyra lärosäten i Västra Götalands län med anledning av de svårigheter som regionen stod inför (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, rskr. 2009/10:348). I denna proposition föreslås att satsningen fortsätter under 2011.

I budgetpropositionen för 2010 presenterade regeringen en tillfällig satsning under 2010 och 2011 på 10 000 platser till 25 universitet och högskolor till en kostnad om totalt 700 miljoner kronor per år.

Med anledning av införandet av studieavgifter för studenter från länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och Schweiz fr.o.m. höstterminen 2011 föreslår regeringen att ca 110 miljoner kronor dras in från universitet och högskolor 2011. Under 2012 avses ingen motsvarande neddragning göras. Antalet studieavgiftsskyldiga studenter beräknas då omfatta motsvarande ca 330 miljoner kronor. På

detta sätt kan dessa medel, som motsvarar ca 4 500 platser, användas för att trappa ner den tillfälliga satsningen på högskoleplatser under 2010 och 2011.

I budgetpropositionen för 2010 aviserade regeringen permanenta omfördelningar fr.o.m. 2012 på totalt 38 miljoner kronor från de lärosäten som fortfarande bedöms ha ekonomiskt utrymme inom takbeloppet till de lärosäten som har starkt söktryck. Dessa omfördelningar bidrar till att den tillfälliga satsningen med nya platser 2010 och 2011 kan genomföras på bästa sätt.

De tillfälliga satsningarna fasas ut i enlighet med den bedömning som gjordes i budgetpropositionen för 2010. Regeringen följer noga utvecklingen och avser att återkomma om utvecklingen så kräver.

4.3.5 Tillträdesfrågor

För den enskildes möjlighet till utveckling och för att samhället inte ska gå miste om begåvning är det av stor betydelse att alla som har förutsättningar att tillgodogöra sig högskoleutbildning också har möjlighet att studera vid högskolan. Därför är det viktigt att det finns flera vägar in i högskolan. En grundläggande princip i fråga om konkurrens vid tillträde till högre utbildning är att urval ska göras utifrån de sökandes meriter.

Ingen individ ska stängas ute från utbildning på grund av sitt kön. Därför har regeringen, efter att först ha informerat riksdagen med skrivelsen Urval till högskoleutbildning utan hänsyn till kön (skr. 2009/10:186, bet. 2009/10:UbU20, rskr. 2009/10:320), tagit bort möjligheten i högskoleförordningen att vid urval vid tillträde till högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå ta hänsyn till kön vid i övrigt likvärdiga meriter.

När det gäller antagning till utbildning som påbörjas efter utgången av maj 2010 får bl.a. sökande med betyg utfärdade enligt gymnasieskolans nu gällande kursplaner tillgodoräkna sig meritpoäng när de söker till högskolan. Meritpoäng ges för fördjupningskurser i ämnena engelska, moderna språk och matematik samt för vissa andra kurser som är särskilt relevanta för den sökta utbildningen. Syftet med de nya bestämmelserna är att sända tydliga signaler till elever i gymnasieskolan att fördjupning och

ansträngning lönar sig. Skolverkets statistik visar att reformen redan har gett positiva resultat genom att t.ex. andelen elever som har valt att läsa fördjupningskurser i engelska har ökat. Även andra ändringar i bestämmelserna om tillträde till högskolan har tillämpats första gången vid antagningen till utbildning som påbörjas efter utgången av maj 2010. Inte minst har incitamenten att prestera i gymnasieskolan stärkts i förhållande till att i efterhand läsa upp redan godkända betyg. Samtidigt har dock erfarenheterna från antagningsomgången till högskolan inför höstterminen 2010 visat att det finns grupper av sökande som kan missgynnas av de nya reglerna. Syftet med modellen med en särskild urvalsgrupp för sökande med vissa utländska gymnasiebetyg, som inte tillgodoräknas meritpoäng, var att ge dessa sökande villkor som är likvärdiga med de som gäller för sökande med svenska betyg. Om en utbildning har få platser, kan dock modellen i vissa fall medföra att urvalsgruppen inte tilldelas någon plats. Regeringen avser att se över tillträdesbestämmelserna i denna del. Regeringen ser det vidare som angeläget att se över hur sökande med äldre betyg kan tillgodoräknas meritpoäng.

4.3.6 Avgifter för utomeuropeiska studenter

Under de senaste åren har en global utbildningsmarknad vuxit fram där våra lärosäten i allt högre grad konkurrerar om studenter med lärosäten i andra länder. Regeringen anser att svenska lärosäten ska konkurrera med kvalitet och inte främst med gratis utbildning. Bara under det senaste decenniet har antalet utländska studenter i Sverige tiodubblats. Läsåret 2008/09 utgjorde utländska nybörjare en fjärdedel av alla nybörjare. Riksdagen beslutade under våren 2010 propositionen *Konkurrera med kvalitet – studieavgifter för utländska studenter* (prop. 2009/10:65, bet. 2009/10:UbU15, rskr. 2009/10:230). I enlighet med förslagen och bedömningarna i propositionen införs fr.o.m. hösten 2011 studieavgifter för studenter som inte är medborgare i länder inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Schweiz, s.k. tredjelandsstudenter. Varje lärosäte ska bestämma avgifternas nivå så att full kostnadsäckning uppnås för den studieavgiftsfinansiering

erade verksamheten i sin helhet. Intäkterna ska disponeras av lärosätena.

Genom att låta universitet och högskolor ta ut en studieavgift av tredjelandsstudenter frigörs ett ekonomiskt utrymme inom ramen för lärosätenas ordinarie takbelopp, motsvarande det utrymme som beräknas användas för tredjelandsstudenter. Som en följd av detta föreslås vissa förändringar av anslagen för grundutbildning. I likhet med den bedömning som regeringen gjorde i budgetpropositionen för 2010 (prop. 2009/10:1) föreslås anslagen minska 2011. Under 2012 avses ingen motsvarande neddragning göras. Se vidare avsnitt 4.3.4. Fr.o.m. 2013 bedöms anslagen minska permanent med de belopp som beräknas motsvara omfattningen av avgiftsbelagda tredjelandsstudenter (se tabell 4.3). Minskningen av anslagen baseras på antalet tredjelandsstudenter 2008 och är beräknat så att det inte överstiger tio procent av takbeloppet för något lärosäte.

Tabell 4.3 Anslagsminskningar 2011 och beräknade minskningar 2013 till följd av införandet av studieavgifter

Tusental kronor

Universitet och högskola	2011 Förslag	2013 Beräknat
Uppsala universitet	7 950	28 874
Lunds universitet	9 000	41 470
Göteborgs universitet	2 600	25 012
Stockholms universitet	7 200	22 516
Umeå universitet	6 100	18 482
Linköpings universitet	2 500	37 638
Karolinska institutet	2 100	3 906
Kungl. Tekniska högskolan	17 800	104 683
Luleå tekniska universitet	1 450	7 177
Karlstads universitet	2 500	1 608
Linnéuniversitetet	3 200	10 146
Örebro universitet	4 200	6 768
Mittuniversitetet	1 500	4 522
Blekinge tekniska högskola	5 700	25 904
Malmö högskola	2 000	8 242
Mälardalens högskola	3 000	19 564
Högskolan i Borås	3 500	19 298
Högskolan Dalarna	5 900	16 421
Högskolan på Gotland	500	903
Högskolan i Gävle	2 000	15 726
Högskolan i Halmstad	3 500	11 659
Högskolan Kristianstad	1 000	9 736
Högskolan i Skövde	1 800	11 650
Högskolan Väst	2 000	2 553
Södertörns högskola	2 000	1 628
Chalmers tekniska högskola	7 000	61 430
Högskolan i Jönköping	3 000	16 963
Summa	111 000	534 479

Anm.: Därutöver beräknas anslaget minska 2013 för Sveriges lantbruksuniversitet med 4 524 000 kronor, vilket beräknas under utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Regeringen avser att använda minskningen av anslagen till insatser för att öka kvaliteten i utbildningen på grund- och avancerad nivå. För en kvalitetshöjning av grundutbildningsanslagen beräknas 200 miljoner kronor per år fr.o.m. 2013. Den kvalitetsbaserade resursfördelningen beräknas omfatta 95 miljoner kronor 2013 och fullt utbyggd att omfatta 295 miljoner kronor per år fr.o.m. 2015. Regeringen avser även att använda medel som frigörs från de minskade anslagen för stipendier och information till tredjelandsstudenter. För detta ändamål beräknas 45 miljoner kronor årligen fr.o.m. 2013. Regeringen avser att återkomma med förslag om

användningen av de medel som ännu inte beräknats under 2013 och 2014.

En fortsatt internationalisering av den högre utbildningen är viktig för att utveckla kvaliteten i högskolan och för att attrahera kunskap och kompetens till Sverige. I propositionen *Konkurrera med kvalitet – studieavgifter för utländska studenter* presenterade regeringen därför två stipendieprogram för tredjelandsstudenter. Det ena stipendieprogrammet riktar sig till studenter från länder som Sverige har ett långsiktigt utvecklings-samarbete med och 30 miljoner kronor föreslås avsättas för detta ändamål fr.o.m. 2011 från utgiftsområde 7 *Internationellt bistånd, anslaget 1:1 Bistånds-verksamhet*. Ambitionen är att programmet, i enlighet med de principer som redovisades i propositionen *Konkurrera med kvalitet*, på sikt bör utökas. Stipendierna ska användas för att täcka både studieavgifter och levnadskostnader och ska administreras av Svenska institutet. Det andra stipendieprogrammet riktar sig till särskilt kvalificerade studenter från tredjeland, exklusive studerande som kan få stipendier från stipendieprogrammet riktat till studenter från de länder som Sverige har långsiktigt utvecklings-samarbete med. Stipendierna ska användas enbart för att täcka hela eller delar av studieavgiftskostnaden. Stipendiemedlen ska fördelas till lärosätena via Internationella programkontoret för utbildningsområdet. Därefter ska lärosätena avgöra vilka studenter som ska tilldelas stipendium. Under 2011 föreslås 30 miljoner kronor anvisas under utgiftsområde 16 *Utbildning och universitetsforskning* och fr.o.m. 2012 beräknas 60 miljoner kronor avsättas för stipendierna. Medel för detta beräknas under anslaget 2:53 *Särskilda utgifter för universitet och högskolor m.m.* De stipendiemedel som avser studenter från länder vilka enligt OECD:s biståndskommitté DAC får räknas som biståndsländer (s.k. ODA-länder), bör avräknas mot biståndsråmen i enlighet med gällande DAC-regler.

4.3.7 Studentinflytande

Studenternas möjlighet till inflytande över universitets och högskolors utveckling är en viktig förutsättning för utbildning av hög kvalitet. Med anledning av regeringens proposition *Frihet och inflytande – kårobligatoriets avskaffande* beslutade riksdagen i juni 2009 att

avskaffa kårobligatoriet fr.o.m. den 1 juli 2010 (prop. 2008/09:154, bet. 2008/09:UbU14, rskr. 2008/09:275). År 2011 blir således det första året helt utan kårobligatorium vid de statliga universiteten och högskolorna. Regeringen är övertygad om att ett frivilligt deltagande vitaliserar studentinflytandet och stärker kårernas legitimitet. I det nya systemet för studentinflytande betonas den enskilde individens rättigheter snarare än studentkollektivets. Mot den bakgrunden överväger regeringen att bl.a. införa en skyldighet för universitet och högskolor att samla och tillgängliggöra de regler som avser rättigheter och skyldigheter som gäller mellan lärosäte och student.

Ett nytt system för studentinflytande kräver dock insatser för att säkerställa att det finns fungerande strukturer och i övrigt goda förutsättningar för studenterna att medverka i och utöva inflytande över lärosätenas utvecklings- och kvalitetsarbete. Det är också viktigt att värna den verksamhet som studentkårer och nationer har bedrivit. Regeringen planerar därför om medel anvisas att det årligen ska fördelas 30 miljoner kronor fr.o.m. 2011 för att stödja studentinflytandet vid universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare utan lokala beslut om obligatoriskt medlemskap i en studentkår. Vidare har lärosätenas ansvar för vissa studiesociala frågor ytterligare förtydligats.

Sveriges förenade studentkårer har också under 2010 tilldelats 2,5 miljoner kronor för att inrätta en tillfällig stödfunktion för studentkårer, studentnationer och fakultetsföreningar med syfte att ge studentsammanslutningarna råd och stöd i ekonomiska, juridiska och organisatoriska frågor som uppkommer i övergången från obligatoriskt till frivilligt medlemskap. En slutrapport om stödfunktionen ska lämnas i januari 2011. Regeringen kommer att noga följa utvecklingen på området.

4.3.8 Insatser för läraryrket

Som delar av det omfattande åtgärdsprogram, det s.k. lärarlyftet, som beskrivs under avsnitt 4.1.1 med insatser för att stärka lärarnas kompetens och yrkets attraktivitet ingår bl.a. ytterligare satsningar på forskarskolor för lärare och förskollärare samt vidareutbildning av obehöriga lärare. En viktig del i regeringens satsning på lärarna och läraryrket är också den

nya lärar- och förskolläraryrket utbildning som beräknas starta höstterminen 2011. Ett land med höga ambitioner för sitt utbildningsväsende måste satsa på sina lärare.

En ny lärarutbildning

En viktig del i regeringens satsning på lärare och läraryrket är omläggningen av lärarutbildningen. I propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) som riksdagen beslutade om i april 2010 (bet. 2009/10:UbU16, rskr. 2009/10:248) anges bl.a. att dagens lärarexamen ska ersättas av fyra nya yrkesexamina: förskollärarexamen, grundläraresexamen, ämnesläraresexamen och yrkesläraresexamen. Högskoleförordningen (1993:100) har ändrats i enlighet härmed. De nya utbildningarna beräknas kunna starta höstterminen 2011. Högskoleverket har fått i uppdrag att förbereda tillståndsprövningarna för de nya examina. Beslut om examenstillstånd beräknas kunna fattas av Högskoleverket i slutet av 2010.

Under de närmaste åren kan medel komma att behöva omfördelas mellan lärosäten eller dras tillbaka beroende på t.ex. Högskoleverkets beslut om examenstillstånd.

Forskarskolor för lärare och förskollärare

Genom möjligheten att gå en forskarutbildning som är relevant för verksamheten kan en lärare eller förskollärare bidra till att bygga upp sin skolas eller förskolas kunskapsbas. Forskarutbildade lärare och förskollärare skapar en naturlig koppling mellan verksamheten och den aktuella forskningen.

Inom ramen för lärarlyftet och förskolelyftet genomförs satsningar på forskarutbildning för lärare respektive förskollärare. Satsningarna innebär att lärare eller förskollärare på deltid ska kunna genomföra en sammanlagt två år lång utbildning som leder fram till en licentiatexamen antingen i sådana ämnen som den enskilde läraren redan har utbildning att undervisa i eller i sådana ämnesområden som medför en förstärkning av den enskilde förskollärares kunskaper och kompetens inom barns lärande och utveckling, särskilt barns språkliga och matematiska utveckling.

Regeringen bedömer att de pågående satsningarna på forskarskolor för lärare och förskollärare fr.o.m. 2011 bör utvecklas till en gemensam satsning som syftar till karriärmöjligheter för båda yrkesgrupperna och bör löpa vidare t.o.m. 2014. Regeringen föreslår att 51 miljoner kronor avsätts 2011 för ändamålet. Under 2012, 2013 respektive 2014 beräknas 70, 115 respektive 15 miljoner kronor avsättas. Vetenskapsrådet bör få i uppdrag att utlysa medel för forskarskolor samt bedöma och besluta om vilka lärosäten som ska få medel till forskarskolorna.

Utbyggd speciallärarutbildning

Såväl nationella som internationella studier visar att elevernas resultat i grundskolan har försämrats över tid. Därför beslutade regeringen i juni 2007 att ge nio universitet och högskolor i uppdrag att under 2008 starta en speciallärarutbildning på avancerad nivå. Utbildningen ger lärare, med utgångspunkt i vetenskap och beprövad erfarenhet, förmåga att stödja elever som behöver utveckla och förbättra sina grundläggande kunskaper.

Specialläraresexamen saknar i dag specialiseringar som svarar mot särskolans respektive specialskolans behov. Detta innebär att det är osäkert om lärare får de kunskaper som behövs om elevernas olika funktionsnedsättningar. Regeringen anser därför att specialläraresexamen ska utökas med specialiseringar mot dövhet eller hörselskada, synskada, grav språkstörning och utvecklingsstörning för att tillgodose specialskolans och särskolans behov av speciallärare med specifika kunskaper om de elevgrupper skolformerna vänder sig till.

Obehöriga lärare

Alltför många lärare saknar utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Regeringen har därför genomfört en satsning som innebär att erfarna lärare som saknar läraresexamen ges en möjlighet att komplettera sin utbildning.

Regeringen har gett Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Karlstads universitet, Högskolan Dalarna och Malmö högskola i uppdrag att med start hösten 2010 anordna utbildningar

för obehöriga lärare. Genomförandet av utbildningarna ska samordnas av Umeå universitet och ske i samverkan med berörda skolhuvudmän.

För att underlätta och i viss mån förkorta studietiden för personer som önskar genomgå högskoleutbildning för vidareutbildning av lärare som saknar lärarexamen, ska lärosätena erbjuda möjlighet till validering av tidigare erfarenheter, studievägledning och individualiserade studieprogram som kan omfatta högst 120 högskolepoäng.

För 2011 föreslås totalt 50 miljoner kronor anvisas för detta ändamål. För 2012 beräknas 100 miljoner kronor och för 2013 respektive 2014 beräknas 150 miljoner kronor avsättas per år.

4.3.9 Tillstånd att utfärda examen på forskarnivå

I propositionen Forskarutbildning med profilering och kvalitet (prop. 2008/09:134) föreslog regeringen att alla lärosäten, inklusive de konstnärliga, ska ges möjlighet att ansöka om examenstillstånd inom ett smalare område än vetenskapsområde. Riksdagen beslutade den 10 juni 2009 i enlighet med regeringens förslag (bet. 2008/09:UbU18, rskr. 2008/09:276). Enligt propositionen ska Högskoleverket besluta om tillstånd om att utfärda generella examina på forskarnivå för högskolor som inte är universitet och om tillstånd för konstnärliga examina på forskarnivå för såväl universitet som högskolor. Ändringar i högskolelagen (1992:1434) med angiven innebörd trädde i kraft den 1 januari 2010.

Gymnastik- och idrottshögskolan, Högskolan i Borås, Högskolan i Gävle, Högskolan i Halmstad, Högskolan i Skövde, Malmö högskola, Södertörns högskola och Högskolan i Jönköping har getts tillstånd att utfärda examina på forskarnivå för sammanlagt 15 områden.

Lunds universitet och Göteborgs universitet har sökt och fått examenstillstånd för konstnärlig examen på forskarnivå.

Regeringen framhöll också i propositionen att utbildningar på forskarnivå inte ska särbehandlas och föreslog att om Högskoleverket i sina granskningar uppdagar brister i kvaliteten på sådan utbildning kan examensrätt eller tillstånd, inom det område bristerna avser, återkallas för

såväl universitet som högskolor. Doktorander som berörs av en indragen examensrätt eller ett återkallat tillstånd har rätt att fullfölja sin utbildning.

4.3.10 Övrigt inom universitets- och högskoleområdet

Läkarutbildningen

Bristen på läkare i den svenska sjukvården har varit ett problem under många år och prognoser visar att efterfrågan förväntas öka till följd av en åldrande befolkning. Om Sverige ska kunna bli självförsörjande på läkare krävs en fortsatt utbyggnad av antalet nybörjarplatser på läkarutbildningen. För att mildra den nuvarande underskottet på läkare har landstingen de senare åren rekryterat läkare från utlandet. Under senare år har det utfärdats fler legitimationer till läkare med utländsk utbildning, över 1 000 per år, än till läkare med svensk utbildning, ca 800 per år. Regeringen har utökat antalet platser på läkarutbildningen med drygt 25 procent under mandatperioden 2006–2010 och välkomnar att ytterligare ett lärosäte fått tillstånd att utfärda läkarexamen, nämligen Örebro universitet. Örebro universitet är berett att inom sitt ordinarie takbelopp ta ett betydande ekonomiskt ansvar för att bygga upp läkarutbildningen. Regeringen avser att återkomma i frågan.

Jämställdhet

I grunden är jämställdhet vid högskolan en fråga om rättvisa, men det är även en fråga om kvalitet och om hur vi i dagens kunskapsintensiva samhälle förvaltar våra mänskliga resurser. För att få kunskap och nya verktyg att hantera problemen med bristande jämställdhet tillsatte regeringen i januari 2009 en delegation för jämställdhet i högskolan (dir. 2009:7). Delegationens uppdrag är att främja jämställdhet i högskolan genom att stödja insatser och föreslå relevanta åtgärder. Medel har utlysts och fördelats såväl 2009 som 2010. Sammanlagt närmare 48 miljoner kronor har fördelats på 35 olika projekt. Totalt har vid de båda utlysningarna 22 lärosäten samt Sveriges förenade studentkårer och Sverige universitetslärar-

förbund beviljats bidrag. Under 2009 och 2010 har Delegationen för jämställdhet i högskolan också initierat ett antal studier och forskningsprojekt. Delegationen ska slutredovisa sitt uppdrag senast den 1 januari 2011.

Utbildning för personer med examen från tredjeland

Det är angeläget att de erfarenheter, kunskaper och formella kvalifikationer som människor tillägnat sig genom utländsk utbildning tas till vara i utbildningssystemet och på arbetsmarknaden i Sverige. Regeringen gav under 2010 Högskoleverket i uppdrag att i samråd med Verket för högskoleservice, Skolverket och Myndigheten för yrkeshögskolan föreslå insatser som kan stärka samordningen av bedömning av utländsk utbildning. Regeringen avser att ta ställning till de förslag som presenteras av Högskoleverket.

I budgetpropositionen för 2009 (prop. 2008/09:1) presenterade regeringen en utökad satsning på 48,2 miljoner kronor per år, exklusive studiemedel, under perioden 2009–2011 för integrationsinsatser inom högre utbildning. Detta innebär att 93,6 miljoner kronor avsätts per år under perioden. Insatserna innebär framför allt anordnande av kompletterande högskoleutbildningar för personer med utländsk examen. I dag pågår kompletterande utbildningar för ett antal yrkesgrupper, bl.a. jurister, lärare, läkare och sjuksköterskor, som anordnas enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning. Under hösten 2010 startar även en kompletterande utbildning för tandläkare. Det finns ett stort behov av dessa utbildningar, varför ytterligare yrkesgrupper bör beredas plats inom motsvarande utbildningar under 2011.

Samverkan mellan lärosäten

Profilering och ökad samverkan mellan lärosäten kan enligt regeringens uppfattning öka kvaliteten i den högre utbildning och forskningen. En ökad koncentration av kompetens kan stärka utbildnings- och forskningsmiljöerna och öka lärosätenas konkurrenskraft, samtidigt som resurserna utnyttjas mer effektivt. Regeringens

grundläggande uppfattning är att lärosätena ska utföra sin verksamhet med stor frihet och självständighet. Förstklassig utbildning och forskning kan bedrivas vid både större och mindre lärosäten och det är regeringens uppfattning att initiativet till eventuella sammanslagningar bör tas av lärosätena själva.

Under de senaste åren har Växjö universitet och Högskolan i Kalmar tagit initiativ till bildandet av Linnéuniversitetet, och Teaterhögskolan i Stockholm och Dramatiska institutet har påbörjat bildandet av den nya högskolan Stockholms dramatiska högskola. Erfarenheterna från sammanslagningen mellan Växjö universitet och Högskolan i Kalmar liksom mellan Teaterhögskolan i Stockholm och Dramatiska institutet visar att processen med samgåenden är komplicerad och ofta kostnadskrävande. På framställan från lärosäten kommer regeringen även fortsättningsvis att pröva om bidrag bör utgå för att stödja frivilliga och framgångsrika samarbeten eller sammanslagningar av lärosäten.

Entreprenörskap inom utbildningsområdet

Regeringen beslutade 2009 en strategi för entreprenörskap inom utbildningsområdet (U2009/3635/G). Eget företagande måste bli ett lika naturligt val som anställning efter avslutade studier. För att nå dit har utbildningsväsendet en viktig funktion att fylla genom att hjälpa studerande att utveckla de kunskaper, kompetenser och förhållningssätt som behövs. Utbildning som inspirerar till entreprenörskap kan bidra till att fler unga människor kan och vill starta och driva företag.

Tillväxtverket har fått i uppdrag att stimulera entreprenörskap på universitets- och högskolenivå och har genomfört ett antal insatser, bl.a. med syfte att kvinnor som studerar på vissa utvalda utbildningar ska starta och utveckla företag.

Vidare har regeringen i enlighet med strategin beslutat om tilldelning av medel för spetsutbildningar inom entreprenörskap och innovation vid Lunds universitet, Göteborgs universitet och Chalmers tekniska högskola AB.

Tillstånd att utfärda examen för Newmaninstitutet AB

Regeringen har gett Newmaninstitutet AB tillstånd att utfärda högskole- och kandidatexamen i teologi enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina. Utbildningen är studiemedelsberättigande. Regeringen föreslår att 1,5 miljoner kronor ska tilldelas Newmaninstitutet AB för att bedriva utbildning under 2011. För 2012 beräknas 3,5 miljoner kronor avsättas för detta ändamål. För 2013 beräknas 4,5 miljoner kronor avsättas vid vilken tidpunkt utbildningen beräknas vara fullt utbyggd.

4.4 Samverkan mellan politikområden

Kunskapstriangeln

Den s.k. kunskapstriangeln är ett begrepp som syftar på kontinuerlig och systematisk interaktion mellan utbildning, forskning och innovation. Interaktionen skapar mervärde av de investeringar som görs inom dessa områden. Sverige lyfte fram begreppet under det svenska ordförandeskapet i EU 2009. Vikten av en fungerande kunskapstriangel har också understrukits av EU:s ministerråd. Syftet med att stärka samspelet i kunskapstriangeln är att öka förutsättningarna för att snabbare omsätta kunskap till nytta för hela samhället. En fungerande kunskapstriangel skapar ökade förutsättningar för förbättrad kompetensförsörjning, högre kvalitet i utbildning och forskning, forskningsframsteg och ökad innovation i näringsliv och offentlig sektor. Detta leder till ökad konkurrenskraft i Sverige och EU. Regeringen ser positivt på lärosätenas engagemang i forskningsanknytning av utbildning, nyttiggörande av forskning och utbildning, entreprenörskap i utbildning och samverkan med näringsliv och samhälle regionalt, nationellt och internationellt, som exempel på områden med anknytning till kunskapstriangeln. Regeringen ser det som angeläget att olika aktörer för frågan vidare.

Globaliseringsrådet

I december 2006 inrättade regeringen ett globaliseringsråd med uppgift att utröna vilka utmaningar Sverige står inför i en alltmer globaliserad värld. Rådet, som bestod av representanter från såväl näringsliv som offentlig sektor och civilsamhälle, skulle lämna förslag på åtgärder för hur Sverige ska kunna stå sig i den globala konkurrensen. I maj 2009 lämnade Globaliseringsrådet sin slutrapport "Bortom krisen – Om ett framgångsrikt Sverige i den nya globala ekonomin" (Ds 2009:21). Betänkandet remissbehandlades under hösten 2009 och en remissmanställning har upprättats (U2009/3571/IS). I slutrapporten lyfter Globaliseringsrådet frågor som rör olika politikområden.

4.5 Forskning

Regeringens mål är att stärka Sveriges ställning som forskningsnation och därmed stärka konkurrenskraften i en globaliserad värld.

I forsknings- och innovationspropositionen Ett lyft för forskning och innovation redovisade regeringen sin bedömning av forsknings- och innovationspolitikens inriktning under perioden 2009–2012. Regeringen presenterade då mycket kraftfulla satsningar på forskning och innovation. År 2012 beräknas resurserna till forskning ha ökat med 5 miljarder kronor jämfört med 2008. I denna proposition föreslås, i enlighet med vad som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen, en ökning av resurserna till forskning med 500 miljoner kronor för 2011. Av detta belopp fördelas 300 miljoner kronor för satsningar på strategiska forskningsområden. Vidare tillförs lärosätenas anslag för forskning och utbildning på forskarnivå 200 miljoner kronor.

4.5.1 Strategiska forskningsområden

Den enskilt största satsningen i forsknings- och innovationspropositionen är satsningen på strategiska forskningsområden. Regeringen menar att koncentrerade satsningar på högkvalitativ forskning och forskning av stor betydelse för samhället och näringslivet, inklusive en utvecklad forskningsinfrastruktur, behövs för att stärka konkurrenskraften inom

svensk forskning och svenskt näringsliv. Strategiska satsningar görs främst inom tre övergripande områden: medicin, teknik och klimat.

På regeringens uppdrag föreslog Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Verket för innovationssystem (Vinnova) och Energimyndigheten i samråd med Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) en fördelning av de strategiska medlen till lärosätena efter att ha genomfört utlysning, beredning och kvalitetsbedömning av ansökningar. För de strategiska satsningarna fördelas 500 miljoner kronor till lärosäten och Vetenskapsrådet 2010. I denna proposition föreslås att ytterligare 300 miljoner kronor fördelas för de strategiska satsningarna fr.o.m. 2011, varav huvuddelen av medlen fördelas till lärosäten och 36 miljoner kronor fördelas till Vetenskapsrådet för särskilda infrastruktursatsningar.

Regeringens förslag för 2011 innebär att de strategiska medlen till forskning och infrastruktur fortsatt fördelas i enlighet med myndigheternas förslag. Medlen till varje områdesprojekt bör fördelas till huvudsökande lärosätesanslag för forskning och forskarutbildning. De medel som i ansökningarna om strategiska medel har beräknats till medsökande bör inledningsvis tilldelas dessa av den huvudsökande. På längre sikt har huvudansvarigt lärosäte i samverkan med medsökande ett ansvar för att målen för de strategiska satsningarna uppnås, vilket kan innebära behov av omfördelning av resurser. Se tabell 9.2 för fördelningen 2010 och 2011 samt den beräknade fördelningen 2012.

4.5.2 Kvalitetsbaserad fördelning av forskningsmedel

I forsknings- och innovationspropositionen bedömde regeringen att en ny modell för resurstilldelning för forskning och utbildning på forskarnivå borde införas. På samma sätt som i budgetpropositionen för 2010 föreslår regeringen för 2011 att anslagsmedel till lärosätena tillförs utifrån deras resultat mätt med resultatindikatorerna externa medel och vetenskaplig produktion. Sammanlagt 200 miljoner kronor föreslås bli anvisade på detta sätt.

Regeringen föreslår också att forskningsmedel omfördelas i enlighet med ovan redovisade indikatorer. Sammanlagt 1 036 miljoner kronor föreslås omfördelas. De medel som föreslås omfördelas är de 1 006 miljoner kronor som ingick i omfördelningen i budgetpropositionen för 2010 samt 10 procent av de 300 miljoner kronor i resurstillskott som då tillfördes lärosätena. De strategiska forskningsmedlen ingår inte i de medel som omfördelas. Ett resultat av omfördelningen är att drygt 3 miljoner kronor omfördelas från universitet till högskolor.

Utvärderingar av forskning som en del av systemet för resurstilldelning

Det är angeläget att det finns starka incitament för att öka kvaliteten på svensk forskning. I förlängningen leder detta till att dess internationella konkurrenskraft ökar. I samband med att den nya modellen för tilldelning av anslagsmedel till lärosätena för forskning och utbildning på forskarnivå infördes 2009, gjorde regeringen bedömningen att det skulle vara önskvärt att resurstilldelningen på sikt även bygger på utvärderingar, s.k. peer-review, av kvaliteten inom olika forskningsområden.

En utredare har därför fått i uppdrag att lämna förslag om hur utvärderingar av kvaliteten i forskningen kan ingå som ett viktigt komplement i systemet för resurstilldelning. I uppdraget ingår att överväga hur hänsyn ska kunna tas till olika forskningsområdets förutsättningar. Utredaren ska också utreda hur en bedömning av lärosätenas kvalitet i fråga om samverkan med omvärlden och nyttiggörande av forskningsresultat kan bli en del av resurstilldelningssystemet (U2010/4151/SAM). Uppdraget ska rapporteras senast den 19 september 2011.

4.5.3 Infrastrukturanläggningar

ESS

Sedan drygt ett år är det klart att European Spallation Source (ESS) ska byggas i Lund. Det är en stor framgång för svensk forskning att anläggningen förläggs i Sverige. Det handlar om att bygga och driva en av världens största forskningsanläggningar.

En konstruktion av ESS i Sverige kommer att främja utvecklingen av svensk forskning. Utländska forskare kommer i ännu högre utsträckning än i dag att komma till Sverige för att forska och för att samarbeta inom forskning. Vidare beräknas byggandet och driften av ESS i Sverige leda till positiva effekter för näringslivet både regionalt och nationellt. Detta kommer även att tydliggöra Skandinavien som en högteknologisk region i Europa och världen.

I april 2010 bildades det svenska bolaget European Spallation Source ESS AB som ska planera, uppföra och driva spallationskällan. I ett inledande skede ägs bolaget av svenska staten, men avsikten är att också andra länder ska ingå som ägare. Det danska Folketinget beslutade i maj 2010 att Danmark ska köpa aktier i bolaget. Danmark kommer därför så snart som möjligt att bli delägare i ESS. Allt eftersom kommer andra länder som är med i projektet också att bli delägare i bolaget.

Arbetet med ESS är för närvarande inriktat på en uppdatering av projektplanen. Denna avser en uppdatering av kostnaderna för konstruktionen av anläggningen, inklusive den senaste teknikutvecklingen av accelerator och målstation, samt en kommersiell bedömning av projektet. Svenska staten finansierar en stor del av denna fas. Övriga länder deltar i finansieringen främst genom s.k. in-kind insatser med egen teknisk och vetenskaplig expertis.

Regeringen har erbjudit övriga europeiska länder att Sverige ska finansiera ca 35 procent av totalkostnaden för konstruktionen och ca 10 procent av driftskostnaden. En del av den svenska finansieringen är avsedd att komma från Lunds universitet och Region Skåne. Förutom Danmark har Norge beslutat att delta i och finansiera ESS. Sammantaget innebär detta att ca 50 procent av konstruktionskostnaderna kommer att finansieras av de nordiska länderna Sverige, Danmark och Norge.

Fler länder har meddelat att de avser att delta i projektet, bl.a. Estland, Lettland, Litauen, Polen, Schweiz, Italien, Spanien, Tyskland och Frankrike. Nyligen har även Tjeckien och Nederländerna meddelat att de är intresserade av att delta i samarbetet.

När projektplanen är uppdaterad och finansiering från andra intressenter är klar följer konstruktionen av anläggningen. Det finns alltid en osäkerhet i kostnadsberäkningen för anläggningar av den här storleken och därmed en risk

för fördyringar. När projektplanen är uppdaterad är avsikten att slutgiltiga beslut ska fattas om att gå vidare med konstruktionen.

Konstruktionskostnaderna beräknades 2009 uppgå till 1 438 miljoner euro för en byggnadsperiod om ca 10 år. Därefter följer driftsfasen, som planeras pågå i 40 år. Kostnaderna för driftsfasen beräknas uppgå till ca 90 miljoner euro per år, varav Sverige har erbjudits sig att svara för ca 10 procent.

Tid för forskning vid den färdiga anläggningen kommer att fördelas utifrån kvaliteten på de olika forskningsprojekten. Målsättningen är att avtalen om ESS med varje land ska vara väl balanserade med avseende på forskningstid och andel av konstruktions- respektive driftskostnader.

Max IV

Vetenskapsrådet har i sin bedömning av behovet av större infrastruktur för forskning lyft fram synkrotronen Max IV som en av de högst prioriterade anläggningarna för svensk forskning. I forsknings- och innovationspropositionen bedömde regeringen det som angeläget att Max IV kommer till stånd. Vetenskapsrådet, Vinnova, Lunds universitet och Region Skåne har 2009 enats om en inledande finansiering av anläggningens konstruktion. Konstruktionen av Max IV är nu i en inledande fas.

När det gäller insatser över statsbudgeten sker finansieringen av Max IV, både första och andra fasen, inom befintliga ramar, inklusive de ökningarna som presenterades i forsknings- och innovationspropositionen. Med anledning av denna proposition och fr.o.m. budgetpropositionen för 2009 tillförs Vetenskapsrådet särskilda medel för forskningsinfrastruktur som, tillsammans med en del av medlen för de strategiska satsningarna, möjliggör satsningar på Max IV och andra infrastrukturanläggningar.

SciLifeLab

I samband med fördelning av medel för de strategiska satsningarna beviljades totalt 190 miljoner kronor för en satsning på molekylär biovetenskap 2010–2012. Denna delades upp i två bidrag för att initiera satsningen, en del på ca 100 miljoner kronor till

Kungl. Tekniska högskolan tillsammans med Karolinska institutet och Stockholms universitet samt en del på ca 45 miljoner kronor till Uppsala universitet för en för båda bidragen samlad satsning på molekylär biovetenskap. Vidare tillförs Vetenskapsrådet 80 miljoner kronor för 2010 och föreslås tillföras 36 miljoner kronor i denna proposition för forskningsinfrastruktur inom de strategiska satsningarna. En del av dessa medel avser den satsning som redovisades i forsknings- och innovationspropositionen på SciLifeLab för sekvensering av DNA, avbildning, proteomik och bioinformatik. Den byggs upp med noder i Stockholm och Uppsala. Lärosätena i Stockholm har inrett ett gemensamt komplex vid Karolinska institutet för denna satsning. Uppsala universitet bygger upp en motsvarande anläggning inom genomik och proteomik. Satsningarna inleddes under 2010.

Satsningen på SciLifeLab kommer att skapa en resurs för molekylär biovetenskap nationellt. En särskild utredare har haft i uppdrag att utreda de närmare förutsättningarna för satsningen (U2009/2361/F). Utredaren anger en ambitionsnivå som vid full utbyggnad uppgår till ca 1 miljard kronor per år. För att en satsning av denna omfattning ska bli möjlig förutsätts förutom statliga anslag och externa forskningsmedel även ytterligare medel från Karolinska institutet, Kungl. Tekniska högskolan, Stockholms universitet och Uppsala universitet. Vidare förutsätts att respektive landsting i Stockholm och Uppsala samt Solna, Stockholms och Uppsala kommuner också bidrar med medel. Dessa har gett besked om att de är beredda till en medfinansiering av 200 miljoner kronor per år.

Regeringens bedömning är att Sverige med denna satsning skulle få goda förutsättningar att spela en internationellt ledande roll vad gäller forskning inom livsvetenskaperna och även förutsättningar att erbjuda en attraktiv miljö för företagande inom området. En förutsättning för ett ökat statligt åtagande är medfinansiering från de deltagande universiteten, landstingen i Stockholm och Uppsala samt från de tre kommunerna. Regeringen avser att återkomma till denna fråga i den kommande forskningspropositionen.

4.5.4 Internationell strategi för forskningspolitiken

Regeringen utlovade i propositionen Ett lyft för forskning och innovation att utveckla en internationell strategi för forskningspolitiken. Strategin är under utarbetande inom Regeringskansliet. Ett viktigt inslag kommer att vara formerna för förstärkning av samarbetet med de länder med vilka Sverige har ett bilateralt avtal om forsknings-samarbete. Det arbetet har inletts under 2010 med särskild betoning på att förstärka samarbetet med Kina. Samtliga lärosäten och forskningsfinansierande myndigheter har också i uppdrag i regleringsbrevet för 2010 att beskriva sina respektive samarbeten med forskningsaktörer i fyra av de länder med vilka Sverige har ett bilateralt forskningsavtal (Indien, Japan, Sydafrika och Sydkorea). Regeringen avser att i regleringsbrev för 2011 ge ett motsvarande uppdrag för beskrivning av samarbeten med ytterligare avtalsländer.

Regeringen har även inlett närmare samarbeten med några länder inom EU med strategisk betydelse för svensk forskning. Sverige och Tyskland kommer att öka sina samarbeten inom materialforskning och inom strukturbologi i samband med konstruktionen av Max IV och ESS i Lund samt XFEL och Petra III i Hamburg. Med Frankrike har närmanden skett inom forskning som använder neutroner och synkrotronljus. Samarbeten kommer även att ska inom klimat- och miljöforskning.

4.5.5 Ökad självständighet för forskningsstiftelserna

Regeringen har under mandatperioden genomfört flera reformer som syftat till att öka den akademiska friheten i forskning och högre utbildning. I propositionen Ökad frihet för vissa stiftelser som finansierar forskning lämnade regeringen förslag som innebär minskad statlig styrning av ett antal av de forskningsfinansierande stiftelser som bildades av medel från de tidigare löntagarfonderna (prop. 2009/10:136). Förändringen, som har beslutats av riksdagen, innebär att styrelseledamöterna till övervägande del kommer att utses efter förslag från forskarsamhället (bet. 2009/10:UbU17, rskr. 2009/10:254).

4.5.6 Innovationskontoren

I propositionen Ett lyft för forskning och innovation gjorde regeringen bedömningen att sju lärosäten, Uppsala universitet, Lunds universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Karolinska institutet, Kungl. Tekniska högskolan och Chalmers tekniska högskola AB, borde få medel för att kunna utveckla innovationskontor.

I enlighet med vad utbildningsutskottet anförde har även Mittuniversitetet, Karlstads universitet, Linnéuniversitet och Örebro universitet getts möjlighet att inrätta ett gemensamt innovationskontor (bet. 2008/09:UbU4).

Regeringen gav den 17 december 2009 Vinnova i uppdrag att redovisa överväganden och förslag på fördelning av 50 miljoner kronor per år under perioden 2010–2011 till de ovan angivna lärosätena.

En förutsättning för att få medel för innovationskontor var att mottagande lärosäten verkar för att forskningsresultat tillkomma även vid andra lärosäten än de ovan nämnda kommer till nytta.

Vinnova inkom den 15 april 2010 med förslag på fördelning av medlen. Regeringen har den 23 juni 2010 beslutat om fördelning av totalt 100 miljoner kronor med utgångspunkt i den inkomna redovisningen från Vinnova.

4.5.7 Anmälan om uppfinning

Det är av stor betydelse att universitet och högskolor, utöver utbildning och forskning, även ägnar sig åt nyttiggörande och kommersialisering av forskningsresultat mot bakgrund av de stora satsningar som görs på svensk forskning. I propositionen Ett lyft för forskning och innovation gjorde regeringen bedömningen att en lärare vid ett universitet eller en högskola bör ha en skyldighet att underrätta sin arbetsgivare om en patenterbar uppfinning som han eller hon har gjort. Regeringen framhöll i propositionen att ett informationsflöde mellan lärare och ett universitet eller en högskola är en första förutsättning för ett effektivt system för nyttjande av patenterbara uppfinningar. Regeringen avser att återkomma i denna fråga.

4.5.8 Klinisk forskning

Genom avtalet om läkarutbildning och forskning (ALF-avtalet) mellan svenska staten och vissa landsting regleras frågor om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården samt statens ersättning till landsting för medverkan i läkarutbildning och kliniskt inriktad medicinsk forskning. Regeringen betonade i propositionen Ett lyft för forskning och innovation vikten av att kvalitetsaspekten blir vägledande för hur ALF-medlen för klinisk forskning fördelas och att ALF-medel fördelas i konkurrens inom varje landsting.

Vetenskapsrådet har haft regeringens uppdrag att i samråd med Statens beredning för medicinsk utvärdering utveckla och föreslå en enhetlig modell för uppföljning och utvärdering av klinisk forskning som helt eller delvis finansieras av ALF-medel (U2009/2644/F). Uppdraget redovisades i mars 2010 i rapporten Transparens och kvalitet (2010:8). Förslaget till modell innehåller en uppföljningsdel som genomförs årligen och en utvärderingsdel som genomförs vart tredje till vart femte år. Utvärderingarna föreslås omfatta såväl vetenskaplig kvalitet och klinisk betydelse som samhällsekonomisk betydelse av den ALF-finansierade forskningen. Regeringen avser att återkomma i denna och andra frågor om den kliniska forskningen.

Regeringen beslutade den 10 december 2009 om att säga upp ALF-avtalet. En uppsägning gäller enligt avtalet från det kalenderårskifte som inträffar fem år efter uppsägningen. Regeringen har för avsikt att förhandla fram ett nytt ALF-avtal.

4.5.9 Leveransplikt för elektroniska dokument

Publiceringsutvecklingen på Internet med bl.a. växande volymer unikt material, nya medieformer och nya kanaler för publikation, medför förändrade förutsättningar för Kungl. bibliotekets insamlingsverksamhet och forskares framtida tillgång till dagens material. Regeringskansliet uppdrog den 19 februari 2009 åt en utredare att klarlägga hur den framtida pliktlagstiftningen ska ta hänsyn till de förändrade förutsättningarna (U2009/721/F).

Utredningen slutrapporterade i november 2009 och departementspromemorian Leveransplikt för elektroniska dokument (Ds 2009:61) har remitterats. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i denna fråga.

4.6 Internationella frågor

Många av de utmaningar svensk utbildning står inför delas av andra länder. Genom att aktivt vara en del av det internationella samarbetet, delta i internationella jämförande studier och analyser samt ta del av andra länders erfarenheter får vi stöd i vårt eget reformarbete. Det skapar förutsättningar för ökad kvalitet i den svenska utbildningen och främjar enskildas möjligheter att studera och arbeta utomlands.

Det internationella samarbetet och de olika ländernas reformarbeten stöds av olika program. Inom EU är Europa 2020 ramverket för det europeiska samarbetet för att främja utveckling och tillväxt. Utbildningssamarbetet i EU fokuseras mot de gemensamma mål som utbildningsministrarna har satt upp i Utbildning 2020. Det finns flera program för att stödja de gemensamma målen i Utbildning 2020, där det mest omfattande är Programmet för livslångt lärande. Hösten 2010 presenterade kommissionen ett särskilt initiativ, Unga på väg, KOM(2010)477. Regeringen välkomnar initiativet som en del i det gemensamma arbetet med att öka kvaliteten i det svenska utbildningssystemet och ytterligare förstärka rörligheten.

Internationella jämförelser och analyser ger värdefull information om resultaten i svenska utbildningar. Resultaten i OECD:s mätningar av 15-åringars kunskaper (PISA) har varit ett bra underlag för svenska reformer. OECD har också initierat en mätning av vuxnas kompetenser, Programme for the International Assessment of Adult Competencies (PIAAC). Programmet syftar till att mäta den vuxna befolkningens kognitiva och arbetsmarknadsrelaterade kunskaper och kompetenser som är viktiga för ett framgångsrikt deltagande i samhälls- och arbetslivet. Regeringen anser att PIAAC är ett viktigt program som kommer att ge möjlighet att ta fram indikatorer på de vuxnas kunskaper och kompetens.

Sverige deltar även i OECD:s förstudie Assessment of Higher Education Learning Outcomes (AHELO) om utvärdering och

uppföljning av högre utbildning. Syftet med förstudien är att undersöka möjligheten att utveckla tester som mäter studenternas studieresultat i förhållande till lärandemål. Regeringen följer utvecklingsarbetet med stort intresse.

Utbildningssystemen skiljer sig åt i de olika länderna och det kan vara svårt för enskilda individer, arbetsgivare, utbildningsanordnare m.fl. att förstå dem. Inom det internationella samarbetet, framför allt inom EU, pågår därför en rad projekt för att öka förståelsen för de olika ländernas system med syfte att främja studenters och arbetstagares ökade rörlighet. I Europa sker reformsamarbetet främst inom Bologna-processen för högre utbildning och Köpenhamnsprocessen för yrkesutbildning. De senaste åren har arbetet i EU fokuserat på att bestämma nivån på kvalifikationer, att skapa ett strukturerat system för meritöverföring och att länderna arbetar för att kontinuerligt förbättra sina kvalitetssäkringssystem både inom yrkesutbildning och högre utbildning. Regeringen anser att de rekommendationer som EU:s utbildningsministrar har beslutat om är viktiga instrument i arbetet med att öka rörligheten och det livslånga lärandet inom och mellan länderna. Som exempel på antagna rekommendationer de senaste åren kan nämnas:

- Den europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande, European Qualifications Framework (EQF), antogs av Europeiska unionens råd och Europaparlamentet den 23 augusti 2008 och genomförs för närvarande intensivt i de europeiska länderna. Myndigheten för yrkeshögskolan har utsetts till nationell samordningspunkt för arbetet med EQF och har också getts i uppdrag att ta fram ett förslag till ett nationellt ramverk för kvalifikationer (NQF), som ska länkas till EQF.
- Inrättande av ett europeiskt system för meritöverföring inom yrkesutbildningen, European Credit system for Vocational Education and Training (ECVET).
- Den europeiska referensramen för kvalitetssäkring av yrkesutbildning, European Quality Assurance Reference Framework for Vocational Education and Training (EQARF).

Regeringen ställer sig positiv till samarbete om dessa frågor och avser att genomföra rekommendationerna. Den nationella referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande ska vara samordnad med det nationella ramverk för kvalifikationer för högre utbildning som Högskoleverket har haft i uppdrag att ta fram inom ramen för arbetet med Bolognaprocessen.

5 Barn- och ungdomsutbildning

5.1 Omfattning

Barn- och ungdomsutbildning består av förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass och skola. Förskoleverksamhet bedrivs i form av förskola, pedagogisk omsorg och öppen förskola. Skolbarnsomsorg bedrivs i form av fritidshem, pedagogisk omsorg och öppen fritidsverksamhet. I pedagogisk omsorg ingår sedan den 1 juli 2009 bl.a. familjedaghem (prop. 2008/09:115, bet. 2008/09:UbU11, rskr. 2008/09:220). I övrigt omfattar barn- och ungdomsutbildning förskoleklass, grundskola, obligatorisk särskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola.

5.2 Resultatredovisning

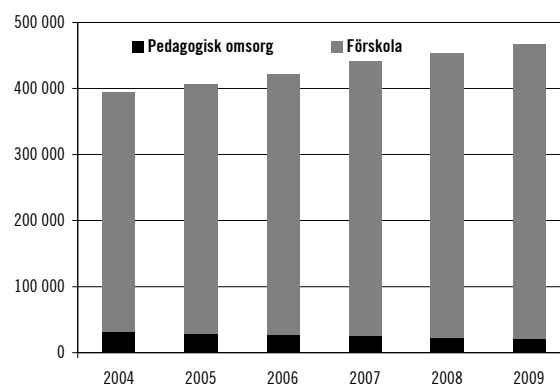
5.2.1 Resultat i den kommunala verksamheten och motsvarande skolformer

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamheten ska erbjuda en pedagogisk verksamhet och underlätta för föräldrar att förena förvärvsarbete eller studier med ansvar för barn.

Antalet barn i förskoleverksamhet har ökat med 18 procent mellan 2004 och 2009. Ökningen beror både på att barnkullarna har blivit större och att andelen barn av samtliga barn i befolkningen som deltar i förskoleverksamhet fortsätter att öka.

Diagram 5.1 Antal barn 1–5 år i förskoleverksamhet 2004-2009

Anm.: Från och med den 1 juli 2009 har begreppet familjedaghem ersatts av pedagogisk omsorg, av vilken familjedaghem utgör en del.
Källa: Statens skolverk

År 2009 var 86 procent av alla barn i befolkningen i åldern ett till fem år inskrivna i antingen förskola eller pedagogisk omsorg. Andelen har på fem år ökat från 76 till 82 procent i förskolan och minskat från 6,6 till 3,8 procent i pedagogisk omsorg.

Kommunerna är skyldiga att tillhandahålla förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg till barn i åldrarna ett till tolv år i den utsträckning som behövs för att föräldrarna ska kunna förvärvsarbete eller studera eller utifrån barnens behov. Ett barn som är i behov av en plats i förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg ska erbjudas det utan oskäligt dröjsmål, dvs. inom tre till fyra månader från det att föräldrarna anmälde behov av plats. I mars 2009 räknade 42 av landets 290 kommuner inte med att klara av att erbjuda plats i förskoleverksamhet inom tre till fyra månader enligt Statens skolverks rapport Tillgänglighet till förskoleverksamhet 2008/2009. Brist på lokaler, ökade födelsetal eller

ökad inflyttning, liksom kommunens ekonomi, var de vanligaste förklaringarna till att kommuner inte klarade av att erbjuda plats i tid. Endast åtta kommuner menade att problemen berodde på brist på personal. En jämförelse med den undersökning som Skolverket gjorde hösten 2008 visar att kommunernas beredskap att ta emot barn i förskolan var betydligt sämre på våren. Det var tre gånger så många kommuner i mars 2009 som inte räknade med att klara att erbjuda plats inom tre till fyra månader jämfört med i september 2008. En av förklaringarna är att många förskoleplatser blir lediga först på hösten när sexåringarna börjar i förskoleklass.

Gruppstorlekar och personal

Statistik från Skolverket ger följande bild av personal och gruppstorlekar i förskolan. All personalstatistik är omräknat till heltidsanställningar.

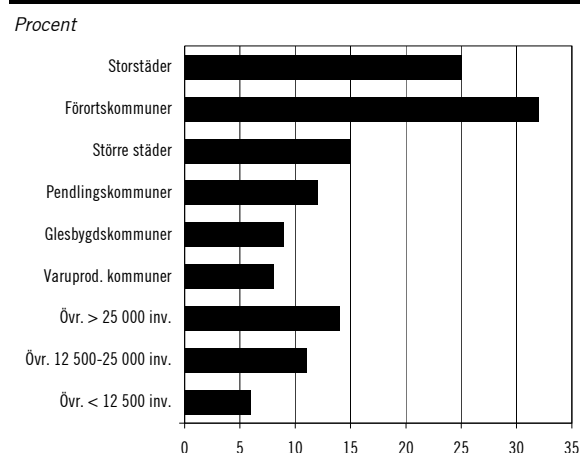
1. Hösten 2009 gick det 5,3 barn per anställd i förskolan. Detta är oförändrat sedan föregående år och kan jämföras med en personaltäthet på 5,4 barn fem år tidigare. Sammantaget var det 1 600 fler anställda i förskolan 2009 jämfört med 2008.
2. Barngrupperna har blivit mindre under de senaste fem åren. I genomsnitt gick 16,8 barn per grupp i förskolan 2009, vilket kan jämföras med 16,9 ett år tidigare och 17,2 fem år tidigare.
3. Könsfördelningen bland de anställda i förskolan är mycket ojämn. Av de 93 200 som är anställda och arbetar med barn var 97 procent kvinnor och 3 procent män. Andelen har varit i stort sett konstant under senare år.
4. Andelen pedagogiskt högskoleutbildad personal var 54 procent. Av dessa hade 50 procent förskolläro-utbildning, 3 procent lärarutbildning och 1 procent fritidspedagogutbildning.
5. Andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning i förskolan har ökat något under de senaste åren. Antalet årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning har ökat med över 13 000 jämfört med år 2000.
6. Personal med barnskötarutbildning utgjorde 39 procent av årsarbetarna i förskolan 2009. Andelen barnskötare i

förskolan har minskat med omkring 3 procentenheter sedan år 2000. Antalet anställda barnskötare har emellertid ökat med drygt 8 000.

Enskilda förskolor, pedagogisk omsorg och öppen förskola

Hösten 2009 gick 19 procent av alla barn i förskolan i en förskola med enskild huvudman. Andelen barn i förskola med enskild huvudman har ökat med två procentenheter jämfört med 2004.

Diagram 5.2 Andelen barn i förskolor med enskild huvudman 2009

Källa: Statens skolverk

I storstäder och förortskommuner är det relativt sett vanligare med enskilda förskolor. I förortskommunerna var andelen barn i förskolor med enskild huvudman i genomsnitt tre gånger högre än i glesbygdskommunerna.

Hösten 2009 fanns drygt 20 000 barn i åldern 1–5 år i pedagogisk omsorg, vilket var 2 400 färre än föregående år. Av dessa gick nästan alla barn (98 procent) i familjedaghem. Cirka en procent av barnen deltog i flerfamiljslösningar och en lika stor andel deltog i andra varianter av pedagogisk omsorg. Pedagogisk omsorg är ojämnt fördelad över landet. Den är vanligast i glesbygdskommuner där i genomsnitt 7 procent av 1–5-åringarna gick i pedagogisk omsorg. Det kan jämföras med storstadskommunerna där motsvarande andel var 2 procent.

Hösten 2009 fanns det sammanlagt 472 öppna förskolor i 172 av landets kommuner. Under de första åren på 2000-talet var antalet ca 750, men under de senaste fem åren har antalet öppna förskolor varit mellan 440 och 480.

Kostnader

Den totala kostnaden för förskolan beräknas uppgå till 50,6 miljarder kronor 2009. Det innebär en ökning med 4,9 procent jämfört med föregående år. Kostnadsökningen beror bland annat på att antalet inskrivna barn har ökat med 3,1 procent. Kostnaden per barn har ökat med 1,7 procent och uppgår till 114 400 kronor.

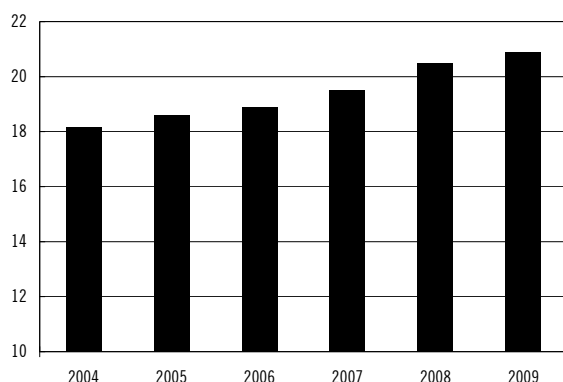
Skolbarnsomsorg

Skolbarnsomsorgens uppgift är att komplettera skolan samt att erbjuda barn en meningsfull fritid.

Antalet barn inom skolbarnsomsorgen var 359 000 hösten 2009, vilket motsvarar 80 procent av det totala antalet barn i åldern 6–9 år och 14 procent av det totala antalet barn i åldern 10–12 år.

Personaltätheten i fritidshemmen har minskat under de senaste fem åren. Mellan 2004 och 2009 ökade antalet barn per årsarbetare med 15 procent från 18,2 till 20,9.

Diagram 5.3 Antal barn per årsarbetare i fritidshem 2004–2009

Källa: Statens skolverk

Även gruppstorlekarna fortsatte att öka. År 2009 var den genomsnittliga gruppstorleken 36,7 barn. Jämfört med 2004 har den genomsnittliga gruppstorleken i fritidshem ökat med 5,7 barn, vilket är en ökning med 18 procent.

Tillgången till öppna fritidsverksamheter för barn i åldern 10 till 12 år varierar kraftigt mellan kommunerna. Hösten 2009 fanns det sammanlagt 640 öppna verksamheter i 69 av landets kommuner.

Det är ovanligt att skolbarn deltar i pedagogisk omsorg. Hösten 2009 var knappt en halv

procent av 6–9-åringarna inskrivna och bland 10–12-åringarna var andelen ännu lägre.

Hösten 2009 gick 9,7 procent av alla barn i fritidshem i ett enskilt fritidshem. Detta motsvarar en ökning med cirka en procentenhet jämfört med fem år tidigare. Enskilda fritidshem är betydligt vanligare i storstäder och förortskommuner än i övriga kommungrupper.

Personaltätheten i de enskilda fritidshemmen var lägre än i de kommunala fritidshemmen, däremot var barngrupperna mindre i de enskilda fritidshemmen.

Kostnader

Den totala kostnaden för fritidshem beräknas uppgå till 11,9 miljarder kronor 2009, vilket är en ökning med 5,3 procent från föregående år. Antalet barn ökade med 3,3 procent mellan 2008 och 2009. Kostnaden per barn ökade med 2 procent till 33 900 kronor.

Förskoleklass

Verksamheten i förskoleklasserna ska stimulera varje barns utveckling och lärande samt ligga till grund för fortsatt skolgång. Förskoleklass är en frivillig skolform inom det offentliga skolväsendet som finns i samtliga av landets kommuner. Läsåret 2009/2010 gick 95 procent av alla sexåringar i förskoleklass.

Knappt nio procent av eleverna gick i en förskoleklass med fristående huvudman. Andelen elever i förskoleklass med fristående huvudman har ökat med omkring två procentenheter under de senaste fem åren. Andelen elever i fristående verksamhet varierar mycket mellan kommunerna och är högst i storstäder och förortskommuner.

Personal

Antalet elever i förskoleklass ökade 2,8 procent läsåret 2009/10 jämfört med 2008/09, samtidigt som antalet anställda var oförändrat. Antalet årsarbetare per 100 barn minskade från 6,5 föregående år till 6,3 läsåret 2009/10. Det är den lägsta nivån sedan skolformen infördes 1998.

Kostnader

Den totala kostnaden för kommunal förskoleklass beräknas uppgå till drygt 4,4 miljarder kronor 2009. Detta är en ökning med 6 procent jämfört med 2008. Antalet elever

ökade 2009 med 2,8 procent, och kostnaden per elev ökade med 2,1 procent till 48 500 kronor.

Grundskola

Grundskolans uppdrag är att förmedla kunskap och främja flickors och pojkars utveckling och lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället. Alla barn har rätt till utbildning.

Läsåret 2009/10 gick 892 000 elever i grundskolan, vilket är en minskning med 14 000 elever jämfört med läsåret innan. Antalet elever i grundskolan var som störst under 2000–2002, men sedan dess har elevtalen minskat. Kommande år kommer elevantalet att fortsätta minska och beräknas nå sin lägsta nivå läsåret 2011/12.

Andelen elever som går i fristående grundskolor har ökat kontinuerligt och uppgick läsåret 2009/10 till 11 procent, vilket är en ökning med 1 procentenhet sedan läsåret innan.

Totalt fanns det 4 660 grundskolor läsåret 2009/10, vilket är en minskning med 95 skolor (2 procent) jämfört med förra året. Antalet kommunala skolor minskade med 127 stycken (3 procent) till 3 946. Samtidigt ökade antalet fristående skolor med 32 stycken (5 procent) till 709.

Fristående skolor fanns i 63 procent (185 stycken) av landets kommuner och knappt 34 procent av samtliga fristående skolor återfanns i Stockholms län.

Flertalet barn börjar grundskolan vid sju års ålder. Lsåret 2009/10 var 1 321 elever (1,3 procent) i årskurs 1 sex år eller yngre. Av sex-åringarna i årskurs 1 var 62 procent flickor och 38 procent pojkar.

Lsåret 2009/10 var 19 procent av samtliga elever berättigade till modersmålsundervisning. Andelen har ökat kontinuerligt de senaste sex åren. Omkring 53 procent av de berättigade eleverna deltog i undervisningen. I de tre storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö var mer än var tredje elev berättigad till modersmålsundervisning.

Meritvärde

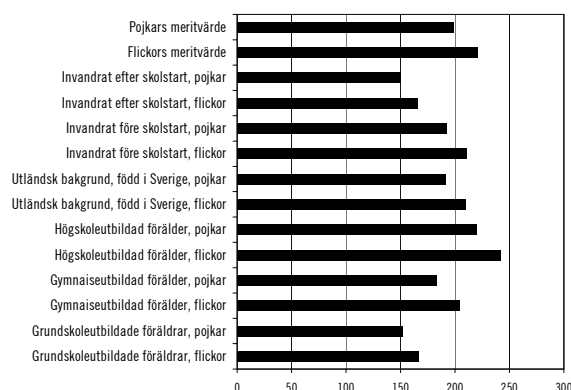
Skillnaden mellan olika elevgruppers slutbetyg var våren 2009 precis som föregående år markant, framförallt sett till föräldrarnas utbildningsbakgrund men även utifrån

svensk/utländsk bakgrund och kön. Elever med föräldrar med grundskoleutbildning hade våren 2009 ett genomsnittligt meritvärde på 159,4. Elever med minst en gymnasieutbildad förälder hade ett genomsnittligt meritvärde på 193,9 och elever med minst en högskoleutbildad förälder hade ett genomsnittligt meritvärde på 231,4. Jämfört med för tre år sedan har det genomsnittliga meritvärdet sjunkit med knappt 6 poäng för elever med föräldrar med grundskoleutbildning. För elever med minst en högskoleutbildad förälder har i stället en ökning skett med 2 poäng.

Skillnaden i genomsnittligt meritvärdet mellan elever med utländsk bakgrund som är födda i Sverige och elever som invandrat till Sverige före sju års ålder var liten, 200,8 respektive 201,5 våren 2009. Däremot hade elever födda utanför Sverige som invandrat efter sju års ålder ett meritvärde om 158, dvs. ett betydligt lägre genomsnittligt meritvärde än de två ovan nämnda grupperna. Regeringen har i skrivelsen Egenmakt mot utanförskap – redovisning av regeringens strategi för integration (skr. 2009/10:233) lämnat en fördjupad analys av utvecklingen av integration i skolan.

Flickorna hade liksom tidigare läsår ett betydligt högre genomsnittligt meritvärde än pojkarna. Skillnaden mellan könen har varit ungefär lika stor sedan 1998 och varierat mellan 21 och 23 meritpoäng.

Diagram 5.4 Olika elevgruppers meritvärden 2009

Källa: Statens skolverk

Trenden med ständigt ökande meritvärden och att allt fler elever uppnår målen i alla ämnen har fortsatt. Det genomsnittliga meritvärdet uppgick 2008/09 till 209,6. Under de senaste två läsåren har det genomsnittliga meritvärdet ökat med 2,3 poäng och med 0,3 från föregående läsår.

Sedan våren 2005 har andelen elever som uppnår målen i alla ämnen ökat från 75,5 procent till 77 procent. Det innebär att 23 procent av de elever som avslutade grundskolan våren 2009 inte uppnådde kunskapsmålen i ett eller flera ämnen.

Våren 2009 var 88,8 procent av eleverna som gick ut årskurs nio behöriga till gymnasieskolans nationella program, vilket var den lägsta andelen sedan 1998 då det nuvarande betygssystemet infördes. De senaste åren har dock förändringarna av andelen behöriga varit tämligen små.

Lärare

I grundskolan tjänstgjorde läsåret 2009/10 85 750 lärare, varav 75 procent var kvinnor och 25 procent var män. Var tionde lärare var född utomlands. Av samtliga lärare, omräknat till heltidsanställningar, hade drygt 87 procent en pedagogisk högskoleexamen. Det är en ökning med en procentenhet jämfört med föregående år.

Antalet lärare per 100 elever uppgick till 8,2. Eftersom antalet lärare minskat mer (4 procent) än antalet elever (2 procent) så har lärartätheten minskat något det senaste året. Lärartätheten varierar dock mycket mellan skolor och huvudmän. Sedan läsåret 2005/06 har lärartätheten ökat med 0,1 lärare per 100 elever.

Kostnader

Den totala kostnaden för den kommunala grundskolan beräknas uppgå till 67,6 miljarder kronor 2009. Därtill kommer kostnader för skolskjuts på 2,5 miljarder kronor. I jämförelse med 2008 har den totala kostnaden för grundskolan minskat med 0,6 procent. Antalet elever minskade 2009 med 1,6 procent medan kostanden per elev ökade med 2,9 procent till 83 700 kronor per elev. Den största delkostnaden utgörs av undervisning och uppgår till 42 700 kronor per elev.

Sameskola

Sameskolan, som motsvarar grundskolans årskurs 1–6, är utformad efter samernas behov av en utbildning som tillvaratar och utvecklar det samiska språket och kulturarvet. Integrerad samisk undervisning finns i kommunala grundskolor. Sameskolstyrelsen får efter avtal med en kommun fullgöra kommunens uppgifter avseende förskoleklass, förskole- och fritidshemsverksamhet för samiska barn.

År 2009 gick 159 elever i sameskolan (varav 26 i förskoleklass). Antalet elever minskade jämfört med föregående år (2008 168 elever och 2007 172 elever). Även antalet barn som deltog i den integrerade samiska undervisningen fortsatte att minska. År 2009 undervisades 117 elever integrerat i ett tiotal skolor.

Förskola och fritidshem finns i anslutning till alla landets fem sameskolor. Antalet barn i förskola (118) ökade under 2009 efter en tillfällig minskning 2008. Antalet barn i fritidshem (60) ökade marginellt.

Lärare

Sameskolstyrelsen hade 2009 81 personer (62 årsarbetare) anställda, vilket var en liten minskning jämfört med föregående år. Av de anställda var 90 procent kvinnor och 10 procent män. Personalomsättningen visar att 14 procent av personalen slutade under 2009 och 10 procent nyanställdes.

Det råder stor brist på utbildade förskollärare, barnskötare och lärare som behärskar något av de samiska språken i tal och skrift samt har kunskap om den samiska kulturen.

Kostnader

Den totala kostnaden för sameskolan, förskola och skolbarnsomsorg uppgick 2009 till 55,3 miljoner kronor. Kommunala avgifter finansierar platser inom sameskolans förskola och skolbarnsomsorg. Kostnaden per elev i sameskola uppgick, inklusive barn i förskoleklass, till 220 503 kronor 2009, vilket är en ökning med ca 8,6 procent sedan 2008.

Specialskolan

Utbildningen vid specialskolan är avsedd för de barn och ungdomar som inte kan gå i grundskolan på grund av dövhet eller hörselskada, grav språkstörning eller synskada och ytterligare funktionshinder. Eleverna undervisas vid fem skolor med regionala upptagningsområden och tre riksrekryterande skolor.

Läsåret 2009/2010 gick 502 elever i specialskolan, varav 45 procent flickor och 55 procent pojkar. Antalet elever minskade med två stycken jämfört med föregående läsår. Under de senaste fem läsåren har andelen elever i specialskolan minskat med 17 procent.

Lärare

Antalet tjänstgörande lärare i specialskolan uppgick läsåret 2009/10 till 257. Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen, omräknat till heltidsanställningar, var 81 procent och andelen lärare som hade specialpedagogisk utbildning var 41 procent. Antalet lärare per 100 elever uppgick till 44,8, vilket i princip är detsamma som föregående läsår.

Kostnader

De totala kostnaderna inom specialskolan uppgick 2009 till 358 miljoner kronor. Kostnaden per elev steg med tre procent 2009 jämfört med föregående år till 714 000 kronor.

Översyn av ersättning för elever i specialskolan

För elever i specialskolan ska elevens hemkommun betala ersättning till Specialpedagogiska skolmyndigheten. Ersättningens storlek bestäms av regeringen i förordningen (SKOLFS 1997:1) om ersättning för elever i specialskolan.

Statskontoret har på regeringens uppdrag utrett kommunernas ersättning för elever i specialskolan (rapport 2010:1).

I rapporten skriver Statskontoret att den ersättning som kommunerna betalar till staten är låg i förhållande till de genomsnittliga kostnader som kommunerna har för elever i hörselklasskolor med ett regionalt upptagningsområde. Regeringen avser att under 2011 se över ersättningsnivåerna.

Särskolan*Den obligatoriska särskolan*

Den obligatoriska särskolan är en skolform där kursplaner och undervisning är anpassade efter elever med utvecklingsstörning. Särskolan syftar till att ge en till varje elev anpassad utbildning som så långt det är möjligt motsvarar den som ges i grundskolan. Träningsskolan är avsedd för elever som inte klarar undervisningen i grundskolan.

Det gick 12 700 elever i den obligatoriska särskolan läsåret 2009/10, vilket utgjorde ca 1,4 procent av samtliga elever i de obligatoriska skolformerna. Antalet elever har sjunkit med 4,4 procent jämfört med föregående läsår. De senaste tre läsåren har andelen elever som tagits emot i den obligatoriska särskolan minskat från 1,47 till 1,40 procent läsåret 2009/10. 32 procent

av särskoleeleverna gick i träningsskolan. Av eleverna var 40 procent flickor och 60 procent pojkar.

Av de elever som var mottagna i grundskolan var 20 procent integrerade i grundskolan, dvs. gick minst halva tiden tillsammans med elever i grundskolan. Denna andel har legat relativt stabilt kring 20 procent sedan 1993. Andelen elever som är integrerade i grundskolan varierar stort mellan kommunerna, från var tionde elev till samtliga elever. Antalet elever mottagna i den obligatoriska särskolan varierar också stort mellan kommunerna.

Den obligatoriska särskolan fanns 2009/10 i 285 kommuner. Vanligast var kommunal huvudman, medan fristående huvudman endast fanns i 30 kommuner. Drygt 4 procent av eleverna i den obligatoriska särskolan gick i fristående särskolor.

Lärare

Antalet tjänstgörande lärare i den obligatoriska särskolan minskade med ca två procent läsåret 2009/10 till nästan 5 000 lärare. Även om antalet lärare minskat i obligatoriska särskolan har lärartätheten ökat från 27,0 till 27,6 lärare per 100 elever mellan läsåren 2008/09 och 2009/10. Detta beror på att antalet elever i obligatoriska särskolan fortsätter att minska.

Det var stora skillnader mellan huvudmännen i fråga om andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen. Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen i skolor med kommunal huvudman var, omräknat till heltidsanställningar, dubbelt så stor jämfört med skolor med fristående huvudman, 90 respektive 46 procent. Andelen lärare med specialpedagogisk högskoleexamen har minskat kontinuerligt den senaste tioårsperioden. Läsåret 2000/01 var denna andel 50 procent för att läsåret 2009/10 ha sjunkit till 37 procent.

Gymnasiesärskolan

Gymnasiesärskolan erbjuder yrkesförberedande utbildning på nationella eller specialutformade program samt individuella program, där verksamhets- och yrkesträning ingår. Läsåret 2009/10 gick 9 400 elever i gymnasiesärskolan, vilket var en ökning med knappt 1 procent jämfört med föregående läsår. Av eleverna var 58 procent män och 42 procent kvinnor.

Nästan alla elever gick i kommunalt drivna gymnasiesärskolor. 5,0 procent gick i fristående

gymnasiesärskolor och 2,4 procent i skolor drivna av ett landsting. Av alla elever i gymnasiesärskolan gick 64 procent en yrkesutbildning på ett nationellt eller specialutformat program medan 21 procent gick i yrkesträning och 15 procent i verksamhetsutbildning på ett individuellt program.

Lärare

I gymnasiesärskolan har lärartätheten ökat från 22,0 till 22,8 heltidsanställningar per 100 elever från läsåret 2008/09 till läsåret 2009/10. Andelen lärare (omräknat till heltidsanställningar) med pedagogisk högskoleexamen var oförändrat 80 procent medan andelen lärare med specialpedagogisk högskoleexamen ökade från 25 till 26 procent. Även i gymnasiesärskolan var skillnaden stor mellan huvudmännen i fråga om andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen. Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen i skolor med kommunal huvudman var 82 procent medan den i fristående skolor var 48 procent. Motsvarande andelar lärare med specialpedagogisk högskoleexamen var 27 respektive 8 procent.

Kostnader

Den totala kostnaden för den obligatoriska särskolan i kommunal regi uppgick till 3,7 miljarder kronor 2009, vilket är samma kostnad som noterades 2008. Kostnaden per elev exklusive integrerade elever ökade med 2,9 procent till 329 500 kronor. Kommunernas totala kostnad för gymnasiesärskolan uppgick till 2,7 miljarder kronor 2009, vilket var en ökning med 8,9 procent sedan föregående år. Kostnaden per elev ökade med 4,9 procent på årsbasis till 288 600 kronor.

Gymnasieskolan

Gymnasieskolan utgörs av utbildning inom det offentliga skolväsendet som är avsedd att påbörjas av ungdomar efter avslutad grundskoleutbildning eller motsvarande, fram till och med det första kalenderåret det år de fyller tjugo. Den är en frivillig skolform som för närvarande omfattar 17 nationella program samt specialutformade och individuella program. Utöver de kommunala gymnasieskolorna finns det fristående skolor som bedriver utbildning som motsvarar gymnasieskolan.

Gymnasieskolan ska i enlighet med målen i läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94) fördjupa och utveckla elevernas kunskaper som förberedelse för yrkesverksamhet och för studier vid universitet och högskolor m.m. samt som förberedelse för vuxenlivet. Samtliga nationella program och specialutformade program syftar till att eleverna efter avslutade studier ska ha uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskolor.

Elever och skolor

Antalet elever i gymnasieskolan har minskat något från 396 000 elever 2008/09, då antalet var större än någonsin, till 395 000 elever läsåret 2009/10. Dessförinnan hade antalet ökat med nästan 62 000 elever, 19 procent, på fem år. Elevökningen har nästan uteslutande ägt rum i de fristående skolorna. Andelen elever i fristående gymnasieskolor har under den senaste femårsperioden ökat från 12 till 22 procent. Samtidigt har andelen elever som går i en skola som tillhör hemkommunen minskat från 66 till 57 procent.

Antalet gymnasieskolor har fortsatt att öka. De fristående skolorna står för i princip hela ökningen av antalet skolor. Hösten 2009 fanns det 976 gymnasieskolor, 518 kommunala och 458 fristående skolor. Hösten 2004 fanns det 516 kommunala och 247 fristående gymnasieskolor.

Lärare

Antalet tjänstgörande lärare (omräknat till heltidsanställningar) minskade med 3,4 procent läsåret 2009/10 jämfört med föregående läsår och uppgick till knappt 31 200. Lärartätheten minskade därmed från 8,1 till 7,9 heltidsanställningar per 100 elever. Nivån har dessförinnan legat på 8,1 heltidsanställningar per 100 elever sedan läsåret 2004/05.

Andelen lärare (omräknat till heltidsanställningar) med pedagogisk högskoleutbildning var 75 procent, vilket innebär en minskning med två procentenheter jämfört med fem år tidigare. I de kommunala skolorna hade i genomsnitt 79 procent av lärarna (omräknat till heltidsanställningar) en pedagogisk högskoleutbildning 2009/10, vilket kan jämföras med 56 procent i de fristående gymnasieskolorna. Av de tjänstgörande lärarna i gymnasieskolan var hälften kvinnor och hälften män.

Studievägar

Av de nationella programmen i gymnasieskolan är fyra studieförberedande och 13 yrkesförberedande. De specialutformade programmen ska när det gäller utbildningens nivå motsvara ett nationellt program. För att erbjudas utbildning på ett nationellt eller specialutformat program ska en elev dels ha slutfört sista årskursen i grundskolan eller motsvarande, dels ha godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik eller på annat sätt ha förvärvat motsvarande kunskaper.

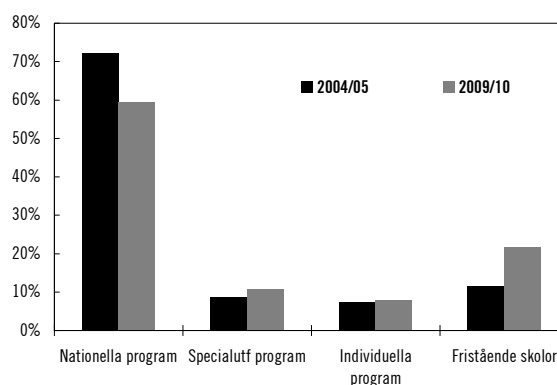
Av alla elever i gymnasieskolan gick 60 procent på nationella program och 11 procent på specialutformade program läsåret 2009/10. 22 procent av gymnasieeleverna gick i en fristående skola.

De elever som inte tagits in på ett nationellt eller specialutformat program kan följa ett individuellt program. Ett individuellt program syftar främst till att förbereda för studier på ett nationellt eller specialutformat program. Ett individuellt program kan även göra det möjligt att genomföra en lärlingsutbildning eller att möta elevers speciella utbildningsbehov.

Lsåret 2009/10 gick 8 procent av gymnasieeleverna på ett individuellt program. I årskurs 1 var andelen 15 procent, vilket motsvarar 22 500 elever. I årskurs 2 gick 5 600 elever på ett individuellt program och i årskurs 3 var antalet 3 600 elever. Av samtliga 31 700 elever med individuella program 2009/10 gick 7 300 på ett programinriktat individuellt program.

Av eleverna på individuella program läsåret 2009/10 var 58 procent män och 42 procent kvinnor. Av eleverna hade 47 procent utländsk bakgrund.

Diagram 5.5 Elever på program och motsvarande 2004/05 och 2009/10

Källa: Skolverket

Anm. Skillnaderna är relativt små mellan män och kvinnor avseende typ av program

Av gymnasieeleverna gick ungefär en lika stor andel elever på ett studieförberedande program som på ett yrkesförberedande program (46 respektive 45 procent). För övriga elever saknas information om studieinriktning. Kvinnor och mäns utbildningsval skilde sig åt. Bland kvinnorna gick 51 procent ett studieförberedande program och 41 procent ett yrkesförberedande program. Motsvarande andelar bland männen var 41 respektive 49 procent.

Studieresultat

Utbildningen i gymnasieskolan pågår normalt under tre år. För att få slutbetyg från ett nationellt eller specialutformat program ska eleven ha fått betyg på alla kurser och på det projektarbete som ingår i elevens studieväg. För att få slutbetyg från ett individuellt program ska eleven ha fullföljt sin individuella studieplan.

Av de elever som började i gymnasieskolan hösten 2006 hade 68,3 procent (71,1 procent av kvinnorna och 65,7 procent av männen) fått slutbetyg läsåret 2008/09, dvs. inom tre år. Av de elever som började i gymnasieskolan ett år tidigare hade 68,9 procent (71,6 procent av kvinnorna och 66,4 procent av männen) fått slutbetyg inom tre år. Efter ytterligare ett år, dvs. inom 4 år från starten, hade andelen ökat till 75,9 procent (78,3 procent av kvinnorna och 73,5 procent av männen). Andelen nybörjarelever som fått slutbetyg inom fyra år har därmed ökat något de senaste åren. Fem år tidigare var andelen 75,1 procent. På de nationella programmen var andelen med slutbetyg efter tre år 77,0 procent och efter fyra år 82,8 procent. På de specialutformade programmen var mot-

svarande siffror 79,4 respektive 85,4 procent och i de fristående skolorna 73,4 respektive 80,0 procent. Av eleverna som började på ett individuellt program hade endast 5,7 procent fått slutbetyg inom tre år. Andelen ökade till 20,4 procent efter fyra år. Majoriteten av dessa elever fick slutbetyg från ett annat program än det individuella programmet.

Att en elev inte fått ett slutbetyg behöver inte innebära att eleven avbrutit studierna innan den normala studietiden är avslutad. Av nybörjareleverna 2004 hade 12,8 procent varit inskrivna i årskurs 3 på ett program men inte fått slutbetyg medan 11,6 procent hade lämnat gymnasieskolan redan under något av de första två åren. Av de som började på ett individuellt program hösten 2005 hade 59,9 procent lämnat gymnasieskolan inom två år efter gymnasiestarten.

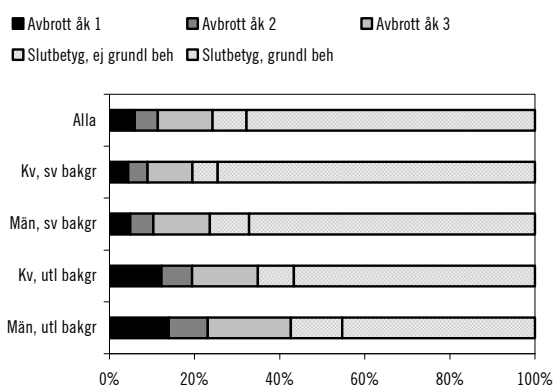
Grundläggande behörighet till högskoleutbildning på grundnivå uppnåddes t.o.m. 2009 av den som fått slutbetyg från ett nationellt eller specialutformat program samt har lägst betyget Godkänt på kurser som omfattar minst 90 procent av de gymnasiepoäng som krävs för ett fullständigt program. För elever som får slutbetyg fr.o.m. 2010 gäller i stället att de för grundläggande behörighet till högskoleutbildning på grundnivå måste ha slutbetyg från ett fullständigt nationellt eller specialutformat program samt ha lägst betyget Godkänt i minst 2 250 gymnasiepoäng inklusive lägst betyget Godkänt i kärnämneskurserna i ämnena svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik. Kraven har således skärpts.

Av alla elever som fick slutbetyg under läsåret 2008/09 uppnådde 90,3 procent grundläggande behörighet till högskoleutbildning på grundnivå, vilket är en liten ökning jämfört med det föregående läsåret, då andelen var 88,9 procent. För kvinnor var andelen 92,5 procent och för männen 87,9 procent.

Av de elever som började i gymnasieskolan hösten 2006 hade 62,7 procent (66,6 procent av kvinnorna och 58,9 procent av männen) uppnått grundläggande behörighet till högskoleutbildning på grundnivå inom tre år. För de elever som började ett år tidigare var motsvarande andelar 62,5 procent (66,5 procent av kvinnorna och 58,6 procent av männen) efter tre år och 67,9 procent (72,0 procent av kvinnorna och 64,0 procent av männen) efter fyra år. Att resultaten

skiljer sig åt mellan olika grupper av elever visas i diagram 5.5.

Diagram 5.6 Fullföljd utbildning inom fyra år för nybörjare i gymnasieskolan hösten 2005

Källa: Skolverket

Den genomsnittliga betygspoängen, dvs. det genomsnittliga värdet av alla betyg som redovisas i elevens slutbetyg, var 14,1 poäng för samtliga elever som fick slutbetyg läsåret 2008/09. Den genomsnittliga betygspoängen har legat på i stort sett samma nivå de fem senaste åren. För kvinnor var genomsnittspoängen 14,7 poäng och för män 13,4 poäng, även det i paritet med betygsnivån fem år tidigare. Av elever med utländsk bakgrund uppnådde kvinnorna i genomsnitt 13,9 poäng och männen 12,7 poäng.

De svenska elevernas kunskaper mäts också i internationella jämförande studier. TIMSS Advanced 2008 (Trends in International Mathematics and Science Study) är en studie som undersöker elevers kunskaper i avancerad matematik och fysik i gymnasieskolans sista år. Enligt studien, där tio länder deltog, uppvisade svenska elever på naturvetenskaps- och teknikprogrammen i ett internationellt perspektiv svaga resultat i matematik och genomsnittliga resultat i fysik. Resultaten har försämrats kraftigt sedan 1995. Relativt lågpresterande elever har försämrat sina resultat mest, vilket visar sig i att andelen elever som inte anses nå upp till medelgod kunskapsnivå enligt kriterierna i TIMSS Advanced nästan har fördubblats.

Byte av program, avbrott och studieuppehåll

Programbyten, avbrott och studieuppehåll är vanliga orsaker till förlängd studietid för många elever i gymnasieskolan.

Av eleverna i årskurs 1 läsåret 2008/09 hade 13,6 procent bytt program ett år senare. Av

eleverna på nationella program hade 11,6 procent bytt program medan motsvarande siffra för elever på individuella program var 29,0 procent. Det förekommer även att elever byter program senare under sin gymnasietid. Under 2000-talet har andelen elever som bytt studieväg efter årskurs 1 ökat.

Av eleverna i årskurs 1 läsåret 2008/09 återfanns 6,1 procent inte i gymnasieskolan efterföljande läsår. Dessa hade därmed gjort studieuppehåll eller avbrutit sina studier. Här finns stora skillnader mellan programtyperna. Av eleverna på nationella program hade 2,7 procent gjort studieuppehåll eller avbrutit sina studier medan motsvarande siffra för elever på individuella program var 23,4 procent.

Övergång till högskola, kommunal vuxenutbildning och arbetsliv

Andelen ungdomar som påbörjar högskolestudier inom tre år efter avslutad gymnasieskola minskade från 43,6 procent av de som fick slutbetyg från gymnasieskolan läsåret 2002/03 till 40,8 procent av de som fick slutbetyg 2005/06. Det senare läsåret var andelen 46,6 procent av kvinnorna och 34,8 procent av männen. För senare år finns ännu inga uppgifter. Under perioden ökade dock direktövergången till högskolan, något som även har fortsatt att öka de senaste åren, från 17,9 procent av de som fick slutbetyg från gymnasieskolan våren 2003 till 20,1 procent våren 2008.

Av alla elever med slutbetyg från gymnasieskolan 2007/08 gick 10,0 procent över till kommunal vuxenutbildning (komvux) påföljande läsår. Andelen har minskat från 12,5 procent under den senaste femårsperioden. Det förklaras bl.a. av ändrade bestämmelser för prioriteringsordningen vid antagning till komvux.

Sveriges Kommuner och Landsting har i rapporten Öppna jämförelser 2009, Gymnasieskolan, analyserat i vilken mån ungdomar var etablerade på arbetsmarknaden två år efter avslutad gymnasieutbildning. Av de folkbokförda elever som fick slutbetyg 2005 kunde 30,7 procent betraktas som etablerade på arbetsmarknaden 2007. Motsvarande andel för de elever som gick ut gymnasieskolan ett år tidigare var 25,3 procent. Ökningen mellan åren beror troligtvis på att konjunkturläget hade förbättrats. Etableringsgraden beror delvis på vilket program eleverna gått. I median-

kommunen var knappt 21 procent av eleverna från ett studieförberedande program etablerade. En orsak till den låga andelen är att många av dessa elever studerar vidare efter gymnasieskolan. Motsvarande andel för elever som gått ett yrkesförberedande program var drygt 46 procent. Högst etableringsgrad, över 65 procent, hade elever som gått energi-, bygg-, och fordonsutbildningar.

Kostnader

Kommunernas totala kostnader för gymnasieskolan, inklusive kostnader för skolskjuts, nystartade och nedlagda fristående skolor samt ersättningar till andra utbildningsanordnare, uppgick 2009 till 37,1 miljarder kronor, vilket är en ökning med 3,0 procent jämfört med föregående år. Den totala kostnaden per elev var 93 800 kronor² 2009. Det var en ökning med 1,8 procent jämfört med året innan. Kostnaderna per elev varierar dock mycket mellan de olika programmen. Kostnaden per elev för undervisning uppgick till 41 900 kronor, vilket var en ökning med 1,7 procent jämfört med 2008. Kostnaderna för den kommunala gymnasieskolan utgjorde 81 procent och kostnaderna för fristående skolor utgjorde 19 procent av kommunernas totala kostnader för gymnasieskolan.

5.2.2 Statliga insatser

Barnomsorgspeng och allmän förskola även för treåringar

Den 1 juli 2009 infördes en utvidgad skyldighet för kommunerna att lämna bidrag till enskild förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg (prop. 2008/09:115, bet. 2008/09:UbU11, rskr. 2008/09:220). Därmed skapades ett system med en barnomsorgspeng – ett bidrag som följer barnet till den verksamhet som föräldrarna själva väljer. Kommunerna blev skyldiga att, utöver till enskilda förskolor och fritidshem, även ge bidrag till pedagogisk omsorg i enskild regi, dvs. familjedaghem, flerfamiljssystem eller andra pedagogiska verksamhetsformer. Syftet var att

² Exklusive kostnader för nystartade/nedlagda fristående skolor.

öka valfriheten och mångfalden i förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg genom att ge föräldrarna ökade förutsättningar att välja utifrån familjernas behov och önskemål.

I samma proposition föreslog regeringen att kommunens skyldighet att anordna allmän förskola utvidgas till att gälla från och med höstterminen det år barnet fyller tre år. Bestämmelsen trädde i kraft den 1 juli 2010.

Förskolelyftet inleddes

Under 2009 inleddes en särskild fortbildningsatsning, det s.k. förskolelyftet, med syfte att ge förskollärare och barnskötare möjlighet att förstärka sin kompetens. Fortbildningen ska inriktas på barns språkliga och matematiska utveckling, utifrån det enskilda barnets förutsättningar och behov. Personer med pedagogiskt ledningsansvar ska också ges möjlighet att få fortbildning för att få fördjupade kunskaper inom dessa områden samt om uppföljning och utvärdering av förskolans verksamhet. Statens skolverket har regeringens uppdrag att ansvara för insatsen som beräknas pågå till och med 2011.

En ny skollag

I december 2009 beslutade regeringen om lagrådsremissen Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet (U2009/7188/S) och i mars 2010 överlämnades en proposition till riksdagen. Propositionen bifölls den 22 juni 2010 (prop. 2009/10:165, bet. 2009/10:UbU21, rskr. 2009/10:370).

Skollagen, som trädde i kraft den 1 augusti 2010 och som tillämpas på utbildning och annan verksamhet fr.o.m. den 1 juli 2011, är en av Sveriges mest omfattande lagar och reglerar all utbildning från förskola till och med vuxenutbildning, men inte högre utbildning. Den nya skollagen innebär att bestämmelser som i dag finns i olika lagar och förordningar samlas på ett ställe. Lagstiftningens struktur har setts över i syfte att bli mer logisk och bättre avspeglar hur skolsystemet har utvecklats på senare år. Skollagen har moderniserats genom att förenklas och förtydligas samt bättre anpassas till ett målstyrt skolväsende och till den ansvarsfördelning som råder mellan stat och kommun.

Lagen omfattar verksamhet som anordnas av såväl det allmänna som av enskilda.

Statens skolinspektion

Statens skolinspektion fullföljde under 2009 det s.k. sexårsuppdraget, vilket innebär att alla grund- och gymnasieskolor och alla kommuner har varit föremål för minst ett tillsynsbesök under de senaste sex åren. Vanligt förekommande brister är enligt Skolinspektionen att skolorna inte i tillräcklig utsträckning följer upp elevers kunskapsutveckling, att elever inte får det särskilda stöd de behöver för att nå målen samt att betygssättning och bedömning inte är likvärdig över landet. Andra brister avser det pedagogiska ledarskapet och det systematiska kvalitetsarbetet, samt arbetet med normer och värden. Om bristerna innebär att en skola eller skolhuvudman inte följer gällande bestämmelser riktar Skolinspektionen kritik mot huvudmannen. Skolinspektionen kan konstatera att bristerna som regel åtgärdas inom utsatt tid. Myndigheten har under 2009 dessutom genomfört ett antal granskningar av kvaliteten i skolor och annan verksamhet inom bl.a. områdena matematikundervisning i grundskolan, studieavbrott i gymnasieskolan och lärares utbildning och behörighet.

Läsa, skriva, räkna

Läsa-skriva-räkna-satsningen syftar till att stimulera huvudmän och grundskolor att stärka arbetet med basfärdigheterna läsa, skriva och räkna med fokus på årskurserna 1–3. Insatser kan t.ex. vara extra undervisningstid, stöd från speciallärare eller sommarskola. Satsningen påbörjades 2008 och avslutas 2012.

Läraryftet

Läraryftet, regeringens satsning för att höja behöriga och yrkesverksamma lärares kompetens och därigenom öka elevers måluppfyllelse, fortsatte under 2009. Satsningen pågår 2007–2011 och är beräknad för att ca 30 000 lärare ska delta. Ett stort antal kurser på universitetsnivå med fokus på ämneskunskaper och ämnesdidaktik erbjuds. Studierna kan även bedrivas

utomlands fr.o.m. 2009. Lärarna behåller minst 80 procent av lönen under studietiden.

MNT-satsningen

Skolverket har i uppdrag att genomföra utvecklingsinsatser inom ämnesområdena matematik, naturvetenskap och teknik (MNT). Uppdraget innebär bl.a. att stimulera till förnyelse av undervisningen genom att stödja skolors lokala utvecklingsarbete, utveckla den naturvetenskapliga undervisningen i tidiga åldrar och underlätta övergången från gymnasieskolan till den högre utbildningen inom MNT-området.

Ökade kunskaper om våldsbrott i skolan

På regeringens uppdrag har Brottsförebyggande rådet (Brå) genomfört en kartläggning av grövre våldsbrott i skolan i syfte att öka kunskaperna om förekomsten och utvecklingen av det grövre våldet i skolorna. Kartläggningen, som redovisades i juni 2009, visade att det allra grövsta våldet är mycket ovanligt i svenska skolor samt att det finns en tydlig koppling mellan kränkande behandling, skolklimat och utsatthet för skolvåld. Mot bakgrund av bland annat Brå:s kartläggning har Skolverket tagit fram ett stödmaterial till skolorna om hur man kan arbeta brottsförebyggande med fokus på det grövre våldet.

Samverkan skola, polis och socialtjänst

Under 2007–09 bedrevs 125 projekt i ca 100 av landets kommuner för att stödja lokalsamverkan mellan skola, polis, socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri.

Sommarskola

För att öka andelen behöriga elever till gymnasieskolans nationella program infördes 2006 ett statsbidrag till kommuner och fristående skolor för anordnandet av sommarskola. Undervisningen är frivillig och riktar sig till de elever som riskerar att inte nå målen, huvudsakligen i ämnena svenska, engelska och matematik. Under 2009 anordnades även

sommarskola för elever i gymnasieskolan. Totalt deltog 16 760 elever i sommarskola.

Entreprenörskap i skolan

Regeringen beslutade i maj 2009 om en strategi för entreprenörskap inom utbildningsområdet, enligt vilken entreprenörskap ska löpa som en röd tråd genom utbildningssystemet. Utbildning som inspirerar till entreprenörskap kan bidra till att fler unga människor får kunskap om och en vilja att starta och driva företag. Entreprenörskap handlar också om att tänka nytt, se möjligheter och lösa problem. Entreprenöriella kompetenser efterfrågas av arbetsgivare. Skolverket har fått i uppdrag att stimulera arbetet med entreprenörskap i skolan. Det handlar t.ex. om att främja skolors samarbete med arbetslivet, erbjuda kompetensutveckling, underlätta erfarenhetsutbyte samt fördela utvecklingsmedel till skolhuvudmän och verksamhetsstöd till organisationer såsom Snilleblixarna och Ung Företagsamhet. Genom Ung Företagsamhets utbildningar får ungdomar i gymnasieskolan möjlighet att under ett år driva egna företag och sälja verkliga varor och tjänster. Drygt 6 000 företag drivs under läsåret 2009/10 av nästan 20 000 elever.

Kunskapsbedömning i särskolan och särsvux

Skolverket har på regeringens uppdrag genomfört insatser för att stärka kunskapsbedömningen i särskolan och vuxenutbildningen för utvecklingsstörda (särsvux). Syftet med uppdraget har varit att stimulera en fokusering på kunskapsmålen för att förbättra utbildningens kvalitet. Skolverket har under 2009 tagit fram stödmaterial samt anordnat konferenser för samtliga rektorer från särskolor och särsvuxenheter i Sverige.

Skolverket har också tillsammans med högskolor och universitet tagit fram poänggivande kurser i syfte att stärka kunskapsbedömningen i särskolan. Målgruppen är verksamma lärare i obligatoriska särskolan och gymnasiesärskolan, lärare inom grundskola som har integrerade elever och lärare inom särsvux. Sammanlagt har kurserna under hösten 2009 givits vid tre lärosäten och omfattat 120 platser.

Läromedel för nationella minoriteter och modersmålsstöd i förskolan

Skolverket arbetar på uppdrag från regeringen med att främja tillgången till läromedel som är avsedd att användas vid modersmålsstöd i förskolan. Inom ramen för uppdraget har Skolverket under 2009 successivt samlat material på webbplatsen Tema Modersmål (modersmal.skolverket.se). Skolverket har också tagit fram informationsmaterial om hur personalen i förskolan kan stödja utvecklingen av barnets modersmål. Vidare har Skolverket verkat för att stödja utveckling och produktion av böcker och andra läromedel för de nationella minoriteterna.

Försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning

Sedan hösten 2008 pågår en försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning. Försöket karakteriseras av att minst hälften av undervisningen sker som lärande i arbete på en eller flera arbetsplatser. Till varje skolhuvudman som deltar i försöksverksamheten lämnas statsbidrag med 25 000 kronor per läsår för varje elev som deltar i lärlingsutbildningen. Statsbidraget är främst avsett att täcka företagets kostnader.

Hösten 2008 deltog ca 3 700 elever i försöksverksamheten. Hösten 2009 kvarstod ca 3 200 av dessa. Inför läsåret 2009/10 ansökte huvudmännen om knappt 9 000 platser, av vilka 6 000 platser fördelades av Skolverket. För ca 3 900 av dessa rekvirerade huvudmännen statsbidrag hösten 2009. Det sista intaget till försöksverksamheten med gymnasial lärlingsutbildning har skett hösten 2010.

Spetsutbildningar

Regeringen har infört en försöksverksamhet med gymnasial spetsutbildning i matematik, naturvetenskapliga, samhällsvetenskapliga och humanistiska ämnen. Genom försöket ges ungdomar med särskild begåvning och fallenhet möjlighet att få en gymnasieutbildning som erbjuder eleverna särskild breddning och fördjupning inom det ämne eller ämnesområde utbildningarna avser. Parallellt med gymnasie-

studierna ska eleverna kunna läsa kurser vid ett universitet eller en högskola.

Försöket, som avser utbildning som startar 2009–2014, är begränsat till maximalt 20 utbildningar. Av de tio utbildningar som Skolverket godkänt för start hösten 2009 kom nio igång. Ytterligare tio har godkänts för start hösten 2010. Skolverket ska årligen, med start den 1 oktober 2010, följa upp och i samråd med Högskoleverket utvärdera försöket, vilket sedan kommer att utgöra underlag för ett beslut om ett eventuellt permanentande av verksamheten.

5.3 Användande av bemyndigande för försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan

---

Regeringens bedömning: Bemyndigandet i 29 kap. 23 § andra stycket skollagen (2010:800) kan användas för att meddela föreskrifter om en försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan.

Ärendet och dess beredning: Under våren 2010 har inom Utbildningsdepartementet utarbetats en promemoria (U2010/1388/G) med ett förslag till en förordning om en försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan. Enligt förslaget ska försöksverksamheten starta höstterminen 2011.

Skälen för regeringens bedömning: Höstterminen 2011 införs den nya reformerade gymnasieskolan.

Den 1 augusti 2010 trädde en ny skollag i kraft (2010:800). Enligt 13 § lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800) ska som huvudregel bestämmelserna i 1985 års skollag tillämpas för utbildning som påbörjas före den 1 juli 2011. Den föreslagna försöksverksamheten avser ett fjärde tekniskt år som ska följa på dagens teknikprogram eller specialutformade program närliggande teknikprogrammet. Försöksverksamheten ska emellertid börja höstterminen 2011. Det sistnämnda leder till att bestämmelserna i den nya skollagen ska tillämpas.

Enligt 29 kap. 23 § första stycket skollagen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om försöksverksamhet inom skolväsendet. I sådana föreskrifter får undantag göras från organisatoriska bestämmelser i lagen. Undantag får enligt paragrafens andra stycke även göras från andra bestämmelser i lagen för att möjliggöra en försöksverksamhet med sådan utbildning i gymnasieskolan som inte utgörs av utbildning på nationella program eller introduktionsprogram. I 1985 års skollag (1985:1100) fanns motsvarande bestämmelse (15 kap. 4 §).

Paragrafens andra stycke tillkom 2007 för att möjliggöra en försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning (se prop. 2007/08:1, utgiftsområde 16).

Det föreslagna fjärde året är en utbildning i gymnasieskolan som inte utgörs av nationella program eller introduktionsprogram. Bakgrunden till paragrafens andra stycke utgör enligt regeringens bedömning inte något hinder för att tillämpa bemyndigandet på andra försöksverksamheter än gymnasial lärlingsutbildning. Bemyndigandet bör således kunna tillämpas på den föreslagna försöksverksamheten med ett fjärde tekniskt år.

5.4 Analys

Resultaten i skolan påverkas av en mängd olika faktorer och aktörer, såsom staten, huvudmännen, rektorer, lärare, elever och föräldrar. Olika statliga insatser syftar till att påverka olika aktörer: befattningsutbildningen riktar sig till rektorer, förskolelyftet och lärarlyftet till verkamma lärare och till personal i förskolan, MNT-satsningen och statsbidraget till förstärkning av basfärdigheterna till huvudmän, skolor och/eller arbetslag.

Det har inte varit några stora förändringar av resultaten i grund- och gymnasieskolan under de senaste åren. Andelen elever i grundskolan som uppnår godkända betyg i alla ämnen har ökat något. Däremot har andelen behöriga till gymnasieskolan minskat de senaste åren. Gymnasieelevernas resultat sett till betygen och andelen med slutbetyg har inte förändrats nämnvärt. Det finns enligt Skolverkets kunskapsöversikt *Vad påverkar resultaten i svensk grundskola?* från 2009 dock skäl att

ifrågasätta om de positiva betygsförändringarna i grundskolan faktiskt återspeglar kunskapsutvecklingen. Enligt Skolverket kan förändringarna över tid vara uttryck för varierande grader av betygsinflation i olika ämnen, möjligen också i kombination med faktiska förändringar av kunskaper och färdigheter, vilka kan vara såväl positiva som negativa.

Den nationella utvärderingen och internationella jämförande studier ger enligt Skolverket ett säkrare underlag för att bedöma kunskapsutvecklingen än meritvärden. I huvudsak ger dessa en enig bild av att resultaten inom matematik, naturvetenskap och läsförståelse i grundskolans senare år har försämrats sedan början/mitten av 1990-talet. Regeringens insatser har därför fokuserat på elevernas resultat inom främst dessa ämnen.

Under 2009 gav regeringen bl.a. statsbidrag för att stärka arbetet med basfärdigheterna läsa, skriva och räkna i de tidiga skolåren, till utvecklingsinsatser inom matematikundervisningen och till sommarskola. Förutom nämnda satsningar har utvecklingsmedel även utbetalats för jämställdhetsinsatser, samverkan mellan polis, socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri (BUP) samt insatser inom studie- och yrkesvägledning. Att stärka lärarnas kompetens har varit ytterligare ett prioriterat område. Till och med 2009 har 10 900 lärare deltagit i regeringens satsning lärarlyftet och 860 förskollärare, barnskötare m.fl. i förskolelyftet.

Inom gymnasieskolan pågick 2009 försök med lärlingsutbildning och spetsutbildning.

Alla dessa satsningar bör kunna få en positiv påverkan på elevernas måloppfyllelse genom att lärarnas kompetens stärks, att mer resurser tillförs och att elevernas engagemang och intresse för studierna ökar när de kan välja olika vägar till kunskap.

Mellan den 1 oktober 2008 och den 20 september 2009 utbetalades ca en miljard kronor i utvecklingsmedel till landets kommuner och 530 fristående skolhuvudmän. Enligt Skolverkets lägesbedömning 2009 skiljer sig dock statsbidragsutnyttjandet åt mellan olika statsbidrag och olika huvudmän. En anledning till skillnaderna var att statsbidragen till sin karaktär är olika. Vissa är avsedda att nå alla huvudmän och är relativt öppna när det gäller användningsområde medan andra riktar sig till huvudmän som anses bedriva ett framgångsrikt, eller potentiellt framgångsrikt, arbete inom det

särskilda området. En annan möjlig förklaring till att vissa kommuner eller fristående skolor väljer att inte delta i satsningarna är organisationernas bristande mottagarkapacitet. Vissa mindre kommuner och fristående skolor har en liten central administration, vilket kan påverka deras möjlighet att söka bidrag. Ytterligare en förklaring är att en del huvudmän väljer att inte delta i statliga satsningar som kräver medfinansiering, t.ex. lärarlyftet.

De statliga insatserna måste ofta passera flera nivåer i styrsystemet och aktörer för att i slutändan påverka den enskilde lärarens undervisning och den enskilde elevens resultat. Ansvaret för att bedriva barn- och ungdomsutbildning ligger i de flesta fall hos kommunala och fristående huvudmän. Eftersom det är långa beslutsvägar och många aktörer inom skolans område är det svårt att renodla resultatet och mäta effekten av en viss insats. Utvärdering av insatser som riktar sig till förskola och tidiga skolår försvåras förstås också av att effekterna i form av resultat på nationella prov och betyg inte mäts förrän flera år efter insatsens genomförande.

Skolverket har i kunskapsöversikten *Vad påverkar resultaten i svensk grundskola?* kartlagt orsakerna till att resultaten i grundskolan har försämrats sedan början av 1990-talet. Myndigheten har sammanställt och analyserat forskning som belyser vad som kan ha orsakat försämringen. Ett komplext pussel av faktorer träder fram där den ökade segregeringen i samhället, den decentraliserade styrningen av skolan och den alltmer differentierade och individualiserade undervisningen alla har betydelse. Detta visar på ytterligare svårigheter för staten att på kort sikt styra resultaten inom skolan.

Skillnader i resultat mellan olika grupper av elever är bestående över tid. Flickor når bättre resultat än pojkar, elever som är födda i landet eller som invandrat före skolstart når bättre resultat än elever som invandrat efter skolstart och elever med högutbildade föräldrar når bättre resultat än elever med lågutbildade föräldrar. Dessa skillnader är en stor utmaning för svensk skola. Flera av statens insatser riktar sig till de elever som har svårast att nå målen. Inom lärarfortbildningssatsningen läser en stor andel av deltagarna kurser i specialpedagogik. Även statsbidragen till sommarskola och förstärkning av basfärdigheterna riktar sig till de elever som har svårast att nå godkända resultat.

Förskolans totala kostnader ökade från 48,2 till 50,6 miljarder kronor jämfört med föregående år. Kostnaden per barn i förskolan ökade med 1,7 procent till 114 400 kronor. Den totala kostnaden för grundskolan minskade med 0,6 procent till 77,4 miljarder kronor, men kostnaden per elev ökade med 2,75 procent till 85 900 kr. Den totala kostnaden för gymnasieskolan ökade med 3,0 procent till 37,1 miljarder kronor. Kostnaden per elev ökade med 1,8 procent till 93 800 kronor 2009. Resurstilldelningen till skolan beror framför allt på kommunala beslut.

År 2009 var 86 procent av alla barn i befolkningen i åldern ett till fem år inskrivna i förskola eller pedagogisk omsorg, vilket innebär en ökning med tre procentenheter under den senaste femårsperioden. Undersökningar visar att svenska föräldrar är mycket nöjda med sina barns förskola (Svenskt Kvalitetsindex 2009, 2008 och 2007). Regeringen anser att det är viktigt att förskolan bibehåller och ytterligare utvecklar sin kvalitet. En viktig insats är därför de förtydliganden i förskolans läroplan som regeringen beslutade om i augusti 2010 (U2010/4442/S).

6 Vuxenutbildning

6.1 Omfattning

Insatserna på vuxenutbildningens område inom utgiftsområde 16 innefattar den kommunala vuxenutbildningen (komvux), vuxenutbildningen för utvecklingsstörda (särvox), svenskundervisningen för invandrare (sfi), yrkeshögskolan, den kvalificerade yrkesutbildningen och vissa kompletterande utbildningar. Utbildningar vid universitet och högskola samt därmed jämförbara utbildningar omfattas inte. Inom området Vuxenutbildning redovisas också folkbildningen vars anslag återfinns under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

Ansvar för vuxenutbildningen är framför allt ett kommunalt åtagande men delas även med staten, landstingen, organisationer och enskilda utbildningsanordnare. Ansvar för huvuddelen av finansiering och genomförande åligger kommunerna. Staten finansierar vissa delar av vuxenutbildningen genom såväl generella som riktade statsbidrag för verksamheterna.

6.2 Resultatredovisning

Resultatet av verksamheten inom de olika formerna redovisas var för sig. Indikatorer som används är tillgänglighet, målgrupper, utbildningarnas kvalitet i relation till deras mål och syften, lärarnas kompetens, studiedeltagarnas studieresultat samt genomförandegrad, dvs. andelen kursdeltagare som slutför de kurser de påbörjat. Vidare redovisas hur stor andel som får arbete efter avslutad utbildning i yrkeshögskolan. Statens skolverk ska stödja kommunerna

i deras arbete med att förbättra uppföljningen av studerande i den kommunala vuxenutbildningen. Dessutom följer Skolverket upp antalet studerande inom yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning som fått arbete efter avslutad utbildning. Verksamhetens resultat för behörighetsgivande utbildningar och yrkesinriktade eftergymnasiala utbildningar redovisas åtskilda. Resultatet för svenskundervisning för invandrare och kontakttolkutbildning återfinns under rubriken Integration. Resultaten från folkhögskolor och studieförbund redovisas bl.a. annat i avsnittet om profilerade kurser, kulturprogram etc. I avsnittet Stöd till personer med funktionsnedsättning behandlas vuxenutbildning för utvecklingsstörda, specialpedagogiskt stöd och annat stöd till studerande som har en funktionsnedsättning.

Enligt 1 kap. 9 § skollagen (1985:1100) ska i det offentliga skolväsendet för vuxna främst de som erhållit minst utbildning få möjlighet att stärka sin ställning i arbetslivet och i det kulturella och politiska livet. Utgångspunkten för beslut om utbildningens innehåll och form ska vara den enskildes behov och förutsättningar. Även den som har en gymnasial utbildning, t.ex. från studieförberedande program, kan ha behov av att skaffa sig en yrkesutbildning som krävs för inträde på arbetsmarknaden eller för att ändra yrkesinriktning.

6.2.1 Nationell styrning, infrastruktur och validering

För hela den offentligfinansierade vuxenutbildningen vid sidan av högskolan finns det ett mål och en strategi för utvecklingen av vuxen-

utbildningen som riksdagen beslutat (prop. 2000/01:72, bet. 2000/01:UbU15, rskr. 2000/01:299). Målet är att alla vuxna ska ges möjlighet att utvidga sina kunskaper och utveckla sin kompetens i syfte att främja personlig utveckling, demokrati, jämställdhet, ekonomisk tillväxt och sysselsättning samt en rättvis fördelning. Det är de olika utbildningsformerna tillsammans som bidrar till en samlad måluppfyllelse. Vuxenutbildningen har i praktiken kommit att beröra flera politikområden och är ofta en förutsättning för måluppfyllelse i tillväxt-, närings-, social-, integrations- och arbetsmarknadspolitik. Denna delvis förändrade roll för vuxenutbildningen är framför allt synlig på det lokala och regionala planet. Inte minst har detta visat sig i samband med den ekonomiska krisen med bl.a. stora strukturomvandlingar och hög arbetslöshet. En sådan utveckling kräver en flexibel lagstiftning och myndighetsstruktur. Den nya Myndigheten för yrkeshögskolan har fått en viktig roll är det gäller kompetensförsörjningsfrågor på eftergymnasial nivå, vid sidan av högskolan. Statens skolverk har en viktig roll såväl då det gäller utveckling av yrkesutbildningar på gymnasial nivå som i fråga om kommunernas vuxenutbildning som helhet. Den påbörjade utvecklingen av samverkan mellan berörda aktörer och intressenter på såväl lokal som regional nivå, för att den enskilde medborgaren ska få goda förutsättningar för sitt eget lärande och sin kompetensutveckling, fortsätter.

I dag finns i de flesta av landets kommuner s.k. lärcentra. I dessa lärcentra kan allt från grundläggande vuxenutbildningar till forskarutbildningar återfinnas. Ofta är dessa centra ett nav för att den enskilde ska kunna delta i utbildning i former som utgår från hans eller hennes livssituation.

Nationell referensram för kvalifikationer

Regeringen har aviserat sin avsikt att implementera Europaparlamentets rekommendation om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande (EQF), att skapa ett nationellt ramverk för kvalifikationer (NQF) samt att vidta åtgärder och förändringar som är nödvändiga för att uppfylla rekommendationens krav.

Myndigheten för yrkeshögskolan är sedan den 1 juli 2009 nationell samordningspunkt för EQF,

vilket framgår av förordningen (2009:279) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan. Myndigheten har inrättat en portal på sin webbplats med syfte att sprida information om arbetet med EQF och NQF i Sverige.

Det nationella ramverket ska omfatta det offentliga utbildningssystemet. Avsikten är dock att ett nationellt ramverk som även omfattar andra kvalifikationer successivt ska kunna utvecklas i takt med arbetslivets och branschernas intresse. Myndigheten har därför getts ett uppdrag att ta fram förslag till deskriptorer till en nationell referensram för kvalifikationer. Sådana deskriptorer ska utformas så att de täcker och kan tillämpas inom alla delar av det offentliga utbildningssystemet samtidigt som de gör det möjligt för aktörer utanför det offentliga utbildningssystemet att koppla sina kvalifikationer till referensramen. Myndigheten arbetar i bred samverkan med berörda aktörer för att ta fram ett förslag som kan gå ut på remiss innan uppdraget redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) i oktober 2010.

I syfte att klargöra om Sverige bör vidta några särskilda åtgärder för att uppfylla rekommendationens krav gavs myndigheten ett uppdrag i sitt regleringsbrev för 2009 att i samverkan med andra berörda myndigheter kartlägga hur väl de svenska utbildningarna svarar mot de krav som ställs i rekommendationen och i vilken utsträckning bl.a. måldokument inom det offentliga utbildningsväsendet behöver förändras. Kartläggningen skulle särskilt fokusera på läranderesultat (learning outcomes) och kvalitetssäkringssystem. Myndigheten redovisade uppdraget den 28 april 2010 (dnr 2010/2752/SV) och myndighetens bedömning är att det offentliga utbildningsväsendets måldokument svarar mot de krav som ställs i rekommendationen, under förutsättning att de reformer som den obligatoriska skolan och gymnasieskolan står inför genomförs. Myndigheten skulle vidare redovisa i vilken utsträckning branscher och privata organisationer uppvisar intresse av att knyta sina respektive kvalifikationer till en nationell referensram för livslångt lärande. Myndigheten bedömer att det finns ett intresse både för EQF och NQF bland branschorganisationerna, som deltar aktivt i arbetet med att utveckla NQF.

Validering

I förordningen med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan anges att myndigheten ska vara behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer när det gäller att utfärda utbildningsbevis och andra handlingar för utbildningar inom yrkeshögskolan. Myndigheten ska vidare ansvara för att samordna och stödja en nationell struktur för validering samt i samverkan med berörda myndigheter främja utbildningsväsendets och branschernas medverkan när strategier, metoder och information inom valideringsområdet utvecklas. Myndigheten ansvarar också för bedömning av utländska eftergymnasiala yrkesutbildningar som inte utgör högskoleutbildningar.

Myndigheten har bildat ett nationellt forum för validering med deltagare från Statens skolverk, Högskoleverket, Arbetsförmedlingen, Verket för högskoleservice, Folkbildningsrådet och centrala branschorganisationer. En styrgrupp för bedömning av utländsk utbildning har initierats med deltagare från Skolverket, Högskoleverket, Arbetsförmedlingen och Verket för högskoleservice.

Myndigheten har utvecklat kriterier och riktlinjer för kvalitetssäkring och dokumentation och en dokumentationsdatabas för valideringsresultat har tagits fram. Europeiska riktlinjer för validering har översatts till svenska och publicerats. Ett forskningsnätverk för validering är planerat och myndigheten har även utvecklat en webbplats med nödvändig information om möjligheterna till validering i Sverige.

Ett samarbete har initierats med Arbetsförmedlingen för integrering med förmedlingens projekt för utveckling av etableringsverksamheten för nyanlända. Medel har fördelats till centrala branscher för genomförande av valideringar efter anvisning från Arbetsförmedlingen. Av de 10 miljoner kronor som avsattes för 2009 har 6 miljoner kronor betalats ut till branscherna för att stödja utförande av validering och 4 miljoner kronor har använts för olika utvecklingsaktiviteter, t.ex. uppbyggnad av ett webbaserat register över valideringsutförare.

Regional tillväxt

Under 2009 har företrädare för Regeringskansliet träffat regionala företrädare för samtliga län. I dessa dialoger har diskuterats regionala förutsättningar, tillväxtarbete och genomförandet av prioriteringar i den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013. Vid samtliga möten diskuterades frågan om kompetensförsörjning. Två aspekter aktualiserades, dels det omedelbara behovet av regionala arenor för samordning av utbildningar, dels de mer långsiktiga utmaningarna med en åldrande befolkning och brist på arbetskraft. Regionerna uppmärksammar också ungdomars utsatthet i samband med varsel och behovet av åtgärder för att undvika att de slås ut från arbetsmarknaden. Vid dialogerna betonades även vikten av vägledning och validering av kompetens. Detta gäller både i samband med varsel och inför det framtida behovet av arbetskraft i regionerna.

6.2.2 Behörighetsgivande utbildningar

Behörighetsgivande utbildningar är utbildningar som ger behörighet till högre studier. Som behörighetsgivande vuxenutbildningar räknas utbildningar inom kommunal vuxenutbildning (komvux) och vissa utbildningar inom folkhögskola som ger motsvarande kunskaper. Behörighetsgivande utbildningar inom komvux kan anordnas på grundläggande eller gymnasial nivå. Syftet med behörighetsgivande utbildningar på grundläggande nivå är ofta att få behörighet till studier på gymnasial nivå. Syftet med behörighetsgivande utbildningar på gymnasial nivå är vanligen att få behörighet att studera på högskole- eller yrkeshögskolenivå, eller att skaffa eller fullfölja en yrkesutbildning. Antalet elever i komvux ökade marginellt läsåret 2008/09 jämfört med läsåret 2007/08, både på grundläggande och gymnasial nivå. Jämfört med läsåret 2006/07 har antalet elever emellertid minskat. Läsåret 2008/09 var 65 procent av de studerande på komvux kvinnor och 35 procent män. Andelen män inom komvux har varit stabil de senaste tio åren och pendlat mellan ca 33–35 procent.

Tabell 6.1 Antal studerande inom behörighetsgivande vuxenutbildningar de senaste tre läsåren

Utbildningsnivå	2007	2008	2009
Grundläggande	36 848	31 744	31 973
därav kvinnor	23 638	20 783	20 697
män	13 210	10 961	11 276
Gymnasial	166 043	135 676	136 485
därav kvinnor	112 348	91 571	89 143
män	53 695	44 105	47 342
Folkhögskola	25 600	23 595	24 308
därav kvinnor	16 100	15 476	15 832
män	9 500	8 119	8 476

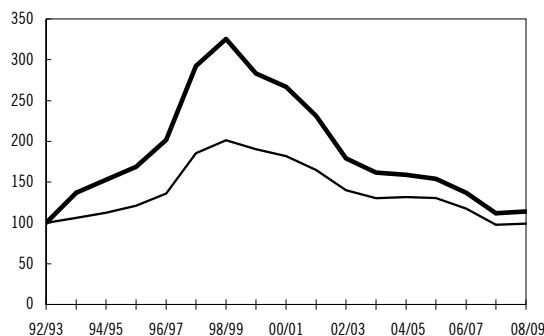
Källa: Statens skolverk och Folkbildningsrådet

Behörighetsgivande utbildningar inom komvux

Lsåret 2008/09 deltog ca 171 900 personer i behörighetsgivande utbildningar inom komvux. Antalet elever motsvarar 2,9 procent av befolkningen i åldersgruppen 20–64 år, att jämföra med föregående läsår då andelen var 3,1 procent. Oftast är behörighetsgivande utbildning inom komvux en komplettering av tidigare genomförd grundskole- eller gymnasieutbildning. Detta innebär att de flesta läser enstaka kurser på deltid. Under läsåret 2008/09 läste en kursdeltagare på grundläggande nivå i genomsnitt 2,4 kurser och på gymnasial nivå 4,3 kurser. Den vanligaste kursen på gymnasial nivå var orienteringskursen, som lästes av drygt 4 procent av alla kursdeltagare. Syftet med orienteringskursen som enbart finns inom vuxenutbildningen, är bl.a. att medverka till väl underbyggda studie- eller yrkesval och att utgöra en introduktion till kurser inom olika kunskapsområden. En orienteringskurs kan också ge tillfälle till validering av de kunskaper som eleven redan har. Näst vanligast var datorkunskap följt av matematik A och B. Inom grundläggande komvux var den i särklass vanligaste kursen svenska som andraspråk som lästes av över 31 procent av alla kursdeltagare. Svenska som andraspråk ses ofta som en naturlig fortsättning på svenskundervisning för invandrare vilket är huvudförklaringen till att så många väljer att läsa den.

Sedan läsåret 1998/99 har antalet kursdeltagare i komvux minskat för varje år fram till läsåret 2007/08, för att sedan öka, om än marginellt, under läsåret 2008/09. Under 1997–2002 pågick det s.k. kunskapslyftet, vilket förklarar att antalet kursdeltagare ökade kraftigt under dessa år. I statistik över komvux används två begrepp

med olika betydelse. Elev är en fysisk person som läser en eller flera kurser och på varje kurs eleven deltar i räknas hon eller han som en kursdeltagare. Av nedanstående diagram framgår förändringen av antalet elever och kursdeltagare inom komvux sedan 1992.

Diagram 6.1 Indexerad förändring av antalet elever och kursdeltagare i komvux läsåren 1992/93–2008/09

Källa: Skolverket — Elever — Kursdeltagare

Andelen elever i komvux som är födda utomlands har ökat successivt från 23 procent till 41 procent från läsåret 1998/99 till 2008/09. Högst andel utlandsfödda återfanns inom den grundläggande vuxenutbildningen med 88 procent. Andelen elever i gymnasial vuxenutbildning som är födda utomlands var 30 procent.

Elevernas medianålder har de senaste fem åren sjunkit från 32 år läsåret 2003/04 till 27 år läsåret 2008/09. Högst medianålder, 32 år, hade eleverna i grundläggande vuxenutbildning. Medianålder för eleverna i gymnasial vuxenutbildning var 26 år. Av det totala antalet deltagare bestod 33 procent av ungdomar mellan 20–24 år, vilket utgör den största gruppen.

Statens skolinspektion har i en kvalitetsgranskning påpekat att det finns brister i uppföljningen av komvux (rapport 2009:4). Dessutom varierar omfattningen av uppföljningen och vilken typ av uppföljning som görs mellan kommunerna. För att man bl.a. ska få veta om utbildningen leder till att individen uppnår de uppsatta målen för utbildningen och om utbildningen motsvarar individens behov behöver uppföljningen av vuxenutbildningen generellt sett bli bättre. Bättre uppföljning behövs även för att säkerställa en rättvis betygssättning och för att i än högre grad kunna anpassa verksamheten så att den möter de studerandes behov av en flexibel utbildning. Bristerna finns till största delen i kommunernas uppföljning men Skolinspektionen menar att förbättringar även behövs i det nationella upp-

följningssystemet. Skolverket har i sitt regleringsbrev för budgetåret 2010 fått i uppdrag att särskilt stödja huvudmännen i arbetet med uppföljning och behovsanalyser samt med den fortsatta utvecklingen av kommunernas vuxenutbildning med utgångspunkt i Skolinspektionens iakttagelser och i linje med nationella mål och syften.

Komvux får endast drivas med kommun eller landsting som huvudman. Däremot finns möjligheten att förlägga utbildning på entreprenad hos enskild utbildningsanordnare. Under läsåret 2008/09 upphandlades 32 procent av utbildningen i komvux, vilket enligt Skolverket är femte läsåret i rad som denna andel ökar.

Enligt Skolverket väljer drygt hälften av kommunerna att samarbeta med andra kommuner för att genomföra sin vuxenutbildning. Detta ger eleverna möjlighet att fritt välja mellan samverkande kommuners utbud. Samverkan förekommer även lokalt med instanser som Arbetsförmedlingen samt lokalt och regionalt med näringslivet. Samarbetet syftar främst till att fånga upp arbetsmarknadens behov av utbildad arbetskraft.

Behörighetsgivande yrkesutbildning

Regeringens satsning på yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning (yrkesvux) inleddes våren 2009. Det främsta syftet med satsningen är att motverka effekterna av lågkonjunkturen och brist på arbetskraft samt att nå personer utan gymnasial utbildning eller som har en gymnasial

yrkesutbildning som behöver kompletteras.

Satsningen genomförs i form av riktade statsbidrag till kommuner, kommunalförbund eller kommuner i samverkan. Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att fördela platserna över landet och följa upp satsningen.

Totalt fördelades ca 5 400 platser till en kostnad av 50 000 kronor per plats under 2009. Vid fördelning av platser har hänsyn tagits till arbetslöshetssituationen i kommunerna. Intresset för att delta i yrkesvuxsatsningen har varit stort bland kommunerna. Från och med 2010 får kommunerna även använda upp till ca 35 procent av medlen för behörighetsgivande teoretiska kurser inom ramen för satsningen på yrkesvux. Totalt mottog Skolverket ansökningar om 26 100 platser vilket innebär att kommunernas behov inte fullt ut har kunnat tillgodoses. Satsningen på yrkesvux kommer att fortsätta under 2010 och 2011.

Genomförandegrad

Av det totala antalet kursdeltagare på både grundläggande och gymnasial nivå fullföljde 72,5 procent sina studier medan 20,3 procent avbröt studierna. Resterande deltagare deltog i kurser som ännu inte var avslutade. Största andelen studieavbrott inom komvux skedde under läsåret 2008/09, liksom tidigare år, på grundläggande nivå. Män avbröt sin utbildning i något högre grad än kvinnor. Störst andel avbrott skedde på båda nivåerna inom teoretiska kurser såsom matematik, engelska och svenska.

Tabell 6.2 Kursdeltagare inom kommunal vuxenutbildning läsåren 2004/05–2008/09 som slutfört eller avbrutit utbildningen

Läsår	Antal kursdeltagare	Slutfört kurs	Andel (%)	Avbrutit kurs	Andel (%)	Fortsätter nästa läsår	Andel (%)
2004/2005	956 153	705 639	73,8	200 333	21,0	50 181	5,2
<i>därav kvinnor</i>	628 251	473 222	75,3	122 390	19,5	32 639	5,2
<i>män</i>	327 902	232 417	70,9	77 943	23,8	17 542	5,3
2005/2006	925 557	681 399	73,6	198 272	21,4	45 886	5,0
<i>därav kvinnor</i>	617 160	463 027	75,0	123 167	20,0	30 966	5,0
<i>män</i>	308 397	218 372	70,8	75 105	24,4	14 920	4,8
2006/2007	824 143	611 920	74,2	169 933	20,6	42 290	5,1
<i>därav kvinnor</i>	556 525	423 782	76,1	105 759	19,0	26 984	4,8
<i>män</i>	267 618	188 138	70,3	64 174	24,0	15 306	5,7
2007/2008	673 671	498 554	74,0	138 302	20,5	36 815	5,5
<i>därav kvinnor</i>	449 514	340 787	75,8	86 596	19,3	22 131	4,9
<i>män</i>	224 157	157 767	70,4	51 706	23,1	14 684	6,6
2008/2009	688 400	499 227	72,5	139 561	20,3	49 602	7,2
<i>därav kvinnor</i>	448 995	334 626	74,5	85 376	19,0	28 993	6,5
<i>män</i>	239 395	164 601	68,8	54 185	22,6	20 609	8,6

Källa: Skolverket

Betyg

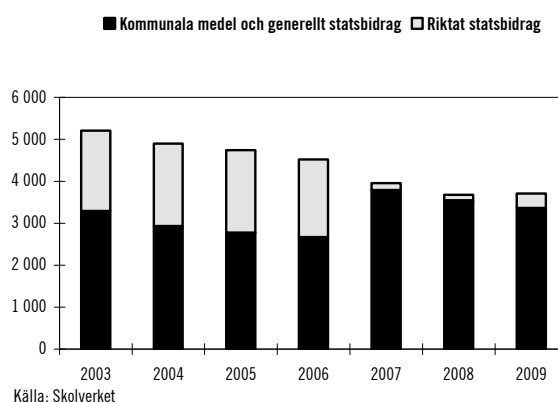
De flesta utbildningarna inom komvux berättigar till betyg men intyg kan utfärdas som alternativ till betyg.

Antalet kursdeltagare som läsåret 2008/09 slutförde kurser inom gymnasial vuxenutbildning där betyg ska sättas var 436 000. För 11,5 procent av deltagarna saknas uppgifter om betyg.

Av de elever som fick betyg läsåret 2008/09 fick 88 procent av kursdeltagarna betyget Godkänt. Andelen som fått lägst betyget Godkänt har ökat de senaste fem läsåren medan andelen med betyget Väl godkänt eller Mycket väl godkänt har minskat. Liksom i grund- och gymnasieskolan har kvinnor inom gymnasial vuxenutbildning i genomsnitt högre betyg än män. Kursdeltagare födda i Sverige har i genomsnitt högre betyg än de som är födda utomlands.

Kostnad för komvux

Den totala kostnaden för komvux uppgick 2009 till 3 711 miljoner kronor. Statens kostnader för studiestöd tillkommer. Det innebär en ökning med 11 miljoner kronor jämfört med 2008. Kostnaden för den grundläggande och gymnasiala vuxenutbildningen uppgick till 2 977 respektive 734 miljoner kronor.

Diagram 6.2 Kostnadsutveckling (miljoner kr) för komvux

Kostnaden per heltidsstuderande uppgick 2009 till 44 000 kronor för gymnasial vuxenutbildning och till 43 400 kronor för grundläggande vuxenutbildning. Kostnaden per heltidsstuderande har därmed minskat med 900 kronor för gymnasial vuxenutbildning medan kostnaden ökat med 2 600 kronor för grundläggande vuxenutbildning sedan föregående år. Under 2009 utbetalade Skolverket 271 miljoner kronor i statsbidrag för yrkesvux, vilket motsvarar drygt 5 400 platser och 50 000 kronor per plats. Till detta belopp ska läggas det som kommunerna själva satsar. Den verkliga kostnaden för yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning är därför väsentligen högre än statbidraget.

Behörighetsgivande utbildningar inom folkbildningen

Statens stöd till folkbildningen syftar bl.a. till att bidra till att höja utbildningsnivån i samhället och utjämna utbildningsklyftor. Vid folkhögskolan är det möjligt att läsa en s.k. allmän kurs som ger behörighet till högskolan. Behörighetsgivande kurser vid folkhögskolan omfattas inte av skollagen (1985:1100) eller av någon läroplan, utan är ett fristående alternativ till den behörighet som kan uppnås i gymnasieskolan och inom komvux. Deltagaren får därför heller inte betyg. I stället får deltagaren ett samlat studieomdöme och ibland också ett behörighetsintyg som visar om hon eller han vid folkhögskolan uppnått kunskaper motsvarande den behörighet som fås i det offentliga skolväsendet. Under 2009 fördelade Folkbildningsrådet 1 540 miljoner kronor till folkhögskolornas verksamhet. Folkhögskolor erhåller också bidrag från landstingen vilket för 2009 uppgick till drygt 541 miljoner kronor. I genomsnitt deltog 12 550 personer per termin i en allmän kurs under 2009. Det är en ökning med 450 deltagare jämfört med 2008. Statsbidraget för en lång kurs (35 veckor) vid folkhögskola uppgick till 55 055 kronor (inklusive tilläggsbidrag för förstärkta insatser avseende deltagare med funktionsnedsättning) 2009. Totalt 2 171 deltagare uppnådde grundläggande behörighet på de långa kurserna under 2009.

Allmänna kurser vänder sig till de som saknar grundskole- eller gymnasieutbildning. De allmänna kurserna utgjorde 48 procent av de långa kurserna 2009, vilket är oförändrat jämfört med

föregående år. Andelen kvinnor var 61 procent och andelen män 39 procent. På den allmänna kursen med behörighetsinriktning i kärnämnen hade 82 procent av deltagarna kortare utbildningsbakgrund än treårig gymnasieskola. Av deltagarna i de särskilda kurserna 2009 studerade i genomsnitt 2 360 personer på eftergymnasial yrkesutbildning. Under 2009 har 1 205 studerande fått intyg om avslutad eftergymnasial yrkesutbildning på allmän och särskild kurs. Av dessa var 66 procent kvinnor och 34 procent män.

6.2.3 Eftergymnasial yrkesutbildning m.m.

Begreppet eftergymnasial yrkesutbildning har tidigare omfattat ett antal utbildningsformer med delvis olika verksamhetsmål och målgrupper. Genom att Myndigheten för yrkeshögskolan bildades har vissa eftergymnasiala yrkesutbildningar, som inte utgör högskoleutbildningar, sammanförts under yrkeshögskolans regelverk. Påbyggnadsutbildning har därmed upphört som egen utbildningsform men utbildningar som startade före den 1 september 2009 får fortsätta till dess de studerande avslutat utbildningarna. Myndigheten har beviljat tio tidigare påbyggnadsutbildningar att ingå i yrkeshögskolan eftersom dessa utbildningar motsvarar de krav som ställs på utbildningar i yrkeshögskolan vad gäller arbetsmarknadsrelevans.

Aven den kvalificerade yrkesutbildningen lever vidare under en övergångsperiod. Utbildningar som bedrivs med stöd av förordningen (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar ska under en övergångsperiod få fortsätta att bedrivas enligt gällande bestämmelser. Myndigheten för yrkeshögskolan har emellertid fått i uppdrag av regeringen att identifiera vilka av dessa utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolans regelverk och lämna förslag om hur ett regelverk för nuvarande kompletterande utbildningar som inte bedöms kunna ingå i yrkeshögskolan ska utformas (dnr U2009/7341/SV).

Tabell 6.3 Antal studerande i eftergymnasial yrkesutbildning 2007–2009

	2007	2008	2009
KY/Yh-utbildningar	37 234	39 597	41 829
<i>därav kvinnor</i>	20 187	21 784	22 452
<i>män</i>	17 047	17 813	19 377
Påbyggnadsutbildning	2 898	3 452	
<i>därav kvinnor</i>	1 562	1 910	
<i>män</i>	1 336	1 542	
Kompletterande utbildningar	5 358	5 171	5 386
<i>därav kvinnor</i>	3 591	3 423	3 727
<i>män</i>	1 767	1 748	1 659
Folkhögskolans yrkesutbildning	2 258	2 441	2 501
<i>därav kvinnor</i>	1 479	1 543	1 612
<i>män</i>	779	898	889
Totalt	47 748	50 661	49 716*
<i>därav kvinnor</i>	26 819	28 660	27 791*
<i>män</i>	20 929	22 001	21 925*

Källa: Statens skolverk, Myndigheten för yrkeshögskolan och Folkbildningsrådet

* Siffrorna för 2009 är exklusive påbyggnadsutbildning

Under 2009 fanns ungefär 42 000 studerande inom kvalificerad yrkesutbildning eller yrkeshögskoleutbildning. Antalet studerande har ökat med drygt 2 000 personer sedan föregående år, en ökning med 6 procent. Ökningen förklaras av regeringens satsningar på nya utbildningsplatser som föreslogs i budgetpropositionen för 2009 (prop. 2008/09:1) och i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97). En annan förklaring är att det tillkommit ett tiotal påbyggnadsutbildningar som ombildats till yrkeshögskoleutbildningar.

Kostnad för eftergymnasial yrkesutbildning

Genomsnittskostnaden för yrkeshögskolan, de kompletterande utbildningarna och de yrkesinriktade utbildningarna inom folkbildningen har inte förändrats nämnvärt de senaste tre åren. Däremot finns skillnader mellan de olika utbildningsformerna vilket förklaras av särskilda lokal- och utrustningsbehov, antalet elever i utbildningen samt hur stor del av utbildningen som utgörs av praktik och som betalas av arbetslivet.

Tabell 6.4 Kostnad (kr) per årsstudieplats för eftergymnasial yrkesutbildning 2007–2009

	2007	2008	2009
KY/Yh-utbildningar	57 400	57 500	57 700
Kompletterande utbildningar	105 000	107 600	100 700
Folkhögskolans yrkesutbildning	53 600	56 000	55 100

Källa: Skolverket, Myndigheten för yrkeshögskolan och Folkbildningsrådet

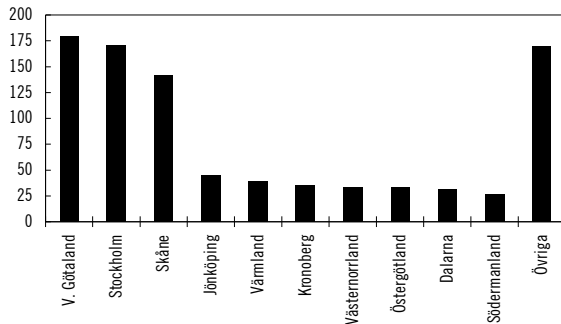
Utbildningar inom yrkeshögskolan

Utbildningarna inom yrkeshögskolan ska med stöd av lagen (2009:128) om yrkeshögskolan och förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan svara mot behoven av kvalificerad arbetskraft i arbetslivet eller medverka till att utveckla eller bevara kvalificerat yrkeskunnande inom smala yrkesområden som är betydelsefulla för individen och samhället. Utbildningarna ska vidare ha en från samhällssynpunkt lämplig regional placering. Kostnaderna för utbildningen inom yrkeshögskolan uppgick till 1 335 miljoner kronor för 2009. Av dessa medel betalade myndigheten ut drygt 1,5 miljoner kronor för hjälpmedel till studerande med funktionsnedsättning. År 2008 betalades drygt 0,7 miljoner kronor ut för detta ändamål inom den kvalificerade yrkesutbildningen. Myndigheten för yrkeshögskolan redovisade 23 150 årsstudieplatser 2009 vilket är en ökning med ca 1 800 årsstudieplatser eller drygt 8 procent sedan föregående år inom den kvalificerade yrkesutbildningen. Dessa årsstudieplatser avser såväl yrkeshögskoleutbildningar som kvalificerade yrkesutbildningar beslutade av den tidigare Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning.

Den statliga genomsnittskostnaden för en utbildningsplats i yrkeshögskolan 2009 var 57 700 kronor vilket är i det närmaste oförändrat jämfört med motsvarande kostnad 2008. Under 2009 fanns yrkesutbildningar på eftergymnasial nivå i alla län utom i Gotlands län. Storstadslänen hade liksom tidigare år flest pågående och påbörjade utbildningar men jämfört med antal utbildningar per invånare i åldern 20–64 år är Kronobergs, Blekinge, Väster- och Norrlands samt Dalarna de län som har flest yrkeshögskoleutbildningar. Diagram 6.3 visar

antal pågående och påbörjade yrkeshögskoleutbildningar under 2009 fördelat efter län.

Diagram 6.3 Antal pågående Yh-utbildningar 2009 efter län

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan

Störst andel utbildningar fanns inom området Ekonomi, administration och handel. Näst störst var Teknik och tillverkning, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete följt av Data/IT. Utbildningsutbudet på de olika yrkesutbildningsområdena har inte förändrats nämnvärt de senaste åren. En skillnad är att Teknik och tillverkning är det största utbildningsområdet sett till de 79 nya yrkeshögskoleutbildningar som startade hösten 2009. Under 2009 beviljades 99 av 414 ansökningar att bedriva utbildning med statligt stöd. Därutöver beviljades 70 pågående kvalificerade yrkesutbildningar och 10 påbyggnadsutbildningar att ombildas till yrkeshögskoleutbildningar. Inför ansökningsomgångarna och i samband med bedömning av ansökningar har Myndigheten för yrkeshögskolan genomfört analyser av arbetslivets kompetensbehov. Analyserna har genomförts med stöd av Arbetsförmedlingens prognoser, branschorganisationernas bedömningar och myndighetens egna kartläggningar. Synpunkter har också kommit in från regionala instanser som länsstyrelser och regionförbund. Den genomsnittliga åldern inom yrkesutbildningen är för kvinnor 30,5 och för män 27,9 år. Sedan 2006 har medelåldern ökat marginellt för både kvinnor och män. Totalt är könsfördelningen någorlunda jämn med 46 procent män och 54 procent kvinnor. Indelat på utbildningsområde är tendensen densamma som för övriga utbildningsformer, dvs. att högst andel kvinnor återfinns inom omsorgsområdet och högst andel män finns inom Data/IT. Andelen studerande som är födda utomlands uppgår till elva procent vilket är oförändrat sedan 2006. Det kan

jämföras med den kommunala vuxenutbildningen där andelen av de studerande som är födda utomlands är 41 procent. Nästan hälften av de studerande är under 26 år och endast sex procent är över 45 år. Söktrycket till utbildningarna har ökat sedan föregående år från 2,8 till 3,8 sökande per plats vilket visar att intresset för yrkesutbildningar på eftergymnasial nivå är fortsatt högt. Den ekonomiska krisen med hög arbetslöshet som följd har troligtvis också bidragit till fler sökande per utbildningsplats.

Av Statistiska centralbyråns (SCB) undersökning 2009 framgår att 80 procent av de som examinerats hade arbete året efter avslutad utbildning. Det är en minskning med närmare 9 procentenheter och kan enligt SCB förklaras av att de som examinerades kom ut på arbetsmarknaden under en lågkonjunktur. Tydligast märktes konjunktursvackan inom Teknik och tillverkning samt inom Transporttjänster. Det är positivt att ca nio av tio angav att deras arbete helt eller till viss del motsvarade den utbildning som de genomgått. Män arbetade i något högre utsträckning än kvinnor inom det område som utbildningen avsåg. Nästan 70 procent av det totala stödet betalades ut för yrkesutbildningar som var från två till två och ett halvt år långa. Omkring 29 procent gick till utbildningar kortare än två år och drygt fyra procent till utbildningar som omfattar två och ett halvt till tre år. Män läser i genomsnitt längre utbildningar än kvinnor. Eftersom Myndigheten för yrkeshögskolan nyligen har bildats har arbetet med tillsyn i huvudsak inriktats på att utveckla kvalitetskriterier, indikatorer och metoder som möjliggör en effektiv och rättssäker tillsyn och kvalitetsgranskning. Tillsynsbesök har genomförts vid 18 utbildningar under hösten 2009. En inledande tillsyn har genomförts vid sju utbildningar och 13 utbildningar har blivit föremål för ekonomisk granskning. Några generella slutsatser om avvikelser vid tillsynsbesöken är enligt myndigheten svåra att dra eftersom underlaget omfattar få besök. Myndigheten bedömer emellertid att det generellt finns behov av kvalitetsssäkringsinsatser. Vid de uppföljande tillsynsbesöken hos utbildningsanordnarna har myndigheten också sett positiva effekter av att krav ställs på sådana insatser.

Entreprenörskap i yrkeshögskolans utbildningar

Myndigheten för yrkeshögskolan har på regeringens uppdrag bl.a. undersökt i vilken utsträckning utbildningarna bidragit till ökat entreprenörskap. Enligt myndigheten finns data som pekar på att andelen som startat eget företag efter avslutad utbildning ökat och bedömningen är att utbildningens innehåll kan ha bidragit till detta. I syfte att säkerställa att entreprenörskap i större utsträckning behandlas i utbildningarna kommer myndigheten att uppmana utbildningsanordnarna att i ansökan beskriva på vilket sätt elevernas entreprenöriella kunskaper kan utvecklas så att de förbereds för sin kommande yrkesroll, oavsett om den utgörs av eget företagande eller anställning.

Uppdragsutbildning

Uppdragsutbildning är möjligt att genomföra enligt lagen om yrkeshögskolan. Under 2009 har 55 studerande påbörjat hela utbildningar eller kurser som uppdragsutbildning, varav 36 kvinnor och 19 män, vilket är en minskning från 2008 då 60 studerande påbörjade kvalificerad yrkesutbildning som uppdragsutbildning. Uppdragsplatser finns inom områdena Hälso- och sjukvård, Socialt arbete, Teknik och tillverkning samt Samhällsbyggnad och byggteknik.

Läringsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken

Förordningen (2008:48) om statsbidrag för lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken upphävdes när förordningen om yrkeshögskolan trädde i kraft den 15 april 2009. Den upphävda förordningen gäller dock fortfarande för utbildningar för vilka det före den 15 april 2009 har beviljats statligt stöd. För 2009 utbetalades nio miljoner kronor i statsbidrag vilket är en ökning från 2008 då fem miljoner kronor betalades ut. Myndigheten för yrkeshögskolan har fr.o.m. den 1 juli 2009 ansvar för utbildningsformen och godkänner utbildningsplanerna, utbetalar statsbidragen och har tillsynsansvaret för utbildningarna. Genomsnittskostnad per årsplats 2009 var 77 600 kronor.

Påbyggnadsutbildning

Med anledning av yrkeshögskolans bildande upphörde påbyggnadsutbildning den 1 september 2009 som separat utbildningsform.

Påbyggnadsutbildning som startade före det datumet ska emellertid fortsätta att anordnas till dess de studerande avslutat utbildningen.

Påbyggnadsutbildningarna finansieras av kommunerna eller med statligt stöd efter ansökan hos Skolverket. Enligt Skolverkets redovisning för 2009 utbetalades 77,8 miljoner kronor under första halvåret 2009 och drygt 64 miljoner kronor betalades ut andra halvåret av Myndigheten för yrkeshögskolan. Medianvärdet för utbetalt statsbidrag 2009 var drygt 81 000 kronor per utbildningsplats med en variation mellan 25 000 kronor för elinstallation, allmän behörighet och 250 000 kronor för trafikflygare.

Totalt nyttjades 1 523 utbildningsplatser under 2009 avseende 23 olika påbyggnadsutbildningar och 47 olika skolhuvudmän. Av samtliga studerande gick 84 procent på utbildningar med nationella kursplaner. Flest studerande, 42 procent, fanns på yrkesförarutbildningarna godstransporter och busstransporter.

Nästan hälften av de studerande inom påbyggnadsutbildningen med statsbidrag 2009 var kvinnor. Det är en minskning med 4 procentenheter jämfört med 2008. Minskningen beror främst på att antalet utbildningar som traditionellt haft en kvinnlig dominans bland deltagarna har minskat. Genomsnittsåldern var 33,7 år för kvinnor och 32 år för män.

Ett tiotal av påbyggnadsutbildningarna har beviljats att ingå i yrkeshögskolan. Det gäller bl.a. tandsköterskeutbildning och utbildning till elinstallatör, allmän behörighet som har nationellt fastställda kursplaner. Sedan 2009 genomförs yrkesförarutbildning inom ramen för den kommunala vuxenutbildningen.

Kompletterande utbildningar

Kompletterande utbildningar ska tillgodose utbildningsbehov inom skiftande områden, t.ex. konst, dans, teater och musik, hälsa, friskvård och hudvård, hantverk samt flyg. Utbildningarna har en enskild huvudman, dvs. de anordnas inte av stat, kommun eller landsting. Utbildningarna är oftast avgiftsbelagda för de studerande.

Staten ger olika slag av stöd beroende på hur utbildningarnas nationella värde bedömts. Kompletterande utbildningar inom dans/teater/musik, konst och design/mode fungerar i praktiken som förberedande utbildningar inför konstnärliga utbildningar vid högskolan. Statens skolinspektion hade tillsynsansvaret för

kompletterande utbildningar t.o.m. den 30 juni 2009. Därefter övergick såväl ansvaret för fördelning av statsbidraget som tillsynsansvaret till Myndigheten för yrkeshögskolan.

Myndigheten för yrkeshögskolan har fått i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inordna kompletterande utbildningar i yrkeshögskolan (dnr U2009/7341/SV). Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 oktober 2010.

Statens finansiering av de kompletterande utbildningarna uppgick 2009 till drygt 144 miljoner kronor vilket är en minskning med ca 2 miljoner kronor jämfört med 2008.

Totalt studerade 5 206 personer på kompletterande utbildningar kalenderåret 2009 vilket är i det närmaste oförändrat jämfört med 2008. Andelen kvinnor av de studerande var 68 procent och andelen män var 32 procent. Flest studerande fanns inom Hantverk med drygt 1 000 studerande, Hudvård, hårvård, hälsa, friskvård och miljö med 985 studerande och Konst med 958 studerande. Bland de utbildningar som ökat mest återfanns kategorin Djuurvård följd av Hantverk. Bland de utbildningar som minskat märktes främst Ekonomi, Media, Teknik och Flygutbildning.

Hösten 2009 deltog de studerande sammanlagt i 244 olika utbildningar, vilket är en minskning med 13 utbildningar jämfört med 2008. Flest utbildningar genomförs inom kategorin Hantverk, följd av Konst. Lägsta antalet utbildningar genomfördes i kategorin Teknik där endast tre utbildningar genomfördes 2009. Medelåldern var oförändrad 28 år. Högst medelålder hade de studerande inom Hantverk (37 år) medan de studerande inom Dans, teater och musik i genomsnitt var betydligt yngre (23 år).

Våren 2009 fullföljde 3 108 studerande sin utbildning, vilket är i nivå med 2008. En viss osäkerhet finns dock då siffrorna endast avser våren 2009. Av de som fullföljde utbildningarna var 69 procent kvinnor och 31 procent män.

Eftergymnasial yrkesutbildning inom folkbildningen

Folkhögskolan genomför årligen ett stort antal eftergymnasiala yrkesutbildningar. Under 2009 deltog 1 369 personer i utbildningar som är minst två år långa. Av dessa var drygt 64 procent kvinnor och 36 procent män. För utbildningar kortare än två år var motsvarande siffra 1 132,

där kvinnorna utgjorde 66 procent och männen 34 procent. Störst omfattning, sett till antal deltagarveckor, hade utbildningar med inriktning mot beteendevetenskap och humaniora. Ett tiotal folkhögskolor anordnade under 2009 kvalificerad yrkesutbildning.

Utbildning till tolk för döva, dövblinda och hörselskadade

Utbildning till tolk för döva, dövblinda och hörselskadade bedrivs inom folkhögskolan med särskilt statligt stöd. Antalet årsstudieplatser ökade under 2009 från 304 till 337.

Totalt slutförde 44 tolkar för döva, dövblinda och hörselskadade sin utbildning 2009 jämfört med 46 under 2008. Rekryteringsinsatser har ökat antalet sökande. Några kurser har dock blivit inställda på grund av för få sökande och anslaget har därför inte använts fullt ut.

Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet fördelar ett särskilt statsbidrag till dessa tolkutbildningar. För 2009 disponerades drygt 37 miljoner kronor för verksamheten.

Utbildningar med verksamhetsstöd

Samernas utbildningscentrum är en privat stiftelse, med Svenska Samernas Riksförbund (SSR), Same Ätnam och Jokkmokks kommun som huvudmän. Skolan bedriver vuxenutbildning i form av kurser i språk, slöjd och företagande – rennäring samt viss uppdragsutbildning.

Under 2009 genomfördes 1 942 elevveckor på långa linjer, vilket ändå sammanlagt är en större volym än under 2008. Totalt 88 elever deltog i de långa linjerna läsåret 2009/10, vilket är en ökning jämfört med förgående läsår. Under läsåret genomfördes inga korta kurser.

Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna bedriver studie-, bildnings- och utbildningsverksamhet och utbildar ledare för idrottens behov. SISU är huvudman för Bosöns idrotts-folkhögskola. Totalt arrangerade SISU 83 647 studiecirkel 2009 (jämfört med 67 613 under 2008). Antalet deltagare uppgick till knappt 671 000 personer, en ökning med ungefär 123 000 personer jämfört med 2008. SISU genomförde också knappt 14 300 kulturevene-

mang. Motsvarande siffra för 2008 var drygt 15 000.

Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund beviljades 476 000 kronor i statsbidrag för 2009. Bidraget har finansierat kurser anordnade av länslemslöjdsföreningar och deras lokalföreningar samt hemslöjds konsulenter i samarbete. Kurserna har omfattat textila ämnen, trä och hård slöjd samt handledarutbildning, för bl.a. hemslöjdsrörelsens registrerade barnverksamhet.

6.2.4 Integration

Svenskundervisning för invandrare

Svenskundervisning för invandrare (sfi) syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket. Sfi syftar även till att ge studerande som saknar grundläggande färdigheter i att läsa och skriva sådana kunskaper. Sfi är en rättighet för den enskilde och varje kommun är skyldig att erbjuda sfi till invandrare som saknar grundläggande kunskaper i svenska språket fr.o.m. det andra kalenderhalvåret det år de fyller sexton år. Eleverna kan påbörja sfi när som helst under året. Kommunerna är skyldiga att under en fyraveckorsperiod erbjuda i genomsnitt minst 15 timmar undervisningstid i veckan.

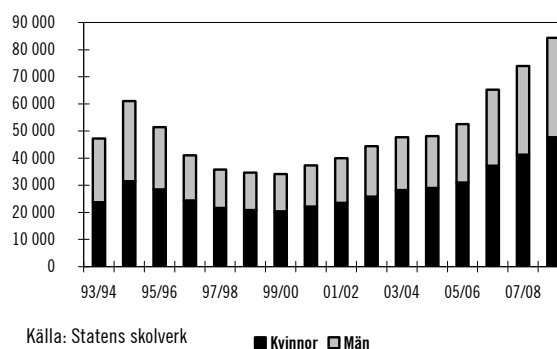
Kommunernas kostnad för sfi uppgick till 1 706 miljoner kronor 2009, en ökning med 156 miljoner kronor jämfört med föregående år. Kostnaden per heltidsstuderande var 35 200 kronor, vilket innebär en minskning med 1 100 kronor jämfört med 2008. Skillnaderna är stora mellan kommunerna.

Läsåret 2008/09 anordnades sfi i 257 kommuner. Antalet utbildningsanordnare var 294. Utöver de 249 kommunala anordnarna uppdrog kommunerna åt folkhögskolor och studieförbund att anordna sfi och 37 utbildningar anordnades på entreprenad. Antalet övriga utbildningsanordnare har ökat med två stycken sedan föregående läsår och antalet kommunala anordnare har minskat med sju stycken under samma period.

I många kommuner är sfi en liten verksamhet. Antalet kommuner med färre än 25 elever var läsåret 2008/09 åtta. Bara 139 kommuner eller kommunalförbund hade fler än 100 elever under det läsåret.

Läsåret 2008/09 deltog totalt 84 333 elever i sfi vilket var 10 305 fler elever än läsåret innan. Aldrig tidigare har antalet deltagare i sfi varit så högt. Av eleverna var drygt 36 100 nybörjare i sfi. Antalet nybörjare i sfi 2008/09 var det högsta sedan läsåret 1993/94 då antalet nybörjare var ca 36 700.

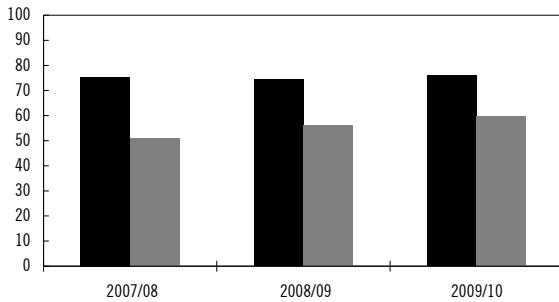
Diagram 6.4 Antalet elever i sfi läsåren 1993/94–2008/09

Av det totala antalet elever i sfi läsåret 2008/09 var 57 procent kvinnor och 43 procent män. Andelen kvinnor har ökat sedan mitten av 1990-talet, läsåret 1993/94 var andelen kvinnor 50 procent. Lärartätheten i sfi, uttryckt som antal lärare (heltidsanställningar) per 100 elever, var 4,3 läsåret 2008/09. Lärartätheten har minskat över tid och var 5,5 läsåret 2000/01.

Andelen lärare i sfi (omräknat till heltidsanställningar) med högskoleutbildning med pedagogisk inriktning var läsåret 2009/10 76 procent i sfi anordnad av kommuner och 60 procent hos andra utbildningsanordnare. Jämfört med föregående läsår har andelen ökat både när det gäller kommuner och andra utbildningsanordnare. Liksom tidigare är andelen kvinnor med högskoleexamen med pedagogisk inriktning högre än motsvarande andel bland männen, 74 respektive 64 procent.

Diagram 6.5 Andel lärare (heltidsanställningar) med högskoleexamen med pedagogisk inriktning läsåren 2007/08–2009/10 fördelade på anordnare

Källa: Skolverket

■ Kommun ■ Annan anordnare

Av eleverna hade drygt 61 procent minst en tioårig utbildning sedan tidigare och 15 procent en utbildning på 7–9 år. Knappt 24 procent hade en utbildning som var sex år eller kortare och därmed som regel endast begränsade kunskaper i grundläggande ämnen.

Sfi består av fyra kurser, A–D, fördelade på tre studievägar. Studievägarna är anpassade för olika studietakt och mål. Kortutbildade går studieväg 1 medan högutbildade går studieväg 3. Av omkring 33 000 nybörjare läsåret 2006/07 har 63 procent fått minst betyget Godkänt i sfi fram t.o.m. läsåret 2008/09. Av dessa hade 29 procent fått minst betyget Godkänt på den högsta nivån, dvs. studieväg 3, kurs D, vilket är en minskning sedan föregående läsår. Totalt 80 procent av de som började sin svenskundervisning på kurs D avslutade kursen med minst betyget Godkänt. Av de som började på kurs A hade 65 procent avslutat någon kurs med lägst betyget Godkänt, därav hade 9 procent uppnått målen för kurs D.

Riktvärdet för undervisningens omfattning i tid är 525 timmar. Riktvärdet får överskridas eller underskridas beroende på hur mycket undervisning eleverna behöver för att uppnå de kunskapsmål som anges i kursplanen. Det genomsnittliga antalet elevtimmar för de elever som var nybörjare 2006/07 och som avslutat kurs D med godkänt resultat två år senare var 450 timmar.

Vidare visar Skolverkets statistik att det genomsnittliga antalet veckor mellan start- och slutdatum för elever som var nybörjare läsåret 2006/07 och som avslutat kurs D med godkänt resultat två år senare var 57 veckor. För de elever som började sin utbildning på kurs A och som fått godkänt på kurs D var det genomsnittliga antalet veckor mellan start- och slutdatum 83 och för de elever som började på D gick det i

genomsnitt 19 veckor mellan start- och slutdatum.

Skolverket har under 2009 redovisat ett uppdrag att utarbeta IT-baserade nationella slutprov på alla studievägar inom sfi. Slutproven har utarbetats men IT-anpassningen har inte kunnat genomföras fullt ut på grund av tekniska svårigheter.

Försöksverksamheten med prestationsbaserad stimulansersättning, s.k. sfi-bonus, inleddes den 1 oktober 2009. Verksamheten innebär att nyanlända invandrare som fått lägst betyget Godkänt på viss kurs inom sfi inom tolv månader från kursstart kan få ett bidrag med högst 12 000 kronor. Avsikten har varit att stimulera sfi-eleverna att nå kursmålen snabbare och därmed förbättra sina möjligheter att få ett arbete. Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) har fått i uppdrag av regeringen att utvärdera försöksverksamheten. Verksamheten permanentades den 1 september 2010 (prop. 2009/10:188, bet. 2009/10:AU12, rskr. 2009/10:277) och regleras i lagen (2010:538) om prestationsbaserad stimulansersättning inom svenskundervisning för invandrare och förordningen (2010:1030) om prestationsbaserad stimulansersättning inom svenskundervisning för invandrare.

Statens skolinspektion har gjort en fördjupad kvalitetsgranskning av sfi (rapport 2010:7). Granskningen i 25 kommuner visar att utbildningen ofta är enhetligt utformad trots att den vänder sig till människor med olika bakgrund och förutsättningar. Det finns flera exempel på väl fungerande verksamheter, men också på områden som behöver stärkas för att höja kvaliteten inom sfi. De som deltar i sfi har skilda erfarenheter och mål och därför behöver utbildningen i större utsträckning utformas efter individen. Möjligheten för deltagarna att påverka utbildningen behöver stärkas. Kommunerna behöver också bli bättre på att följa upp och utvärdera den sfi som bedrivs. För att kommunerna ska lyckas skapa en individanpassad sfi krävs ofta ett nära samarbete mellan sfi, socialtjänst och Arbetsförmedlingen.

Kontakttolkutbildning

Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet fördelar statsbidrag till utbildningar för tolkar i invandrar- och minoritetsspråk, s.k.

kontakttolkar. Utbildningarna bedrivs på folkhögskola och i studieförbund.

Utbildningarna vid folkhögskolor bedrivs som ettåriga sammanhållna grundutbildningar på halvtid eller som tvååriga distansutbildningar på kvartsfart.

Knappt 16 miljoner kronor har anvisats för kontakttolkutbildningar 2009. Under 2009 har 119 personer avslutat grundutbildningen med godkänt resultat inom totalt 19 språk. Sedan 2006 har 324 personer fått utbildningsbevis från sammanhållna grundutbildning inom 29 språk. Utöver grundkursen har olika kompletterings- respektive fördjupningskurser genomförts, bl.a. i tolkning för och med barn.

Totalt deltog 135 personer i preparandkurser inför auktorisation och 291 deltog i rättstolkningsskurser inför provet för speciell kompetens som rättstolk samt i olika slag av fördjupningskurser i rättstolkning.

6.2.5 Profilerade kurser, kulturprogram, studiecirkel och annan gruppverksamhet inom folkbildningen

Syftena med statens stöd till folkbildningen framgår av förordningen (1991:977) om statsbidrag till folkbildningen. Verksamheten ska bidra till att stärka och utveckla demokratin, att göra det möjligt för kvinnor och män att påverka sin livssituation samt att skapa engagemang för att delta i samhällsutvecklingen. Folkbildningen ska vidare bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället. Folkbildningen ska också bredda kulturintresset och öka delaktigheten i kulturlivet. I stället för de prioriterade målgrupper som angavs 1998 valde riksdagen att 2006 i stället ange sju verksamhetsområden för folkbildningen, vilka i särskilt hög grad utgör motiv för statens stöd (prop. 2005/06:192, bet. 2005/06:KrU14, rskr. 2005/06:322). De prioriterade områdena är den gemensamma värdegrunden, det mångkulturella samhällets utmaningar, den demografiska utmaningen, det livslånga lärandet, kulturen, tillgängligheten och möjligheterna för personer med funktionsnedsättningar samt folkhälsa, hållbar utveckling och global rättvisa. Folkbildningen ska själv identifiera relevanta målgrupper.

För hela folkbildningen anvisade riksdagen 3 166 miljoner kronor 2009, en ökning med

59 miljoner kronor jämfört med 2008. Indikatorer för att mäta hur väl statens syften uppnåtts är bl.a. tillgång, tillgänglighet, antal deltagare och deltagarnas upplevelse av målpuppfyllelse. Folkbildningen har genomfört ett stort antal kurser, studiecirkel och kulturevenemang under 2009. Deltagarna i såväl folkhögskole- som studieförbundsverksamhet var i stor utsträckning nöjda med sin kurs eller studiecirkel. Under 2009 slutfördes en deltagarundersökning med inriktning på studieförbunden. Under 2010 genomförs en undersökning riktad mot folkhögskolans deltagare.

Folkbildningsrådet, som bl.a. utformar gemensamma utgångspunkter och stöder folkhögskolor och studieförbund i kvalitetsarbetet, har under 2007–2009 systematiskt arbetat med åtgärder för att öka kvaliteten i folkbildningen. I rapporten Nationell redovisning av folkbildningens kvalitetsarbete 2009 redovisar Folkbildningsrådet en sammanställning av kvalitetsarbetet under den aktuella perioden. Denna rapport överlämnades till regeringen i början av 2010. Av totalt 148 folkhögskolor bedömer Folkbildningsrådet att ungefär 112 har ett systematiskt kvalitetsarbete och att 30 har ett väl utvecklat systematiskt kvalitetsarbete. Sju folkhögskolor har brister i det systematiska kvalitetsarbetet. Folkbildningsrådet ser positivt på att folkhögskolorna har utvecklat formerna för planering och uppföljning samt att statens syften och verksamhetsområden är mer synliga i kvalitetsarbetet. Samtidigt redovisar Folkbildningsrådet att utvärderingen av verksamheten och dess resultat är bristfälligt beskrivna och kvarstår som ett utvecklingsområde från redovisningstillfället 2007. I fråga om studieförbunden bedömer Folkbildningsrådet att samtliga nio arbetar systematiskt med kvalitetsarbetet, men att två har brister i sitt arbete. För att studieförbunden ska kunna öka kvaliteten föreslår Folkbildningsrådet ett ökat deltagarinflytande, former för uppföljning och utvärdering och hur de kopplas till verksamhetens mål samt åtgärder till följd av kvalitetsarbetet.

Folkhögskolorna

Under 2009 fördelades 1 540 miljoner kronor av statsbidraget till verksamhet vid folkhögskolorna. De korta kurserna, dvs. kurser kortare än två veckor, samlade under vårterminen 2009

drygt 68 000 deltagare. Fler kvinnor än män deltog i de korta kurserna. Antalet deltagare i de långa kurserna var i snitt 28 650 per termin ca 1 750 fler än föregående år. Både på allmänna och särskilda kurser har antalet deltagare ökat. I genomsnitt 12 550 personer per termin deltog i allmänna kurser under 2009. Det är en ökning med 450 deltagare jämfört med 2008. Bland de särskilda kurserna var det estetiska området samt information och media dominerande med 39 procent av antalet deltagarveckor. Störst deltagarantal för ett enskilt ämne hade kurserna i musik med 1 990 deltagare under höstterminen. Drygt hälften av deltagarna i långa kurser (allmänna och särskilda) 2009 var under 25 år, vilket är en ökning med drygt 1 procentenhet jämfört med föregående år. Av deltagarna i särskilda kurser var ca 9 procent över 60 år, vilket är i stort sett oförändrat jämfört med föregående år. Folkhögskolorna arrangerade sammantaget närmare 2 700 kulturprogram under 2009. Antalet deltagare var drygt 247 000, av vilka 42 procent var män och 58 procent kvinnor.

Studieförbunden

Totalt fördelade Folkbildningsrådet 1 590 miljoner kronor till studieförbundens verksamhet 2009. De nio studieförbunden arrangerade 2009 drygt 281 000 studiecirkel med sammanlagt 1,9 miljoner gruppdeltagare, varav 57 procent kvinnor och 43 procent män.

Vissa personer deltar i mer än en studiecirkel varje år, men antalet enskilda personer var 717 105. Studieförbundens cirkelverksamhet räknad i antal genomförda studiecirkel ökade med 2 procentenheter jämfört med 2008 och antalet deltagare sjönk med 1 procentenhet. Närmare 311 000 kulturprogram genomfördes med drygt 17 miljoner deltagare. Antalet arrangemang i form av annan folkbildningsverksamhet, bl.a. avseende att utveckla ny verksamhet, nå nya målgrupper eller låta deltagare prova på en viss verksamhet, ökade med 5 procentenheter och antalet studietimmar med 14 procentenheter. Inom studieförbunden omfattade 2009 det estetiska ämnesområdet konst, musik och media 61 procent av den totala studiecirkelverksamheten räknad i antal studietimmar. Humaniora, språk och historia stod för knappt 14 procent av studietimmarna och

samhälls- och beteendevetenskap för nära 6 procent. Ämnesområdet personliga tjänster, som bl.a. rymmer friskvård, turism, matlagning, konsumentkunskap m.m. samt lantbruk, trädgård, skog och fiske var andra ämnesområden med stort deltagande.

Tabell 6.5 Fördelning av statsbidrag till de nio studieförbunden 2007–2009 (kr)

Studieförbund	2007	2008	2009
Arbetarnas bildningsförbund	470 013 700	469 614 200	465 305 200
Studieförbundet Bilda	95 509 300	94 221 300	101 378 900
Folkuniversitetet	104 521 900	105 898 300	108 894 800
Studieförbundet lbn Rushd	3 000 000*	9 750 000	9 910 000
Studieförbundet Medborgarskolan	113 205 800	116 058 400	119 760 300
Nytkerhetsrörelsens Bildningsverksamhet	91 723 400	93 769 500	97 675 000
Sensus Studieförbund	165 196 600	163 950 100	167 988 300
Studieförbundet Vuxenskolan	195 825 800	197 725 000	207 683 800
Studieförbundet Vuxenskolan	309 207 500	310 735 200	309 053 700
Summa	1 548 204 000	1 561 722 000	1 587 650 000

Källa: Folkbildningsrådet

Invandrare och personer med funktionsnedsättning är särskilt uppmärksammade i studieförbundens verksamhet. Andelen invandrare utgjorde 14 procent av deltagarna, medan personer med funktionsnedsättning svarade för 8 procent och arbetslösa för 0,2 procent. Av det totala antalet studiecirkeldeltagare 2009 var 17 procent 24 år eller yngre medan 33 procent var över 65 år. Deltagare över 65 år var överrepresenterade i förhållande till befolkningen som helhet medan det omvända gällde för personer mellan 25–44 år.

6.2.6 Stöd till personer med funktionsnedsättning

Utbildningsformen vuxenutbildning för utvecklingsstörda samt specialpedagogiskt stöd ska ge möjlighet till lärande, delaktighet och gemenskap för personer med funktionsnedsättning.

Vuxenutbildning för utvecklingsstörda

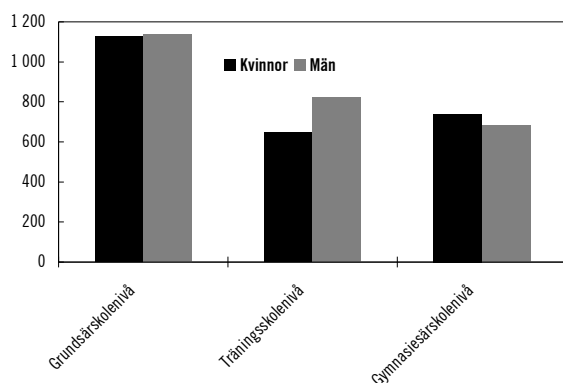
Vuxenutbildning för utvecklingsstörda (sär vux) syftar till att ge vuxna med utvecklingsstörning

kunskaper och färdigheter motsvarande dem som barn och ungdomar kan få i den obligatoriska särskolan och på nationella eller specialutformade program i gymnasiesärskolan. Inom särsvux får också yrkeskurser anordnas.

Särsvux finansieras av kommunerna. Den totala kommunala kostnaden för särsvux 2009 uppgick till 205 miljoner kronor, vilket är en ökning med 12 miljoner kronor jämfört med 2008. Kostnaden per elev har ökat och uppgick 2009 till 39 400 kronor.

Totalt studerade 4 868 personer i särsvux 2009, ett i det närmaste oförändrat antal jämfört med föregående år. Av deltagarna var 49 procent kvinnor och 51 procent män. Könsfördelningen på träningskolenivå skiljde sig något från de övriga nivåerna. Av deltagarna var 44 procent kvinnor och 56 procent är män.

Diagram 6.6 Antal studerande i särsvux 2009

Källa: Statens skolverk

Antalet deltagare per undervisningsgrupp 2009 varierade kraftigt men det genomsnittliga antalet var 3 vilket var ett i det närmaste oförändrat antal sedan föregående år. Medelåldern i särsvux var 37 år.

Antalet tjänstgörande lärare var, omräknat till heltidsanställningar, 279 läsåret 2009/10. Av dessa hade 89 procent högskoleexamen med pedagogisk inriktning, vilket är en liten ökning jämfört med föregående läsår.

Skolverket påpekar i sin lägesbedömning 2009 att kostnaderna för bl.a. studie och yrkesvägledning har minskat för särsvux under senare tid. Vissa kommuner erbjuder dock yrkesinriktade kurser, eller utformar modeller för att bedöma arbetsförmågan, vilket kan öppna vägar in i arbetslivet. I avsnitt 5.2.2 redovisas de insatser som Skolverket genomfört, på uppdrag av regeringen, rörande kunskapsbedömning i särskolan och särsvux. Som framgått av avsnitt 4.1.6 har regeringen den 10 september 2009

beslutat om att en särskild utredare ska föreslå en framtida utformning av gymnasiesärskolan och dess konsekvenser för särsvux på gymnasial nivå (dir. 2009:84).

Specialpedagogiskt stöd

Kostnader för nödvändiga anpassningsåtgärder för personer med funktionsnedsättning ska finansieras inom ramen för den befintliga verksamheten. Vuxenstuderande med funktionsnedsättning kan dock få särskilt stöd för att kunna studera på samma villkor som andra.

Specialpedagogiska skolmyndigheten ska ge specialpedagogiskt stöd till bl.a. huvudmännen för det offentliga skolväsendet. Myndigheten ska också främja och informera om tillgången till anpassade läromedel för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning. I den utsträckning behoven inte kan tillgodoses på den kommersiella marknaden får myndigheten på egen hand utveckla, anpassa, framställa och distribuera sådana läromedel.

Specialpedagogiska skolmyndigheten redovisar att efterfrågan på rådgivningsinsatser inom vuxenutbildningen inte är så omfattande. Det är fortsatt svårt att nå utbildningsanordnare och studerande. Vuxna personer med funktionsnedsättning väljer ofta andra utbildningsformer som t.ex. folkhögskola. Merparten av insatserna har rört studerande med medicinsk respektive psykisk funktionsnedsättning.

Statsbidrag kan i vissa fall lämnas av Specialpedagogiska skolmyndigheten för studier inom särsvux. Statsbidrag lämnades under 2009 för studier till 180 personer, av vilka ca 40 procent var kvinnor medan 60 procent var män.

Teckenspråksutbildning

Landstingen erbjuder en introduktionsutbildning i teckenspråk för hörande föräldrar till döva barn. Därefter kan föräldrarna delta i teckenspråksutbildning för föräldrar till barn som för kommunikation är beroende av teckenspråk (TUFF). Av anvisade medel 2009 användes drygt 12,5 miljoner kronor för denna verksamhet vilket är en ökning jämfört med 2008.

Utbildningen genomfördes i huvudsak vid folkhögskolor på uppdrag av Specialpedagogiska skolmyndigheten. Under 2009 deltog

408 personer i TUFF. Av deltagarna var 60 procent kvinnor och 40 procent män. Ersättning för deltagande i TUFF behandlas under utgiftsområde 15 Studiestöd, avsnitt 3.5.2.

6.3 Analys och slutsatser

Reell tillgång till utbildning är av avgörande betydelse för att minska risken för enskilda att ställas utanför arbetsmarknaden särskilt under en försvagad konjunktur och för att de ska kunna ställa om för nya krav i arbetslivet. Vidare är tillgången på utbildning avgörande för att på både kort och lång sikt säkra kompetensförsörjning för näringslivet och därmed stärka konkurrenskraften regionalt och nationellt. Dessutom är ungdomskullarna som nu lämnar gymnasieskolan stora. Därför har regeringen gjort kraftfulla satsningar för att öka antalet yrkesutbildningar och därmed göra det möjligt för fler att återvända till arbetsmarknaden med ny eller förstärkt kompetens. Besluten enligt budgetpropositionen för 2009 (prop. 2008/09:1), propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97) och 2009 års proposition om vartilläggsbudget (prop. 2008/09:99) innebar att det tillfördes totalt nästan 800 miljoner kronor inklusive studiestöd till yrkesinriktad utbildning under 2009. Det motsvarar kostnader för 5 600 årsplatser i yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning (yrkesvux) och 1 500 årsplatser i yrkeshögskolan. Kommunernas ansökningar till Statens skolverk om att få anordna yrkesvux överskred kraftigt de tilldelade medlen. Intresset för utbildningar inom ramen för yrkeshögskolan översteg också vida tilldelade medel. Det visar att det finns ett behov av utbildningsplatser. Därför aviserade regeringen i budgetpropositionen för 2010 (prop. 2009/10:1) ytterligare satsningar på yrkesutbildningar under perioden 2010–2011 motsvarande 10 000 årsplatser per år inom yrkesvux och 1 500 respektive 3 000 årsplatser inom yrkeshögskolan. Ett stort antal yrkesutbildningar har startat under 2009 och 2010. Bedömningen är att behovet i hög grad kvarstår även inför 2011, inte minst för att den enskilde ska kunna ställa om för ett förändrat yrkesliv genom att skaffa sig nya kunskaper och kompetenser.

6.3.1 Fortsatt utveckling, nationell styrning och en infrastruktur för lärande

Regeringen kan konstatera att den utveckling av vuxenutbildningen som innebär en ökad samverkan med verksamheter tillhörande andra politikområden är i linje med det mål och den strategi som riksdagen beslutat om avseende den offentligt finansierade vuxenutbildningen.

I ljuset av den ekonomiska krisen har behovet av samordning på regional och nationell nivå när det gäller regionalt tillväxtarbete samt arbetsmarknads- och utbildningsinsatser blivit särskilt tydligt. Detta har bl.a. framkommit i de av regeringen utsedda regionala samordnarnas arbete avseende varsel och i de rapporter de lämnat till regeringen. På kort sikt är samordnade åtgärder inom arbetsmarknads- och utbildningsområdet viktiga för hur Sverige kommer att klara sig ur krisen. Även i ett långsiktigt perspektiv kommer kompetensförsörjning att vara en stor utmaning såväl ur det nationella perspektivet som utifrån ett regionalt och lokalt perspektiv. Regeringen anser att samordningen inom kompetensförsörjningsområdet behöver stärkas. Möjligheten att läsa på distans och i andra flexibla former innebär en ökad individanpassning.

I samarbete och i samverkan mellan verksamheter inom utbildningsområdet och verksamheter tillhörande andra politikområden utgör lärcentra viktiga arenor. Kommunerna har i uppgift att medverka till att en infrastruktur som stöder den vuxnes behov av utbildning och kompetensutveckling på olika nivåer och med olika syften utvecklas. Med infrastruktur för vuxenutbildning avses alla de insatser som samhället, den enskilde, arbetslivet och olika organisationer gemensamt står för i syfte att skapa goda förutsättningar för den vuxne att delta i ett livslångt lärande. Samverkan avseende koordinering av resurser för det livslånga lärandet för att få en god måluppfyllelse är i starkt fokus även på EU-nivå, inte minst med anledning av den ekonomiska krisen.

En mångfald av utbildningsanordnare är enligt regeringens mening en viktig förutsättning för att den enskilde ska kunna erbjudas den utbildning han eller hon efterfrågar. Införandet av en utvidgad betygsrätt är en viktig komponent i detta sammanhang, bl.a. för att öka rätts-säkerheten och motverka återvändsgränder i

utbildningssystemet. Om man som deltagare i en organiserad utbildning når de mål som anges i nationella kursplaner eller motsvarande ska betyg kunna utfärdas oavsett var och hur målen nås. Allt lärande ska vara lika mycket värt.

Regeringens ståndpunkt är att den påbörjade utvecklingen av huvudmännens samråd och samarbete med såväl företrädare för andra politikområden som med det omgivande samhället är utomordentligt viktig. En sådan samverkan skapar goda förutsättningar för att den enskilde genom information och vägledning ges underlag för hans eller hennes initiativ och ställningstaganden avseende studier. Den enskildes eget initiativ är fortfarande den viktigaste utgångspunkten. Även om den positiva utvecklingen av vuxenutbildningen har fortgått kvarstår enligt regeringens bedömning vissa problem. Ett sådant är den mycket höga andelen studerande som avbryter sin utbildning. Både Statens skolverk och Statens skolinspektion lyfter fram behovet av utveckling av såväl uppföljning av resultat som utvärdering på lokal nivå. Skolverket har i sin lägesbedömning 2009 på nytt betonat vikten och behovet av att kommunerna utvärderar och analyserar verksamheten inom kommunal vuxenutbildning (komvux) och svenskundervisning för invandrare med avseende på studieavbrotten för att minska dessa. Enligt regeringens bedömning bör den höga avbrottsfrekvensen belysas mer ingående på lokal nivå. En hög avbrottsfrekvens kan innebära att resurserna inte alltid används på rätt sätt.

Skolverket uppmanar vidare skolhuvudmännen att bättre följa upp och utvärdera den verksamhet som bedrivs på entreprenad. Skolverket avser att följa utvecklingen beträffande validering och studier som bedrivs i flexibla former. Regeringen anser att tillsynen, uppföljningen och utvärderingsarbetet måste utvecklas ytterligare på såväl lokal som nationell myndighetsnivå, dels i omfattning och dels så att alla de utbildnings- och skolformer som ingår i det offentliga utbildningsväsendet avseende vuxna i större utsträckning omfattas. Av bl.a. denna anledning har Skolverket redovisat ett uppdrag om inrättande av en nationell databas inom den del av vuxenutbildningsområdet som kommunerna har ansvar för. Skolinspektionen har en viktig uppgift att bl.a. granska om utbildningarna med kommunala huvudmän och det sätt på vilket de bedrivs har sin utgångspunkt i en analys av målgruppernas behov. Den sneda

könsfördelningen i komvux bör ytterligare uppmärksammas och analyseras även på lokal nivå. Sammantaget är allt detta viktigt för att kvaliteten och effektiviteten inom utbildningen och därmed en ökad måluppfyllelse ska säkerställas.

Som ett resultat av ett utökat samarbete mellan bl.a. näringslivet, vuxenutbildningen och annan offentlig verksamhet bör arbetsplatsförlagda utbildningar i lärlingsliknande former samt möjligheter till validering förekomma i större utsträckning. Regeringens bedömning är att en strategisk och kontinuerlig samverkan bör öka möjligheten för den enskilde att få ett arbete och att en sådan samverkan bör ske i större utsträckning. Genom att individen kan ställa om till en ny yrkesinriktning får arbetslivet tillgång till efterfrågad kompetens även sett i ett längre perspektiv.

Viktiga inslag i vuxenutbildningen sett i perspektivet av ett livslångt lärande är vägledning och validering. Vägledning är en fundamental utgångspunkt för att den enskilde ska kunna få just den kompetensutveckling hon eller han eftersträvar samt för att huvudmannen ska kunna få underlag för vilka utbildningar som bör erbjudas och genomföras. En utvecklad vägledning bör också ge ett gott underlag så att avsatta resurser används på ett optimalt sätt. Vägledning utgör också ofta det första inslaget i en valideringsprocess. Skolverket redovisar i sin lägesbedömning 2009 att tillgången till vägledning varierar mycket kraftigt mellan kommunerna. En ökad mångfald av kurser och anordnare ställer ökade krav på en oberoende vägledning för vuxna. Regeringens syn på vikten av såväl väglednings- som valideringsfrågorna framgår tydligt av den nya skollagen. En fortsatt utveckling av kommunernas vägledning och validering är önskvärd om verksamheten ska uppnå nationellt fastställda mål och ambitioner.

6.3.2 Behörighetsgivande utbildningar

Regeringen bedömer att vuxenutbildningen håller på att utvecklas mot en mer kvalitativ utbildning som är bättre anpassad till arbetsmarknadens och individens behov. Regeringens satsning på yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning (yrkesvux) bidrar till att höja kvaliteten på vuxenutbildningen och ger utbild-

ningen en tydligare inriktning mot yrkeskunskaper som leder till arbete.

Yrkesvux är en utbildningsform som i högre grad än annan kommunal vuxenutbildning (komvux) är yrkesinriktad och anpassad efter arbetsmarknadens behov. Fler platser kommer att bidra till att hjälpa arbetslösa personer till nya jobb. För 2010 har 2 518 miljoner kronor satsats för inrättande av 23 800 årsplatser inom yrkesvux.

Kommunernas anpassning av vuxenutbildningen efter individers behov och förutsättningar fortskrider. Detta kommer till uttryck bl.a. genom ett större mått av individuellt anpassad utbildning och en flexibel studietakt. En ökad samverkan mellan kommunerna gör också att kursutbudet ökar för eleverna. Det förekommer dock brister i kommunernas uppföljning av vuxenutbildningen. Även den nationella uppföljningen och det nationella stödet för kommunernas uppföljning behöver förbättras. Uppföljning av god kvalitet är av vikt för att utbildningen bättre ska kunna anpassas efter de behov som finns och för att det ska vara möjligt att se vad utbildningen leder till för de som deltar i den. I syfte att förbättra uppföljningen har regeringen i Statens skolverks regleringsbrev för 2010 gett verket i uppdrag särskilt stödja kommunerna i arbetet med uppföljning och behovsanalyser.

Den gymnasiala vuxenutbildningen kommer i framtiden att bli viktig som en möjlig utbildningsväg för de elever som genomgått yrkesprogram i gymnasieskolan men som sedan vill skaffa behörighet att läsa på högskola. Detta då elever på gymnasieskolans yrkesprogram fr.o.m. hösten 2011 inte kommer att behöva läsa alla de kurser som ger grundläggande behörighet till högskolestudier.

Tillgänglighet och inriktning

Omfattningen av komvux har ökat något under 2009 efter att ha minskat betydligt i omfattning sedan slutet av 1990-talet. Orsaker till att den kommunala vuxenutbildningen fram till 2009 minskade i omfattning var det förbättrade arbetsmarknadsläget under andra halvan av 2000-talets första decennium som innebar att efterfrågan på utbildningen minskade. Minskningen i gymnasial vuxenutbildning mellan läsåren 2005/06 och 2007/08 kan också bero på att det

riktade statsbidraget till vuxenutbildningen på ca 1,8 miljarder kronor togs bort samtidigt som det generella statsbidraget till kommunsektorn tillfördes 1,2 miljarder kronor. I det sammanhanget kan kommunerna ha valt att i stället använda det generella statsbidraget för annan verksamhet än vuxenutbildning. Skolverket samlar bl.a. in och analyserar statistik om volymen av yrkesvux. Resultaten för 2010 kommer att kunna presenteras under 2011.

Tillgång till god utbildning

De uppföljningar och utvärderingar som genomförts av folkhögskolor och studieförbund, ofta med stöd av Folkbildningsrådet, visar liksom Folkbildningsrådets nationella uppföljningar och utvärderingar att folkbildningens verksamhet i allt väsentligt håller en hög kvalitet. Folkbildningens aktörer når viktiga målgrupper och upprätthåller en god geografisk täckning. Folkbildningsrådet har i rapporten Nationell redovisning av folkbildningens kvalitetsarbete 2009 konstaterat att folkhögskolorna och studieförbunden har utvecklat och förstärkt sitt kvalitetsarbete sedan föregående redovisningstillfället 2007 (U2010/1200/SV).

Under Folkbildningsrådets ledning pågår sedan några år ett omfattande arbete med en nationell kvalitetsredovisning som bl.a. innefattar att ta fram olika kvalitativa kriterier för folkhögskolor och studieförbund. Folkbildningsrådet har under våren 2010 lämnat en rapport där rådet sammanfattar det arbete som hittills utförts och beskriver strategin för de kommande åren. Sammanslaget leder insatserna inom folkbildningen avseende utarbetandet och förankrandet av gemensamma ramar för kvalitetsarbetet till bättre möjligheter att bedöma enskilda verksamheter liksom att göra jämförelser mellan dem.

Över en tredjedel av all utbildning inom komvux är upphandlad och drivs på entreprenad av andra utbildningsanordnare än kommuner och landsting. Vissa kommuner driver ingen kommunal vuxenutbildning alls i egen regi. Regeringen bedömer att dagens möjligheter att lägga ut utbildning på entreprenad ger fler utbildningar av hög kvalitet och större valbarhet för den enskilde. För att underlätta för studerande, kommuner och andra utbildningsanordnare än kommuner och landsting har

regeringen beslutat om en förordning enligt vilken även övriga utbildningsanordnare inom bl.a. komvux kan ansöka om att få sätta betyg, anordna provning samt utfärda betyg och intyg enligt bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet, s.k. betygsrätt.

Många kommuner samarbetar med andra kommuner för att genomföra sin vuxenutbildning. Samverkan förekommer även lokalt och regionalt med instanser som Arbetsförmedlingen och näringslivet. Regeringen anser att kommunernas ökande samarbete med andra kommuner och andra aktörer är till gagn för kvaliteten på vuxenutbildningen och ger ett större utbildningsutbud. Samarbete med näringsliv och Arbetsförmedlingen gör att kommunerna i högre grad kan erbjuda utbildningar som motsvarar de behov som finns på arbetsmarknaden.

Regeringens slutsats är att utvecklingen varit positiv men att mer behöver göras för att främja att en mångfald av utbildningar av hög kvalitet som utgår från den enskildes behov och önskemål anordnas. Det återstår mycket arbete för kommunerna när det gäller att nå ut till alla i behov av vuxenutbildning. Att andelen män i förhållande till kvinnor i vuxenutbildningen fortfarande är mycket låg, trots att män har lika stort behov av vuxenutbildning som kvinnor, visar att kommunerna fortfarande inte når ut till alla.

6.3.3 Eftergymnasial yrkesutbildning

För att säkra kvaliteten i de eftergymnasiala yrkesutbildningarna som inte utgör högskoleutbildningar bildades den 1 juli 2009 Myndigheten för yrkeshögskolan. Genom att renodla regelverket för de eftergymnasiala yrkesutbildningarna skapas tydlighet och transparens för såväl studerande som anordnare av yrkesutbildning. Regelverket är vidare utformat på ett sådant sätt att det möjliggör flexibilitet avseende vilka utbildningar som ska genomföras, var de ska bedrivas och under vilken tidsperiod. Utgångspunkten ska vara utbildningens koppling till arbetsmarknadens behov.

Det är fler sökande per utbildningsplats än tidigare år på yrkesutbildningarna vilket visar att det finns en efterfrågan på eftergymnasiala yrkesutbildningar, men det är också en effekt av lågkonjunkturen. För att mildra effekterna av arbetslösheten har antalet platser i yrkes-

högskolan utökats. För 2009 har medel avsatts motsvarande 1 500 årsplatser och för 2010 motsvarande 4 750 årsplatser. Andelen studerande som fått ett arbete eller startat ett eget företag efter avslutad utbildning har emellertid minskat med ca 10 procentenheter från 90 till 80 procent 2009. Detta kan förklaras av konjunkturedgången under detta år. Resultaten är dock fortfarande mycket goda och visar på att yrkesutbildningarna i yrkeshögskolan håller god kvalitet och svarar mot arbetslivets behov av utbildad arbetskraft. Särskilt positivt är att en hög andel av de studerande, nio av tio som fått arbete, har ett arbete inom samma område som den utbildning de genomgått.

Det är viktigt att Myndigheten för yrkeshögskolan fortsätter att utveckla lärlingsutbildningen enligt förordningen (2008:48) om statsbidrag för lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken inom ramen för yrkeshögskolan eftersom myndigheten ska verka för att behoven av eftergymnasial yrkesutbildning tillgodoses. Lärlingsutbildningar har betydelse för att bevara viktig hantverkskunskap inom många områden. Samtidigt ska utgångspunkten även inom detta område vara att utbildningarna faktiskt kan leda till arbete.

Det stora antalet ansökningar från utbildningsanordnare som Myndigheten för yrkeshögskolan behandlat under 2009 visar också att intresset för att bedriva yrkesutbildningar på eftergymnasial nivå ökar. För att kunna fatta välgrundade beslut om vilka utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan utgör analys och bedömning av arbetslivets kompetensbehov en central del av myndighetens uppgifter. Branschorganisationer, Arbetsförmedlingen och myndighetens inrättade arbetsmarknadsråd är viktiga aktörer i det arbetet. Genom deras samverkan kan en stabil dimensionering inom varje utbildningsområde säkerställas. Utrymme för flexibilitet finns även genom att myndigheten också är uppmärksam på förändringar på arbetsmarknaden som föranleds av kraftiga konjunktursvängningar. På det sättet kan behovet av specifika yrkesinriktningar fångas upp så att arbetslivets behov av kvalificerad arbetskraft kan mötas.

Fortfarande är det stora könsskillnader mellan olika utbildningsområden när det gäller studerande och det är ett mönster som inte har förändrats över tid. Myndigheten har beslutat att genomföra en studie som visar hur utbildnings-

anordnarna arbetar med jämställdhetsfrågor. Detta kan påverka utbildningsanordnarnas syn på hur de kan främja otraditionella val av utbildningar. En annan fråga som bör uppmärksammas av myndigheten är hur fler studerande med utländsk bakgrund kan få tillgång till yrkeshögskolans utbildningar.

Tillsyn och kvalitetsgranskning är myndighetens främsta verktyg för uppföljning och bedömning av utbildningarnas kvalitet vad gäller både resultat och genomförande. Myndigheten har startat upp ett arbete med att utveckla kvalitetskriterier och indikatorer vilka kommer att vara värdefulla instrument vid tillsyn och uppföljning.

Eftergymnasial yrkesutbildning inom folkbildningen

Folkhögskolorna genomför yrkesutbildning inom ramen för sin ordinarie verksamhet. Denna verksamhet är ett viktigt komplement till övrig eftergymnasial yrkesutbildning som samhället erbjuder. Sedan etableringen av yrkeshögskolan ges folkhögskolorna möjlighet att anordna sina yrkesutbildningar inom detta nya ramverk. De kan därmed ta del av den ökade kvalitets-säkringen som införandet av yrkeshögskolan inneburit.

6.3.4 Integration

Svenskundervisning för invandrare

Antalet elever i svenskundervisning för invandrare (sfi) har ökat flera år i rad och läsåret 2008/09 var elevantalet det högsta någonsin. Trycket på utbildningssystemet antas bli fortsatt högt.

Sambandet mellan elevernas tidigare utbildningsbakgrund och resultatet i sfi är starkt. En kort tidigare utbildning kan göra det svårt att arbeta och verka i Sverige. För personer med funktionsnedsättning tycks särskilda undervisningsgrupper ha betydelse för att de ska nå kunskapsmålen. Mot denna bakgrund kommer det även fortsättningsvis att ställas stora krav på sfi och grundläggande vuxenutbildning liksom på kommunernas etableringsinsatser i fråga om tillgänglighet, flexibilitet etc. Även inom grund-

läggande vuxenutbildning förväntas antalet studerande öka till följd av det stora antalet nyanlända invandrare med kort tidigare utbildning.

Lärarnas kompetens har stor betydelse och lärarna i sfi har fortfarande möjlighet att fortbilda sig inom ramen för regeringens satsning på lärarlyftet. Den förstärkta nationella inspektionen som genomförs av Statens skolinspektion har också betydelse genom att den ökar förutsättningarna för att utbildningarnas kvalitet säkerställs och förbättras.

Riksdagen har under våren 2010 i enlighet med regeringens förslag beslutat att en folkhögskola under vissa förutsättningar kan få genomföra utbildning som motsvarar sfi. Ett villkor är att folkhögskolan fått rätt att sätta betyg, anordna provning samt utfärda betyg och intyg (prop. 2009/10:68, bet. 2009/10:UbU14, rskr. 2009/10:215). De nya bestämmelserna i skollagen (1985:1100) trädde i kraft den 28 juni 2010.

Statens skolverks uppdrag att utarbeta IT-baserade nationella slutprov för alla utbildningsvägar inom sfi kunde inte genomföras fullt ut bl.a. på grund av tekniska svårigheter. Under 2010 har det därför varit möjligt för kommunerna att själva välja provformat, dvs. pappers- eller IT-baserade prov. Regeringen har för avsikt att ändra uppdraget till att avse en begränsad studie i några kommuner, vilket medför att pappersprov måste kunna användas parallellt i andra kommuner.

Kontakttolkar

Regeringen gav 2007 Tolk- och översättarinstitutet i uppdrag att utveckla kontakttolkutbildningen till en sammanhållen grundutbildning som, om den bedrivs på halvtid, omfattar två terminer.

Genom att förkunskapskrav och nationella prov har införts har kvaliteten på utbildningen ökat. Söktrycket till utbildningarna har varit stort under 2009. Institutet bör även under 2011 få bidrag för särskilda utbildningsinsatser på preparandkurser inför auktorisation och kurser i rättstolkning för auktoriserade tolkar.

6.3.5 Profilerade kurser, studiecirklar och annan gruppverksamhet inom folkbildningen

Folkhögskolor och studieförbund är viktiga aktörer inom det livslånga lärandet. Genom folkbildningens mångfacetterade verksamhet bereds många unga och vuxna en chans till höjd utbildnings- och bildningsnivå, personlig utveckling, en meningsfull fritid och ett ökat engagemang i samhällsutvecklingen och kulturlivet. Folkbildningsrådets resultatredovisning ger också vid handen att det pågår ett aktivt arbete med att utveckla verksamheten och nå ut till nya grupper. Till folkbildningens mest angelägna uppgifter framöver hör att på alla nivåer fortsätta det systematiska uppföljnings- och utvärderingsarbetet.

6.3.6 Stöd till personer med funktionsnedsättning

Av tillgänglig statistik framgår inte om efterfrågan på vuxenutbildning för utvecklingsstörda överstiger antalet tillgängliga platser. Övrigt stöd till personer med funktionsnedsättning, t.ex. specialpedagogiskt stöd, bedöms även fortsättningsvis behövas i motsvarande omfattning som 2009.

Folkbildningen är fortfarande en viktig aktör i arbetet med att nå personer med funktionsnedsättning. Deltagare med funktionsnedsättning utgjorde 15 procent av deltagarna i folkhögskolornas långa kurser. Därutöver var 4 procent dyslektiker. Folkbildningsrådet konstaterar också att antalet deltagare med funktionsnedsättning varit mycket stabilt över åren. Folkbildningsrådet ger årligen ett förstärkningsbidrag för insatser för deltagare med funktionsnedsättning och invandrare med brister i svenska språket. Resursförstärkningen ges till både folkhögskolor och studieförbund. Medlen kan användas till exempelvis pedagogiska merkostnader och anpassning av läromedel. Under 2009 uppgick bidraget till 340 miljoner kronor varav 151 miljoner kronor gick till folkhögskolor. Exempelvis har många folkhögskolor byggt upp en verksamhet anpassad till deltagare med en specifik funktionsnedsättning.

I budgetpropositionen för 2010 (prop. 2009/10:1) betonade regeringen att uppföljningen och utvärderingen måste ske mer fre-

kvent. För närvarande genomför Statistiska centralbyrån en enkätundersökning som vänder sig till tidigare folkhögskoledeltagare som har någon form funktionsnedsättning. Undersökningen kommer att redovisas under 2010. Det statistiska materialet kan därmed utgöra grunden för en mer ingående analys av området under 2011.

7 Universitet och högskolor

7.1 Omfattning

Området universitet och högskolor omfattar högskoleutbildning och forskning vid statliga universitet och högskolor, utom Sveriges lantbruksuniversitet, samt utbildning och forskning vid högskolor med enskild huvudman. Inom området finns anslag för universitet och högskolor, enskilda utbildningsanordnare, ersättning för klinisk utbildning och forskning samt anslag för Högskoleverket och Verket för högskoleservice.

Nedan redovisas övergripande resultat för universitet och högskolor. För en mer detaljerad bild av högskolesektorn hänvisas till Högskoleverkets årsrapport 2010 (2010:10 R) och Högskoleverkets statistiska databas, den s.k. NU-databasen.

7.2 Övergripande om universitet och högskolor

Det finns sammanlagt 52 universitet och högskolor som ger akademisk utbildning i Sverige. Av dessa är 14 statliga universitet och 21 statliga högskolor. Därutöver finns det tre enskilda utbildningsanordnare, som har tillstånd att utfärda examina t.o.m. forskarnivå, nämligen Chalmers tekniska högskola AB, Högskolan i Jönköping och Handelshögskolan i Stockholm. Det finns också tio enskilda utbildningsanordnare med tillstånd att utfärda examina på grundnivå och avancerad nivå och fyra utbildningsanordnare med tillstånd att utfärda psykoterapeutexamen.

De totala kostnaderna för verksamheten vid universitet och högskolor uppgick 2009 till 52,1 miljarder kronor. De direkta statliga anslagen till universitet och högskolor uppgick under 2009 till 34,8 miljarder kronor. Dessa har ökat med 2 miljarder jämfört med föregående år. Utöver de direkta statsanslagen finansierar staten verksamhet vid universitet och högskolor med 8,8 miljarder kronor via olika statliga myndigheter, framför allt genom forskningsråden. Sammantaget innebär detta att 81 procent av verksamheten vid universitet och högskolor är statligt finansierad.

I förhållande till bruttonationalprodukten avsätter Sverige 1,6 procent till högskolesektorn. Genomsnittet för OECD är 1,5 procent.

7.3 Sammanslagning av lärosäten

Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen för 2009 (prop. 2008/09:1) att verksamheterna vid Växjö universitet och Högskolan i Kalmar skulle ingå i ett nytt universitet fr.o.m. den 1 januari 2010. Regeringens förslag baserades på en gemensam ansökan från de båda lärosätena inkommen i juni 2008. För merkostnader med anledning av förberedelser för och genomförande av sammanslagningen har riksdagen anvisat sammanlagt 80 miljoner kronor för 2008–2010.

En organisationskommitté (U 2008:11) tillsattes hösten 2008 för att enligt sitt direktiv (dir. 2008:146) ange förutsättningar och ramar för det nya universitetet, Linnéuniversitetet. Kommittén lämnade sin slutrapport den 30 mars 2010 (dnr U2010/2105/UH). I enlighet med

direktivet har organisationskommittén lämnat ett förslag till utvärdering av processen.

Av slutrapporten framgår att en viktig förutsättning för genomförandet av sammanslagningen har varit att projektet vuxit fram lokalt och att ledningarna vid de båda lärosätena har drivit processen framåt. Vidare har sammanslagningens olika moment till största delen genomförts med arbetsinsatser från befintlig personal och med ett ledarskap som har utmärkts av kommunikation och lyhördhet.

Linnéuniversitetet började sin verksamhet den 1 januari 2010 och hade då 14 235 helårsstudenter och ca 2 000 anställda.

7.4 Kvalitet

Under 2009 har det bedrivits ett omfattande utvecklingsarbete av det nationella kvalitets-säkringssystemet för högre utbildning. I mars 2009 gav regeringen Högskoleverket i uppdrag att lämna förslag på ett nytt system för kvalitetsutvärdering av utbildningar (U2009/1444/UH). Uppdraget genomfördes i nära samverkan med universitet och högskolor, Sveriges universitets- och högskoleförbund och Sveriges förenade studentkårer. Högskoleverket redovisade uppdraget den 15 september 2009 i rapporten Kvalitetsutvärdering för lärande – Högskoleverkets förslag till nya kvalitetsutvärderingar för högskoleutbildningar (U2009/3620/UH). Regeringen överlämnade i mars 2010 propositionen Fokus på kunskap – kvalitet i den högre utbildningen (prop. 2009/10:139) till riksdagen som beslutade om den i juni 2010 (bet. 2009/10:UbU20, rskr. 2009/10:320). Det nya nationella systemet för kvalitets-säkring av högre utbildning består av kvalitetsutvärdering av utbildningar och prövning av examenstillstånd. Högskoleverket ansvarar för att dessa utvärderingar och prövningar genomförs. Kvalitetsutvärdering av utbildningar bör främst avse bedömning av utbildningarnas resultat. Vidare ska resurser för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, förutom på grundval av antal helårsstudenter och helårsprestationer, fördelas på grundval av kvalitetsutvärdering av utbildningars resultat. Det nya utvärderingssystemet kommer att tas i bruk under början av 2011 och resurstilldelning baserad på kvalitet påbörjas 2013.

Parallellt med utvecklingsarbetet har Högskoleverket under 2009 avslutat tidigare påbörjade kvalitetsgranskningar. Det tidigare kvalitets-säkringssystemet omfattade ämnes- och programutvärderingar, kvalitetsarbetsgranskningar, prövningar av examenstillstånd, tematiska studier och utmärkelsen framstående utbildningsmiljö.

I det system för kvalitetsutvärdering av ämnen och program som Högskoleverket började tillämpa senare delen av 2007 granskades först utbildningarna översiktligt för att ge en nationell bild av ämnet eller utbildningen. Utifrån denna kunskap beslutade sedan verket att göra fördjupade granskningar av de ämnen eller program där kvaliteten bedömdes vara hotad eller där det fanns intressanta exempel från kvalitetssynpunkt. Sammanlagt presenterades under 2009 nationella bilder av 215 olika utbildningar. Totalt 182 fördjupade granskningar, som hade påbörjats under 2008, avslutades 2009. Dessa fördjupade granskningar innebar också en omprövning av examenstillstånd för de berörda utbildningarna. Det resulterade i att examenstillståndet ifrågasattes för 21 utbildningar på grundnivå och avancerad nivå, och för 26 utbildningar på forskarnivå. För dessa utbildningar ska lärosätet inom ett år redovisa till Högskoleverket vilka åtgärder som har vidtagits. Verket har även följt upp de utbildningar vars examenstillstånd ifrågasattes under 2008. Huvuddelen av dessa utbildningar var lärarutbildningar. Ingen av de ifrågasatta utbildningarna fick sitt examenstillstånd återkallat.

Därutöver har utbildningar som leder till socionomexamen vid 16 lärosäten utvärderats utifrån de kvalitetsaspekter som Högskoleverket generellt tillämpat vid tidigare nationella programutvärderingar. Sju lärosäten fick sitt examenstillstånd ifrågasatt och ska inom ett år redogöra för de åtgärder som har vidtagits.

Under 2009 har Högskoleverket prövat 30 ansökningar om examenstillstånd. Sju av dessa ärenden avsåg ansökningar från enskilda utbildningsanordnare, vilka hade remitterats till verket från regeringen.

Även kvalitetsarbetet vid sex lärosäten har granskats under 2009. Vid ytterligare åtta lärosäten påbörjades kvalitetsarbetsgranskningar, vilka avslutades våren 2010. Samtliga lärosäten bedömdes ha ett godtagbart eller gott kvalitetsarbete.

Två övriga utvärderingar har genomförts, dels utmärkelsen framstående utbildningsmiljö, dels en studie om förkunskaper och krav i högre utbildning.

Tillsyn

Högskoleverket har till uppgift att utöva tillsyn för att öka rättssäkerheten för allmänheten och för enskilda individer. I tillsynsverksamheten används tre arbetsmetoder: tillsynsbeslut, tillsynsbesök och tillsynsprojekt. Ett tillsynsbeslut kan t.ex. grunda sig på en anmälan från en enskild person eller på att verket på annat sätt fått kännedom om ett befarat missförhållande. Det kan också vara en uppföljning av ett tidigare tillsynsbeslut. Under 2009 fullföljdes 151 tillsynsbeslut och uppföljningar jämfört med 141 under 2008. Majoriteten av dessa var resultat av anmälningar från enskilda. En orsak till ökningen kan vara att Högskoleverket sedan hösten 2008 har infört en möjlighet för enskilda att göra tillsynsanmälningar via webbplatsen.

Under 2009 sammanställde och analyserade verket de tillsynsbeslut som fattats 2005–2008 efter anmälan från enskild person. Rapporten visar att studenter på grundnivå och avancerad nivå främst anmäler problem som rör tillgodoräknande och examination samtidigt som doktorander främst anmäler problem som rör handledning och antagning. Trots att sanktionsmöjligheter saknas, konstaterar verket i rapporten att kritiken ofta leder till att missförhållanden reds ut och rättas till.

Högskoleverket genomför regelbundet tillsynsbesök vid universitet och högskolor. Resultaten dokumenteras i rapporter och följs upp efter minst ett år. Under 2009 genomfördes tre tillsynsbesök och fyra uppföljningar av tidigare tillsynsbesök. Verket tar även initiativ till fördjupade utredningar och seminarier i frågor som bedöms ha betydelse för studenternas rättssäkerhet och lärosätenas efterlevnad av regler. Under 2009 har fem tillsynsprojekt genomförts, bl.a. har en seminariereserie om plagiering genomförts samt en tidigare rapport om information och kontroll av högskolelärarnas bisysslor följts upp.

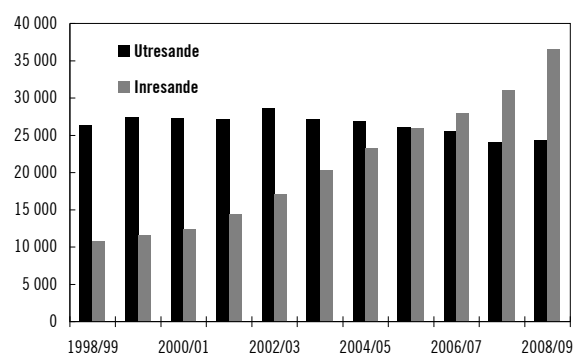
7.5 Internationalisering

Antalet utländska studenter som påbörjar studier vid svenska universitet och högskolor fortsätter att öka. Sedan läsåret 1999/2000 har antalet inresande studenter tredubblats och läsåret 2008/09 uppgick antalet till 36 600, av vilka 45 procent var kvinnor och 55 procent män. De utländska studenternas andel bland högskolenybjörjare har ökat från 11 procent läsåret 1999/00 till 26 procent läsåret 2008/09. Totalt utgjorde de inresande studenterna nio procent av samtliga studenter i Sverige under 2008/09.

Av de utländska studenterna kom 23 700 till Sverige som fritt inresande studenter utanför utbytesprogram (s.k. free mover-studenter) och 13 000 inom ramen för utbytesprogram. Bland de fritt inresande studenterna var 59 procent män och 41 procent kvinnor. Bland övriga studerande i Sverige är könsfördelningen den omvända med 38 procent män och 62 procent kvinnor. Bland de inresande inom ramen för utbytesprogram var könsfördelningen jämnare med 49 procent män och 51 procent kvinnor.

Drygt en tredjedel av de fritt inresande studenterna läsåret 2008/09 kom från länder i Asien. Bland dessa kom flest från Kina och Pakistan. Jämfört med föregående läsår har antalet fritt inresande studenter ökat mycket från Iran, Bangladesh och Pakistan.

Diagram 7.1 Antal in- och utresande studenter läsåren 1998/99–2008/09

Källa: SCB/Högskoleverket

Andelen fritt inresande studenter som studerar på program har varierat över tid men de senaste fem läsåren har andelen ökat. En anledning till ökningen är att antalet utbildningar som ges på engelska blivit allt fler, särskilt på avancerad nivå. Läsåret 2008/09 studerade

65 procent av de fritt inresande studenterna på program och 35 procent på fristående kurs. Av dem som studerade på ett program var det över 80 procent som studerade på ett program på avancerad nivå.

Skillnaden mellan antalet studenter som kommer till Sverige för att studera jämfört med antalet svenskar som åker utomlands för att studera fortsätter att öka även om antalet svenska studenter som studerade utomlands under läsåret 2008/09 ökade något. Under läsåret studerade 24 400 svenska studenter utomlands, vilket är en ökning med tre procent jämfört med läsåret innan. Nära 19 500 av dessa studerade utomlands som fritt utresande studenter utanför utbytesprogram och ca 5 000 inom ramen för något utbytesprogram. De flesta som studerar utomlands gör det endast en eller ett par terminer men allt fler utresande läser en hel utbildning utomlands. Nästan 70 procent av de utresande studerade i Europa samtidigt som allt fler väljer att studera i Asien. Bland de utresande studenterna var 61 procent kvinnor och 39 procent män.

Svenska studenters deltagande i Erasmus-programmet ökade under 2008/09 och totalt åkte knappt 2 700 studenter utomlands inom Erasmus för studier eller praktik.

Av samtliga studenter som avlade examen i Sverige under 2008/09 hade 13 procent studerat utomlands under sin utbildning. De flesta som har studerat utomlands återfinns bland personer med arkitektexamen och personer med juristexamen. Gruppen examinerade inom vård- och omsorgsområdet (exkl. läkare) samt undervisningsområdet har en mycket låg andel som studerat utomlands med sex respektive tre procent.

Lärarytbyte sker bl.a. inom ramen för Erasmusprogrammet. Under läsåret 2008/09 har antalet utresande lärare vid svenska lärosäten inom programmet ökat markant. Samma läsår åkte 521 lärare ut för att undervisa vid ett annat europeiskt lärosäte. Personalfortbildning inom Erasmus har rönt stort intresse och antalet deltagare från svenska lärosäten uppgick till 159 under läsåret 2008/09.

I propositionen Gränslös kunskap – högskolan i globaliseringens tid (prop. 2008/09:175, bet. 2008/09:UbU19, rskr. 2008/09:282) presenterade regeringen insatser för ökat utresande bland studenter och lärare. Insatserna har resulterat i att Internationella

programkontoret inom utbildningsområdet har fördelat 171 studentstipendier om ca 4,8 miljoner kronor till svenska universitet och högskolor. Dessa medel ska användas till svenska studenter som deltar i utbyte med lärosäten i utomeuropeiska länder. Genom programkontoret har drygt 9,6 miljoner kronor fördelats till svenska universitet och högskolor inom ramen för satsningen på ökad lärarmobilitet.

7.6 Integration

Högskoleverket har i uppdrag att göra bedömningar av utländska utbildningsmeriter för att bidra till att personer med utländsk högre utbildning ska kunna integreras på den svenska arbetsmarknaden. Verket beslutar även om behörighetsbevis för lärare med utländsk utbildning. Antalet ärenden om bedömning av kunskaper för yrkesverksamhet har efter en period av kraftig ökning, närmare 40 procent mellan 2006 och 2008, nu stannat upp och minskat något jämfört med 2008. Förklaringen är främst att den stora tillströmningen av ärenden som rör irakiska utbildningar för yrkesmässigt erkännande har avtagit. Ansökningarna från personer med irakisk utbildning utgör dock fortfarande den i särklass största gruppen. Under året har det elektroniska ärende- och dokumentationssystemet som införts resulterat i en ökad effektivitet. Jämfört med tidigare år har under 2009 ca 600 fler personer fått ett bedömningsutlåtande. Det motsvarar en ökning med drygt 26 procent.

Kompletterande utbildning för personer med utländsk examen

Under 2000-talet har möjligheterna till kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen ökat. Utbildningarna har under de senaste åren gått från att vara allmänna till att bli specifika för olika yrkesgrupper. Under 2009 pågick kompletteringsutbildningar enligt regeringsuppdrag för ca 30 jurister och 200 lärare vid flera lärosäten. Dessutom påbörjades under hösten kompletterande utbildningar för personer med avslutad läkar- och sjuksköterske-

utbildning från tredje land vid fyra lärosäten. Hittills har bara ett fåtal personer slutfört dessa kompletterande utbildningar, varför det är för tidigt att utvärdera dessa satsningar.

7.7 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Under 2009 fortsatte antalet helårsstudenter att öka och uppgick till drygt 300 000. Antalet helårsstudenter har ökat vid alla lärosäten utom vid tre av de konstnärliga högskolorna, och sammantaget ökade antalet helårsstudenter med 22 000 eller åtta procent under 2009. Det är den största procentuella ökningen sedan 1993. Vid Uppsala universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Kungl. Tekniska högskolan, Mittuniversitetet samt Högskolan Dalarna har antalet helårsstudenter ökat med mer än tusen helårsstudenter. Jämfört med för tio år sedan var antalet helårsstudenter 2009 nästan 50 000 fler.

Drygt hälften av samtliga helårsstudenter läser kurser inom samhällsvetenskap eller juridik. Området är det klart största för både män och kvinnor och företagsekonomi utgör det enskilt största ämnet. På andra plats för kvinnor kommer humaniora och bland männen teknikområdet.

Den nya utbildnings- och examensstrukturen med uppdelning av kurser efter utbildningsnivåerna grundnivå respektive avancerad nivå började tillämpas läsåret 2007/08. Läsåret 2008/09 var närmare 88 000 studenter registrerade på kurser på avancerad nivå, vilket motsvarar 22 procent av samtliga studenter. Högst andel studenter på avancerad nivå fanns inom områdena teknik och medicin/odontologi.

Av studenterna i utbildning på grundnivå och avancerad nivå utgör kvinnor 59 procent och män 41 procent. Skillnaderna är stora mellan utbildningsområden och det är endast inom det konstnärliga området och inom naturvetenskap som könsfördelningen är jämn. Särskilt framträdande är den ojämna könsfördelningen inom teknik samt inom vård- och omsorgsutbildningarna. Fördelningen har varit oförändrad under de senaste åren. Lärosätenas arbete för att uppnå en jämnare könsfördelning på utbildningar med sned könsfördelning ger framför allt resultat när det gäller att öka andelen

kvinnor på tekniska utbildningar. Arbetet med att öka andelen män på lärar- och vårdutbildningar visar inte lika goda resultat.

Högskolenybörjare

Under läsåret 2008/09 fortsatte ökningen av antalet högskolenybörjare. Under läsåret påbörjade drygt 94 000 personer högskolestudier för första gången, vilket är åtta procent fler än föregående läsår. Delvis förklaras ökningen av att antalet inresande studenter fortsatte att öka och uppgick till 24 300 (se avsnitt 7.5 Internationalisering). Även antalet svenska högskolenybörjare har dock ökat och uppgick läsåret 2008/09 till 69 700, vilket nästan är i nivå med den tidigare högsta noteringen från läsåret 2002/03. Ökningen av antalet svenska högskolenybörjare hänger delvis samman med att årskullarna i åldern 19–21 år är ovanligt stora under de senaste åren.

Medianåldern för högskolenybörjare har varit 22 år de senaste tio åren. Exkluderas de inresande studenterna sjunker medianåldern för högskolenybörjare till 21 år. Närmare 60 procent av de svenska högskolenybörjarna var under 22 år läsåret 2008/09. Denna andel har successivt ökat under de senaste åren. Under de senaste tio åren har antalet svenska högskolenybörjare endast ökat i åldersgruppen under 25 år medan antalet har minskat i åldersgruppen 25–34 år. Antalet högskolenybörjare över 34 år har varit i det närmaste oförändrad.

Tabell 7.1 Högskolenybörjare läsåret 2008/09 inklusive resp. exklusive inresande studenter efter inriktning

	Totalt	Kvinnor	Män
Inkl. inresande studenter			
<i>Totalt</i>	94 000	52 500	41 500
Yrkesexamensprogram	25 200	15 700	9 500
Program mot generell examen	22 700	11 000	11 700
Fristående kurser	46 100	25 800	20 300
Exkl. inresande studenter			
<i>Totalt</i>	69 700	41 300	28 400
Yrkesexamensprogram	24 900	15 600	9 400
Program mot generell examen	15 000	8 100	6 900
Fristående kurser	29 700	17 500	12 200

Källa: SCB

Tabell 7.2 Antal studenter i högskoleutbildning

	2007	2008	2009	Andel kvinnor			Andel män		
				2007	2008	2009	2007	2008	2009
Antal helårsstudenter	278 250	280 060	304 241	59 %	59 %	59 %	41 %	41 %	41 %
Antal registrerade studenter i grundutbildning, per hösttermin	322 179	348 426	360 993	60 %	60 %	59 %	40 %	40 %	41 %
Antal högskolenybörjare*	81 319	87 100	94 039	57 %	57 %	56 %	43 %	43 %	44 %

Källa: Högskoleverkets NU-databas

Anm.: Inklusiva helårsstudenter vid Försvarshögskolan, Sveriges lantbruksuniversitet, Handelshögskolan i Stockholm samt övriga enskilda utbildningsanordnare.

* Student som för första gången sedan 1956 är registrerad i svensk grundläggande högskoleutbildning. Uppgifterna avser läsår. 2009 innebär läsåret 2008/09.

Nästan hälften av högskolenybörjarna läser enbart fristående kurser. Till viss del förklaras detta av ökningen av antalet inresande studenter.

Utbildning på distans

Distansutbildningen inom högskolan har fortsatt att öka. Under läsåret 2008/09 uppgick antalet distansstudenter till 119 000, vilket är 17 600 fler än föregående läsår och nästan fyra gånger så många som för tio år sedan. Det innebär att drygt var fjärde student numera läser på distans eller kombinerar distansstudier med campusförlagda studier. Av distansstudenterna läser 40 procent samtidigt campuskurser. Av de studenter som enbart läser på distans var 80 procent registrerade på deltid. Jämfört med övriga studenter är drygt dubbelt så många distansstudenter över 34 år och andelen kvinnor är högre.

Flest studenter som enbart var registrerade på distanskurser läsåret 2008/09 hade Umeå universitet med 8 260 studenter och Mittuniversitetet med 7 990 studenter. Vid Mittuniversitetet motsvarar antalet 31 procent av samtliga studenter. Högst andel studenter som enbart är registrerade på distanskurser har dock Högskolan på Gotland med 54 procent. Andra lärosäten med mer än 40 procent studenter på enbart distanskurser är Mittuniversitetet, Högskolan Dalarna och Högskolan i Gävle.

Resurstilldelning

I nuvarande resurstilldelningssystem för utbildning på grundnivå och avancerad nivå åligger det lärosätena att anpassa utbildningsutbudet efter studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Regeringen fastställer ett takbelopp för varje lärosäte, dvs. ett belopp

mot vilket lärosätet efter årets slut har rätt att avräkna antalet helårsstudenter och helårsprestationer med ersättningsbelopp som fastställs i regleringsbrev för olika utbildningsområden. Mellan 2003 och 2005 översteg utbildningsvolymen tilldelade takbelopp. Under dessa år utbildades således fler studenter än lärosätena fick ersättning för. År 2006 beslutade riksdagen att öka anslagen till universitet och högskolor. Från och med 2006 började antalet helårsstudenter samtidigt att minska vid flera lärosäten, vilket resulterade i ett ökat anslagssparande. Under de senaste åren har flertalet lärosäten utbildat färre studenter än vad som varit möjligt utifrån de ekonomiska ramarna. Under 2009 ökade dock såväl antalet högskolenybörjare som antal helårsstudenter, och det totala utfallet för universitet och högskolor uppgick till 100 procent av tilldelade medel för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Efterfrågan på utbildning varierar över åren och påverkas främst av konjunkturen och storleken på ungdomskullarna. Stora ungdomskullar kombinerat med den ökade arbetslösheten är också den viktigaste förklaringen till det höga studentantalet 2009 och antagningsstatistiken för innevarande år talar för en fortsatt stark efterfrågan (se tabell 7.3 Antal helårsstudenter, tilldelat takbelopp och utfall per lärosäte 2009).

7.7.1 Sökande till högskolan

Höstterminen 2009 sökte totalt 360 000 personer till utbildningsprogram och kurser vid universitet och högskolor, vilket är en ökning med 22 procent jämfört med hösten 2008. Fördelningen mellan könen har varit densamma under en lång tidsperiod, men blev något jämnare hösten 2009. Av det totala antalet

Tabell 7.3 Antal helårsstudenter, tilldelat takbelopp och utfall per lärosäte 2009

UNIVERSITET/HÖGSKOLA	ANTAL HELÅRSSTUDENTER			TAKBELOPP 2009	UTFALL 2009	%
	2007	2008	2009	(tkr)	(tkr)	
Uppsala universitet	19 916	20 234	21 967	1 260 534	1 253 959	99%
Lunds universitet	24 585	25 157	27 453	1 663 287	1 734 379	104%
Göteborgs universitet	24 089	24 091	25 605	1 675 285	1 686 961	101%
Stockholms universitet	22 422	27 216	28 632	1 482 208	1 380 795	93%
Umeå universitet	15 560	15 343	16 703	1 128 472	1 137 582	101%
Linköpings universitet	16 872	17 076	17 742	1 247 098	1 225 386	98%
Karolinska institutet	5 504	5 243	5 594	546 204	526 699	96%
Kungl. Tekniska högskolan	11 703	12 230	13 344	982 424	1 037 312	106%
Luleå tekniska universitet	6 605	6 358	6 622	582 408	516 362	89%
Karlstads universitet	7 606	7 490	8 168	528 580	546 271	103%
Växjö universitet	7 304	7 477	8 288	461 907	471 433	102%
Örebro universitet	8 343	8 207	9 179	608 903	601 966	99%
Mittuniversitetet	6 907	6 656	7 820	509 125	474 159	93%
Blekinge tekniska högskola	3 678	3 822	3 964	261 797	284 062	109%
Malmö högskola	10 576	11 170	11 917	748 907	746 941	100%
Högskolan i Kalmar	5 740	5 774	5 947	429 997	407 632	95%
Mälardalens högskola	7 673	7 437	7 495	573 986	519 536	91%
Danshögskolan	158	166	154	46 545	48 237	104%
Dramatiska institutet	161	166	156	79 207	75 950	96%
Gymnastik- och idrottshögskolan	453	375	438	49 628	54 231	109%
Högskolan i Borås	5 497	5 878	6 507	409 720	444 812	109%
Högskolan Dalarna	5 385	6 026	7 380	368 400	415 034	113%
Högskolan på Gotland	2 131	2 348	2 535	122 640	144 994	118%
Högskolan i Gävle	5 806	5 683	5 884	398 258	387 286	97%
Högskolan i Halmstad	4 917	5 088	5 797	331 273	360 135	109%
Högskolan Kristianstad	4 818	4 732	4 952	329 110	307 551	93%
Högskolan i Skövde	3 907	4 090	4 381	304 709	289 882	95%
Högskolan Väst	4 083	4 275	4 827	292 144	305 027	104%
Konstfack	618	596	609	124 961	123 491	99%
Kungl. Konsthögskolan	222	231	215	56 475	59 001	104%
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	631	619	639	108 086	110 445	102%
Lärarhögskolan i Stockholm*	5 864	0	0			
Operahögskolan i Stockholm	38	35	39	16 602	17 181	103%
Södertörns högskola	5 803	5 716	6 277	329 472	313 592	95%
Teaterhögskolan i Stockholm	67	67	70	27 450	28 099	102%
Chalmers tekniska högskola AB	8 385	8 686	9 664	742 545	805 634	108%
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	7 021	7 965	8 415	475 054	513 362	108%
Totalt	271 044	273 723	295 379	19 303 401	19 355 379	100 %

Anm.: I tabellen redovisas endast lärosäten med takbelopp, vilket innebär att Försvarshögskolan, Sveriges lantbruksuniversitet, Handelshögskolan i Stockholm samt övriga enskilda utbildningsanordnare inte ingår. Vid dessa lärosäten fanns under 2009 ca 8 800 helårsstudenter.

* Lärarhögskolan i Stockholm ingår sedan 2008 i Stockholms universitet.

sökande var 62 procent kvinnor och 38 procent män.

Antalet sökande utan tidigare högskoleutbildning ökade med 29 procent jämfört med höstterminen 2008 och uppgick till 121 000. En stor del av ökningen beror på att fler 19-åringar har sökt, vilket till viss del kan förklaras av att årskullen är större än i fjol, samt att andelen sökande 19-åringar i förhållande till befolkningen har ökat jämfört med föregående höst. Antalet 19-åriga sökande ökade från 26 500 hösten 2008 till 35 400 hösten 2009 och utgjorde därmed 29 procent av samtliga sökande utan tidigare högskoleutbildning. Uppgifter inför höstterminen 2010 tyder på att det totala antalet sökande till utbildningsprogram och kurser vid universitet och högskolor fortsätter att öka.

Efter att under en femårsperiod ha minskat med en tredjedel ökade antalet behöriga förstahandssökande till lärarutbildningen 2009 för första gången på flera år. Jämfört med höstterminen 2008 ökade andelen förstahandssökande till lärarutbildningen med 27 procent. På sjuksköterskeutbildningen har antalet förstahandssökande i princip varit oförändrat under ett flertal år men både hösten 2008 och hösten 2009 skedde en ökning. För andra året i rad ökade även antalet behöriga förstahandssökande till både civilingenjörs- och högskoleingenjörsutbildningen. För högskoleingenjörsutbildningen var ökningen 31 procent.

Antal sökande per utbildningsplats varierar kraftigt mellan olika utbildningar. Till lärar-, civilingenjörs- och högskoleingenjörsutbildningarna fanns drygt en förstahandssökande per plats. Utbildningar som leder till läkar- och veterinärexamen hade fortsatt högst söktryck med fler än sex förstahandssökande per plats.

Jämfört med hösten 2005 har andelen kvinnliga behöriga förstahandssökande ökat på lärarutbildningen, civilingenjörsutbildningen, sjuksköterskeutbildningen och högskoleingenjörsutbildningen. Till sjuksköterskeutbildningen och lärarutbildningen höstterminen 2009 var 85 procent respektive 74 procent av de behöriga förstahandssökande kvinnor. Bland de förstahandssökande till civilingenjörsutbildningen och högskoleingenjörsutbildningen 2009 var andelen män 73 procent respektive 78 procent.

Av de ungdomar som föddes 1984 hade 44 procent påbörjat högskolestudier vid 24 års ålder. Det är något färre jämfört med årskullen innan. Det är fortfarande stora skillnader mellan

olika län och kommuner när det gäller andelen av en årskull som påbörjar högskolestudier. Uppsala, Stockholms och Gotlands län hade högst övergång där mellan 46 och 49 procent av årskullen född 1984 påbörjat studier 2008. Gävleborgs, Södermanlands och Dalarnas län hade lägst övergång med andelar mellan 39 och 40 procent. Könsskillnaderna i fråga om övergång är stora och har inte förändrats märkbart för de senaste årskullarna. År 2008 hade 52 procent av de 24-åriga kvinnorna påbörjat studier, medan motsvarande andel av männen var 36 procent.

Reell kompetens och alternativt urval

Sedan hösten 2003 har sökande kunnat uppfylla kraven på grundläggande och särskild behörighet genom bedömning av s.k. reell kompetens. Med reell kompetens avses de samlade kunskaper och färdigheter som den sökande tillägnat sig genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller genom någon annan omständighet.

Högskoleverket har i rapporten Reell kompetens vid bedömning av behörighet och tillgodoräknade (2009:21 R) redovisat resultatet av regeringsuppdraget att följa och stödja universitets och högskolors arbete med bedömning av reell kompetens. Högskoleverket drar slutsatsen att det saknas heltäckande lösningar vid lärosätena när det gäller bedömning av reell kompetens, däremot finns det goda exempel när det gäller vissa aspekter som krävs för att kvalitetssäkra en bedömningsprocess.

Från och med antagningen till höstterminen 2008 infördes nya bestämmelser om urval till högre utbildning. Dessa innebär att universitet och högskolor får bestämma vilka urvalsgrunder som ska användas för högst en tredjedel av platserna på en utbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare. Tidigare gällde bestämmelsen högst 20 procent av platserna.

Flertalet lärosäten använder av högskolan bestämda urvalsgrunder, men i relativt liten skala och då främst för utbildningar inom vård, medicin och odontologi samt utbildningar med konstnärlig eller hantverksmässig inriktning.

Att urvalsgrunden används i relativt liten skala beror, enligt lärosätena, bl.a. på att alla behöriga sökande har kunnat beredas plats, osäkerhet

kring regelverk samt att metoden anses vara kostnadskrävande. Många lärosäten lyfter fram att det är svårt att dra några långtgående slutsatser om studenternas prestationer, studieavbrott, etc. utifrån jämförelser mellan de olika urvalsgrupperna.

Trots att det är svårt att göra en jämförelse med 2008, förefaller användningen av urvalsgrunder som beslutats av högskolan tämligen konstant.

Särskild utbildning av lärare i yrkesämnen

Under åren 2005–2009 genomförde regeringen en satsning på särskild utbildning av lärare i yrkesämnen (SÄL III). Syftet med satsningen var framför allt att utbilda obehöriga yrkeslärare som undervisar i gymnasieskolan, vilket är nästan 4 000 yrkeslärare eller 37 procent av yrkeslärarna, så att de kan ta en lärarexamen. I Högskoleverkets rapport Utvärdering av särskild lärarutbildning för lärare i yrkesämnen – SÄL III (2010:8 R) framgår att utbildningsinsatsen i stort har varit lyckad. Den har inneburit att drygt 1 000 obehöriga yrkeslärare har antagits för att komplettera till behörighet att undervisa i gymnasieskolan. Drygt 600 av de antagna har avlagt examen under satsningens fyra år. Majoriteten av studenterna, ca 80 procent, uppger att de är nöjda med utbildningen och att den har varit till nytta för dem i deras arbete som lärare. Studenterna uppger i allmänhet att de är positiva till utbildningens uppläggning med studier på distans parallellt med arbete som lärare.

7.7.2 Prestation och genomströmning

Prestationsgraden, dvs. kvoten mellan avklarade poäng och helårsstudenter, har varit praktiskt taget oförändrad sedan 1993 när systemet med helårsstudenter och helårsprestationer infördes. Under 2009 klarade studenterna i genomsnitt 79 procent av de poäng de var registrerade för, vilket är en minskning jämfört med de senaste åren.

Utbildningsområdena undervisning, vård och konst har de högsta prestationsgraderna. Den höga prestationsgraden förklaras med att kurserna inom dessa områden ofta ingår i program och

att examen behövs för legitimation att utöva t.ex. vissa vårdyrken. Lägst är prestationsgraden inom humaniora där en övervägande del av utbildningarna består av fristående kurser. Inom alla utbildningsområden har män en lägre prestationsgrad än kvinnor.

Tabell 7.4 Prestationsgrad 2007–2009

Utbildningsområde	2007	2008	2009
Humaniora (inkl. teologi)	71 %	70 %	67 %
Samhällsvetenskap (inkl. juridik)	79 %	79 %	77 %
Vård (inkl. medicin, odontologi, farmaci)	93 %	92 %	91 %
Naturvetenskap	80 %	78 %	74 %
Teknik	80 %	80 %	78 %
Undervisning	91 %	91 %	89 %
Konst (inkl. idrott, design, media)	86 %	90 %	92 %
Övrigt	83 %	85 %	79 %
Totalt	82 %	81 %	79 %

Källa: Högskoleverket

Alla som påbörjar högskolestudier har inte för avsikt att avlägga examen. Det gäller framför allt studenter som är något äldre och som läser fristående kurser. Bland studenter som påbörjar ett utbildningsprogram kan däremot merparten förväntas avlägga examen. Trots det väljer många studenter som fullföljer ett utbildningsprogram att inte ta ut en examen.

Av samtliga högskolenybörjare börjar hälften på ett utbildningsprogram och inom sju år har 55 procent av dessa tagit ut en examen. Därutöver har ytterligare drygt 20 procent uppnått minst 180 högskolepoäng utan att ta ut en examen under samma tid. Skillnaderna i examensfrekvens mellan olika yrkesexamensprogram varierar mellan 49 procent och 87 procent. Högst examensfrekvens har sjuksköterske- och tandläkarexamen med 87 procent, medan högskoleingenjörsexamen och arkitektexamen ligger på knappt 50 procent i examensfrekvens efter sju år. Generellt har utbildningar som leder till legitimationsyrken en högre examensfrekvens.

På nästan alla yrkesprogram har kvinnor en högre examensfrekvens än män. Störst är skillnaden mellan könen på utbildningarna till biomedicinsk analytiker och socionom med ca 20 procents högre examensfrekvens för kvinnorna. Inom den mindre gruppen studenter som enbart är registrerade på fristående kurser har endast ca tio procent av studenterna tagit ut en examen

inom sju år efter påbörjade studier. Ytterligare tio procent har uppnått minst 180 högskolepoäng.

7.7.3 Examina inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Sedan början av 2000-talet har antalet avlagda examina ökat med nästan 50 procent. Till viss del förklaras den kraftiga ökningen av att det har blivit vanligare att en och samma student tar ut flera examina. Det gäller t.ex. vissa yrkesexamina som högskoleingenjörsexamen och sjuksköterskeexamen som kombineras med en generell kandidat-, magister- eller masterexamen.

År 2009 avlades 60 400 examina vid universitet och högskolor, vilket är drygt 2 400 fler än föregående år. Det är framför allt en kraftig ökning av antalet masterexamina och till viss del fler avlagda kandidatexamina som förklarar ökningen. Samtidigt har antalet avlagda yrkesexamina och magisterexamina minskat. Bland yrkesexamina minskade antalet lärarexamina efter några års ökning. Kvinnor står för 65 procent av samtliga examina. För tio år sedan utgjorde kvinnor 60 procent av de examinerade.

Den 1 juli 2007 infördes helt nya examina i examensstrukturen och alla examina delades in på någon av de tre utbildningsnivåerna. Studenter som före den 1 juli 2007 har påbörjat en utbildning till en examen enligt den gamla examensordningen har möjlighet att efter den 1 juli 2007 få en examen enligt den nya examensstrukturen om kraven för en examen enligt de nya bestämmelserna är uppfyllda. Under 2009 utfärdades 3 065 generella masterexamina, 214 konstnärliga kandidatexamina, 53 konstnärliga magisterexamina och 128 konstnärliga masterexamina.

Mål för antal examina

Regeringen har sedan 1993 satt mål för antal examina för vissa yrkesutbildningar. Under perioden 2009–2012 gäller detta civilingenjörsexamen, sjuksköterskeexamen, röntgensjuksköterskeexamen och lärarexamen. Regeringen presenterade i propositionerna Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89, bet. 2009/10:UbU16, rskr. 2009/10:248) och En akademi i tiden – ökad frihet för universitet och

högskolor (prop. 2009/10:149, bet. 2009/10:UbU23, rskr. 2009/10:337) sin bedömning att målen för antal examina bör utgå och att universitet och högskolor bör få ett större ansvar att själva dimensionera utbildningarna. Även om mål för antal examina inte längre kommer att anges, avser regeringen även fortsättningsvis att noga följa utvecklingen för olika utbildningsprogram och återkomma med förslag på åtgärder om utvecklingen så kräver.

Nedan presenteras uppföljningen av målen för de utbildningar där regeringen tidigare har satt mål.

Antalet civilingenjörsexamina fortsatte att minska under 2009. Under 2009 examinerades 3 525 civilingenjörer jämfört med 3 836 föregående år. De tre senaste åren har antalet examinerade civilingenjörer minskat med drygt 900, vilket motsvarar en minskning på 20 procent. Bland personer som avlagt civilingenjörsexamen fortsätter könsfördelningen att vara ojämn. Under 2009 var andelen kvinnor som tog ut civilingenjörsexamen 29 procent och andelen män 71 procent. Sedan 2001 har andelen kvinnor bland de examinerade ökat från 26 till 29 procent. Med tanke på att andelen kvinnor som påbörjar civilingenjörstudier inte har ökat under de senaste åren kommer förmodligen denna könsfördelning bland examinerade civilingenjörer att bestå de närmaste åren.

Antalet personer som har avlagt sjuksköterske- och röntgensjuksköterskeexamen minskade något under 2009 till 4 806. Jämfört med år 2000 är det nästan dubbelt så många. Under 2009 utgjorde kvinnor 86 procent och män 14 procent av samtliga som tog sjuksköterske- och röntgensjuksköterskeexamen.

Antalet utfärdade lärarexamina minskade relativt kraftigt från 9 333 examina under 2008 till 8 095 under 2009. Minskningen skedde enbart bland examinerade med inriktning mot senare år, medan antalet examina med inriktningen mot tidigare år är oförändrad. Bland de knappt 4 500 examinerade med inriktning mot tidigare år hade 81 procent en inriktning mot förskola och förskoleklass. För fem år sedan var andelen med inriktning mot förskola och förskoleklass på knappt 35 procent.

Könsfördelningen bland studenter som avlägger lärarexamina är fortsatt ojämn, även om det finns skillnader mellan de olika inriktningarna. Bland personer som avlade lärarexamina med inriktning mot tidigare år utgjorde kvinnor

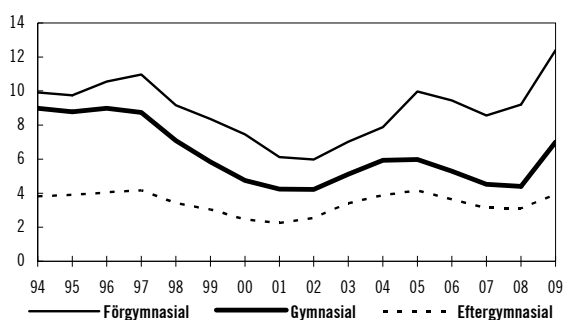
91 procent och män 9 procent under 2009. Bland dem som avlade lärarexamina med inriktning mot senare år var andelen män något högre med 64 procent kvinnor och 36 procent män.

Regeringen har sedan 2001 satt målet att minst 30 procent av antalet lärarexamina, förutom lärarexamen med inriktning mot förskollärare, ska ha en inriktning mot matematik, teknik eller naturvetenskap. Av de 26 lärosäten som ger lärarutbildning har 22 inriktningar mot matematik, teknik eller naturvetenskap. Av de 22 lärosätena har fyra under 2009 uppnått minst 30 procent. Dessa är (med andelen examina med inriktning mot matematik, naturvetenskap eller teknik i procent inom parentes): Högskolan i Borås (61), Högskolan i Halmstad (48), Högskolan i Gävle (38) och Högskolan i Kalmar (31). Övriga lärosäten ligger mellan 10 och 24 procent.

7.8 Etablering på arbetsmarknaden

Statistiska centralbyråns arbetskraftsundersökning (AKU) visar att arbetslösheten är lägre bland högskoleutbildade än bland gymnasie- och grundskoleutbildade. Detta gäller oavsett konjunkturläge.

Diagram 7.2 Andel arbetslösa 16–64 år efter utbildningsnivå, 1994–2009

Anm.: Arbetslösa enligt tidigare svensk definition, dvs. arbetssökande heltidsstuderande ingår inte. Tidsseriebrott 2005, pga. att en ny EU-anpassad statistik infördes.

Källa: SCB:s AKU-undersökning

Undersökningar om högskoleutbildades inträde på arbetsmarknaden visar att etableringen fortsätter att vara god. Enligt Högskoleverkets undersökning Etablering på arbetsmarknaden – examinerade 2005/06 (2009:28 R) hade 78 procent av dem med avlagd examen läsåret 2005/06 etablerat sig på arbetsmarknaden 2007. Skillnaden i etableringen mellan kvinnor och

män har varierat en del över tid. Det beror till stor del på att könsfördelningen varierar mellan olika utbildningar. Eftersom män och kvinnor dominerar inom olika utbildningar leder det till etablering i olika sektorer på arbetsmarknaden som kan påverkas i olika grad av t.ex. förändringar i konjunkturen. Under 2007 var etableringen för män drygt 4 procent högre än för kvinnor, vilket delvis förklaras med att etableringen inom det tekniska området hade den största ökningen av etableringsnivån.

Examinerade med inriktning mot tekniksektorn, vård och omsorg eller informatik/data- och systemvetenskap hade lättast att etablera sig på arbetsmarknaden under 2007. Högst andel etablerade hade personer med läkarexamen med 96 procent, medan andelen etablerade endast var 28 procent bland personer med konstnärlig magisterexamen. Den låga andelen etablerade bland dem med konstnärliga examen förklaras delvis med att de faller utanför den definition som har använts av etablerade på arbetsmarknaden i undersökningen. Personer med en årsinkomst lägre än 153 000 kronor under 2007, arbetslösa eller den som varit föremål för arbetsmarknadspolitiska åtgärder anses enligt definitionen ha en svag ställning på arbetsmarknaden. Utöver personer med konstnärlig examen finns inom denna grupp även personer med t.ex. generella examina inom humaniora, naturvetenskap och journalistik. Inom gruppen med konstnärlig examen är det relativt vanligt att starta egna företag. För dessa kan inkomsten ofta bli låg, vilket gör att de hamnar i gruppen med svag ställning på arbetsmarknaden.

De som avlagt läkar-, tandläkar-, civilingenjörsexamen med bygg-, data- och maskininriktning eller högskoleingenjörsinriktning hade en etableringsgrad över 90 procent.

Bland lärare, som utgör ca 20 procent av alla som årligen tar examen, var etableringsgraden knappt 75 procent. Etableringsgraden ökade under slutet av 1990-talet för att sedan successivt sjunka efter 2002. Personer med specialpedagogisk examen, yrkeslärarexamen och grundskollärarexamen med inriktning mot senare år inom ämnena matematik och naturvetenskap har haft den gynnsammaste arbetsmarknaden bland lärare under de senaste åren.

Tabell 7.5 Utbildning på forskarnivå

	2007	2008	2009	Andel kvinnor			Andel män		
				2007	2008	2009	2007	2008	2009
Antal doktorandnybörjare	2 918	3 206	3 353	46 %	47 %	49 %	54 %	53 %	51 %
- varav licentiatnybörjare	501	473	417	42 %	44 %	45 %	58 %	56 %	55 %
Antal aktiva doktorander*	17 251	16 922	17 176	49 %	49 %	49 %	51 %	51 %	51 %
Antal doktorsexamina	2 807	2 890	2 694	47 %	47 %	51 %	53 %	53 %	49 %
Antal licentiatexamina	918	764	750	40 %	40 %	41 %	60 %	60 %	59 %

Källa: SCB

* Per hösttermin

7.9 Utbildning på forskarnivå

Efter en kraftig nedgång 2004 och 2005 ökade 2008 antalet nybörjare till utbildning på forskarnivå tydligt med ca 10 procent och antalet nybörjare har ökat ytterligare något 2009. Könsfördelningen bland de nyantagna är jämn. Högst andel kvinnor finns inom medicin med 59 procent och lägst inom teknik med 30 procent. Antalet personer som har påbörjat utbildning till licentiatexamen har fortsatt att minska.

Antalet doktorsexamina sjönk med ca 200 under 2009 till knappt 2 700, vilket är den största nedgången sedan 1993 och den största procentuella nedgången någonsin. Antalet licentiatexamina minskade något under 2009 till ca 750. Andelen kvinnor som avlade doktorsexamen översteg för första gången 50 procent 2009.

Den 1 januari 2010 infördes en konstnärlig licentiatexamen och en konstnärlig doktorsexamen i den svenska examensstrukturen. Examina på forskarnivå indelades därigenom i generella examina (licentiatexamen och doktorsexamen) och konstnärliga examina (konstnärlig licentiatexamen och konstnärlig doktorsexamen).

Genomströmning i utbildning på forskarnivå

Den genomsnittliga studietiden för att bli examinerad som licentiat eller doktor minskar överlag successivt. De allra senaste åren har dock inga större förändringar skett. För studenter som avlade doktorsexamen 2009 var den genomsnittliga studietiden 8,5 terminer, dvs. drygt fyra

år. Det innebär att den stipulerade studietiden för en doktorsexamen nästan överensstämmer med utfallet. Den genomsnittliga studietiden är kortare för män än för kvinnor. För studenter som avlade licentiatexamen under samma period uppgick den genomsnittliga studietiden till 5,1 terminer 2009, vilket motsvarar två och ett halvt år. Flera lärosäten, utom vissa med teknisk utbildning, har minskat antagningen till utbildning på forskarnivå med licentiatexamina som slutmål.

Genomströmningen har även ökat mätt som hur stor andel av alla som påbörjar utbildning på forskarnivå ett visst år som avlägger doktorsexamen inom en viss tid. Andelen doktorander som avlägger doktorsexamen inom fem år från påbörjad forskarutbildning har nästan fördubblats sedan 1990.

Mål för antal examina på forskarnivå

Regeringen har gett universitet och högskolor mål för antal examina på forskarnivå för perioden 2009–2012. I tabell 7.5 Mål och utfall för antalet examina på forskarnivå redovisas antalet examinerade per vetenskapsområde för 2009. Examensmålen anger ett minsta antal examina per vetenskapsområde och lärosäte under de senaste fyra åren. Det totala målet under perioden är satt till 9 115 examina, vilket är ca tio procent lägre än föregående period.

Tabell 7.6 Mål och utfall för antal examina på forskarnivå

VETENSKAPSOMRÅDE	MÅL 2009– 2012	UTFALL 2009	ANDEL AV MÅL
Humanistisk- samhällsvetenskapligt	2 380	608	26 %
Medicinskt	2 715	907	33 %
Naturvetenskapligt	1 685	475	28 %
Tekniskt	1 920	538	24 %
Sveriges lantbruksuniversitet	415	99	24 %
Totalt	9 115	2 627	29 %

Källa: Högskoleverket

Anm.: Doktorsexamen räknas som en examen om den inte föregåtts av licentiatexamen, medan licentiatexamen samt doktorsexamen som föregåtts av licentiatexamen räknas som en halv examen.

Mål för antal examina i forskarutbildningen infördes som en följd av riksdagens beslut med anledning av regeringens förslag i budgetpropositionen för 1998 (prop. 1997/98:1, utg.omr. 16, bet. 1997/98:UbU7, rskr. 1997/98:109). Beslutet innebar att kvantitativa examensmål skulle anges för varje universitet och högskola med rätt att utfärda doktorsexamen, utom Handelshögskolan i Stockholm. Det beslutet upphävde riksdagen i juni 2009 i enlighet med regeringens förslag i propositionen Forskarutbildning med profilering och kvalitet (prop. 2008/09:134, bet. 2008/09:UbU18, rskr. 2008/09:276). Sedan dess är det regeringens uppgift att bedöma behovet av mål för antal examina på samtliga utbildningsnivåer. I propositionen En akademi i tiden – ökad frihet för universitet och högskolor (prop. 2009/10:149, bet. 2009/10:UbU23, rskr. 2009/10:337) presenterade regeringen sin bedömning att målen för antal examina på grundnivå och avancerad nivå bör utgå och att universitet och högskolor bör få ett större ansvar att själva dimensionera utbildningarna.

Även när det gäller examina på forskarnivå gör regeringen bedömningen att lärosätena själva bör få ta ansvar för dimensioneringen bl.a. för att kunna avväga utbildningen på forskarnivå mot resurser för vidareutveckling av yngre forskare. Regeringen avser därför att låta nuvarande mål utgå ur regleringsbrev till universitet och högskolor. Även om regeringen upphör att ange mål för antal examina på forskarnivå kommer regeringen också fortsättningsvis noga följa utvecklingen och återkomma med förslag på åtgärder om utvecklingen så kräver.

7.10 Personal och kompetensförsörjning

Antalet anställda vid landets universitet och högskolor 2009 var 66 300 personer. Det är en ökning jämfört med föregående år då antalet anställda uppgick till 62 700 personer. Av de anställda vid universitet och högskolor arbetar 63 procent med undervisning och forskning.

Av alla anställda vid universitet och högskolor är 51 procent kvinnor. Andelen kvinnor varierar dock mellan olika personalkategorier. Bland den forskande och undervisande personalen är 42 procent kvinnor, medan andelen kvinnor bland professorerna endast är 20 procent.

Tabell 7.7 Könsfördelning inom vissa tjänstekategorier

	Andel kvinnor (%)			Andel män (%)		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Professorer	18	19	20	82	81	80
Lektorer	38	40	42	62	60	58
Forskarass.	41	44	42	59	56	58

Källa: SCB

Vid många lärosäten bedrivs ett målmedvetet arbete för att öka andelen kvinnor, såväl bland professorer som på andra ledande befattningar. För att bredda den akademiska basen för kommande professorsrekryteringar bedriver till exempel vissa lärosäten meriteringsprogram för kvinnliga lektorer. Andra vanliga åtgärder för att öka andelen kvinnor på ledande positioner är särskilda mentors- och karriärutvecklingsprogram för kvinnor i forskarkarriären, premiesystem för att öka institutioners incitament att aktivt söka kvinnliga kandidater till professors- och lektorsanställningar, samt införandet av mer generösa regler vid föräldraledighet för forskarassistenter. Trots dessa ansträngningar sker ökningen långsamt.

Delegationen för jämställdhet i högskolan (U 2009:01) har haft i uppdrag att analysera i vilken mån metoden att ange kvantitativa jämställdhetsmål för olika lärarkategorier har varit framgångsrik (dir. 2009:7). I rapporten Utvärdering av rekryteringsmål för högskolans personal (U2009/6064/UH) gör delegationen bedömningen att metoden huvudsakligen måste betraktas som framgångsrik. Andelen och antalet kvinnor i professorskåren har ökat även om den ursprungliga målsättningen att andelen kvinnor bland det totala antalet professorer skulle tredubblas under 1998–2008 inte har uppnåtts. I

rapporten konstaterar delegationen vidare att de kvantitativa rekryteringsmålen även har inverkat positivt på lärosätenas rekryteringsprocesser och på jämställdhetsarbetet mer generellt. Förekomsten av mål och kravet på redovisning har bidragit till att jämställdheten på olika nivåer i organisationerna kartlagts och blivit föremål för åtgärder. Jämställdhet har därmed blivit en fråga som kontinuerligt beaktas i lärosätenas styrelser och rekryteringskommittéer.

Delegationen föreslår i rapporten att regeringen bör överväga om de kvantitativa rekryteringsmålen för professorer ska kompletteras med mål för docenter, som utgår från könsfördelningen bland nydisputerade. Sådana mål, som tar hänsyn till att hälften av de disputerade numera är kvinnor, skulle enligt delegationen synliggöra behovet av och skapa legitimitet för rekryteringsmålen för professorer. För att öka jämställdheten på landets lärosäten anser delegationen vidare att de kvantitativa måtten och målen även fortsättningsvis behöver kompletteras med kvalitativa åtgärder.

7.11 Analys och slutsatser

Regeringens övergripande mål är att stärka kvaliteten i den högre utbildningen och forskningen vid universitet och högskolor.

Ett annat mål för regeringens politik är att lärosätenas frihet och självbestämmande ska öka. Den politiska detaljstyrningen av verksamhet och organisation ska minska. I propositionen En akademi i tiden – ökad frihet för universitet och högskolor (prop. 2009/10:149, bet. 2009/10:UbU23, rskr. 2009/10:337) lämnar regeringen förslag och gör bedömningar i fråga om hur autonomi ska öka. Ökad autonomi väcker också nya frågor om hur kvaliteten ska kontrolleras. Samtidigt som lärosätena bör få ett ökat ansvar för kvalitetsutveckling har staten ett legitimt intresse att försäkra sig om att offentliga medel används på ett effektivt sätt och att verksamheten håller hög kvalitet. Hög kvalitet i högre utbildning och forskning är avgörande för Sveriges attraktionskraft som kunskapsnation. Regeringen anser att Högskoleverkets kvalitetsutvärderingar och möjligheten att återkalla tillstånd att utfärda examina är verksamma instrument för att höja kvaliteten vid lärosätena. Regeringen bedömer dock att kvaliteten i den

högre utbildningen behöver förbättras ytterligare och har i propositionen Fokus på kunskap – kvalitet i den högre utbildningen (prop. 2009/10:139, bet. 2009/10:UbU20, rskr. 2009/10:320) presenterat ett nytt kvalitets-säkringssystem där de utbildningar som ges det högsta omdömet bör komma i fråga för en kvalitetsbaserad resurstilldelning. Systemet ska börja användas under början av 2011 och ligga till grund för kvalitetsbaserad resursfördelning från 2013.

Konkurrens med framgångsrika lärosäten internationellt samt ökad internationell rörlighet bland studenter, lärare och forskare stärker kvaliteten vid svenska universitet och högskolor. Skillnaden mellan antalet studenter som kommer till Sverige för att studera jämfört med antalet svenskar som åker utomlands för att studera fortsätter att öka även om antalet svenska studenter som studerade utomlands under läsåret 2008/09 ökade något, efter flera år av minskning. Regeringen bedömer att det är angeläget att lärosätena fortsätter sitt arbete med att öka mobiliteten bland svenska studenter. Efter förslag och bedömningar i regeringens proposition Konkurrera med kvalitet – studieavgifter för utländska studenter (prop. 2009/10:65, bet. 2009/10:UbU15, rskr. 2009/10:230) införs studieavgifter för studenter som inte är medborgare i EU/EES eller Schweiz fr.o.m. höstterminen 2011. Samtidigt införs stipendieprogram riktade dels mot studenter från länder som Sverige har utvecklings-samarbete med, dels mot särskilt kvalificerade studenter. En viss minskning av antalet tredjelandsstudenter är en förväntad utveckling vid införandet av studieavgifter. Det är angeläget att en tydlig strategi för rekrytering och mottagning utvecklas i samarbete mellan lärosätena och berörda myndigheter samt att samordningen mellan myndigheter och organisationer som stödjer universitets och högskolors internationalisering förbättras. Regeringen kommer fortsatt att följa frågan noggrant.

Sverige har ett relativt stort antal universitet och högskolor. Regeringen bedömer att sammanslagningar kan stärka kvalitet och effektivitet i verksamheterna, men att initiativen bör komma från lärosätena själva. Växjö universitet och Högskolan i Kalmar gick samman i ett universitet, Linnéuniversitetet, den 1 januari 2010. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen

för 2010 att verksamheterna vid Dramatiska institutet och Teaterhögskolan i Stockholm ska ingå i en högskola fr.o.m. den 1 januari 2011 (prop. 2009/10:1, bet. 2009/10:UbU1, rskr. 2009/10:126).

Antalet helårsstudenter, antalet nybörjare och antalet sökande till högskolan ökar kraftigt. Det beror dels på stora årskullar av 19-åringar, dels på läget på arbetsmarknaden. I enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen för 2010 (prop. 2009/10:1) beslutade riksdagen om medel för en tillfällig satsning på 10 000 extra högskoleplatser för 2010 (bet. 2009/10:UbU1, rskr. 2009/10:126). I denna proposition föreslås att satsningen fortsätter 2011. Regeringen följer noga utvecklingen.

Ett tidigare inträde på arbetsmarknaden är lönsamt för såväl individer som samhälls-ekonomi. Regeringen ser därför positivt på att andelen högskolenybörjare som är under 22 år och andelen 19-åringar bland de sökande till högskolan fortsätter att öka. Av samma skäl bedömer regeringen att genomströmningstakten i den högre utbildningen bör öka och att det är bekymmersamt att såväl prestationsgraden som andelen av dem som börjar på ett utbildningsprogram som tagit ut examen efter sju år minskar.

Regeringen ser positivt på att antalet behöriga förstahandssökande till lärarutbildningen ökar för första gången på flera år. Det är angeläget att de mest lämpade personerna rekryteras till läraryrket, och regeringen har tagit flera initiativ för att göra utbildningen till lärare och förskollärare till ett attraktivt val. Genom propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89, bet. 2009/10:UbU16, rskr. 2009/10:248) förändras lärarutbildningen för att bli mer relevant, akademiskt krävande och attraktiv.

Antalet sökande ökar för andra året i rad till ingenjörsutbildningarna, något till civilingenjörsutbildningen och kraftigt till högskoleingenjörsutbildningen. Regeringen har bedömt att det är angeläget att intresset för utbildningar inom matematik, naturvetenskap, teknik och informations- och kommunikationsteknik ökar och tillsatte mot den bakgrunden Teknikdelegationen (dir. 2008:96). Delegationen har överlämnat betänkandet Vändpunkt Sverige – ett ökat intresse för matematik, naturvetenskap, teknik och IKT (SOU 2010:28). Regeringen avser att

fortsatt följa utvecklingen noga och bedömer utifrån detta behovet av ytterligare insatser.

Effektiva och flexibla metoder för bedömning av reell kompetens är nödvändigt, inte minst mot bakgrund av ambitionerna om livslångt lärande och att människor ska kunna anpassa sig till en föränderlig arbetsmarknad med nya kompetenskrav. Högskoleverkets rapport Reell kompetens vid bedömning av behörighet och tillgodoräknade (2009:21 R) visar på ett fortsatt behov av metodutveckling.

I ett samhälle där förmågan att utveckla, ta till vara och förmedla ny kunskap blir allt viktigare har utbildningen på forskarnivå en central roll. Efter en lång period av expansion av forskarutbildningen minskade antagningen kraftigt 2004/05. Nu slår denna minskning igenom också i form av en minskning av antalet avlagda examina. Regeringen anser att en långsiktigt lägre nivå på antalet forskarutbildade skulle vara olycklig och ser därför med tillfredsställelse på att antagningen åter har ökat. Glädjande är också den långsiktiga förbättringen av genomströmningen. Den stora ökning av forskningsresurserna som nu sker mot bakgrund av propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) ger utrymme för en fortsatt positiv utveckling för utbildningen på forskarnivå.

Betydligt fler kvinnor än män söker sig till högre utbildning, och kvinnorna tar också ut examen i högre grad. Högre upp i den akademiska hierarkin är könsfördelningen den omvända. Andelen kvinnliga professorer har sedan 2006 ökat från 17 till 20 procent. Utvecklingen går åt rätt håll men alltför långsamt, trots att många lärosäten arbetar ambitiöst med frågan.

Delegationen för jämställdhet i högskolan (U 2009:1) har på regeringens uppdrag analyserat i vilken mån metoden att ange kvantitativa mål för högskolans personal har varit framgångsrik. Uppdraget redovisades under hösten 2009. Delegationens bedömning var att metoden att ange kvantitativa mål huvudsakligen kan betraktas som framgångsrik. Regeringen delar delegationens uppfattning att kvantitativa mått och mål utgör en viktig del av styrningen mot en mer jämställd högskola.

7.12 Särskilda frågor

Ersättningsbelopp

Samtliga ersättningsbelopp räknas upp med pris- och löneomräkningen på 0,227 procent. Ersättningsbeloppen för helårsstudenter och helårsprestationer bör för budgetåret 2011 uppgå enligt tabell 7.7 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer.

Tabell 7.8 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer

Kronor

UTBILDNINGSMOMRÅDE	ERSÄTTNING FÖR EN HELÅRSSTUDENT	ERSÄTTNING FÖR EN HELÅRSPRESTATION
Humanistiskt, teologiskt, juridiskt, samhällsvetenskapligt	21 614	18 972
Naturvetenskapligt, tekniskt, farmaceutiskt	49 645	41 866
Vård	52 779	45 713
Odontologiskt	43 646	50 842
Medicinskt	58 979	71 740
Undervisning ¹	34 452	40 575
Övrigt ²	39 869	32 387
Design	140 679	85 711
Konst	199 718	85 742
Musik	121 367	76 738
Opera	289 231	173 021
Teater	279 680	139 306
Media	285 414	228 628
Dans	196 699	108 687
Idrott	102 499	47 433

¹ Utbildning inom det allmänna utbildningsområdet, utbildningsvetenskapliga kärnan samt övrig verksamhetsförlagd utbildning.

² Avser journalist- och bibliotekarieutbildningar samt praktisk-estetiska kurser inom bl.a. lärarutbildning med inriktning mot tidigare år, forskolläroarbildning och grundlärarutbildning.

8 Forskning

8.1 Omfattning

Inom utgiftsområde 16 finns förutom de direkta anslagen till universitet och högskolor anslag till forskning och forskningens infrastruktur. Anslagen avser Vetenskapsrådet, Kungl. biblioteket, Institutet för rymdfysik, Polarforskningssekretariatet, Centrala etikprövningsnämnden och de sex regionala etikprövningsnämnderna i Göteborg, Linköping, Lund, Stockholm, Umeå och Uppsala. Vidare finns anslag för rymdforskning till Rymdstyrelsen.

8.2 Resultatredovisning

8.2.1 Översikt över forskningsfinansieringen i Sverige

De statliga medlen till forskning och utveckling (FoU) inom statsbudgeten beräknas 2010 uppgå till 29,5 miljarder kronor, vilket motsvarar 3,6 procent av statsbudgeten. Detta är en ökning med 950 miljoner kronor jämfört med 2009.

Regeringen har i den forsknings- och innovationspolitiska propositionen Ett lyft för forskning och innovation presenterat en satsning på forsknings- och utvecklingsmedel (FoU-medel) på 5 miljarder kronor under perioden 2009–2012 (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160). År 2009 tillfördes 2,4 miljarder kronor och 2010 tillfördes ytterligare 1 miljard kronor. Ytterligare 500 miljoner kronor föreslås bli tillförda 2011. Samtidigt sker en viss minskning av FoU-

medlen inom andra utgiftsområden, bl.a. inom försvarsområdet.

De nya FoU-medlen kommer under den aktuella perioden främst att stärka anslagen för forskning och forskarutbildning vid universitet och högskolor samt användas till forskning inom strategiska forskningsområden. Dessutom höjs anslagen till de tre forskningsråden Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) samt till Verket för innovationssystem (Vinnova). Insatserna beskrivs närmare i propositionen Ett lyft för forskning och innovation.

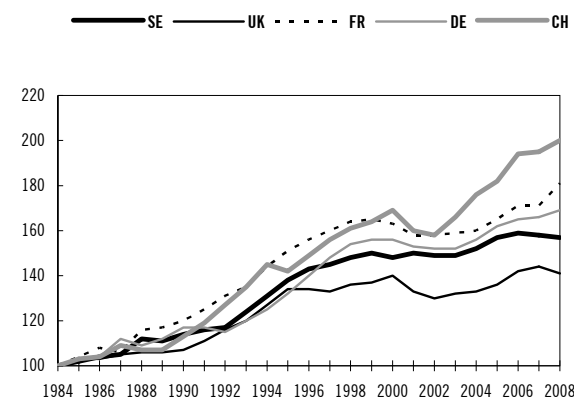
Utöver statsbudgetens medel beräknas investeringar ske i forskning och utveckling (FoU) med 1,4 miljarder kronor från de forskningsstiftelser som bildades med löntagarfondsmedlen, med uppskattningsvis 2,8 miljarder kronor från EU:s forskningsmedel och med 1,55 miljarder kronor från kommuners och landstings medel för forskning. Sammantaget uppskattas statens investeringar och övriga offentliga investeringar i FoU motsvara en andel av BNP på ca 1,1 procent 2010.

Det svenska näringslivet tillhör de mest FoU-intensiva i världen. Statistiska centralbyrån uppskattade företagets investeringar i FoU till 87,7 miljarder kronor 2008, vilket är en ökning med 3,5 miljarder kronor jämfört med föregående år. I förhållande till BNP motsvarade detta cirka 2,8 procent.

Sverige är en stor producent av vetenskapliga artiklar. Sverige tillhör de 20 länder i världen som har störst produktion av vetenskapliga artiklar och är tillsammans med Schweiz ett av de två länder som producerar mest artiklar per capita.

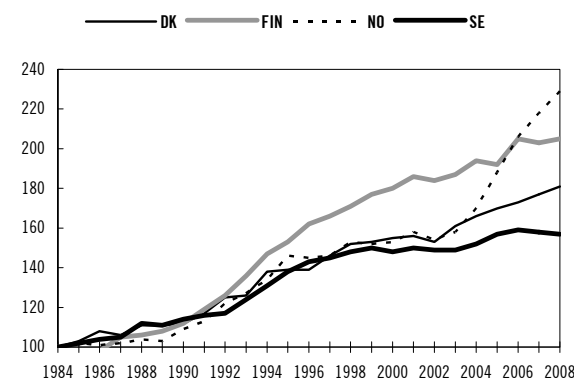
Den svenska produktionen av vetenskapliga artiklar har ökat med ca 60 procent de senaste 25 åren (figur 8.1 och 8.2). Samtidigt har de flesta forskningsintensiva länder i Europa ökat sin produktion mer än Sverige under perioden. Exempelvis har Schweiz ökat produktionen med 100 procent under samma tid.

Diagram 8.1 Ökning i procent av antalet vetenskapliga artiklar i vissa europeiska länder sedan 1984

Källa: Vetenskapsrådet, Thomson ISI

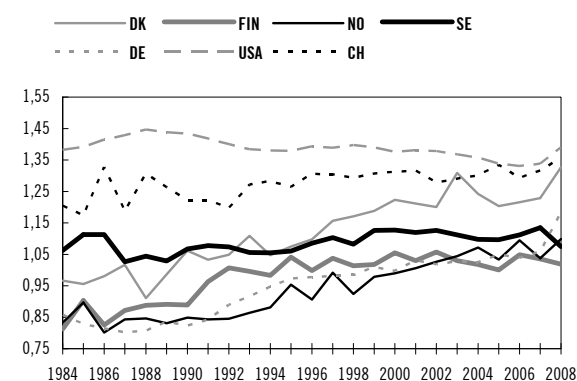
Diagram 8.2 Ökning i procent av antalet vetenskapliga artiklar i de nordiska länderna sedan 1984

När kvaliteten på svensk forskning mäts som kronindikator³ ligger Sverige sedan 1980-talet konstant ca 10 procent över världsgenomsnittet. Danmark, Norge och Schweiz har under perioden ökat sin ranking och ligger nu över Sverige i citeringsindex (figur 8.3).

³ Medelvärde för alla områden för antal citeringar per artikel inom ett område/genomsnittliga antalet citeringar för respektive område där världsgenomsnittet är 1,0.

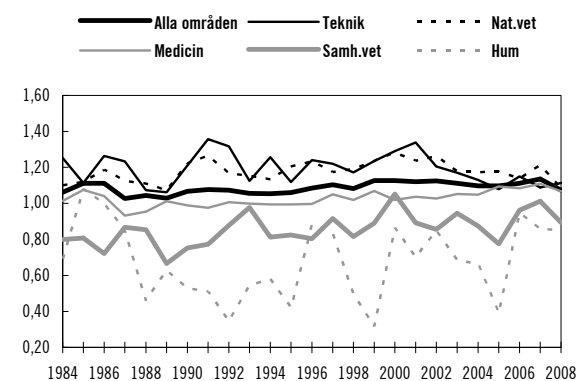
Diagram 8.3 Genomsnittligt antal citeringar per artikel och land 1984–2008

Källa: Vetenskapsrådet, Thomson ISI

En uppdelning i vetenskapsområden visar att Sverige ligger 10–20 procent över världsgenomsnittet inom naturvetenskap och teknik och nära världsgenomsnittet inom medicin (figur 8.4). Humaniora och samhällsvetenskap som har en annan publiceringstradition ligger under världsgenomsnittet. Forskningsresultat inom dessa områden publiceras i högre utsträckning i monografiform och ofta på svenska.

Diagram 8.4 Medelciteringar för olika vetenskapsområden, 1984–2008 där 1,0 motsvarar världsgenomsnittet

Källa: Vetenskapsrådet, Thomson ISI

Fördelningen av statliga medel till forskning

De statliga anslag som investeras i FoU uppgår till 29,5 miljarder kronor 2010, vilket är en ökning med 950 miljoner kronor i fasta priser jämfört med föregående år. FoU-medlen i statsbudgeten beräknas därmed motsvara 0,92 procent av BNP.

Av de totala FoU-medlen 2010 fördelas 17,7 miljarder inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Universitet och

högskolor tilldelas 13,6 miljarder kronor av dessa medel som direkta forskningsanslag.

De fyra myndigheterna med särskilda uppgifter att finansiera forskning och utveckling, dvs. Vetenskapsrådet, Vinnova, Formas och FAS, beräknas fördela 7,7 miljarder 2010. Forskningsfinansiärernas andel uppgår därmed till ca 26 procent av de totala statliga medlen för FoU.

De olika försvarsmyndigheternas finansiering av FoU beräknas uppgå till 2,2 miljarder kronor 2010, vilket är en minskning med 200 miljoner kronor jämfört med 2009.

Övriga myndigheters finansiering beräknas uppgå till 5,95 miljarder kronor. Detta motsvarar 20 procent av statsbudgetens medel för FoU.

Tabell 8.1 Medel från statsbudgeten 2010 efter mottagare

mnkr

Mottagare	2010	Procentuell andel
Universitet och högskolor	13 636	46,3
Vetenskapsrådet	4 500	15,3
Verket för innovationssystem	1 905	6,5
Forskningsrådet för miljö, alreella näringar och samhällsbyggande	895	3,0
Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap	393	1,3
Försvarsmyndigheter	2 178	7,4
Övriga myndigheter	5 953	20,2
Totalt	29 469	100

Källa: Statistiska centralbyran (SCB)

De statliga medel som fördelas till övriga myndigheter för investeringar i FoU, dvs. 5,9 miljarder kronor, beräknas under 2010 fördelas enligt tabell 8.2 Beräknade medel för FoU till övriga myndigheter, utgiftsområde och anslag 2010.

Tabell 8.2 Beräknade medel för FoU till övriga myndigheter, utgiftsområde och anslag 2010

mnkr

Utgiftsområde	Anslag	2010
Rikets styrelse	Allmänna val och demokrati	6
	Granskningsnämnden för radio och TV	1

	Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	18
Samhällsekonomi och finansförvaltning	Konjunkturinstitutet	7
	Statistiska centralbyrån	31
Skatt, tull och exekution	Skatteverket	1
	Tullverket	57
Rättsväsendet	Åklagarmyndigheten	6
	Ekobrottsmyndigheten	2
	Kriminalvården	14
	Brottsförebyggande rådet	32
	Rättsmedicinalverket	16
Internationell samverkan	Forskning, utredningar, och andra insatser rörande säkerhetspolitik och nedrustning	42
	Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)	21
	Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)	13
Försvar och samhällets krisberedskap	Krisberedskap	72
	Strålsäkerhetsmyndigheten	100
Internationellt bistånd	Biståndsverksamhet	981
	Nordiska Afrikainstitutet	13
	Folke Bernadotte-akademien	7
Hälsovård, sjukvård och social omsorg	Statens beredning för medicinsk utvärdering	16
	Smittskyddsinstitutet	64
	Folkhälsopolitiska åtgärder	17

	Myndigheten för handikappolitisk samordning	6		Insatser för den ideella sektorn	12
	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken	35		Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	16
	Statens institutionsstyrelse	11		Lantmäteriet	40
	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	2		Regional tillväxt	11
	Socialstyrelsen	8		Regionala tillväxtåtgärder	11
Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	Försäkringskassan	11		Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013	69
Integration och jämställdhet	Särskilda jämställdhetsåtgärder	48		Allmän miljö- och naturvård	17
Arbetsmarknad och arbetsliv	Institutet för arbetsmarknads- politisk utvärdering	27		Miljöforskning	91
	Arbetsmiljöverket	2		Stockholms internationella miljöinstitut	12
Utbildning och universitets- forskning	Specialpedagogiska skolmyndigheten	4		Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	27
	Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnomsorg	140	Energi	Energiforskning	1 332
	Rymdforskning	197	Kommunikationer	Vägverket: Administration	44
	Polarforsknings- sekretariatet	31		Väghållning	208
	Särskilda utgifter för forsknings- ändamål	118		Banhållning	196
Kultur, medier, trossamfund och fritid	Statens kulturråd	6		Trafikverket	109
	Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	38		Statens väg- och transportforsknings- institut	40
	Institutet för språk- och folkminnen	16		Ersättning för särskilda tjänster till funktionshindrade	30
	Riksarkivet	9	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	Statens veterinärmedicinska anstalt	28
	Centrala museer: Myndigheter	43		Statens jordbruksverk	24
	Centrala museer: Stiftelser	3		Fiskeriverket	8
	Ungdomsstyrelsen	5		Strukturstöd till fisket m.m.	2
	Stöd till idrotten	16		Från EG-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	7
				Fiskevård	2
				Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	11
				Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	1

Näringsliv	Institutens strategiska kompetensmedel m.m.	444
	Näringslivsutveckling m.m.	146
	Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	6
	Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	6
	Bidrag till terminologisk verksamhet	2
	Rymdverksamhet	687
	Konkurrensforskning	13
Totalt		5 953

Källa: Statistiska centralbyran (SCB)

Forskningsstiftelserna

De forskningsstiftelser som bildades med medel från de statliga löntagarfonderna avser att investera 1,4 miljarder kronor i FoU under 2010. I tabell 8.3 visas forskningsstiftelsernas bidrag till FoU under de tre senaste åren.

Tabell 8.3 Forskningsstiftelsernas investeringar i FoU

mnkr

Stiftelse	2008	2009	2010
SSF	439	498	657
KK	122	187	187
MISTRA	165	226	213
Vårdalstiftelsen	62	40	55
STINT	55	36	58
IIIEE	14	11	11
Östersjöstiftelsen	281	260	234
Totalt	1138	1258	1415

Källa: Statistiska centralbyran (SCB)

Stiftelsen för strategisk forskning (SSF) stödjer naturvetenskaplig, teknisk och medicinsk forskning av strategisk betydelse för den svenska konkurrenskraften.

Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen) ger bidrag till universitet och högskolor för utökade kontakter

med näringslivet för uppbyggnad av forskning av betydelse för näringslivets utveckling, främst i universitetens och högskolornas omgivande regioner.

Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (MISTRA) stödjer miljöforskning.

Stiftelsen för vård och allergiforskning, (Vårdalstiftelsen) främjar forskning och forskarutbildning inom områdena vård samt allergier och annan överkänslighet.

Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT) ger stipendier för svenska forskares vistelser vid utländska universitet och för utländska forskares studier i Sverige.

Stiftelsen för internationella institutet för industriell miljöekonomi vid Lunds universitet (IIIEE) finansierar verksamhet vid Lunds universitet inom industriell miljöekonomi.

Östersjöstiftelsen finansierar främst forskning och akademisk infrastruktur vid Södertörns högskola.

Riksbankens jubileumsfond, vars kapital delvis har finansierats med medel från löntagarfonderna, fördelade 317 miljoner kronor till forskning under 2009.

Andra stiftelser och organisationer

Utöver de offentliga forskningsstiftelserna finns andra stiftelser som ger stora bidrag till svensk forskning. Knut och Alice Wallenbergs stiftelse beviljade 716 miljoner kronor till olika forskningsprojekt och till vetenskaplig utrustning 2009. Cancerfonden delade ut 375 miljoner kronor till forskning 2009.

8.2.2 Vetenskapsrådet

Vetenskapsrådets främsta uppgift är att ge stöd till grundläggande forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom samtliga vetenskapsområden.

Merparten av rådets forskningsstöd fördelas i konkurrens till forskare och forskargrupper som bedriver egeninitierad forskning. Stöden fördelas i nationell konkurrens efter granskning av sakkunniga. Administration av denna process för beredning och granskning av ansökningar utgör en stor del av rådets arbete.

Vetenskapsrådet fattade ett antal strategiska beslut under året om stöd till stora infrastruktur-anläggningar.

Av de totalt 4,2 miljarder kronor som Vetenskapsrådet lämnade i bidrag under 2009 var 3,2 miljarder kronor forskningsstöd och drygt 900 miljoner kronor var stöd till forskningens verktyg och infrastrukturer.

Stödformer

I Vetenskapsrådets bedömning av ansökningar om forskningsmedel görs en sammanvägning av kvaliteten i projektets frågeställning och metodik samt forskarens kompetens inom det aktuella ämnesområdet.

Vetenskapsrådets största stödform är projektstöd som fördelas efter öppen utlysning. Vetenskapsrådet eftersträvar att ge de främsta forskarna goda ekonomiska förutsättningar att långsiktigt bedriva forskning. Det genomsnittliga projektbidragsbeloppet har höjts något under 2009, medan antalet beviljade ansökningar varit ganska oförändrat. Det samlade projektstödet var 1,9 miljarder kronor 2009.

Genom stöd till forskare i början av karriären och genom stimulans av rörlighet i forskarsamhället bidrar Vetenskapsrådet till förnyelse och utveckling. Stöd till anställningar och stipendier uppgick till 581 miljoner kronor 2009.

Vetenskapsrådet fördelar även stöd för större forskningsmiljöer, framförallt genom Linnéstödet, för forskningssamverkan och för forskarskolor. Totalt uppgick stödet till 584 miljoner kronor 2009.

Vetenskapsrådets stöd för internationell samverkan, t.ex. resebidrag, utlandsstipendier och gästforskarbidrag, uppgick till 110 miljoner kronor 2009.

Arbetet med de strategiska satsningarna

Vetenskapsrådet fick, tillsammans med Energimyndigheten, FAS, Formas och Vinnova, i uppdrag att ansvara för utlysning och kvalitetsgranskning av de strategiska satsningar som regeringen presenterade i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50). Hela processen genomfördes av en samrådsgrupp.

Under 2009 behandlade Vetenskapsrådet, som ansvarade för beredningen av tio av de totalt tjugo strategiska områdena, ansökningar om medel. Kvalitetsgranskningen av ansökningarna genomfördes av paneler bestående av utländska experter.

Efter rekommendation från de samverkande myndigheterna fördelades delar av de strategiska medlen även för satsningar på forskningsinfrastruktur.

Jämställdhet

Var tredje år genomför Vetenskapsrådet en större undersökning av utvecklingen av jämställdheten inom forskningsstödet. I den rapport som publicerades 2010 redovisas undersökningen av utfallet av de ansökningar som inkom 2006–2008 (2010:03).

Rapporten visar att kvinnor är lika benägna som män att söka bidrag hos Vetenskapsrådet och att könsfördelningen i de sakkunniggrupper som bereder ansökningarna i stort sett är tillfredsställande.

När det gällde projektbidrag, som är rådets dominerande stödform, hade kvinnor lägre beviljandegrad än män inom samtliga ämnesråd och kommittéer under perioden 2006–2008. Om man i analysen tar hänsyn till de sökandes forskningserfarenhet, minskar dock skillnaderna. Vidare anges att den största skillnaden i beviljandegrad finns inom ämnesrådet för medicin. Med beviljandegrad avses det totala antalet beviljade ansökningar i relation till det totala antalet ansökningar.

Strategi och analys

Bibliometri är ett verktyg för att mäta vetenskaplig produktivitet baserat på publikationsparametrar. Det är en internationell trend att bibliometri utvecklas till ett allt viktigare instrument för prioritering och resursfördelning. Vetenskapsrådet arbetar med utveckling och analys av de metoder och databaser som finns för bibliometri och koordinerar ett nordiskt samarbete inom området.

I syfte att lägga fast ramarna för sin utvärderingsverksamhet har Vetenskapsrådet tagit fram en ny strategi för ändamålet. Strategin anger att utvärderingarna ska vara inriktade på

forskningsområden, finansieringsinstrument, beredningsprocesser och forskningsstödet effekter i samhället.

Under 2009 slutfördes en rad utvärderingar, bl.a. en utvärdering av området filosofi i vilken en ny modell prövades där utvärderarna baserar sina omdömen direkt på forskningens innehåll i stället för att utgå från indirekta metoder. Modellen ska även prövas vid en kommande utvärdering av forskning inom kriminalvetenskap.

En utvärdering av omfattning och kvalitet för den kliniska forskningen i Sverige och i Finland pekar på en nedgående trend i båda länderna under de senaste decennierna.

Vetenskapsrådet har på regeringens uppdrag föreslagit en modell för uppföljning och utvärdering av kliniskt inriktad forskning finansierad av särskilda medel, den s.k. ALF-ersättningen. Förslaget innebär en årlig uppföljning av denna forskning och tematiska utvärderingar med 3–5 års intervaller.

Bidragsformen anställning som forskarassistent har utvärderats. Resultaten tyder på att de forskarassistenter som har fått finansiering från rådet har haft en bättre karriärutveckling än andra forskare.

Vidare har internationella expertpaneler utvärderat verksamheterna vid Onsala rymdobservatorium och vid MAX-laboratoriet. Båda dessa rapporter vittnar om verksamheter av god kvalitet.

Fem utvärderingar har påbörjats under året, varav fyra genomförs i samverkan med andra finansierare. Utvärderingarna avser biologisk mångfald, matematik, kriminalvetenskap, samhällsvetenskaplig forskning och de Linnéstöd som beviljades 2008.

8.2.3 Rymdforskning

Rymdobservatoriet Odin, som sändes upp 2001, fungerar fortfarande efter nio års drift. Instrument på satelliten har gett data till långa tidsserier. Under mätperioden har andelen vattenånga i atmosfären ökat, vilket kan ha påverkan på klimatet. Rymdstyrelsen finansierar tillsammans med European Space Agency (ESA) fortsatta mätningar från Odin. ESA:s finansiering, som inleddes 2007, har möjliggjort spridningen av mätdata från Odin till övriga medlemsstater i ESA.

Rymdstyrelsen planerar även för nästa generations satelliter i samarbete med bl.a. Frankrike och Tyskland. Uppsändningen av dessa planeras till 2010.

Svenska rymdforskare arbetar också med instrument för kommande satelliter inom ESA:s ram.

Forskningen vid Institutet för rymdfysik, (IRF) syftar till att öka förståelsen av fundamentala fysikaliska processer i rymden och atmosfären. Under 2009 har forskarna vid IRF medverkat i 110 expertgranskade artiklar. IRF tillgängliggör även registreringar från samtliga observatorieinstrument i realtid via sina webbsidor. Instrumenten är placerade i Kiruna, Lycksele och Uppsala. Observatorieverksamhetens webbsidor stod för ca 10 000 nedladdningar per dag under 2009.

8.2.4 Internationellt forsknings-samarbete och samarbete inom EU

Internationellt samarbete mellan forskare är avgörande för forskningens utveckling och för en effektiv resursanvändning. Den största delen av det internationella samarbetet inom forskning sker genom att svenska forskare, med finansiering från Vetenskapsrådet eller andra myndigheter, samarbetar med forskare i andra länder.

Bilaterala avtal om samverkan inom forskning och utveckling finns mellan såväl lärosäten som forskningsfinansierare i Sverige och länder utanför EU. Särskilt aktuella har samverkansaktiviteter med Indien, Japan, Kina och Sydkorea varit.

Samtliga svenska forskningsråd deltar i det Sida-finansierade forskningsprogrammet Swedish Research Links när det gäller samverkan med utvecklingsländer. Programmet ska utvärderas under 2010.

Det svenska deltagandet i EU:s sjunde ramprogram för forskning (2007–2013) utvecklas positivt. Till och med oktober 2009 har Sverige deltagit i 771 projekt och 387 miljoner euro, motsvarande ca 3,8 miljarder kronor, har tilldelats svenska forskare. Sveriges andel av samtliga beviljade medel är 4,2 procent, vilket ger en åttonde plats i konkurrens med andra medverkande länder. När beviljade medel relateras till befolkningmängden i varje land placerar sig Sverige på en fjärde plats efter

Schweiz, Island och Finland. Störst deltagande uppvisar fortsatt universitet och högskolor som har drygt dubbelt så högt deltagande som näringslivet. Sverige har en särskilt hög andel beviljade medel inom bl.a. områdena hälsa och säkerhetsforskning. Svenska forskare har även varit framgångsrika i Europeiska forskningsrådets utlysningar.

Under 2009 inledde EU:s kommitté för arbete med gemensamma programsatsningar (GPC) sitt arbete. Kommitténs uppgift är att identifiera teman för gemensamma forskningsprogram inom vilka EU:s medlemsländer kan samarbeta. Under 2009 föreslog kommittén gemensamma forskningsprogram inom de tre områdena diet och hälsa, kulturarvet samt klimatförändringarnas effekt på jordbrukssektorn och tillgången på mat. Kommitténs förslag stöddes av EUs ministerråd.

Även EU:s kommitté Strategic Forum for International Science and Technology Cooperation (SFIC) inledde sitt arbete under 2009. Kommitténs uppgift är att ta fram strategiska underlag rörande EU:s forsknings-samarbete med länder och regioner utanför unionen.

Under det svenska EU-ordförandeskapet prioriterade Sverige den fortsatta utvecklingen av det europeiska forskningsområdet. Frågor som särskilt lyftes fram var att EU:s framtida forskning bör inriktas mot de stora samhällsutmaningarna och att en bättre samordning behövs inom kunskapstriangeln, dvs. utbildning, forskning och innovation. Framsteg nåddes också inom den nya samarbetsformen gemensamma program.

Inom ramen för Nordiska ministerrådets verksamhet deltar Sverige i ett större forsknings- och innovationsprogram om klimat, miljö och energi, det s.k. toppforskningsinitiativet. Programmet inleddes i januari 2009. De nordiska ländernas forskningsfinansierande myndigheter bidrar med närmare 500 miljoner kronor i offentlig finansiering till programmet. Därutöver söker man samarbete med det privata näringslivet och inom EU för att ytterligare öka programmets genomslagskraft och omfattning. Under det första verksamhetsåret har forskningsmedel utlysts inom flertalet av programmets tematiska delområden.

8.2.5 Forskningens infrastruktur

Forskningsanläggningar

I den forsknings- och innovationspolitiska propositionen Ett lyft för forskning och innovation beskrevs en satsning på forskningens infrastruktur där det bedömdes att Vetenskapsrådet skulle tillföras 150 miljoner kronor 2009–2012. Inom ramen för de strategiska satsningarna har 80 miljoner kronor anvisats Vetenskapsrådet 2010 för infrastruktur och ytterligare 36 miljoner kronor föreslås för 2011. Vetenskapsrådet planerar deltagande i flera europeiska infrastrukturanläggningar, inklusive flera svenska.

European Spallation Source (ESS)

Sedan maj 2009 arbetar europeiska neutronforskare med planering av den europeiska spallationskällan i Lund med ett centrum för databearbetning i Köpenhamn.

Regeringen har bildat ett bolag, European Spallation Source ESS AB, inom vilket verksamheten sker. Totalt har 14 länder beslutat att delta i konstruktionen. Ytterligare några länder överväger ett deltagande.

Intresserade länder deltar i planeringen av ESS via en styrkommitté där själva konstruktionen av spallationskällan behandlas. Uppdateringen av konstruktionsplanerna beräknas vara klara om två till tre år. Därefter inleds konstruktionsfasen som beräknas pågå under ca tio år. Anläggningens fulla instrumentering beräknas vara klar 2025.

Max IV

Planeringsarbetet för en ny synkrotron kallad Max IV pågår i Lund. De huvudsakliga finansörerna är Vetenskapsrådet, Vinnova, Lunds universitet och Region Skåne.

XFEL och FAIR

Regeringen har signerat traktaten för frielektronlaseranläggningen XFEL i Hamburg. Förhandlingar pågår om ett internationellt avtal även för tungjonsacceleratoren FAIR i Darmstadt. Konstruktionen av båda anläggningarna har inletts.

EU:s finansiering av infrastruktur

Inom EU:s sjunde ramprogram finns det särskilda medel avsatta för finansiering av infrastruktur för forskning. Dessa medel avser

främst planeringsfasen för infrastruktur-anläggningar. Programmet har stimulerat Europas lärosäten att i ökad utsträckning planera för infrastruktur för forskning. Flera projekt som prioriterats av The European Strategy Forum for Research Infrastructure (ESFRI) har kommit till en planeringsfas genom visst stöd från ramprogrammet. Den huvudsakliga finansieringen kommer från medlemsländernas nationella budgetar.

Polarforskningsexpeditioner

Under polaråret som avslutades i mars 2009 har Polarforskningssekretariatet genomfört ett flertal stora expeditioner till Arktis och Antarktis. För arbetet med polaråret har sekretariatet tilldelats extra resurser 2007 och 2008, vilket bl.a. har inneburit att forskning i svenska sub-polära områden har kunnat intensifieras. En viktig nod i denna forskning utgörs av Abisko naturvetenskapliga station.

För svensk del är isbrytaren Oden en viktig resurs som har haft stor betydelse för samarbetet och kontakter med andra länders polarverksamhet, inte minst USA. Samarbete med bl.a. Danmark har bidragit till forsknings-expeditioner till den svåråtkomliga kontinentalsockeln kring nordöstra Grönland.

Utvecklingen av de internationella samarbeten som isbrytaren Oden skapar har möjliggjort för svenska forskare att i allt högre grad arbeta i Antarktis, men även öppnat för gemensamma forskningsintressen i Arktis. Planeringen av forskningssamarbetet med National Science Foundation har inneburit nära koordinering med Vetenskapsrådet kring finansieringen och nominering av svenska forskare.

Informationsförsörjning till forskning

Kungl. biblioteket (KB) är ett forskningsbibliotek med huvudsaklig inriktning på samhällsvetenskaplig och humanistisk forskning.

Den 1 januari 2009 inordnades hela verksamheten vid Statens ljud- och bildarkiv (SLBA) i KB, vilket innebär att ansvaret för pliktskyldigt ljud- och bildmaterial nu hanteras av KB. Verksamheten under 2009 har därför präglats av att integrera SLBA i KB:s

verksamhet, såväl organisatoriskt som verksamhetsmässigt.

KB bidrog under 2009 till det svenska ordförandeskapet i EU genom att aktivt delta i flera europeiska samarbeten samt genom att anordna två stycken seminarier och konferenser inom sitt område. KB har även lagt stora resurser på digitaliseringsarbetet.

Vidare har KB utökat samarbetet med enskilda institutioner vid svenska universitet för att kunna ge bättre service till forskarsamhället. Myndigheten har även etablerat en forskningsavdelning som arbetar med visningar, symposier, publikationer och konferenser.

Etikprövning av forskning

Lagen (2003:460) om etikprövning av forskning omfattar forskning som avser människor och biologiskt material från människor samt forskning som innebär behandling av känsliga personuppgifter. Etikprövningen sker i sex regionala nämnder. Överklaganden och överlämnanden av vissa ärenden görs till Centrala etikprövningsnämnden.

Ett mått på effektiviteten inom organisationen för etikprövning av forskning är de regionala etikprövningsnämndernas genomsnittliga handläggningstider. I samtliga kategorier var den genomsnittliga handläggningstiden 20 dagar för alla regionala nämnder under 2009, vilket väl faller inom de handläggningstider som anges i förordningen (2003:615) om etikprövning av forskning som avser människor. I jämförelse med 2008 är handläggningstiderna oförändrade.

Den genomsnittliga handläggningstiden för ärenden som behandlades av Centrala etikprövningsnämnden var, oavsett kategori, åtta veckor under 2009, lika många som under 2008.

Oredlighet i forskning

Regeringen inrättade i början av 2010 ett särskilt organ, expertgruppen för oredlighet i forskning, vid Centrala etikprövningsnämnden. Expertgruppen har till uppgift att på begäran av statliga universitet och högskolor lämna yttranden som ett stöd i lärosätenas utredningar av ärenden som rör misstankar om oredlighet i forskning, konstnärligt utvecklingsarbete eller annat utvecklingsarbete.

8.3 Analys och slutsatser

8.3.1 Vetenskapsrådet

Vetenskapsrådets huvuduppgift är att verka för den fria grundforskningen och den forskarinitierade förnyelsen av forskningen. Myndigheten har en tillförlitlig granskningsprocess och en väl fungerande forskningsadministration.

Vetenskapsrådet genomförde, trots den begränsade tid som stod till förfogande, satsningen på de strategiska forskningsområdena väl. Rådet ska administrera den årliga rapporteringen från universiteten och högskolorna för de områden som rådet ansvarar för. Vidare kommer en utvärdering ske efter fem år.

Inom EU ökar både den forskarinitierade och den mer behovsstyrda forskningsfinansieringen i snabb takt, och nya former av utlysningar, samarbeten och program introduceras, t.ex. gemensamma program. Det är viktigt att Vetenskapsrådet och övriga forskningsfinansierande myndigheter har en beredskap att utveckla samarbetsprocesser för att säkerställa svenskt deltagande i sådana satsningar.

Det är också viktigt att Vetenskapsrådet har en god förmåga att agera strategiskt, prioritera, och initiera kraftsamling inom forskningsområden som bedöms som strategiskt viktiga. Under 2009 gjorde regeringen därför förändringar i förordningen (2009:975) och regleringsbrevet för Vetenskapsrådet för att öka styrelsens kapacitet för att leda arbetet vid rådet och genomföra sådana strategiska satsningar.

Vetenskapsrådet har administrerat en rad större nationella infrastruktursatsningar under det gångna året. Det är viktigt att kontinuerligt inventera behovet och förnya den strategiska planen för satsningar på nya anläggningar.

Regeringen ser positivt på att Vetenskapsrådet har förstärkt sin analysverksamhet. Utvecklingen av rådets kompetens inom bibliometri är viktig, bl.a. som underlag till statens fördelning av forskningsresurser utifrån indikatorer.

Jämställdheten mellan könen när det gäller medelstilldelning inom olika utlysningformer och områden är fortfarande otillfredsställande. En studie som Vetenskapsrådet har gjort inom området medicin ger inget entydigt svar på orsaken till skillnaden i beviljandegrad mellan män och kvinnor. Även inom utbildningsvetenskap finns det noterbara skillnader i beviljandegrad. Enligt regeringens mening är

ytterligare analyser och åtgärder motiverade för att säkra en könsneutral forskningsfinansiering.

8.3.2 Rymdforskning

Sveriges deltagande i det obligatoriska vetenskapsprogrammet inom organisationen European Space Agency (ESA) möjliggör för svenska forskare att i samarbete med europeiska kollegor studera yttre rymden i projekt som är för kostsamma att genomföra med enbart nationell finansiering. Det är av stort värde för mindre länder att delta i ESA:s arbete, eftersom dessa saknar ekonomisk möjlighet att delta på egen hand i de riktigt stora projekten.

Rymdstyrelsen har under en längre tid arbetat för nästa generations satellit efter Odin. Projektet har nu fått stöd från ESA för att gå vidare till nästa fas. Dessa projekt visar på den höga kompetens för forskning och utveckling inom rymdområdet som finns i Sverige.

Onsala rymdobservatorium vid Chalmers tekniska högskola AB drivs på uppdrag av Vetenskapsrådet som en nationell anläggning. En internationell utvärdering av verksamheten visar att kvaliteten på forskningen är hög och står sig väl i jämförelse med andra liknande anläggningar i andra delar av världen.

Forskare vid Institutet för rymdfysik (IRF) medverkar i och leder ett stort antal internationella projekt. Den kompetens IRF:s forskare och tekniker bidrar med är efterfrågad i flera projekt som finansieras av internationella organisationer. Detta tyder på att det finns ett internationellt intresse för de forskningsområden som IRF inriktar sig på och att IRF erbjuder en forskarmiljö som framgångsrika forskare vill verka i.

8.3.3 Internationellt forskningssamarbete och samarbete inom EU

Eftersom forskning har identifierats som en strategisk resurs med ökande budget hos allt fler länder, har även det internationella forskningssamarbetets betydelse ökat. Det är därför positivt att fler svenska forskare publicerar tillsammans med utländska forskare. Även det faktum att Vetenskapsrådet beviljar fler ansökningar om postdoktor-stipendium i utlandet är positivt och bör fortsätta. Likaså

bidrar utnyttjandet av svensk forskningsinfrastruktur som t.ex. isbrytaren Oden till en ökad internationell samverkan.

EU:s ramprogram för forskning (2007–2013) har blivit en allt viktigare del av den svenska forskningsfinansieringen. Under 2008 var ramprogrammet den näst största finansiären av civil forskning i Sverige efter Vetenskapsrådet. Störst deltagande visar universitet och högskolor. Däremot är näringslivets deltagande i ramprogrammet lägre än förväntat. Fram till oktober 2009 hade 18 procent av medlen i ramprogrammet fördelats, och den årliga budgeten i programmet kommer att öka markant de kommande åren. Det är därför angeläget att forskningsfinansiärerna fortsatt är aktiva i att påverka och främja ramprogrammet så att Sverige även framöver har ett starkt deltagande.

Beslut som fattades inom ramen för den s.k. Ljubljana-processen när det gäller utvecklingen av det europeiska forskningsområdet kommer att ha betydelse i utvecklingen av den svenska forskningspolitiken. Det handlar bl.a. om att EU:s forskning bör inriktas mot de stora samhällsutmaningarna och att samverkan mellan olika politikområden inom kunskapstriangeln, dvs. utbildning, forskning och innovation, behöver utvecklas.

Regeringen fattade den 10 december 2009 beslut om att uppdra åt Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser att tillsvidare ansvara för att stödja ökad internationell samverkan genom att utnyttja och utveckla den utlandsbaserade verksamhet inom tillväxt-, innovations-, forsknings- och utbildningspolitiken. En utvärdering av verksamheten bör enligt beslutet ske senast den 1 april 2012. Målet med verksamheten vid myndigheten är att, genom samverkan med Regeringskansliet och berörda samarbetsorganisationer, bidra till att öka kunskapsuppbyggnaden, konkurrenskraften och en hållbar tillväxt i Sverige.

8.3.4 Forskningens infrastruktur

Konstruktionen av European Spallation Source (ESS) i Sverige kommer att ha stor betydelse för

svensk forskning. Utländska forskare kommer i ännu högre utsträckning än i dag att komma till Sverige för forskning och forskningssamarbete.

Samlokaliseringen av ESS med synkrotronen Max IV kommer att ge Lund en forskningsinfrastruktur av världsklass. Anläggningarna kommer att ha stor betydelse för Sveriges och Öresundsregionens utveckling både vetenskapligt och ekonomiskt.

Kungl. biblioteket (KB) är i sin nya sammanslagna form bättre rustat att möta de tekniska utmaningar som väntar. Regeringen ser positivt på de insatser som KB gör inom digitaliseringsområdet och för ökat tillgängliggörande av elektroniskt material.

Regeringen bedömde i 2010 års ekonomiska vårproposition (prop. 2009/10:100) att den verksamhet som bedrivs vid Filmarkivet i Grängesberg ligger närmare KB:s verksamhet än Stiftelsen Svenska Filminstitutets. Mot den bakgrunden föreslogs i propositionen att de ändamål och de verksamheter som avser Filmarkivet flyttas från utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid till utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Riksdagen har beslutat i enlighet med detta (bet. 2009/10:KU39, rskr. 2009/10:332). Mot denna bakgrund föreslås att KB:s anslag ökas med 7,5 miljoner kronor.

I regeringens forsknings- och innovationsproposition Ett lyft för forskning och innovation bedömde regeringen att Polarforskningssektariatet bl.a. skulle få ett utvidgat uppdrag i fråga om logistik för forskning inom svenska fjällområdet. En viktig del i detta utökade uppdrag är övertagandet av Abisko naturvetenskapliga station från Kungl. Vetenskapsakademien. Av denna anledning föreslår regeringen att 5,5 miljoner kronor överförs från anslag 3:12 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* till anslag 3:8 *Polarforskningssektariatet*.

9 Budgetförslag

9.1 Anslag för barn-, ungdoms- och vuxenutbildning

9.1.1 1:1 Statens skolverk

Tabell 9.1:1 Anslagsutveckling för Statens skolverk

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Övrigt	Totalt
2009	Utfall	294 921	Anslags-sparande	9 448
2010	Anslag	314 311 ¹	Utgifts-prognos	316 260
2011	Förslag	315 768		
2012	Beräknat	319 128 ²		
2013	Beräknat	323 769 ³		
2014	Beräknat	330 659 ⁴		

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 315 908 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 316 050 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 315 628 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för Skolverkets förvaltningskostnader. Skolverket är förvaltningsmyndighet för skolväsendet för barn, ungdomar och vuxna samt för annan pedagogisk verksamhet som anordnas av det allmänna. Skolväsendet omfattar enligt den nya skollagen (2010:800) förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola, fritidshem, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare. Skolverket ska bidra till måluppfyllelsen inom barn- och ungdomsutbildningen genom att svara för uppföljning, utvärdering och utveckling av skolväsendet. I detta ingår även att utforma styrdokument för dessa verksamheter.

Regeringens överväganden

Myndigheten Internationella programkontoret för utbildningsområdet har fr.o.m. den 1 januari 2010 i uppdrag att vara nationellt kontor för EU-nätverket Eurydike. Anslaget föreslås minskas med 150 000 kronor fr.o.m. 2011 för att bidra till finansieringen av en ökning av anslaget 4:1 *Internationella programkontoret för utbildningsområdet*.

Anslaget föreslås minskas med 100 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 315 768 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.1:1 Härlledning av anslagsnivån 2011–2014,

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	314 311	314 311	314 311	314 311
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 482	5 711	10 219	17 568
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-1 359	-1 373	-1 392	-1 424
Övrigt ³	334	478	631	204
Förslag/ beräknat anslag	315 768	319 128	323 769	330 659

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsförflyttning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.1.2 1:2 Statens skolinspektion

Tabell 9.1:2 Anslagsutveckling för Statens skolinspektion

Tusental kronor

2009	Utfall	306 955	Anslags- sparande	21 694
2010	Anslag	336 942 ¹	Utgifts- prognos	335 577
2011	Förslag	338 543		
2012	Beräknat	342 396 ²		
2013	Beräknat	347 174 ³		
2014	Beräknat	354 632 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 339 087 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 339 088 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 338 612 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för Skolinspektionens förvaltningskostnader. Skolinspektionen ansvarar för kvalitetsgranskning av och tillsyn över skolväsendet m.m. Skolinspektionen ansvarar vidare för s.k. tillståndsprovning. Det innebär att myndigheten beslutar om godkännande av och rätt till bidrag för fristående skolor, samt om återkallande av sådant godkännande och sådan rätt till bidrag.

Anslaget används även för verksamhetskostnader för barn- och elevombudet samt Skolväsendets överklagandenämnd.

Regeringens överväganden

Skolinspektionen har efter en uppbyggnadsfas nått full kapacitet från 2010. Till följd av förväntad ökad ärendemängd hos Skolväsendets överklagandenämnd när den nya skollagen börjar tillämpas den 1 juli 2011 (prop. 2009/20:165, bet. 2009/10:UbU21, rskr. 2009/10:370) föreslår regeringen att anslaget tillförs 550 000 kronor 2011 (halvårseffekt) och beräknar att 1 100 000 kronor tillförs fr.o.m. 2012. Regeringen föreslår vidare att anslaget minskas med 1 000 000 kronor för att delfinansiera det utökade statsbidraget till dansarutbildning från anslaget 1:8 *Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.* Internationella programkontoret för utbildningsområdet har fr.o.m. den 1 januari 2010 i uppdrag att vara nationellt kontor för EU-nätverket Eurydike. Anslaget föreslås minskas med 150 000 kronor 2011 för att bidra till finansieringen av en ökning av anslaget 4:1 *Internationella programkontoret för utbildningsområdet*. Anslaget föreslås minskas med

100 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 338 543 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.1:2 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	336 942	336 942	336 942	336 942
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 301	5 611	10 391	18 350
Beslut	-450	96	97	99
Överföring till/från andra anslag	-250	-252	-256	-262
Övrigt ³				-497
Förslag/ beräknat anslag	338 543	342 396	347 174	354 632

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget.

Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.1.3 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tabell 9.1:3 Anslagsutveckling för Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tusental kronor

2009	Utfall	655 570	Anslags- sparande	1 802
2010	Anslag	700 729 ¹	Utgifts- prognos	679 610
2011	Förslag	704 200		
2012	Beräknat	712 316 ²		
2013	Beräknat	722 632 ³		
2014	Beräknat	738 342 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 705 592 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 706 012 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 705 110 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för Specialpedagogiska skolmyndighetens förvaltningskostnader. Myndigheten ansvarar för statens specialpedagogiska stöd rörande barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning och för utbildning i speci-

alskolan. I myndighetens uppdrag ligger också att tillgodose behovet av anpassade läromedel för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning. Dessutom fördelar myndigheten vissa statsbidrag. Anslaget används även för produktionsstöd för läromedelsframställning och för visst internationellt samarbete.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.1.3 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomstittel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	134 848	790 418	-655 570
Prognos 2010	0	136 000	839 130	-703 130
Budget 2011	0	136 000	856 752	-720 752

Avgifterna avser intäkter från läromedelsförsörjningen och ersättning från kommuner för elever i specialskola. Dessa intäkter får disponeras av myndigheten. Det ekonomiska målet är i denna del att intäkterna delvis ska täcka kostnaderna för verksamheten.

Avgifterna avser också ersättning från kommuner då myndigheten enligt 1 kap. 4 § specialskoleförordningen (1995:401), efter avtal med en kommun, anordnar förskoleklass och fritidsverksamhet. Denna ersättning får disponeras av

myndigheten. Det ekonomiska målet är i denna del full kostnadstäckning.

Avgifterna avser slutligen intäkter från Folkbildningsrådet för verksamhet avseende administration av förstärkningsbidrag till folkhögskolor. Intäkterna disponeras av Specialpedagogiska skolmyndigheten. Det ekonomiska målet för administrationen av förstärkningsbidrag till folkhögskolor är full kostnadstäckning.

Kostnader som inte finansieras med avgiftsintäkter ska finansieras från detta anslag.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2011 för ramanslaget 1:3 *Specialpedagogiska skolmyndigheten* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 12 000 000 kronor under 2012 och 2013.

Skälen för regeringens förslag: Specialpedagogiska skolmyndigheten behöver kunna lämna förhandsbesked till förslag på den kommersiella marknaden. Regeringen bör därför bemyndigas att besluta om tilldelning av medel för detta ändamål som innebär åtaganden för kommande budgetår.

Tabell 9.1.3 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2009	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013
Ingående åtaganden	6 033	4 079	8 894		
Nya åtaganden	4 079	8 200	9 800		
Infriade åtaganden	-6 033	-3 385	-6 694	-8 000	-4 000
Utestående åtaganden	4 079	8 894	12 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	13 000	12 000	12 000		

Anmärkning: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Regeringens överväganden

Från den 1 juli 2008 har specialskolans målgrupp utökats till att även omfatta barn med synskada och ytterligare funktionshinder samt barn med grav språkstörning (prop. 2007/08:112, bet. 2007/08:UbU16, rskr. 2007/08:212). Som följd av detta har Ekeskolan och Hällsboskolan åter-etablerats som statliga specialskolor. Antalet elever i framför allt Hällsboskolan har ökat under 2009 och förväntas öka ytterligare under kommande år. För 2011 bedömer regeringen att de ökade kostnader som denna elevökning medför kan täckas inom ramen för myndighetens anslag. Regeringen kommer dock att noga följa utvecklingen.

För att bidra till kostnader som bedöms uppstå inom specialskolan som en följd av regeringens proposition Betyg från årskurs 6 i grundskolan (prop. 2009/10:219) och den utökning av undervisningstiden i matematik som regeringen avser att låta undersöka beräknas en ökning av anslaget med 39 000 kronor 2012, 169 000 kronor 2013 och 261 000 kronor fr.o.m. 2014.

Anslaget föreslås öka med 10 000 kronor 2011 och beräknas öka med 21 000 kronor fr.o.m. 2012 som en konsekvens av att skollagen (2010:800), som börjar tillämpas den 1 juli 2011, innebär en förstärkning av elevhälsan och innehåller bestämmelser om tillgång till skolbibliotek.

Myndigheten Internationella programkontoret för utbildningsområdet har fr.o.m. den 1 januari 2010 i uppdrag att vara nationellt kontor för EU-nätverket Eurydike. Anslaget föreslås minskas med 150 000 kronor fr.o.m. 2011 för att bidra till finansieringen av en ökning av anslaget 4:1 *Internationella programkontoret för utbildningsområdet*.

Anslaget föreslås minskas med 140 000 kronor fr.o.m. 2011 till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 704 200 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.1:3 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	700 729	700 729	700 729	700 729
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 535	8 227	18 067	34 633
Beslut	10	60	191	287
Överföring till/från andra anslag	-290	-293	-297	-304
Övrigt ³	2 216	3 593	3 941	2 997
Förslag/ beräknat anslag	704 200	712 316	722 632	738 342

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.1.4 1:4 Sameskolstyrelsen

Tabell 9.1:4 Anslagsutveckling för Sameskolstyrelsen

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Övrigt	Totalt
2009	Utfall	35 549	Anslags-sparande	-385
2010	Anslag	26 553 ¹	Utgifts-prognos	26 123
2011	Förslag	26 659		
2012	Beräknat	26 909 ²		
2013	Beräknat	27 352 ³		
2014	Beräknat	28 540 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 26 669 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 26 743 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 27 264 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används till Sameskolstyrelsens verksamhet. Sameskolstyrelsens uppgift är att ge samiska barn en utbildning med samisk inriktning och att bidra till att bevara och utveckla det samiska språket och den samiska kulturen. Utbildningen bedrivs vid sameskolor samt i integrerad samisk undervisning i kommunal grundskola.

Sameskolstyrelsen är styrelse för sameskolorna och därtill hörande verksamhet. Sameskolstyrelsen ska främja och utveckla samisk undervisning och bör bistå vid uppsökande verksamhet bland samer samt informera om

sameskolan och samisk undervisning i det offentliga skolväsendet för barn och ungdom.

Sameskolstyrelsen får efter avtal med en kommun fullgöra kommunens uppgifter avseende förskoleklassen och förskole- och fritidsverksamheten för samiska barn.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.1:4 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2009	0	24 476	63 058	38 582
Prognos 2010	0	25 447	52 167	26 720
Budget 2011	0	25 589	52 092	26 503

De intäkter som Sameskolstyrelsen får disponera avser främst ersättning enligt avtal från kommuner för samisk förskola, förskoleklass och fritidshem som Sameskolstyrelsen bedriver samt ersättning enligt förordningen (SKOLFS 1995:50) om ersättning för elever i sameskolan. Det ekonomiska målet är att intäkterna delvis ska täcka kostnaderna för verksamheten. De kostnader som inte finansieras genom avgifter ska finansieras från detta anslag.

Regeringens överväganden

För att bidra till kostnader som bedöms uppstå inom sameskolan som en följd av regeringens proposition Betyg från årskurs 6 i grundskolan (prop. 2009/10:219) och den utökning av undervisningstiden i matematik som regeringen avser att låta undersöka beräknas en ökning av anslaget med 7 000 kronor 2012, 83 000 kronor 2013 och 152 000 kronor fr.o.m. 2014.

Anslaget föreslås öka med 3 000 kronor 2011 och beräknas öka med 6 000 kronor fr.o.m. 2012 som en konsekvens av att skollagen (2010:800), som börjar tillämpas den 1 juli 2011, innebär en förstärkning av elevhälsan och innehåller bestämmelser om tillgång till skolbibliotek.

Anslaget föreslås minskas med 60 000 kronor fr.o.m. 2011 till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 26 659 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.1:4 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	26 553	26 553	26 553	26 553
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	-377	-141	219	848
Beslut	3	13	89	676
Överföring till/från andra anslag	-60	-61	-61	-63
Övrigt ³	540	545	552	525
Förslag/ be- räknat anslag	26 659	26 909	27 352	28 540

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.1.5 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet⁴

Tabell 9.1:5 Anslagsutveckling för utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Tusental kronor

År	Utfall	Utveckling	Anslags- sparande	Utfall
2009	Utfall	573 288		298 840
2010	Anslag	929 999 ¹	Utgifts- prognos	855 464
2011	Förslag	917 040		
2012	Beräknat	1 141 031 ²		
2013	Beräknat	1 298 776 ³		
2014	Beräknat	938 580 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 124 581 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 261 224 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 893 051 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Anslaget benämndes tidigare *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg*. Ändringen är en följd av regeringens proposition Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet (prop. 2009/10:165).

Ändamålet för anslaget är att främja utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet. Anslaget finansierar främst insatser för att stödja och stimulera kommunernas verksamhetsutveckling inom dessa områden samt annat centralt initierat utvecklingsarbete inom utbildningssystemet.

Stödet avser verksamheter med såväl kommunal som annan huvudman. Anslaget används även för administration, uppföljning och utvärdering av vissa särskilda uppdrag och satsningar, för vissa utredningar inom skolområdet samt för bidrag till vissa organisationer.

Skälen för regeringens förslag: Statens skolverk behöver kunna sluta ekonomiska avtal inom ramen för sitt utvecklingsarbete. Regeringen bör därför bemyndigas att besluta om tilldelning av medel för detta ändamål som innebär åtaganden för kommande budgetår.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2011 för ramanslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 100 000 000 kronor under 2012 och 2013.

Tabell 9.1.5 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2009	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013–2014
Ingående åtaganden		140 000	70 000		
Nya åtaganden		79 200	91 200		
Infriade åtaganden		-149 200	-61 200	-67 000	-33 000
Utestående åtaganden	140 000	70 000	100 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	140 000	125 000	100 000		

Anmärkning: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Regeringens överväganden

Medel på anslaget ska bl.a. användas till statlig rektorsutbildning, försöksverksamhet med lärlingsutbildning och handledarutbildning kopplat till lärlingsutbildningen. Även insatser för att genomföra de senaste årens reformer inom förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola och motsvarande skolformer samt insatser inom matematik, naturvetenskap och teknik liksom Sveriges deltagande i internationella studier finansieras genom anslaget.

För att stimulera lärlingsutbildning i den reformerade gymnasieskolan föreslås att 44 000 000 kronor tillförs anslaget under 2011. För 2012 beräknas utgifterna för ändamålet uppgå till 146 000 000 kronor, för 2013 till 277 000 000 kronor och för 2014 till 327 000 000.

Anslaget föreslås ökas med 18 500 000 kronor för att stödja och stimulera entreprenörskap i skolan. För en fortsatt satsning på åtgärdsprogrammet mot mobbning föreslås anslaget ökas med 10 000 000 kronor 2011 och beräknas öka med samma belopp 2012–2014. Anslaget föreslås vidare ökas med 20 000 000 kronor 2011 för en förlängd satsning på sommarskola.

En försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år inom gymnasieskolan har aviserats. Anslaget föreslås tillföras 8 400 000 kronor för ändamålet 2011. Utgifterna för försöksverksamheten beräknas uppgå till 24 600 000 kronor 2012, till 32 800 000 kronor 2013 och till 36 400 000 kronor 2014.

För att finansiera införandet av betyg från årskurs 6 föreslås anslaget ökas med 15 000 000 kronor 2011. Utgifterna för införandet beräknas uppgå till 15 000 000 kronor även 2012 och 2013.

Anslaget föreslås ökas med 42 000 000 kronor för införandet av fler nationella prov 2011. För 2012 beräknas utgifterna uppgå till 48 000 000 kronor, för 2013 till 41 000 000 kronor och för 2014 till 33 000 000 kronor.

För att finansiera ändringar med anledning av regeringens proposition Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet (prop. 2009/10:165) föreslås anslaget minskas med sammanlagt 8 900 000 kronor 2011 och beräknas minskas med 14 800 000 kronor 2012 och 11 800 000 kronor fr.o.m. 2013. Av dessa medel tillförs anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämnning*, utgiftsområde 25, 3 000 000 kronor

för införandet av ämnet teknik i särskolan under 2011 och 2012. Med anledning av de skärpta kraven på elevhälsan i den nya skollagen tillförs vidare samma anslag 4 987 000 kronor 2011 och beräknas tillföras 9 973 000 kronor fr.o.m. 2012. För samma ändamål tillförs anslaget 1:3 *Specialpedagogiska skolmyndigheten* och anslaget 1:4 *Sameskolstyrelsen* medel från förevarande anslag med 10 000 kronor respektive 3 000 kronor 2011. Från och med 2012 beräknas en ökning med 21 000 kronor respektive 6 000 kronor. Vidare tillförs anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämnning*, utgiftsområde 25, 900 000 kronor 2011 och beräknas tillföras 1 800 000 kronor fr.o.m. 2012 för att finansiera införandet av utvecklingssamtal i gymnasiesärskolan.

För att finansiera en bonus till skolor i utsatta områden beräknas anslaget ökas med 20 000 000 kronor årligen 2012–2014. Dessutom beräknas anslaget utökas med ytterligare 200 000 000 kronor 2012 för att finansiera en förlängd satsning på matematik, naturvetenskap och teknik. För att finansiera en satsning på elevhälsa beräknas anslaget vidare utökas med 250 000 000 kronor 2012 och med 400 000 000 kronor 2013.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 917 040 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.1:5 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	906 499	906 499	906 499	906 499
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	12 782	26 229	40 153	59 649
Beslut	-5 741	204 752	348 519	-29 931
Överföring till/från andra anslag	3 500	3 551	3 604	3 678
Övrigt ³				-1 316
Förslag/ beräknat anslag	917 040	1 141 031	1 298 776	938 580

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FIU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.1.6 1:6 Särskilda insatser inom skolområdet⁵

Tabell 9.1.6 Anslagsutveckling för särskilda insatser inom skolområdet

Tusental kronor

2009	Utfall	486 088	Anslags-sparande	1 196
2010	Anslag	492 257 ¹	Utgifts-prognos	480 775
2011	Förslag	419 761		
2012	Beräknat	427 879 ²		
2013	Beräknat	434 731 ³		
2014	Beräknat	442 653 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 419 760 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 419 762 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 419 173 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för särskilda insatser inom skolområdet, vilka bl.a. omfattar undervisning som anordnas på sjukhus samt insatser för elever med funktionsnedsättning eller andra särskilda behov i grundskola, särskola och gymnasieskola.

Anslaget används även för bidrag till speciellt anpassad gymnasieutbildning för svårt rörelsehindrade elever från hela landet som anordnas i Stockholms, Göteborgs, Kristianstads och Umeå kommuner enligt 5 kap. 7 § skollagen (1985:1100) vilken motsvarar 15 kap. 9 § skollagen (2010:800) samt till omvårdnad och habilitering för dessa elever, för viss statlig ersättning avseende gymnasial utbildning i Örebro kommun för döva och hörselskadade elever och för bidrag till kostnader för viss riksrekryterande utbildning för elever med utvecklingsstörning.

Anslaget omfattade tidigare även s.k. särskilt utbildningsstöd till personer med vissa funktionsnedsättningar som studerar vid universitet, högskola eller folkhögskola. Regeringen föreslår att statens utgifter för det särskilda utbildningsstödet flyttas till anslaget 1:16 *Bidrag till vissa handikappåtgärder inom utbildningsområdet, m.m.* och att anslaget 1:6 därmed uteslutande ska röra insatser inom barn- och ungdomsutbildning.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2011 för ramanslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 37 000 000 kronor under 2012.

Skälen för regeringens förslag: Specialpedagogiska skolmyndigheten beslutar om bidrag till omvårdnad och habilitering för elever som deltar i Rh-anpassad gymnasieutbildning. Bidraget beviljas per läsår. Regeringen bör därmed bemyndigas att besluta om tilldelning av medel för detta ändamål som innebär åtagande för kommande budgetår.

⁵ Anslaget benämndes tidigare *Särskilda insatser inom utbildningsområdet*.

Tabell 9.1:6 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2009	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013-2014
Ingående åtaganden		83 000	83 000		
Nya åtaganden		83 000	37 000		
Infriade åtaganden	-37 017	-83 000	-83 000	-37 000	
Utestående åtaganden	83 000	83 000	37 000		
Erhållet/förslaget bemyndigande	83 000	83 000	37 000		

Anmärkning: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Regeringens överväganden

Elevantalet inom riksgymnasieverksamheten i Örebro kommun för döva och hörselskadade elever fortsätter att öka. Hösten 2009 omfattade verksamheten i gymnasieskolan 459 elever och i gymnasiesärskolan 45 elever. Mot bakgrund av de ökade elevtalen föreslås att anslaget tillförs 8 400 000 kronor fr.o.m. 2011. Finansiering sker genom att anslaget 1:8 *Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.* minskas med motsvarande belopp. I övrigt bedöms de särskilda insatserna inom skolområdet och riksgymnasieverksamheten även fortsättningsvis behövas i motsvarande omfattning som 2010. Den Rh-anpassade gymnasieutbildningen omfattade 154 elever läsåret 2009/10.

Anslaget omfattade tidigare även s.k. särskilt utbildningsstöd till personer med vissa funktionsnedsättningar som studerar vid universitet, högskola eller folkhögskola. Regeringen föreslår att statens utgifter för det särskilda utbildningsstödet flyttas till anslaget 1:16 *Bidrag till vissa handikappåtgärder inom utbildningsområdet, m.m.* och att anslaget därmed minskas med 103 195 000 kronor.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 419 761 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.1:6 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	492 257	492 257	492 257	492 257
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	22 299	32 251	40 649	51 122
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-94 795	-96 628	-98 175	-100 105
Övrigt ³				-621
Förslag/beräknat anslag	419 761	427 879	434 731	442 653

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.1.7 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.⁶

Tabell 9.1:7 Anslagsutveckling för maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.

Tusental kronor

2009	Utfall	3 658 108	Anslags-sparande	1 892
2010	Anslag	3 660 000 ¹	Utgifts-prognos	3 660 000
2011	Förslag	3 660 000		
2012	Beräknat	3 660 000		
2013	Beräknat	3 660 000		
2014	Beräknat	3 660 000		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget ändamål är att finansiera statsbidrag till de kommuner som har ett system med maxtaxa i förskola, fritidshem och viss annan pedagogisk verksamhet samt det statsbidrag för kvalitetssäkrande åtgärder som ska lämnas till de kommuner som tillämpar maxtaxa. Under anslaget bekostas även Statens skolverks administration av rekvisitioner från kommunerna samt uppföljning av reformens olika delar.

Regeringens överväganden

Regeringen bedömer att alla kommuner kommer att tillämpa systemet med maxtaxa i förskola, fritidshem och viss annan pedagogisk verksamhet. Mot bakgrund av detta föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 3 660 000 000 kronor för budgetåret 2011.

⁶ Anslaget benämndes tidigare *Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.* Ändringen är en följd av regeringens proposition Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet (prop. 2009/10:165).

Tabell 9.1:7 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	3 660 000	3 660 000	3 660 000	3 660 000
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	3 660 000	3 660 000	3 660 000	3 660 000

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

9.1.8 1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.⁷

Tabell 9.1:8 Anslagsutveckling för bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet m.m.

Tusental kronor

2009	Utfall	115 388	Anslags-sparande	37 174
2010	Anslag	152 112 ¹	Utgifts-prognos	114 100
2011	Förslag	151 603		
2012	Beräknat	154 396 ²		
2013	Beräknat	156 833 ³		
2014	Beräknat	159 705 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 151 604 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 151 603 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 151 391 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används huvudsakligen för:

- särskilt verksamhetsstöd till vissa riksrekryterande gymnasiala utbildningar och förberedande dansutbildningar i Stockholm, Göteborg och Piteå,
- bidrag till kostnader för Sveriges anslutning till examensorganisationen International Baccalaureate Organisation (IBO) i Genève,
- statsbidrag för International Baccalaureate-utbildning till Göteborgs kommun, Stock-

⁷ Anslaget benämndes tidigare *Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola.* Ändringen är en följd av regeringens proposition Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet (prop. 2009/10:165).

holms kommun och Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket,

- ersättning till skolhuvudmän för kostnader för nordiska elever på gymnasial nivå,
- ersättning vid personskada till elev i viss gymnasieutbildning,
- statsbidrag till riksinternatskolor,
- statsbidrag till kostnader för utlandssvenska elevers skolgång i Sverige, och
- statsbidrag för vissa barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige.

Regeringens överväganden

Den huvudsakliga faktorn som styr utgifterna på anslaget är antalet elever i de olika verksamheterna.

Utgifterna för ersättning till skolhuvudmän för elever från annat nordiskt land som studerar i Sverige med stöd av överenskommelsen om nordisk utbildningssamarbete på gymnasial nivå har trendmässigt ökat under 2000-talet. Ersättningen avser det överskjutande antalet elever som huvudmännen tagit emot i förhållande till det antal elever som genomgått utbildning i annat nordiskt land. Höstterminen 2009 lämnades bidrag för 346 nordiska elever och vårterminen 2010 var motsvarande antal 335.

Från och med den 1 juli 2007 finns ett statsbidrag för vissa barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige. För läsåret 2009/10 utbetalades sammanlagt 25 miljoner kronor för 346 elever under höstterminen och 337 elever under vårterminen.

Regeringen föreslår att anslaget tillförs 1 000 000 kronor för att finansiera ett utökad statsbidrag för dansarutbildning. Motsvarande belopp förs från anslaget 1:2 *Statens skolinspektion*. Mot bakgrund av de ökade elevtalen inom riksgymnasieverksamheten i Örebro kommun för döva och hörselskadade elever föreslås att 8 400 000 kronor förs från anslaget till anslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* från och med 2011.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 151 603 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.1:8 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	152 112	152 112	152 112	152 112
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	6 891	9 820	12 376	15 623
Beslut	1 000	1 018	1 034	1 055
Överföring till/från andra anslag	-8 400	-8 555	-8 690	-8 861
Övrigt ³				-224
Förslag/beräknat anslag	151 603	154 396	156 833	159 705

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsförflyttning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.1.9 1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet

Tabell 9.1:9 Anslagsutveckling för bidrag till svensk undervisning i utlandet

Tusental kronor

År	Utfall	87 025	Anslags-sparande	10 404
2009	Utfall	87 025	Anslags-sparande	10 404
2010	Anslag	97 163 ¹	Utgifts-prognos	97 749
2011	Förslag	101 565		
2012	Beräknat	102 664 ²		
2013	Beräknat	104 135 ³		
2014	Beräknat	106 296 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 101 566 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 101 565 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 101 423 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för att finansiera statsbidrag för utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar. Statsbidrag lämnas till:

- huvudmannen för en svensk utlandsskola,
- distansundervisning,
- kompletterande svensk undervisning, och
- undervisning vid utländsk skola (internationell skola).

Statsbidragsbestämmelserna syftar till att ge utlandssvenska barn och ungdomar utbildning

som motsvarar förskoleklassen, grundskolan och så långt det är möjligt gymnasieskolan eller undervisning i svenska och om Sverige, om de går i en utländsk skola. För att bidrag ska ges för en elev måste en av vårdnadshavarna vistas i utlandet på grund av verksamhet som bedöms väsentlig för det svenska samhället.

Anslaget används även för lönekostnader m.m. för nationellt anställda lärare m.fl. vid Europaskolorna och utvecklingsinsatser kopplade till svensk undervisning i utlandet. Bidrag utgår även för stöd till undervisning i svenska vid utländska skolor.

Regeringens överväganden

Det fanns 23 svenska utlandsskolor med statsbidrag läsåret 2009/10 som bedrev undervisning på grundskolenivå. Vid 19 av dessa fanns även elever i förskoleklass och vid 6 av dessa undervisning på gymnasienivå. Totalt deltog 1 413 elever i utbildning vid svenska utlandsskolor. Läsåret innan var motsvarande elevantal 1 427 elever. Totalt 136 elever deltog i kompletterande svensk undervisning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 101 565 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.1.9 Härlledning av anslagsnivån 2011–2014

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	97 163	97 163	97 163	97 163
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	4 402	5 501	6 972	9 282
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³				-149
Förslag/ beräknat anslag	101 565	102 664	104 135	106 296

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.1.10 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tabell 9.1.10 Anslagsutveckling för fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tusental kronor				
2009	Utfall	752 600	Anslags-sparande	494 204
2010	Anslag	1 263 500 ¹	Utgifts-prognos	933 140
2011	Förslag	1 046 100		
2012	Beräknat	330 000		
2013	Beräknat	285 000		
2014	Beräknat	135 000		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslagets ändamål är att finansiera insatser för att stärka lärares, förskolepersonals, rektorers och förskolechefers möjlighet till fortbildning. Medlen ska användas till sådan fortbildning som genomförs på uppdrag av Statens skolverk i enlighet med regeringens uppdrag till myndigheten (U2007/3168/S, U2007/6066/G, 2007/6310/G, U2007/7558/SV och U2009/2216/S). Medlen ska även användas till statsbidrag enligt förordningen (2007:222) om statsbidrag för fortbildning av lärare och förordningen (2009:280) om statsbidrag för fortbildning av personal inom förskolan. Under anslaget bekostas även kostnader för arbete med administration och uppföljning av fortbildningsinsatserna.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2011 för ramanslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 200 000 000 kronor under 2012.

Skälen för regeringens förslag: Skolverket skriver fleråriga avtal med lärosätena om uppdragsutbildning samt lämnar förhandsbesked till skolhuvudmän om statsbidrag. Regeringen bör därför bemyndigas att besluta om tilldelning av medel för detta ändamål som innebär åtagande för kommande budgetår.

Tabell 9.1:10 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2009	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013-2014
Ingående åtaganden		1 100 000	600 000		
Nya åtaganden		400 000	200 000		
Infriade åtaganden		-900 000	-600 000	-200 000	
Utestående åtaganden	1 048 000	600 000	200 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	1 310 000	600 000	200 000		

Anmärkning: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Regeringens överväganden

År 2007 tog regeringen initiativ till det s.k. Lärarlyftet, en stor satsning på kvalificerad lärarfortbildning. Syftet var att stärka lärares kompetens för att därigenom öka elevernas måluppfyllelse. Lärarlyftet pågår t.o.m. 2011.

Effekten av de skärpta behörighetskraven för lärarna i den nya skollagen kan bli successiv och långdragen. Därför införs Lärarlyftet II, som syftar till att alla elever ska få sin undervisning av behöriga lärare, dvs. lärare som har såväl goda ämneskunskaper som god ämnesdidaktisk kompetens för den nivå och i det ämne läraren undervisar. Satsningen riktar sig enbart till lärare med lärarexamen som är anställda utan tidsbegränsning. För att vara berättigad att delta i Lärarlyftet II ska läraren undervisa i ämnet eller enligt planen i framtiden undervisa i ämnet utan att ännu ha rätt utbildning för detta. Lärarlyftet II planeras pågå 2012–2014 och anslaget beräknas tillföras 310 000 000 kronor 2012, 265 000 000 kronor 2013 och 115 000 000 kronor 2014.

Ett förstärkt pedagogiskt uppdrag i förskolan kräver en förstärkt pedagogisk kompetens hos förskolans personal. En satsning på fortbildning för förskolepersonal inleddes 2009 och pågår t.o.m. 2011 och omfattar 200 000 000 kronor per år. Syftet är att utveckla barnskötarens och förskollärares kunskaper för att kunna stärka och fördjupa den pedagogiska kompetensen. Detta bidrar till stärkt likvärdighet i förskolan.

Det blir allt tydligare att det pedagogiska ledarskapet är av stor betydelse för framgångsrika skolor och därmed för elevernas resultat. Det räcker inte med den befattningsutbildning som finns i dag, utan rektorer behöver ytterligare kompetensutveckling med särskild fördjupning i pedagogiskt ledarskap. För att finansiera Rektorslyftet föreslås anslaget utökas med 20 000 000 kronor.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 046 100 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.1:10 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	1 263 500	1 263 500	1 263 500	1 263 500
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	-217 400	-933 500	-978 500	-1 128 500
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	1 046 100	330 000	285 000	135 000

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

9.1.11

1:11 Förstärkning av basfärdigheter**Tabell 9.1:11 Anslagsutveckling för förstärkning av basfärdigheter**

Tusental kronor

2009	Utfall	242 906	Anslags-sparande	11 594
2010	Anslag	500 022 ¹	Utgifts-prognos	485 529
2011	Förslag	400 000		
2012	Beräknat	250 000 ²		
2013	Beräknat	0 ³		
2014	Beräknat	0 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 244 734 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 0 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 0 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används till att stärka skolhuvudmännens arbete med basfärdigheterna läsa, skriva och räkna. Fördelningen av medel till huvudmännen styrs av elevantalet i årskurserna 1–3 i grundskolan samt andelen elever som inte når behörighet i något av ämnena svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik i årskurs 9 i grundskolan. Under anslaget bekostas även Statens skolverks kostnader för arbete med administration, information och uppföljning med anledning av bidraget.

Regeringens överväganden

För att stimulera och stärka arbetet med basfärdigheterna läsa, skriva och räkna infördes ett nytt statsbidrag den 1 oktober 2008. Skolverket ska administrera och fördela bidraget enligt närmare reglering i förordning.

Regeringen bedömer att det även fortsättningsvis finns ett stort behov av att stärka skolhuvudmännens arbete med basfärdigheter. Satsningen föreslås därför förlängas till 2012.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 400 000 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.1:11 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010 ¹	500 022	500 022	500 022	500 022
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	15	10 772	19 152	29 056
Beslut	-100 038	-260 795	-519 176	-529 079
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt	1	1	2	1
Förslag/ be- räknat anslag	400 000	250 000	0	0

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

9.1.12 1:12 Bidrag till vissa studier**Tabell 9.1:12 Anslagsutveckling för Bidrag till vissa studier**

Tusental kronor

2009	Utfall	15 934	Anslags-sparande	-409
2010	Anslag	15 525 ¹	Utgifts-prognos	15 178
2011	Förslag	15 525		
2012	Beräknat	15 525		
2013	Beräknat	15 525		
2014	Beräknat	15 525		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för statsbidrag som lämnas för studier om funktionshinder, utbildning som är särskilt anpassad för personer med funktionshinder och studier inom vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särsvux). Bidrag betalas i enlighet med förordningen (2007:1345) om statsbidrag vid vissa studier för personer med funktionshinder.

Bidraget kan lämnas dels med ett belopp per dag eller timme som är lika för alla bidragsmottagare, dels som ersättning för resor, kost och logi för den enskilde i anslutning till utbildningen. Utnyttjandet av anslaget är främst beroende av efterfrågan.

Tabell 9.1:12 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	15 525	15 525	15 525	15 525
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	15 525	15 525	15 525	15 525

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt.

Regeringens överväganden

Regeringen har i avsnitt 6.2.6. redogjort för resultatet av verksamheten och bedömer att verksamheten även fortsättningsvis ska bedrivas i samma omfattning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 15 525 000 kronor för budgetåret 2011.

9.1.13 1:13 Myndigheten för yrkeshögskolan

Tabell 9.1:13 Anslagsutveckling för Myndigheten för yrkeshögskolan

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifter- prognos
2009	49 244		19 226
2010	Anslag	103 953 ¹	100 243
2011	Förslag	104 830	
2012	Beräknat	103 855 ²	
2013	Beräknat	105 366 ³	
2014	Beräknat	107 518 ⁴	

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 102 811 tkr i 2011 års prishöjning.

³ Motsvarar 102 810 tkr i 2011 års prishöjning.

⁴ Motsvarar 102 666 tkr i 2011 års prishöjning.

Anslaget används för Myndigheten för yrkeshögskolans förvaltningskostnader, inklusive för att främja validering.

Regeringens överväganden

Myndigheten inrättades den 1 juli 2009. Regeringen aviserade i propositionen Åtgärder för jobb och omställning en tillfällig förstärkning av anslaget med två miljoner kronor under 2009–2011 (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183). Regeringen föreslår nu att anslaget ökas med 2 miljoner kronor 2011.

Från och med den 1 januari 2010 har Internationella programkontoret för utbildningsområdet i uppdrag att vara nationellt kontor för EU-nätverket Eurydike. För att bidra till finansieringen av en ökning av anslaget 4:1 *Internationella programkontoret för utbildningsområdet* föreslås att anslaget minskas med 150 000 kronor 2011. Anslaget föreslås vidare minskas med 60 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 104 830 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.1:13 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	103 953	103 953	103 953	103 953
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	992	2 058	3 601	5 951
Beslut		-2 040	-2 070	-2 115
Överföring till/från andra anslag	-115	-116	-118	-120
Övrigt ³				-151
Förslag/ beräknat anslag	104 830	103 855	105 366	107 518

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget.

³ Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

⁴ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.1.14 1:14 Utveckling av vuxenutbildning m.m.

Tabell 9.1:14 Anslagsutveckling för Utveckling av vuxenutbildningen m.m.

Tusental kronor

År	Utfall	2 937	Anslags-sparande	5 422
2009	Utfall	2 937	Anslags-sparande	5 422
2010	Anslag	7 624 ¹	Utgifts-prognos	7 985
2011	Förslag	8 721		
2012	Beräknat	8 814 ²		
2013	Beräknat	8 928 ³		
2014	Beräknat	9 083 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 8 722 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 8 722 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 8 708 tkr i 2011 års prisnivå.

Ändamålet för anslaget är att finansiera utvecklingsinsatser inom vuxenutbildningsområdet.

Regeringens överväganden

Anslaget föreslås ökas med ca 0,75 miljoner kronor jämfört med 2010 med anledning av att den tillfälliga finansieringen av utgiftsökningar på anslaget 4:1 *Internationella programkontoret för utbildningsområdet* som belastat anslaget under 2010 upphör.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 8 721 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.1:14 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010 ¹	7 624	7 624	7 624	7 624
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne-omräkning ²	345	430	534	688
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	752	760	770	784
Övrigt ³				-13
Förslag/beräknat anslag	8 721	8 814	8 928	9 083

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsförflyttning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.1.15 1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning

Tabell 9.1:15 Anslagsutveckling för Statligt stöd till vuxenutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	784 836	Anslags-sparande	43 108
2009	Utfall	784 836	Anslags-sparande	43 108
2010	Anslag	3 131 928 ¹	Utgifts-prognos	2 997 950
2011	Förslag	3 350 142		
2012	Beräknat	1 946 231 ²		
2013	Beräknat	1 985 883 ³		
2014	Beräknat	2 037 707 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 912 760 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 921 988 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 934 263 tkr i 2011 års prisnivå.

Ändamålet för anslaget är att finansiera:

- statligt stöd för yrkeshögskoleutbildningar,
- statligt stöd för kvalificerad yrkesutbildning,
- kostnader för personskadeförsäkring och ansvarsförsäkring inom yrkeshögskolan och kvalificerad yrkesutbildning,
- statsbidrag för lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken,
- statsbidrag för kompletterande utbildningar,

- validering av utländsk yrkeskompetens,
- statsbidrag för kommunal vuxenutbildning, inklusive statbidrag för lärlingsutbildning inom den gymnasiala vuxenutbildningen,
- särskilt verksamhetsstöd för idrottens studie-, bildnings- och utbildningsverksamhet,
- särskilt verksamhetsstöd för att främja samisk utbildningsverksamhet, och
- särskilt verksamhetsstöd för riksomfattande kursverksamhet avseende hemslöjd.

Regeringens överväganden

Statligt stöd för kvalificerad yrkesutbildning och lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken kommer att finnas kvar under en övergångsperiod. Motsvarande utbildningsbehov ska tillgodoses inom yrkeshögskolan. Behovet av anslag för dessa stöd kommer att minska successivt under perioden 2011–2014 samtidigt som yrkeshögskolan utvecklas i motsvarande takt.

Som en följd av beslutade och föreslagna reformer med anledning av budgetpropositionen för 2009 (prop. 2008/09:1 utg.omr. 16, bet. 2008/09:UbU1, rskr. 2008/09:131), propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183), 2009 års proposition om vårtilläggsbudget (prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, rskr. 2008/09:311), budgetpropositionen för 2010 (prop. 2009/10:1 utg.omr. 16, bet. 2009/10:UbU1, rskr. 2009/10:126), propositionen Vårtilläggsbudget för 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, rskr. 2009/10:348) föreslås att anslaget ökas med 27 miljoner kronor 2011.

Vidare föreslås anslaget ökas med ytterligare 55 miljoner kronor 2011 för att öka tillgången på yrkeshögskoleplatser och platser inom yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning (yrkesvux) i Västra Götalandsregionen. Utöver detta tillkommer kostnader för studiestöd med 36 miljoner kronor under 2011.

Regeringen föreslår i propositionen Hösttilläggsbudget för 2010 (prop. 2010/11:2) en utökad satsning på yrkesvux för 2010. Den föreslagna satsningen omfattar totalt 490 miljoner kronor under 2010 varav

250 miljoner kronor belastar anslaget. Utöver detta tillkommer kostnader för studiestöd motsvarande 240 miljoner kronor. Regeringen föreslår att denna satsning på yrkesvux fortsätter även under 2011. Anslaget föreslås därmed ökas med 250 miljoner kronor för 2011. Därutöver tillkommer kostnader för studiestöd motsvarande 240 miljoner kronor. Totalt uppgår därmed yrkesvuxsatsningen till 980 miljoner kronor för 2010 och 2011.

För att stimulera kommunerna att bedriva lärlingsutbildning inom den gymnasiala vuxenutbildningen avser regeringen att inrätta ett särskilt lärlingsstatsbidrag. Satsningen beräknas uppgå till 102 miljoner kronor för 2012 och 126 miljoner kronor respektive 157 miljoner kronor för 2013 och 2014. Sammantaget beräknas satsningen motsvara 5 900 årsplatser för 2011–2014. Totalt beräknas satsningen inklusive studiestöd uppgå till 566 miljoner kronor för perioden 2011–2014.

För att ge fler arbetslösa ungdomar mellan 20–24 år som saknar fullständig grundskole- och gymnasieutbildning möjlighet att komplettera sin utbildning avser regeringen att utöka antalet utbildningsplatser i den kommunala vuxenutbildningen. Totalt beräknas anslaget tillföras 87,5 miljoner kronor under 2011–2013. För 2011 föreslås anslaget ökas med 50 miljoner kronor för detta ändamål. Utöver detta tillkommer medel för studiestöd.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 3 350 142 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.1:15 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	2 841 928	2 841 928	2 841 928	2 841 928
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	128 740	180 723	227 497	287 612
Beslut	381 934	-1 090 615	-1 097 956	-1 103 672
Överföring till/från andra anslag	27 761	69 153	70 223	71 598
Övrigt ³	-30 221	-54 959	-55 809	-59 758
Förslag/ beräknat anslag	3 350 142	1 946 231	1 985 883	2 037 707

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget.

Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.**Tabell 9.1:15 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden**

Tusental kronor

	Utfall 2009*	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013-2014
Ingående åtaganden	1 743 663	1 841 975	2 421 432		
Nya åtaganden	1 841 975	1 813 856	1 456 000		
Infriade åtaganden		-1 234 399	-1 437 000	-1 986 920	-613 080
Utestående åtaganden	1 841 975	2 421 432	2 600 000		
Erhållet/förslaget bemyndigande	2 200 000	2 900 000	2 600 000		

Anmärkning: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

*Inklusive åtagande för anslaget 1:17 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* som inte längre är uppfört på statsbudgeten.**Bemyndigande om ekonomiska åtaganden**

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2011 för ramanslaget 1:15 *Statligt stöd till vuxenutbildning* besluta om bidrag till yrkes-högskolan, kvalificerad yrkesutbildning och lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverks-yrken som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 986 920 000 kronor under 2012 och högst 613 080 000 kronor under 2013–2014.

Skälen för regeringens förslag: Myndigheten för yrkeshögskolan skriver fleråriga och löpande avtal under budgetåret med utbildnings-anordnare. Regeringen bör därför bemyndigas att besluta om tilldelning för detta ändamål som innebär åtaganden för kommande budgetår

9.1.16 1:16 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom utbildningsområdet m.m.⁸

Tabell 9.1:16 Anslagsutveckling för Bidrag till vissa handikappåtgärder inom utbildningsområdet m.m.

Tusental kronor

2009	Utfall		Anslags-sparande	0
2010	Anslag	0	¹ Utgifts-prognos	0
2011	Förslag	145 618		
2012	Beräknat	147 308	²	
2013	Beräknat	148 930	³	
2014	Beräknat	150 894	⁴	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 144 935 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 144 299 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 143 272 tkr i 2011 års prisnivå.

Ändamålet för anslaget är att finansiera:

- utgifter för bidrag för vissa handikappåtgärder inom folkbildningen som framför allt rör särskilt kostnadskrävande utbildningsinsatser vid folkhögskola, t.ex. tolk och teknisk anpassning, och
- särskilt utbildningsstöd enligt förordningen (2005:1074) om statligt bidrag till särskilt utbildningsstöd.

Regeringens överväganden

I 2010 års ekonomiska vårproposition (prop. 2009/10:100, bet. 2009/10:FiU20, rskr. 2009/10:387) föreslog regeringen att de ändamål och verksamheter som avser bidrag till vissa åtgärder för studerande med funktionshinder och som finansieras från det under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid uppförda anslaget 14:2 *Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen* flyttas till utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.

Regeringen föreslår att det inrättas ett nytt ramanslag på statsbudgeten. Anslaget ska finansiera dels ovan nämnda verksamheter, dels särskilt utbildningsstöd enligt förordningen om statligt bidrag till särskilt utbildningsstöd, som i

dag finansieras från anslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet*.

Regeringen föreslår därför att 145 618 000 kronor, vilket motsvarar summan av minskningen av det under utgiftsområde 17 uppförda ramanslaget 14:2 *Bidrag till tolkutbildning och teckenspråkläro-utbildning* med 42 423 000 kronor och anslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* med 103 195 000 kronor, förs till det nya anslaget. (Se även avsnitt 17 Vuxenutbildning under utgiftsområde 17).

Avsikten är att samla bidrag till stöd till personer med funktionsnedsättning inom folkbildningen som fördelas av Specialpedagogiska skolmyndigheten under ett anslag. Bidraget ska omfatta stöd dels för tekniska hjälpmedel m.m., dels för insatser enligt förordningen om statligt bidrag till särskilt utbildningsstöd.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 145 618 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.1:16 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	145 618	148 002	150 291	153 365
Övrigt ³		-695	-1 362	-2 472
Förslag/beräknat anslag	145 618	147 308	148 930	150 894

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsförflyttning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

⁸ Nytt anslag uppförs.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2011 för ramanslaget 1:16 *Bidrag till vissa handikappåtgärder inom utbildningsområdet m.m.* besluta om stöd för studerande med funktionshinder vid folkhögskolor, universitet och högskolor som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 77 000 000 kronor under 2012.

Skälen för regeringens förslag: Specialpedagogiska skolmyndigheten beslutar om det särskilda utbildningsstödet för bl.a. folkhögskolor, universitet och högskolor samt bidrag för vissa handikappåtgärder inom folkbildningen. Bidraget beviljas per läsår. Regeringen bör därför bemyndigas att besluta om tilldelning av medel för dessa ändamål som innebär åtagande för kommande budgetår.

Tabell 9.1:16 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2009	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013-2014
Ingående åtaganden		12 000	12 000	77 000	
Nya åtaganden		12 000	77 000		
Infriade åtaganden		- 12 000	-12 000	- 77 000	
Utestående åtaganden		12 000	77 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande		12 000	77 000		

Anmärkning: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet

Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning

Anslagen för forskning och forskarutbildning till universitet och högskolor föreslås 2011 öka med 264 miljoner kronor (se tabell 9.2 nedan) och i enlighet med propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås anslagen för forskning och forskarutbildning öka med ytterligare 200 miljoner kronor i en förstärkning av basresursen. Totalt föreslås därmed anslagen för forskning och forskarutbildning öka med 464 miljoner kronor 2011.

I enlighet med ovan nämnda proposition sker en omfördelning baserat på kvalitetsindikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och citeringar. Tillskotten och omfördelningen av medel på anslagen till forskning för budgetåret 2011 uppgår till de belopp som redovisas i tabell 9.1 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning 2011.

Tabell 9.1 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning 2011

Tusental kronor

Lärosäte	Strategiska forskningsmedel	Förstärkning basresurs	Omfördelning	Totalt
Uppsala universitet	42 200	26 610	-5 616	63 194
Lunds universitet	29 800	30 077	-4 381	55 496
Göteborgs universitet	10 000	20 073	1 289	31 362
Stockholms universitet	12 800	19 606	2 724	35 130
Umeå universitet	17 500	12 714	-486	29 728
Linköpings universitet	13 400	9 782	890	24 072
Karolinska institutet	26 050	23 709	1 521	51 230
Kungl. Tekniska högskolan	52 800	13 137	-697	65 240
Luleå tekniska universitet	7 700	3 543	-58	11 185
Karlstads universitet		1 506	97	1 603
Linnéuniversitet		2 579	1 307	3 886

Örebro universitet	2 714	817	3 531	
Mittuniversitetet	1 914	1 141	3 055	
Blekinge tekniska högskola	586	342	928	
Malmö högskola	822	28	850	
Mälardalens högskola	977	411	1 388	
Gymnastik- och idrottshögskolan	115	332	447	
Högskolan i Borås	564	66	630	
Högskolan Dalarna	590	206	796	
Högskolan på Gotland	202	61	263	
Högskolan i Gävle	604	486	1 090	
Högskolan i Halmstad	642	256	898	
Högskolan Kristianstad	556	666	1 222	
Högskolan i Skövde	521	-174	347	
Högskolan Väst	391	138	529	
Södertörns högskola	1 080	427	1 507	
Sveriges lantbruksuniversitet	2 300	13 264	-1 734	13 830
Chalmers tekniska högskola AB	49 500	9 306	-220	58 586
Högskolan i Jönköping		1 817	161	1 978
Totalt	264 000	200 000	0	464 000

Tabell 9.2 Strategiska forskningsmedel – beslutad fördelning 2010, föreslagen fördelning 2011 och beräknad fördelningen 2012

Miljoner kronor

Huvudsökande lärosäte	Medsökande lärosäte	Strategiskt område	2010	2011	2012
Uppsala universitet	Umeå universitet, Stockholms universitet, Kungl. Tekniska högskolan	Cancer	5,6	10,2	19,6
Uppsala universitet	Kungl. Tekniska högskolan, Sveriges lantbruksuniversitet, Luleå tekniska universitet	Energi	14,8	31,6	52,0
Uppsala universitet	Lunds universitet, Umeå universitet	E-veten-skap	10,0	14,0	26,0
Uppsala universitet		Molekylär bioveten-skap	15,0	26,4	43,5
Uppsala universitet		Politiskt viktiga regioner	6,0	6,0	8,0
Uppsala universitet	Karlstads universitet, Försvarshögskolan	Säkerhet och krisberedskap	3,0	8,4	11,4
Uppsala universitet		Vårdforskning	5,0	5,0	10,0
Lunds universitet	Göteborgs universitet	Cancer	4,8	8,7	16,8
Lunds universitet	Uppsala universitet	Diabetes	8,0	14,5	28,0
Lunds universitet	Göteborgs universitet	Effekter på natur-resurser	12,0	16,0	24,0
Lunds universitet	Uppsala universitet	Epidemio-logi	6,0	6,0	10,0
Lunds universitet	Göteborgs universitet, Linnéuniversitetet/Lunds universitet, Chalmers tekniska högskola, Kungl. Tekniska högskolan	Klimat-modeller	2,9	5,8	8,7
Lunds universitet		Nano-veten-skap och nano-teknik	11,5	14,0	27,0

Lunds universitet	Göteborgs universitet	Neuro-veten-skap	10,0	16,0	28,0
Lunds universitet		Politiskt viktiga regioner	9,0	9,0	12,0
Lunds universitet	Uppsala universitet	Stam-celler och regenera-tiv medicin	11,0	15,0	29,0
Göteborgs universitet		Vårdforskning	10,0	20,0	20,0
Stockholms universitet		Havsmiljö forskning	4,9	7,6	9,7
Stockholms universitet	Kungl. Tekniska högskolan	Klimat-modeller	6,1	12,2	18,3
Stockholms universitet		Effekter på natur-resurser	8,0	12,0	16,0
Umeå universitet	Luleå tekniska universitet, Sveriges lantbruksuni-versitet	Energi	16,2	31,4	50,0
Umeå universitet	Linné-universitetet	Havsmiljö forskning	4,1	6,4	8,3
Linköpings universitet	Lunds universitet, Blekinge tekniska högskola, Högskolan i Halmstad	IT och mobil kommuni-kation	17,3	21,1	30,7
Linköpings universitet		Material-veten-skap	10	16,0	28,0
Linköpings universitet	Kungl. Tekniska högskolan, Chalmers tekniska högskola	Säkerhet och krisberedskap	2	5,6	7,6
Karolinska institutet		Cancer	5,6	10,2	19,6
Karolinska institutet	Umeå universitet	Diabetes	8,0	14,5	28,0
Karolinska institutet		Epidemio-logi	6,0	6,0	10,0
Karolinska institutet	Umeå universitet, Kungl. Tekniska högskolan	Neuro-veten-skap	10,0	16,0	28,0
Karolinska institutet		Stam-celler och regenera-tiv medicin	12,0	16,0	30,0

Karolinska institutet	Umeå universitet	Vårdforskning	10,0	15,0	20,0
Kungl. Tekniska högskolan	Linköpings universitet, Stockholms universitet, Karolinska institutet	E-vetenskap	10,0	18,0	30,0
Kungl. Tekniska högskolan	Stockholms universitet,	IT och mobil kommunikation	18,7	22,9	33,3
Kungl. Tekniska högskolan	Karolinska institutet, Stockholms universitet	Molekylär biovetenskap	35,0	61,6	101,5
Kungl. Tekniska högskolan	Mälardalens högskola	Produktions-teknik	9,5	13,5	19,0
Kungl. Tekniska högskolan	Linköpings universitet	Transport forskning	9,0	19,0	31,0
Luleå tekniska universitet		Hållbart nyttjande av naturresurser	6,0	13,7	21,4
Sveriges lantbruksuniversitet	Umeå universitet	Hållbart nyttjande av naturresurser	13,0	15,3	26,6
Chalmers tekniska högskola		Energi	19,0	37,0	58,0
Chalmers tekniska högskola	Göteborgs universitet	Materialvetenskap	10,0	12,0	24,0
Chalmers tekniska högskola		Nanovetenskap och nanoteknik	10,5	20,0	33,0
Chalmers tekniska högskola	Lunds universitet	Produktions-teknik	14,5	20,5	29,0
Chalmers tekniska högskola	Göteborgs universitet	Transport forskning	15,0	29,0	46,0

9.2.1

2:1 Högskoleverket

Tabell 9.2:1 Anslagsutveckling för Högskoleverket

Tusental kronor

2009	Utfall	170 184	Anslags-sparande	4 322
2010	Anslag	177 045 ¹	Utgifts-prognos	177 750
2011	Förslag	177 031		
2012	Beräknat	178 869 ²		
2013	Beräknat	181 369 ³		
2014	Beräknat	185 562 ⁴		

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 177 121 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 177 122 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 177 169 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för Högskoleverkets förvaltningskostnader, inklusive utvärdering av högskoleutbildning och tillsyn över högskolans verksamhet, statistik om verksamheten vid universitet och högskolor, information om utbudet av utbildning vid universitet och högskolor samt bedömning av utländska utbildningar på eftergymnasial nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Den avgiftsbelagda verksamheten vid Högskoleverket omfattar avgiften för anmälan till högskoleprovet och avgiften för prövning av ansökan om behörighetsbevis för lärare med utländsk utbildning. Avgiftsnivåerna regleras i förordning och det finns inte något ekonomiskt mål för hur stor del av kostnaderna som ska täckas av avgifterna. De kostnader som inte finansieras med avgiftsinkomster ska finansieras från anslaget.

Tabell 9.2:1 Offentligrättslig verksamhet Högskoleverket

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	16 567	21 951	-5 384
Prognos 2010	0	19 750	24 628	-4 878
Budget 2011	0	18 260	23 200	-4 940

Tabell 9.2.1 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt- kostnad)
Utfall 2009	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Regeringens bedömning är att resultatinformationen i årsredovisningen ger en god bild av utvecklingen inom de områden som Högskoleverket ansvarar för. Enligt regeringens mening har de mål som uppställts för verksamheten uppfyllts.

För 2011 föreslås anslaget minska med 100 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 177 031 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2.1 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	177 045	177 045	177 045	177 045
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	-356	1 388	3 881	8 015
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-100	-101	-102	-105
Övrigt ³	442	537	546	607
Förslag/ beräknat anslag	177 031	178 869	181 369	185 562

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.2 2:2 Verket för högskoleservice

Tabell 9.2.2 Anslagsutveckling för Verket för högskoleservice

Tusental kronor

År	Utfall	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
2009	Utfall	19 777	Anslags- sparande	-564
2010	Anslag	19 757 ¹	Utgifts- prognos	18 960
2011	Förslag	19 957		
2012	Beräknat	20 141 ²		
2013	Beräknat	20 417 ³		
2014	Beräknat	20 865 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 19 957 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 19 957 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 19 929 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för utgifter för antagningsverksamheten och bedömningar av utländska gymnasiebetyg vid Verket för högskoleservice.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Det ekonomiska målet för den avgiftsfinansierade verksamheten som avser upphandling är att intäkterna ska täcka samtliga kostnader (full kostnadstäckning). För antagning till högskoleutbildning finns det inte något specificerat ekonomiskt mål för hur stor del av kostnaderna som ska täckas av avgiften. Kostnaderna som inte finansieras med avgiftsinkomster ska finansieras från anslaget. Det ekonomiska målet för den avgiftsfinansierade verksamheten i fråga om driften av studiedokumentationssystemet Ladok är att intäkterna ska täcka samtliga kostnader för denna verksamhet (full kostnadstäckning).

Tabell 9.2.2 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	0	0	0
Prognos 2010	0	0	0	0
Budget 2011	0	0	0	0

Tabell 9.2.2 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt- kostnad)
Utfall 2009	219 919	217 964	1 955
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	224 392	236 227	- 11 835
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	249 473	260 773	- 11 300
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Regeringens bedömning är att resultatinformationen i årsredovisningen ger en god bild av utvecklingen inom de områden som Verket för högskoleservice ansvarar för. Enligt regeringens mening har de mål som uppställts för verksamheten uppfyllts.

Till följd av regeringens beslut ska Verket för högskoleservices upphandlingsverksamhet som sker genom ramavtal och som avser statlig inköpssamordning inordnas i Kammarkollegiet. Verket för högskoleservice ansvarar dock för att driva verksamheten fram till utgången av 2010. Regeringen har även beslutat att VHS konsultationsverksamhet ska avvecklas i samband med att upphandlingsverksamheten inordnas i Kammarkollegiet. Konsultationsverksamheten ska vara avvecklad senast den 31 december 2011.

För 2011 föreslås anslaget minska med 100 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 19 957 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2.2 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	19 757	19 757	19 757	19 757
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	300	485	762	1 242
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-100	-101	-102	-105
Övrigt ³				-29
Förslag/ beräknat anslag	19 957	20 141	20 417	20 865

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskar (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.3 2:3 Uppsala universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2.3 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Uppsala universitet

Tusental kronor

2009	Utfall	1 265 891	Anslags- sparande	130 720
2010	Anslag	1 397 545 ¹	Utgifts- prognos	1 337 856
2011	Förslag	1 393 036		
2012	Beräknat	1 350 002 ²		
2013	Beräknat	1 357 612 ³		
2014	Beräknat	1 383 500 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 337 018 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 327 120 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 324 894 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2.3 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	694	726	- 32
Prognos 2010	0	900	950	- 50
Budget 2011	0	870	926	- 56

Tabell 9.2.3 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	227 889	217 694	10 195
(varav tjänsteexport)	31 283	31 283	0
Prognos 2010	218 000	219 000	- 1 000
(varav tjänsteexport)	33 000	33 000	0
Budget 2011	223 000	224 000	- 1 000
(varav tjänsteexport)	34 000	34 000	0

Regeringens överväganden

Uppsala universitet har för budgetåret 2009 redovisat motsvarande 6,5 miljoner kronor färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Vid utgången av budgetåret redovisade universitet ett anslagssparande om 130,7 miljoner kronor, varav 4,7 miljoner kronor överstiger 10 procent av takbeloppet och som därmed har dragits in.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 1 045 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 881 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av den utbyggnad med ytterligare 13 helårsstudenter årligen som inleddes 2009. Kostnaden för denna utbyggnad finansieras inom universitetets tilldelade medel. Vidare får universitetet inom sina ramar utöka läkarutbildningen med ytterligare 15 helårsstudenter fr.o.m. 2010.

Anslaget föreslås tillfälligt minska med 7 950 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 400 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas 2012 öka med 19 096 000 kronor och 2013 med ytterligare 19 096 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2012 med 83 861 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 28 874 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.3 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 380 676
<i>Särskilda åtaganden</i>	
– Nationellt resurscentrum i biologi och bioteknik	1 776
– Internationell lärarfortbildning	8 309
– Sekretariatet för Östersjöuniversitetet	2 275
Summa	1 393 036

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 393 036 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2.3 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	1 398 045	1 398 045	1 398 045	1 398 045
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	3 177	16 785	35 371	65 159
Beslut	-7 786	-64 425	-75 395	-77 402
Överföring till/från andra anslag	-400	-404	-409	-418
Övrigt ³				-1 885
Förslag/ beräknat anslag	1 393 036	1 350 002	1 357 612	1 383 500

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.4 2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2.4 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Uppsala universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2009	1 397 506	0	
2010	1 650 212 ¹		1 650 212
2011	Förslag	1 717 156	
2012	Beräknat	1 802 732 ²	
2013	Beräknat	1 826 414 ³	
2014	Beräknat	1 861 790 ⁴	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 785 394 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 785 393 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 782 923 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 42 200 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med tabell 9.2 Strategiska forskningsmedel under avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Anslaget föreslås öka med 26 610 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom minska med 5 616 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare inledningen av avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.4 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	1 691 635
Nationellt kunskapscentrum för frågor om mäns våld mot kvinnor	25 521
Summa	1 717 156

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 717 156 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2.4 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	1 650 212	1 650 212	1 650 212	1 650 212
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	3 750	19 812	41 751	76 912
Beslut	42 200	111 510	112 975	115 322
Överföring till/från andra anslag	26 610	26 868	27 221	27 787
Övrigt	-5 616	-5 671	-5 745	-8 443
Förslag/ beräknat anslag	1 717 156	1 802 732	1 826 414	1 861 790

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.5 2:5 Lunds universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2.5 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Lunds universitet

Tusental kronor

2009	Utfall	1 760 565	Anslags- sparande	81 498
2010	Anslag	1 762 940 ¹	Utgifts- prognos	1 803 257
2011	Förslag	1 756 694		
2012	Beräknat	1 787 429 ²		
2013	Beräknat	1 791 491 ³		
2014	Beräknat	1 825 281 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 770 238 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 751 254 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 747 961 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2.5 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	1907	2407	-500
Prognos 2010	0	2500	3100	-600
Budget 2011	0	2500	3100	-600

Tabell 9.2.5 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt- kostnad)
Utfall 2009	268 614	264 937	3 677
(varav tjänsteexport)	95 364	95 364	0
Prognos 2010	250 000	252 000	-2 000
(varav tjänsteexport)	90 000	90 000	0
Budget 2011	274 000	274 000	0
(varav tjänsteexport)	90 000	90 000	0

Regeringens överväganden

Lunds universitet har för budgetåret 2009 redovisat motsvarande 71,1 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Universitetets sammanlagda

anslagssparande uppgick vid utgången av 2010 till 81,5 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 1 045 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter. Anslaget föreslås minska med 1 897 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av den utbyggnad med ytterligare 28 helårsstudenter årligen som inleddes 2009. Kostnaden för denna utbyggnad finansieras inom universitetets tilldelade medel.

Anslaget föreslås tillfälligt minska med 9 000 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 400 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas öka 2012 med 23 412 000 kronor och med ytterligare 23 412 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2012 med 17 982 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 41 470 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.5 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 729 659
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- Nationellt resurscentrum i fysik	1 286
- Trafikflygarutbildning	22 948
- Omhändertagande av arkeologiska fynd	2 801
Summa	1 756 694

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 756 694 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:5 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor				
	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	1 762 940	1 762 940	1 762 940	1 762 940
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	4 006	21 165	44 603	82 166
Beslut	-9 852	3 728	-15 643	-16 916
Överföring till/från andra anslag	-400	-404	-409	-418
Övrigt ³				-2 492
Förslag/ beräknat anslag	1 756 694	1 787 429	1 791 491	1 825 281

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.6 2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:6 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Lunds universitet

Tusental kronor				
2009	Utfall	1 393 365	Anslags- sparande	120 000
2010	Anslag	1 694 820 ¹	Utgifts- prognos	1 732 820
2011	Förslag	1 754 167		
2012	Beräknat	1 849 702 ²		
2013	Beräknat	1 874 001 ³		
2014	Beräknat	1 910 305 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 831 912 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 831 911 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 829 383 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 29 800 000 kronor för strategiska forskningsområden i

enlighet med tabell 9.2 Strategiska forskningsmedel under avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Anslaget föreslås öka med 30 077 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom minska med 4 381 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare inledningen av avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 754 167 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:6 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor				
	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	1 694 820	1 694 820	1 694 820	1 694 820
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	3 851	20 347	42 879	78 991
Beslut	29 800	108 589	110 016	112 302
Överföring till/från andra anslag	30 077	30 369	30 768	31 407
Övrigt ³	-4 381	-4 424	-4 482	-7 216
Förslag/ beräknat anslag	1 754 167	1 849 702	1 874 001	1 910 305

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.7 2:7 Göteborgs universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2.7 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Göteborgs universitet

Tusental kronor

2009	Utfall	1 678 871	Anslags- sparande	0
2010	Anslag	1 764 834 ¹	Utgifts- prognos	1 764 834
2011	Förslag	1 770 474		
2012	Beräknat	1 792 735 ²		
2013	Beräknat	1 816 097 ³		
2014	Beräknat	1 852 122 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 775 493 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 775 308 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 773 665 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2.7 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	2 112	2 374	2 506	- 132
Prognos 2010	2 111	2 372	2 687	- 315
Budget 2011	2 200	2 450	2 800	- 350

Tabell 9.2.7 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	272 628	274 930	-2 302
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	250 500	255 500	- 5 000
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	268 000	271 500	- 3 500
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Göteborgs universitet har för budgetåret 2009 redovisat motsvarande 11,7 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Göteborgs universitet redovisade

vid utgången av budgetåret genomförda men ännu inte ersatta prestationer motsvarande 34,2 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 1 045 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter. Vidare föreslås anslaget öka med 1 641 000 kronor med anledning av den utbyggnad med ytterligare 13 helårsstudenter årligen som inleddes 2009.

Anslaget föreslås öka med 1 368 000 kronor med anledning av den utbyggnad av tandläkarutbildningen med 15 helårsstudenter årligen som inleddes 2009.

Anslaget föreslås öka med 576 000 kronor till följd av regeringens satsning på speciallära- utbildning som inleddes 2009.

Anslaget föreslås tillfälligt minska med 2 600 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 400 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budget- processen.

Anslaget beräknas öka 2012 med 21 279 000 kronor och med ytterligare 21 279 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildnings- områdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2012 med 22 902 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 25 012 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.7 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 766 760
<i>Särskilt åtagande</i>	
- Nationellt resurscentrum i matematik	3 714
Summa	1 770 474

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 770 474 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:7 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor				
	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	1 764 834	1 764 834	1 764 834	1 764 834
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	4 010	21 188	44 651	82 254
Beslut	1 454	6 535	6 432	7 386
Överföring till/från andra anslag	176	178	180	184
Övrigt ³				-2 535
Förslag/ beräknat anslag	1 770 474	1 792 735	1 816 097	1 852 122

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.8 2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:8 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Göteborgs universitet

Tusental kronor				
2009	Utfall	1 140 014	Anslags- sparande	0
2010	Anslag	1 285 310 ¹	Utgifts- prognos	1 285 310
2011	Förslag	1 319 593		
2012	Beräknat	1 332 408 ²		
2013	Beräknat	1 349 912 ³		
2014	Beräknat	1 376 066 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 319 593 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 319 593 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 317 775 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 10 000 000 kronor för strategiska forskningsområden

enlighet med tabell 9.2 Strategiska forskningsmedel under avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Anslaget föreslås öka med 20 073 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 1 289 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare inledningen av avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:8 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor	
Basresurs	1 309 235
Havsmiljöinstitutet	10 358
Summa	1 319 593

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 319 593 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:8 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor				
	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	1 285 310	1 285 310	1 285 310	1 285 310
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 921	15 431	32 519	59 905
Beslut	10 000	10 097	10 230	10 442
Överföring till/från andra anslag	20 073	20 268	20 534	20 961
Övrigt ³	1 289	1 302	1 319	-552
Förslag/ beräknat anslag	1 319 593	1 332 408	1 349 912	1 376 066

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.9 2:9 Stockholms universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2.9 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Stockholms universitet

Tusental kronor

2009	Utfall	1 448 620	Anslags- sparande	248 059
2010	Anslag	1 641 576 ¹	Utgifts- prognos	1 575 778
2011	Förslag	1 601 402		
2012	Beräknat	1 616 343 ²		
2013	Beräknat	1 644 358 ³		
2014	Beräknat	1 676 261 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 600 797 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 607 426 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 605 253 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2.9 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2009	4273	4791	5133	-342
Prognos 2010	4323	4847	5310	-463
Budget 2011	4372	4903	5322	-419

Tabell 9.2.9 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2009	191 371	193 313	-1 942
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	171 270	173 806	-2 536
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	174 599	178 191	-3 592
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Stockholms universitet har för budgetåret 2009 redovisat motsvarande 101,4 miljoner kronor färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid

utgången av budgetåret ett anslagssparande om 248,1 miljoner kronor, varav 99,8 miljoner kronor överstiger 10 procent av takbeloppet och som därmed har dragits in.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 576 000 kronor till följd av regeringens satsning på speciallärarutbildning som inleddes 2009.

Anslaget föreslås tillfälligt minska med 7 200 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Stockholms universitet och Gymnastik- och idrottshögskolan har tecknat en överenskommelse om ett närmare och fördjupat samarbete inom lärarutbildningen (dnr U2010/1130/UH) som bl.a. innebär att verksamhet överförs från Stockholms universitet till Gymnastik- och idrottshögskolan. Anslaget föreslås därför minska med 35 500 000 kronor, motsvarande 276 helårsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 1 500 000 kronor till följd av en omfördelning av högskoleplatser.

Anslaget föreslås minska med 280 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas öka 2012 med 30 298 000 kronor och med ytterligare 30 298 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2012 med 36 179 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 22 516 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.9 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 554 608
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- Nationellt resurscentrum i kemi	1 280
- Stöd till studenter med funktionshinder inkl. teckentolkning	27 904
- Tolk- och översättarinstitutet	12 056
- Utveckling av lärarutbildning för dövas och hörselskadades behov	2 227
- Särskilda uppgifter av nationellt intresse rörande svenska som andra språk och svenskundervisning för invandrare	3 327
Summa	1 601 402

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 601 402 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2.9 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	1 641 576	1 641 576	1 641 576	1 641 576
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	3 730	19 708	41 532	76 509
Beslut	-8 700	-9 395	-2 737	-2 794
Överföring till/från andra anslag	-35 204	-35 546	-36 013	-36 761
Övrigt ³				-2 269
Förslag/beräknat anslag	1 601 402	1 616 343	1 644 358	1 676 261

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.10 2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2.10 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Stockholms universitet

Tusental kronor

2009	Utfall	1 189 608	Anslags-sparande	0
2010	Anslag	1 335 642 ¹	Utgifts-prognos	1 335 642
2011	Förslag	1 373 807		
2012	Beräknat	1 399 348 ²		
2013	Beräknat	1 417 731 ³		
2014	Beräknat	1 445 201 ⁴		

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 385 889 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 385 889 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 383 981 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå. Anslaget finansierar även den avgift till Riksgäldskontoret som utgör ersättning för den finansiella risk och övriga kostnader som är förenade med den ekonomiska förpliktelse som utfärdats till förmån för Fysikhuset Stockholm KB.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 12 800 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med tabell 9.2 Strategiska forskningsmedel under avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Anslaget föreslås öka med 19 606 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 2 724 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare inledningen av avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 373 807 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:10 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	1 335 642	1 335 642	1 335 642	1 335 642
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	3 035	16 035	33 792	62 251
Beslut	12 800	25 124	25 454	25 983
Överföring till/från andra anslag	19 606	19 796	20 056	20 473
Övrigt ³	2 724	2 750	2 787	851
Förslag/ beräknat anslag	1 373 807	1 399 348	1 417 731	1 445 201

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.11 2:11 Umeå universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2:11 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Umeå universitet

Tusental kronor

År	Slagslag	Utgifts- prognos	Anslags- sparande
2009	Utfall	1 156 782	101 650
2010	Anslag	1 209 598 ¹	1 233 341
2011	Förslag	1 206 975	
2012	Beräknat	1 216 641 ²	
2013	Beräknat	1 224 361 ³	
2014	Beräknat	1 247 511 ⁴	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 204 940 tkr i 2011 års prinsnivå.

³ Motsvarar 1 196 862 tkr i 2011 års prinsnivå.

⁴ Motsvarar 1 194 666 tkr i 2011 års prinsnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 9.2:11 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	531	591	583	8
Prognos 2010	868	973	973	0
Budget 2011	500	560	560	0

Tabell 9.2:11 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	286 296	286 921	-625
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	224 000	225 000	-1 000
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	234 000	239 000	-5 000
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Umeå universitet har för budgetåret 2009 redovisat motsvarande 9,1 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårs prestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Umeå universitet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 101,7 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 2 614 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med 20 helårsstudenter. Anslaget föreslås minska med 1 152 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av den utbyggnad med ytterligare 17 helårsstudenter årligen som inleddes 2009. Kostnaden för denna utbyggnad finansieras inom universitetets tilldelade medel.

Vidare gjordes bedömningen i budgetpropositionen för 2009 att tandläkarutbildningen skulle byggas ut med 15 helårsstudenter årligen. Anslaget föreslås

därför minska med 1 030 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning.

Vidare föreslås anslaget för öka med 576 000 kronor till följd av regeringens satsning på speciallärarutbildning som inleddes 2009.

Anslaget föreslås tillfälligt minska med 6 100 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 280 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas öka 2012 med 11 063 000 kronor och med ytterligare 11 063 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2012 med 19 734 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 18 482 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:11 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 187 086
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- Decentraliserad utbildning	10 941
- Utbildning i rymd- och miljövetenskap förlagd till Kiruna	6 635
- Bidrag till lektorat i samiska och Bildmuseet	2 313
Summa	1 206 975

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 206 975 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:11 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	1 209 598	1 209 598	1 209 598	1 209 598
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 749	14 522	30 604	56 377
Beslut	-5 668	-7 778	-16 144	-17 056
Överföring till/från andra anslag	296	299	303	309
Övrigt ³				-1 717
Förslag/beräknat anslag	1 206 975	1 216 641	1 224 361	1 247 511

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskar (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.12 2:12 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:12 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Umeå universitet

Tusental kronor

2009	Utfall	801 861	Anslags-sparande	0
2010	Anslag	903 571 ¹	Utgifts-prognos	903 571
2011	Förslag	935 352		
2012	Beräknat	964 936 ²		
2013	Beräknat	977 611 ³		
2014	Beräknat	996 549 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 955 655 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 955 654 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 954 335 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 17 500 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med tabell 9.2 Strategiska forskningsmedel under avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Anslaget föreslås öka med 12 714 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom minska med 486 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare inledningen av avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 935 352 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:12 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	903 571	903 571	903 571	903 571
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 053	10 848	22 860	42 113
Beslut	17 500	38 170	38 671	39 475
Överföring till/från andra anslag	12 714	12 837	13 006	13 276
Övrigt	-486	-491	-497	-1 886
Förslag/ beräknat anslag	935 352	964 936	977 611	996 549

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.13 2:13 Linköpings universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2:13 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Linköpings universitet

Tusental kronor

År	Utfall	1 227 094	Anslags- sparande	144 650
2009	Utfall	1 227 094	Anslags- sparande	144 650
2010	Anslag	1 294 723 ¹	Utgifts- prognos	1 303 124
2011	Förslag	1 295 829		
2012	Beräknat	1 321 312 ²		
2013	Beräknat	1 310 886 ³		
2014	Beräknat	1 335 947 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 308 604 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 281 444 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 279 355 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 9.2:13 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2009	0	771	1 021	-250
Prognos 2010	0	1 200	1 200	0
Budget 2011	0	1 200	1 200	0

Tabell 9.2:13 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2009	113 945	120 787	-6 842
(varav tjänsteexport)	4 332	5 224	-892
Prognos 2010	110 000	110 000	0
(varav tjänsteexport)	4 000	4 000	0
Budget 2011	125 000	125 000	0
(varav tjänsteexport)	5 000	5 000	0

Regeringens överväganden

Linköpings universitet har för budgetåret 2009 redovisat motsvarande 21,7 miljoner kronor färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 144,7 miljoner kronor, varav 19,9 miljoner kronor överstiger tio procent av takbeloppet och som därmed har dragits in.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 1 045 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 677 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av den utbyggnad med ytterligare tio helårsstudenter årligen som inleddes 2009. Kostnaden för denna utbyggnad finansieras inom universitetets tilldelade medel. Vidare får universitetet inom sina ramar utöka läkarutbildningen med ytterligare 15 helårsstudenter fr.o.m. 2010.

Anslaget föreslås öka med 576 000 kronor till följd av regeringens satsning på speciallärarutbildning som inleddes 2009.

Anslaget föreslås tillfälligt minska med 2 500 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 280 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas öka 2012 med 9 996 000 kronor och med ytterligare 9 996 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 37 638 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:13 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 294 060
<i>Särskilt åtagande</i>	
- Nationellt resurscentrum i teknik	1 769
Summa	1 295 829

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 295 829 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:13 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	1 294 723	1 294 723	1 294 723	1 294 723
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 942	15 544	32 757	60 344
Beslut	-2 132	10 746	-16 897	-17 586
Överföring till/från andra anslag	296	299	303	309
Övrigt ³				-1 844
Förslag/beräknat anslag	1 295 829	1 321 312	1 310 886	1 335 947

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.14 2:14 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:14 Anslagsutveckling för forskning och forskningsutbildning vid Linköpings universitet

Tusental kronor

2009	Utfall	571 197	Anslags-sparande	0
2010	Anslag	670 239 ¹	Utgifts-prognos	670 239
2011	Förslag	695 834		
2012	Beräknat	726 192 ²		
2013	Beräknat	735 731 ³		
2014	Beräknat	749 985 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 719 208 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 719 207 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 718 215 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 13 400 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med tabell 9.2 Strategiska forskningsmedel under avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Anslaget föreslås öka med 9 782 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 890 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare inledningen av avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 695 834 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2.14 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor				
	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	670 239	670 239	670 239	670 239
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 523	8 047	16 957	31 238
Beslut	13 400	37 130	37 618	38 400
Överföring till/från andra anslag	9 782	9 877	10 007	10 215
Övrigt ³	890	899	910	-107
Förslag/ beräknat anslag	695 834	726 192	735 731	749 985

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.15 2:15 Karolinska institutet: Grundutbildning

Tabell 9.2.15 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Karolinska institutet

Tusental kronor				
År	Typ	Belopp	Utgifts- prognos	Resultat
2009	Utfall	626 861	Anslags- sparande	10 285
2010	Anslag	700 692 ¹	Utgifts- prognos	650 121
2011	Förslag	704 019		
2012	Beräknat	680 052 ²		
2013	Beräknat	693 374 ³		
2014	Beräknat	708 623 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 673 511 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 677 801 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 678 605 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 9.2.15 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor				
Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	0	0	0
Prognos 2010	0	0	0	0
Budget 2011	0	0	0	0

Tabell 9.2.15 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	618 740	591 204	27 535
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	550 000	551 000	-1 000
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	570 000	570 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Karolinska institutet har för budgetåret 2009 redovisat motsvarande 19,5 miljoner kronor färre helårsstudenter och helårs prestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Karolinska institutet har därför kunnat kompenseras för tidigare genomförda men ännu inte ersatta prestationer. Karolinska institutet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 10,3 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 1 045 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter. Anslaget föreslås öka med ytterligare 3 660 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av den utbyggnad med ytterligare 29 helårsstudenter årligen som inleddes 2009.

Vidare gjordes bedömningen i budgetpropositionen för 2009 att tandläkarutbildningen skulle byggas ut med tio helårsstudenter årligen, vilket innebär att anslaget föreslås öka med 3 069 000 kronor.

Anslaget föreslås öka med 2 735 000 kronor till följd av den utökning av antalet helårsstudenter på psykologiutbildningen som skett i enlighet med vad som presenterats i 2009 års tilläggsproposition.

Anslaget föreslås minska med 6 274 000 kronor för att finansiera sjuksköterskeutbildning vid de enskilda utbildningsanordnarna i Stockholm.

Anslaget föreslås tillfälligt minska med 2 100 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 400 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas öka 2012 med 1 030 000 kronor och med ytterligare 1 030 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2012 med 44 428 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 3 906 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:15 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	612 088
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- Tandvårdscentral	87 503
- Prov efter läkares allmäntjänstgöring	4 428
Summa	704 019

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 704 019 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:15 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	700 692	700 692	700 692	700 692
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 592	8 412	17 728	32 657
Beslut	5 674	-27 764	-23 741	-22 404
Överföring till/från andra anslag	-3 939	-1 288	-1 305	-1 332
Övrigt ³				-990
Förslag/beräknat anslag	704 019	680 052	693 374	708 623

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.16 2:16 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:16 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Karolinska institutet

Tusental kronor

2009	Utfall	908 640	Anslags-sparande	0
2010	Anslag	1 131 761 ¹	Utgifts-prognos	1 131 761
2011	Förslag	1 201 613		
2012	Beräknat	1 271 232 ²		
2013	Beräknat	1 282 065 ³		
2014	Beräknat	1 306 913 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 259 005 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 253 270 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 251 551 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 26 050 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med tabell 9.2 Strategiska forskningsmedel under avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Anslaget föreslås öka med 23 709 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 1 521 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare inledningen av avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Anslaget föreslås vidare öka med 16 000 000 kronor till följd av att viss forskningsverksamhet överförs till Karolinska institutet från Smittskyddsinstitutet. Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 2:2 *Smittskyddsinstitutet* minskas med samma belopp. Av samma skäl beräknas anslaget öka med 16 000 000 kronor 2012 och med 10 265 000 kronor fr. o. m. 2013.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 201 613 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2.16 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	1 131 761	1 131 761	1 131 761	1 131 761
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 572	13 588	28 634	52 749
Beslut	26 050	84 253	85 360	87 134
Överföring till/från andra anslag	39 709	40 095	34 754	35 477
Övrigt	1 521	1 536	1 556	-207
Förslag/beräknat anslag	1 201 613	1 271 232	1 282 065	1 306 913

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.17 2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning

Tabell 9.2.17 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Tekniska högskolan

Tusental kronor

2009	Utfall	1 037 312	Anslags-sparande	42 034
2010	Anslag	1 079 314 ¹	Utgifts-prognos	1 096 312
2011	Förslag	1 063 687		
2012	Beräknat	1 029 413 ²		
2013	Beräknat	940 430 ³		
2014	Beräknat	958 634 ⁴		

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 019 512 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 919 308 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 918 026 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2.17 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlighetsrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2009	0	0	0	0
Prognos 2010	0	0	0	0
Budget 2011	0	0	0	0

Tabell 9.2.17 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	132 573	132 816	-243
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	135 000	134 750	250
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	135 750	135 350	400
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Kungl. Tekniska högskolan har för budgetåret 2009 redovisat fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Kungl. Tekniska

högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 42 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget tillfälligt minska med 17 800 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 280 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas öka 2012 med 2 175 000 kronor och med ytterligare 2 175 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2012 med 64 751 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 104 683 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:17 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 063 687
Summa	1 063 687

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 063 687 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:17 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	1 079 314	1 079 314	1 079 314	1 079 314
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 453	12 958	27 308	50 304
Beslut	-17 800	-62 576	-165 906	-169 354
Överföring till/från andra anslag	-280	-283	-286	-292
Övrigt ³				-1 338
Förslag/beräknat anslag	1 063 687	1 029 413	940 430	958 634

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.18 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:18 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Kungl. Tekniska högskolan

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2009	Utfall	762 265		0
2010	Anslag	930 727 ¹		930 727
2011	Förslag	999 582		
2012	Beräknat	1 089 089 ²		
2013	Beräknat	1 103 396 ³		
2014	Beräknat	1 124 767 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 078 614 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 078 614 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 077 121 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå. Anslaget finansierar även den avgift till Riksgäldskontoret som utgör ersättning för den finansiella risk och övriga kostnader som är förenade med den ekonomiska förpliktelse som utfärdats till förmån för Fysikhuset Stockholm KB.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 52 800 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med tabell 9.2 Strategiska forskningsmedel under avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Anslaget föreslås öka med 13 137 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom minska med 697 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare inledningen av avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Anslaget föreslår öka med 1 500 000 kr till följd av överföringar av 1 000 000 kronor från anslaget 2:53 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* och 500 000 kronor från anslaget 2:54 *Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor.*

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 999 582 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:18 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	930 727	930 727	930 727	930 727
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 115	11 174	23 548	43 379
Beslut	52 800	133 113	134 861	137 664
Överföring till/från andra anslag	14 637	14 779	14 973	15 284
Övrigt	-697	-704	-713	-2 287
Förslag/beräknat anslag	999 582	1 089 089	1 103 396	1 124 767

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusivt beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.19 2:19 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2:19 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Luleå tekniska universitet

Tusental kronor

År	Utfall	542 261	Anslags-sparande	125 196
2009	Utfall	542 261	Anslags-sparande	125 196
2010	Anslag	630 519 ¹	Utgifts-prognos	614 512
2011	Förslag	628 702		
2012	Beräknat	639 395 ²		
2013	Beräknat	643 742 ³		
2014	Beräknat	656 209 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 633 245 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 629 284 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 628 412 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:19 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	717	839	-122
Prognos 2010	0	900	1 000	-100
Budget 2011	0	900	1 000	-100

Tabell 9.2:19 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	112 205	110 008	2 197
(varav tjänsteexport)	3 738	2 618	1 120
Prognos 2010	110 000	110 000	0
(varav tjänsteexport)	4 000	4 000	0
Budget 2011	115 000	115 000	0
(varav tjänsteexport)	4 000	4 000	0

Regeringens överväganden

Luleå tekniska universitet har för budgetåret 2009 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade

vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 125,2 miljoner kronor, varav 66,9 miljoner kronor överstiger tio procent av takbeloppet och som därmed har dragits in.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget minska med 1 600 000 kronor som överförs till utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, anslag 1:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete* för bidrag till dans i skolan och dans som lärande.

Anslaget föreslås tillfälligt minska med 1 450 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 200 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas öka 2012 med 3 124 000 kronor och med ytterligare 3 124 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 7 177 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:19 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	601 875
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- Decentraliserad utbildning	20 192
- Utbildning i rymdvetenskap förlagd till Kiruna	6 635
Summa	628 702

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 628 702 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:19 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	630 519	630 519	630 519	630 519
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 433	7 570	15 953	29 387
Beslut	-1 450	3 124	-888	-906
Överföring till/från andra anslag	-1 800	-1 817	-1 841	-1 880
Övrigt ³				-911
Förslag/beräknat anslag	628 702	639 395	643 742	656 209

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.20 2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:20 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Luleå tekniska universitet

Tusental kronor

2009	Utfall	283 648	Anslags-sparande	0
2010	Anslag	310 169 ¹	Utgifts-prognos	310 169
2011	Förslag	322 059		
2012	Beräknat	332 887 ²		
2013	Beräknat	337 260 ³		
2014	Beräknat	343 791 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 329 685 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 329 685 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 329 228 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 7 700 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med tabell 9.2 Strategiska forskningsmedel under avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Anslaget föreslås öka med 3 543 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom minska med 58 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare inledningen av avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 322 059 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:20 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	310 169	310 169	310 169	310 169
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	705	3 724	7 848	14 456
Beslut	7 700	15 475	15 678	16 004
Överföring till/från andra anslag	3 543	3 577	3 624	3 700
Övrigt ³	-58	-59	-59	-538
Förslag/ beräknat anslag	322 059	332 887	337 260	343 791

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.21 2:21 Karlstads universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2:21 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Karlstads universitet

Tusental kronor

			Anslogs- sparande	
2009	Utfall	546 271		34 881
2010	Anslag	594 676 ¹	Utgifts- prognos	604 202
2011	Förslag	591 229		
2012	Beräknat	563 391 ²		
2013	Beräknat	570 859 ³		
2014	Beräknat	581 919 ⁴		

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 557 972 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 558 038 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 557 269 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 9.2:21 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	473	458	15
Prognos 2010	0	550	482	68
Budget 2011	0	500	500	0

Tabell 9.2:21 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	55 778	54 737	1 041
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	49 200	50 350	-1 150
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	46 000	45 900	100
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Karlstads universitet har för budgetåret 2009 redovisat fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Karlstads universitet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 34,8 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 576 000 kronor till följd av regeringens satsning på speciallärarutbildning som inleddes 2009.

Anslaget föreslås minska med 2 734 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildning som inleddes 2009.

Anslaget föreslås tillfälligt minska med 2 500 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 140 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas öka 2012 med 10 120 000 kronor till följd av en permanent omfördelning av högskoleplatser.

Anslaget beräknas öka 2012 med 4 408 000 kronor och med ytterligare 4 408 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2012 med 47 897 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 1 608 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:21 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	591 229
Summa	591 229

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 591 229 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:21 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	594 676	594 676	594 676	594 676
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 351	7 139	15 045	27 716
Beslut	-5 234	-38 864	-39 308	-40 125
Överföring till/från andra anslag	436	440	446	455
Övrigt ³				-803
Förslag/beräknat anslag	591 229	563 391	570 859	581 919

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.22 2:22 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:22 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Karlstads universitet

Tusental kronor

2009	Utfall	178 443	Anslags-sparande	0
2010	Anslag	187 114 ¹	Utgifts-prognos	187 114
2011	Förslag	189 142		
2012	Beräknat	190 979 ²		
2013	Beräknat	193 488 ³		
2014	Beräknat	197 235 ⁴		

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 189 142 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 189 142 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 188 880 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 1 506 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 97 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare inledningen av avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 189 142 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:22 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	187 114	187 114	187 114	187 114
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	425	2 246	4 734	8 721
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	1 506	1 521	1 541	1 573
Övrigt ³	97	98	99	-173
Förslag/ beräknat anslag	189 142	190 979	193 488	197 235

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.23 2:23 Linnéuniversitetet: Grundutbildning

Tabell 9.2:23 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Linnéuniversitetet

Tusental kronor

2009	Utfall	Anslags- sparande	0
2010	Anslag	959 394 ¹	Utgifts- prognos 872 357
2011	Förslag	958 670	
2012	Beräknat	960 911 ²	
2013	Beräknat	973 328 ³	
2014	Beräknat	992 194 ⁴	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 951 669 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 951 467 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 950 164 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 9.2:23 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	1 231	818	1 074	-43
Prognos 2010	1 500	1 000	1 000	0
Budget 2011	1 700	1 200	1 200	0

Tabell 9.2:23 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	143 322	152 309	-8 987
(varav tjänsteexport)	25 947	26 642	-695
Prognos 2010	125 000	125 000	0
(varav tjänsteexport)	26 000	26 000	0
Budget 2011	125 000	125 000	0
(varav tjänsteexport)	26 000	26 000	0

Regeringens överväganden

Dåvarande Växjö universitet och Högskolan i Kalmar, numera Linnéuniversitetet, har för budgetåret 2009 redovisat färre helårsstudenter och helårs prestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp.

Växjö universitet redovisade vid utgången av budgetåret 2009 ett anslagssparande om 83,3 miljoner kronor.

Högskolan i Kalmar redovisade vid utgången av budgetåret 2009 ett anslagssparande om 82,2 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 576 000 kronor till följd av regeringens satsning på speciallärarutbildning som inleddes 2009.

Anslaget föreslås tillfälligt minska med 3 200 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 280 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas öka 2012 med 9 940 000 kronor och med ytterligare 9 940 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2012 med 20 240 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 10 146 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:23 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	944 833
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- Fortbildning för journalister	9 637
- Utrustning till sjöbefälsutbildningen	4 200
Summa	958 670

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 958 670 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:23 Härledning av anslagsnivån 2011–2013

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	959 394	959 394	959 394	959 394
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 180	11 518	24 273	44 715
Beslut	-3 200	-10 300	-10 641	-10 863
Överföring till/från andra anslag	296	299	303	309
Övrigt ³				-1 362
Förslag/beräknat anslag	958 670	960 911	973 328	992 194

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.24 2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:24 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Linnéuniversitetet

Tusental kronor

2009	Utfall		Anslags-sparande	0
2010	Anslag	262 170	¹	262 170
2011	Förslag	266 652		
2012	Beräknat	269 242	²	
2013	Beräknat	272 778	³	
2014	Beräknat	278 063	⁴	

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 266 652 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 266 651 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 266 284 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 2 579 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 1 307 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare inledningen av avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 266 652 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:24 Härledning av anslagsnivån 2011–2013

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	262 170	262 170	262 170	262 170
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	596	3 148	6 633	12 219
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	2 579	2 604	2 638	2 693
Övrigt ³	1 307	1 320	1 337	981
Förslag/ beräknat anslag	266 652	269 242	272 778	278 063

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.25 2:25 Örebro universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2:25 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Örebro universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2009	605 733	67 255	
2010	Anslag 666 268 ¹		656 924
2011	Förslag 664 018		
2012	Beräknat 652 071 ²		
2013	Beräknat 660 835 ³		
2014	Beräknat 673 644 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 645 799 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 645 993 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 645 108 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 9.2:25 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	855	1179	-324
Prognos 2010	0	1100	1650	-550
Budget 2011	0	950	1400	-450

Tabell 9.2:25 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	32084	32757	-673
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	33700	33700	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	34500	34500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Örebro universitet har för budgetåret 2009 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 67,3 miljoner kronor, varav 6,3 miljoner kronor överstiger tio procent av takbeloppet och som därmed har dragits in.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 576 000 kronor till följd av regeringens satsning på speciallärarutbildning som inleddes 2009.

Anslaget föreslås tillfälligt minska med 4 200 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 140 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas öka 2012 med 6 965 000 kronor och med ytterligare 6 965 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildnings-

områdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2012 med 29 601 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 6 768 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:25 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	660 115
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- lokalisering av verksamhet till Grythyttan	3 582
- nätverksadministration och utveckling av skollärdutbildning	321
Summa	664 018

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 664 018 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:25 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	666 268	666 268	666 268	666 268
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 514	7 999	16 857	31 053
Beslut	-4 200	-22 636	-22 736	-23 209
Överföring till/från andra anslag	436	440	446	455
Övrigt ³				-924
Förslag/beräknat anslag	664 018	652 071	660 835	673 644

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.26 2:26 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:26 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Örebro universitet

Tusental kronor

2009	Utfall	186 084	Anslags-sparande	0
2010	Anslag	203 492 ¹	Utgifts-prognos	203 492
2011	Förslag	207 485		
2012	Beräknat	209 500 ²		
2013	Beräknat	212 252 ³		
2014	Beräknat	216 365 ⁴		

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 207 485 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 207 485 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 207 200 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 2 714 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 817 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare inledningen av avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 207 485 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:26 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	203 492	203 492	203 492	203 492
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	462	2 443	5 148	9 484
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	2 714	2 740	2 776	2 834
Övrigt ³	817	825	836	555
Förslag/ beräknat anslag	207 485	209 500	212 252	216 365

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.27 2:27 Mittuniversitetet: Grundutbildning

Tabell 9.2:27 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Mittuniversitetet

Tusental kronor

År	Typ	Belopp	Övrigt	Totalt
2009	Utfall	474 159	Anslags-sparande	86 459
2010	Anslag	520 997 ¹	Utgifts-prognos	559 141
2011	Förslag	515 111		
2012	Beräknat	511 385 ²		
2013	Beräknat	513 459 ³		
2014	Beräknat	520 698 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 506 467 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 501 927 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 498 641 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:27 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	506	582	-76
Prognos 2010	0	570	622	-52
Budget 2011	0	580	635	-55

Tabell 9.2:27 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	17 976	17 860	116
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	18 500	18 300	200
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	27 000	27 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Mittuniversitetet har för budgetåret 2009 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 86,5 miljoner kronor, varav 35,5 miljoner kronor överstiger tio procent av takbeloppet och som därmed har dragits in.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget minska med 5 430 000 kronor för att finansiera en del av den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget föreslås tillfälligt minska med 1 500 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 140 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas öka 2012 med 5 307 000 kronor och med ytterligare 5 307 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form

av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Vidare beräknas anslaget minska 2012 med 10 120 000 kronor för att finansiera en permanent omfördelning till lärosäten för att öka antalet högskoleplatser.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 4 522 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:27 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	515 111
Summa	515 111

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 515 111 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:27 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	520 997	520 997	520 997	520 997
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 184	6 255	13 182	24 282
Beslut	-6 930	-15 725	-20 577	-23 719
Överföring till/från andra anslag	-140	-141	-143	-146
Övrigt ³				-715
Förslag/beräknat anslag	515 111	511 385	513 459	520 698

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.28 2:28 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:28 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Mittuniversitetet

Tusental kronor

2009	Utfall	176 447	Anslags-sparande	0
2010	Anslag	187 143 ¹	Utgifts-prognos	187 143
2011	Förslag	190 623		
2012	Beräknat	192 475 ²		
2013	Beräknat	195 003 ³		
2014	Beräknat	198 781 ⁴		

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 190 624 tkr i 2011 års prismetod.

³ Motsvarar 190 623 tkr i 2011 års prismetod.

⁴ Motsvarar 190 361 tkr i 2011 års prismetod.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 1 914 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 1 141 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare inledningen av avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 190 623 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:28 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	187 143	187 143	187 143	187 143
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	425	2 247	4 735	8 722
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	1 914	1 933	1 958	1 999
Övrigt ³	1 141	1 152	1 167	917
Förslag/ beräknat anslag	190 623	192 475	195 003	198 781

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.29 2:29 Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning

Tabell 9.2:29 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Blekinge tekniska högskola

Tusental kronor

År	Utfall	Utveckling	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2009	Utfall	261 797		0
2010	Anslag	302 439 ¹		302 439
2011	Förslag	297 326		
2012	Beräknat	274 256 ²		
2013	Beräknat	253 132 ³		
2014	Beräknat	258 033 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 271 618 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 247 447 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 247 103 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 9.2:29 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	236	272	-36
Prognos 2010	0	250	250	0
Budget 2011	0	250	250	0

Tabell 9.2:29 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	22423	22423	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	24672	24672	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	37750	37750	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Blekinge tekniska högskola har för budgetåret 2009 redovisat motsvarande 22 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Tillsammans med tidigare sparade helårsprestationer överstiger värdet av årets prestationer vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och sparade prestationer till ett värde av 20 miljoner kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret genomförda men ännu inte ersatta prestationer motsvarande 26 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget tillfälligt minska med 5 700 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 100 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas öka 2012 med 1 177 000 kronor och med ytterligare 1 177 000 kronor

2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2012 med 32 890 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 25 904 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:29 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	297 326
Summa	297 326

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 297 326 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:29 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	302 439	302 439	302 439	302 439
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	687	3 631	7 652	14 096
Beslut	-5 700	-31 713	-56 857	-58 039
Överföring till/från andra anslag	-100	-101	-102	-104
Övrigt ³				-358
Förslag/beräknat anslag	297 326	274 256	253 132	258 033

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.30 2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:30 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Blekinge tekniska högskola

Tusental kronor

2009	Utfall	76 993	Anslags-sparande	0
2010	Anslag	79 508 ¹	Utgifts-prognos	79 508
2011	Förslag	80 617		
2012	Beräknat	81 400 ²		
2013	Beräknat	82 469 ³		
2014	Beräknat	84 067 ⁴		

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 80 617 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 80 617 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 80 506 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 586 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 342 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare inledningen av avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 80 617 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:30 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	79 508	79 508	79 508	79 508
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	181	955	2 012	3 706
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	586	592	599	612
Övrigt ³	342	345	350	241
Förslag/ beräknat anslag	80 617	81 400	82 469	84 067

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskar (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.31 2:31 Malmö högskola: Grundutbildning

Tabell 9.2:31 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Malmö högskola

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2009	808 942	75 798	
2010	Anslag 874 284 ¹		849 289
2011	Förslag 874 647		
2012	Beräknat 860 106 ²		
2013	Beräknat 870 999 ³		
2014	Beräknat 887 877 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 851 834 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 851 437 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 850 266 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:31 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	0	0	0
Prognos 2010	0	0	0	0
Budget 2011	0	0	0	0

Tabell 9.2:31 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	114 209	118 903	-4 694
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	104 300	104 500	-200
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	120 000	120 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Malmö högskola har för budgetåret 2009 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 75,8 miljoner kronor, varav 0,9 miljoner kronor överstiger tio procent av takbeloppet och som därmed har dragits in.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 576 000 kronor till följd av regeringens satsning på speciallärarutbildning som inleddes 2009.

Anslaget föreslås tillfälligt minska med 2 000 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 200 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas öka 2012 med 7 836 000 kronor och med ytterligare 7 836 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildnings-

områdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2012 med 32 890 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 8 242 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.31 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	810 423
<i>Särskilt åtagande</i>	
- Tandvårdscentral	64 224
Summa	874 647

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 874 647 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2.31 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	874 284	874 284	874 284	874 284
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 987	10 497	22 120	40 748
Beslut	-2 000	-25 054	-25 790	-26 325
Överföring till/från andra anslag	376	380	385	393
Övrigt ³				-1 222
Förslag/ beräknat anslag	874 647	860 106	870 999	887 877

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.32 2:32 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2.32 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Malmö högskola

Tusental kronor

2009	Utfall	90 127	Anslags- sparande	0
2010	Anslag	100 254 ¹	Utgifts- prognos	100 254
2011	Förslag	101 332		
2012	Beräknat	102 316 ²		
2013	Beräknat	103 661 ³		
2014	Beräknat	105 668 ⁴		

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 101 332 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 101 333 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 101 192 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 822 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 28 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare inledningen av avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 101 332 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:32 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	100 254	100 254	100 254	100 254
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	228	1 204	2 537	4 673
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	822	830	841	858
Övrigt ³	28	28	29	-118
Förslag/ beräknat anslag	101 332	102 316	103 661	105 668

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskar (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.33 2:33 Mälardalens högskola: Grundutbildning

Tabell 9.2:33 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Mälardalens högskola

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2009	523 175		111 873
2010	Anslag	594 417 ¹	527 943
2011	Förslag	589 894	
2012	Beräknat	576 907 ²	
2013	Beräknat	566 514 ³	
2014	Beräknat	577 490 ⁴	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 571 358 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 553 790 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 553 027 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:33 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	786	786	0
Prognos 2010	0	800	800	0
Budget 2011	0	800	800	0

Tabell 9.2:33 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	22 109	23 011	-850
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	24 000	24 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	30 000	30 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Mälardalens högskola har för budgetåret 2009 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 111,9 miljoner kronor, varav 54,4 miljoner kronor överstiger tio procent av takbeloppet och som därmed har dragits in.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget tillfälligt minska 2011 med 3 000 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 140 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget föreslås minska med 2 734 000 kronor för att finansiera en del av utbyggnaden av tandläkar- och läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas öka 2012 med 4 327 000 kronor och med ytterligare 4 327 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form

av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Vidare beräknas anslaget minska 2012 med 23 338 000 kronor för att finansiera en permanent omfördelning till lärosäten för att öka antalet högskoleplatser.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 19 564 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:33 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	586 124
<i>Särskilt åtagande</i>	
- Idélab	3 770
Summa	589 894

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 589 894 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:33 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	594 417	594 417	594 417	594 417
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 351	7 137	15 039	27 704
Beslut	-5 734	-24 506	-42 799	-43 688
Överföring till/från andra anslag	-140	-141	-143	-146
Övrigt ³				-797
Förslag/beräknat anslag	589 894	576 907	566 514	577 490

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.34 2:34 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:34 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Mälardalens högskola

Tusental kronor

2009	Utfall	63 481	Anslags-sparande	0
2010	Anslag	73 826 ¹	Utgifts-prognos	73 826
2011	Förslag	75 382		
2012	Beräknat	76 114 ²		
2013	Beräknat	77 114 ³		
2014	Beräknat	78 608 ⁴		

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 75 382 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 75 382 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 75 278 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 977 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 411 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare inledningen av avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 75 382 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:34 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	73 826	73 826	73 826	73 826
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	168	887	1 868	3 441
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	977	986	999	1 020
Övrigt ³	411	415	420	321
Förslag/ beräknat anslag	75 382	76 114	77 114	78 608

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.35 2:35 Dans- och cirkushögskolan: Grundutbildning

Tabell 9.2:35 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Dans- och cirkushögskolan

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2009	48 896	0	
2010	Anslag 49 326 ¹		48 225
2011	Förslag 49 438		
2012	Beräknat 49 918 ²		
2013	Beräknat 50 574 ³		
2014	Beräknat 51 553 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 49 438 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 49 438 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 49 369 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 9.2:35 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	0	0	0
Prognos 2010	0	0	0	0
Budget 2011	0	0	0	0

Tabell 9.2:35 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	1 182	1 182	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	1 500	1 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	1 500	1 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Dans- och cirkushögskolan har för budgetåret 2009 redovisat motsvarande 1,7 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Dans- och cirkushögskolan redovisade vid utgången av budgetåret genomförda men ännu inte ersatta prestationer motsvarande 2,8 miljoner kronor. Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:35 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	48 214
<i>Särskilt åtagande</i>	
- Lokalkostnader	1 224
Summa	49 438

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 49 438 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:35 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	49 326	49 326	49 326	49 326
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	112	592	1 248	2 299
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³				-72
Förslag/ beräknat anslag	49 438	49 918	50 574	51 553

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.36 2:36 Stockholms dramatiska högskola: Grundutbildning*

Tabell 9.2:36 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Stockholms dramatiska högskola

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utfall
2009	Utfall		0
2010	Anslag	0 ¹	Utgifts- prognos
2011	Förslag	113 295	
2012	Beräknat	114 576 ²	
2013	Beräknat	116 273 ³	
2014	Beräknat	118 602 ⁴	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 113 295 tkr i 2011 års prinsnivå.

³ Motsvarar 113 295 tkr i 2011 års prinsnivå.

⁴ Motsvarar 113 137 tkr i 2011 års prinsnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:36 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	0	0	0
Prognos 2010	0	0	0	0
Budget 2011	0	0	0	0

Tabell 9.2:36 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens förslag: Benämningen Dramatiska institutet och Teaterhögskolan i Stockholm utgår ur bilagan till högskolelagen (1992:1434) och den nya högskolans benämning, Stockholms dramatiska högskola, införs.

Ärendet och dess beredning: Dramatiska institutet och Teaterhögskolan i Stockholm kom i april 2009 in med en gemensam begäran (U2009/2874/UH) om att regeringen ska fatta beslut om att bilda en ny högskola som ska omfatta verksamheterna vid de båda lärosätena. I budgetpropositionen för 2010 (prop. 2009/10:1, utg. omr. 16) föreslog regeringen till riksdagen att verksamheterna vid Dramatiska institutet och Teaterhögskolan i Stockholm ska ingå i en högskola fr.o.m. den 1 januari 2011. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 2009/10:1, utg. omr. 16, bet. 2009/10: UbU1 rskr. 2009/10:126).

Med ändring av regleringsbrev för budgetåret 2009 avseende universitet och högskolor m.m. inom Utbildningsdepartementets ansvarsområde beslutade regeringen i juni 2009 att Kammarkollegiet

* Nytt anslag uppförs

skulle betala ut medel till Dramatiska institutet respektive Teaterhögskolan i Stockholm för att möjliggöra en sammanslagning.

Vidare har regeringen i januari 2010 tillsatt en organisationskommitté med uppdrag att förbereda och genomföra inrättandet av en ny konstnärlig högskola som omfattar verksamheterna vid de båda nämnda lärosätena (dir. 2010:8). Den nya högskolan ska enligt direktiven inleda sin verksamhet den 1 januari 2011.

Organisationskommittén har i en skrivelse till regeringen (U2009/7181/UH) föreslagit att namnet på den nya högskolan ska vara Stockholms dramatiska högskola. Regeringen har genom förordningen (2010:1064) om ändring i högskoleförordningen (1993:100) föreskrivit att den nya högskolan ska benämnas Stockholms dramatiska högskola.

Skälen för regeringens förslag: Det ankommer på regeringen att föreskriva om benämningen för universitet och högskolor med statlig huvudman. Föreskrifter om detta finns i bilaga 1 till högskoleförordningen (1993:100). I en bilaga till högskolelagen (1992:1434) anges de universitet och högskolor med statlig huvudman som får utfärda en gemensam examen. I bilagan anges bl.a. Dramatiska institutet och Teaterhögskolan i Stockholm. Efter regeringens förslag i budgetpropositionen för 2010 har riksdagen godkänt att verksamheterna vid Dramatiska institutet och Teaterhögskolan i Stockholm ska ingå i en högskola fr.o.m. den 1 januari 2011 (bet. 2009/10:UbU1, rskr. 2009/10:126).

Regeringen har genom förordningen (2010:1064) om ändring i högskoleförordningen (1993:100) föreskrivit att den nya högskolan ska benämnas Stockholms dramatiska högskola fr.o.m. 2011. Mot denna bakgrund föreslås att bilagan till högskolelagen ändras på så sätt att de nuvarande benämningarna utgår och den avsedda benämningen på den nya högskolan förs in. Förslaget till ändring innebär även att den nya högskolan enligt 1 kap. 18 § högskolelagen får överlåta förvaltningsuppgifter som innebär myndighetsutövning till ett utländsk lärosäte. Riksdagens förordnande ska därför enligt 10 kap. 5 § fjärde stycket regeringsformen ske genom beslut som minst tre fjärdedelar av de

röstande förenar sig om eller i den ordning som gäller för stiftande av grundlag.

Regeringens överväganden

Dramatiska institutet har för budgetåret 2009 redovisat motsvarande 3,3 miljoner kronor färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Dramatiska institutet har därför kunnat kompenseras för tidigare genomförda men ännu inte ersatta prestationer och därmed tillgodogjort sig hela det tilldelade takbeloppet. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret genomförda men ännu inte ersatta prestationer motsvarande 4,5 miljoner kronor.

Teaterhögskolan i Stockholm har för budgetåret 2009 redovisat motsvarande 0,65 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret genomförda men ännu inte ersatta prestationer motsvarande 1 miljon kronor.

Resursfördelning

Mot bakgrund av riksdagens ställningstagande till regeringens förslag om att låta verksamheterna vid Dramatiska institutet och Teaterhögskolan i Stockholm gå samman och bilda en ny högskola, Stockholms dramatiska högskola, överförs grundutbildningsresurser från dessa båda lärosäten till detta anslag. Totalt föreslås 113 295 000 kronor överföras till anslaget.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:36 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	110 401
<i>Särskilt åtagande</i>	
- Lokalkostnader	2 894
Summa	113 295

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 113 295 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:36 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	113 295	114 576	116 273	118 768
Övrigt ³				-166
Förslag/ beräknat anslag	113 295	114 576	116 273	118 602

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.37 2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning

Tabell 9.2:37 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Gymnastik- och idrottshögskolan

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Utgifts- prognos	Resultat
2009	Utfall	49 628	Anslags- sparande	0
2010	Anslag	51 283 ¹	51 283	
2011	Förslag	86 840		
2012	Beräknat	87 683 ²		
2013	Beräknat	88 835 ³		
2014	Beräknat	90 555 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 86 840 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 86 840 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 86 719 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:37 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	0	0	0
Prognos 2010	0	0	0	0
Budget 2011	0	0	0	0

Tabell 9.2:37 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	11 566	11 566	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	8 593	8 593	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	1 000	1 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Gymnastik- och idrottshögskolan har för budgetåret 2009 redovisat motsvarande 4,6 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Gymnastik- och idrottshögskolan redovisade vid utgången av budgetåret genomförda men ännu inte ersatta prestationer motsvarande 4,9 miljoner kronor.

Resursfördelning

Stockholms universitet och Gymnastik- och idrottshögskolan har tecknat en överenskommelse om ett närmare och fördjupat samarbete inom lärarutbildningen (dnr U2010/1130/UH) som bl.a. innebär att verksamhet överförs från Stockholms universitet till Gymnastik- och idrottshögskolan. Anslaget föreslås därför 2011 öka med 35 500 000 kronor, motsvarande 276 helårsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 60 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:37 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	86 840
Summa	86 840

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 86 840 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:37 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	51 283	51 283	51 283	51 283
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	117	616	1 298	2 391
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	35 440	35 784	36 254	37 008
Övrigt ³				-127
Förslag/ beräknat anslag	86 840	87 683	88 835	90 555

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.38 2:38 Högskolan i Borås: Grundutbildning

Tabell 9.2:38 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Borås

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2009	427 015	0	
2010	Anslag 440 634 ¹		430 796
2011	Förslag 441 487		
2012	Beräknat 430 399 ²		
2013	Beräknat 419 374 ³		
2014	Beräknat 427 497 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 426 259 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 409 955 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 409 388 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:38 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	325	431	-106
Prognos 2010	0	350	450	-100
Budget 2011	0	350	450	-100

Tabell 9.2:38 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	16 319	16 179	140
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	22 000	22 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	25 000	25 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Borås har för budgetåret 2009 redovisat motsvarande 35 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan i Borås redovisade vid utgången av budgetåret genomförda men ännu inte ersatta prestationer motsvarande 17,8 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 7 000 000 kronor för att finansiera den tillfälliga satsning på högskoleplatser riktade mot Västra Götalands län som inleddes 2010. För utökning av högskoleplatser se även under anslaget 2:53 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

Anslaget föreslås tillfälligt minska med 3 500 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2012 med 2 620 000 kronor och med ytterligare 2 620 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildnings-

områdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås minska med 140 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas minska 2012 med 14 462 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 19 298 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.38 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	441 487
Summa	441 487

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 441 487 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2.38 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	437 134	437 134	437 134	437 134
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	993	5 248	11 059	20 373
Beslut	3 500	-11 842	-28 676	-29 271
Överföring till/från andra anslag	-140	-141	-143	-146
Övrigt ³				-592
Förslag/beräknat anslag	441 487	430 399	419 374	427 497

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändra

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.39 2:39 Högskolan Dalarna: Grundutbildning

Tabell 9.2.39 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Dalarna

Tusental kronor

2009	Utfall	404 744	Anslags-sparande	0
2010	Anslag	435 285 ¹	Utgifts-prognos	425 566
2011	Förslag	430 234		
2012	Beräknat	401 251 ²		
2013	Beräknat	396 064 ³		
2014	Beräknat	403 746 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 397 392 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 387 168 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 386 643 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2.39 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomstittel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	410	486	-76
Prognos 2010	0	600	534	66
Budget 2011	0	600	600	0

Tabell 9.2.39 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	11 487	10 081	1 406
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	12 667	11 372	1 295
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	13 000	13 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan Dalarna har för budgetåret 2009 redovisat motsvarande 46,6 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k.

takbelopp. Högskolan Dalarna redovisade vid utgången av budgetåret genomförda men ännu inte ersatta prestationer motsvarande 10,3 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget tillfälligt minska med 5 900 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 140 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas öka 2012 med 5 963 000 kronor och med ytterligare 5 963 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2012 med 55 201 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas öka 2012 med 10 120 000 kronor till följd av en permanent omfördelning av högskoleplatser.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 16 421 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:39 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	430 234
Summa	430 234

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 430 234 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:39 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	435 285	435 285	435 285	435 285
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	989	5 226	11 013	20 287
Beslut	-5 900	-39 118	-50 090	-51 131
Överföring till/från andra anslag	-140	-141	-143	-146
Övrigt ³				-549
Förslag/ beräknat anslag	430 234	401 251	396 064	403 746

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.40 2:40 Högskolan på Gotland: Grundutbildning

Tabell 9.2:40 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan på Gotland

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2009	Utfall	130 506	0
2010	Anslag	136 699 ¹	133 647
2011	Förslag	136 410	
2012	Beräknat	129 839 ²	
2013	Beräknat	132 329 ³	
2014	Beräknat	134 895 ⁴	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 128 590 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 129 357 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 129 181 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 9.2:40 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	65	86	-21
Prognos 2010	0	56	71	-15
Budget 2011	0	60	70	-10

Tabell 9.2:40 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	1 393	1 375	18
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	1 000	1 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	1 200	1 200	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan på Gotland har för budgetåret 2009 redovisat motsvarande 22,4 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp, varav 2,2 miljoner kronor överstiger tio procent av takbeloppet och som därmed har dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret genomförda men ännu inte ersatta prestationer motsvarande 12,3 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget tillfälligt minska med 500 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 100 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas öka 2012 med 1 688 000 kronor och med ytterligare 1 688 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildnings-

områdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2012 med 10 089 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 903 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:40 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	136 410
Summa	136 410

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 136 410 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:40 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	136 699	136 699	136 699	136 699
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	311	1 642	3 459	6 372
Beslut	-500	-8 401	-7 726	-7 887
Överföring till/från andra anslag	-100	-101	-102	-104
Övrigt ³				-184
Förslag/ beräknat anslag	136 410	129 839	132 329	134 895

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.41 2:41 Högskolan i Gävle: Grundutbildning

Tabell 9.2:41 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Gävle

Tusental kronor

2009	Utfall	387 286	Anslags- sparande	50 370
2010	Anslag	411 635 ¹	Utgifts- prognos	423 239
2011	Förslag	410 470		
2012	Beräknat	417 848 ²		
2013	Beräknat	411 007 ³		
2014	Beräknat	418 970 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 413 829 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 401 776 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 401 222 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:41 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	438	491	-53
Prognos 2010	0	490	515	-25
Budget 2011	0	510	530	-20

Tabell 9.2:41 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	9 888	9 357	531
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	12 000	12 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	20 000	20 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Gävle har för budgetåret 2009 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid

utgången av budgetåret ett anslagssparande om 50,4 miljoner kronor, varav 10,5 miljoner kronor överstiger tio procent av takbeloppet och som därmed har dragits in.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget tillfälligt minska med 2 000 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 100 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas öka 2012 med 3 396 000 kronor och med ytterligare 3 396 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Vidare beräknas anslaget minska 2012 med 2 024 000 kronor för att finansiera en permanent omfördelning till lärosäten för att öka antalet högskoleplatser.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 15 726 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:41 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	410 470
Summa	410 470

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 410 470 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:41 Härledning av anslagsnivån 2011–2014 Tusental kronor¹

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	411 635	411 635	411 635	411 635
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	935	4 942	10 414	19 185
Beslut	-2 000	1 372	-10 940	-11 168
Överföring till/från andra anslag	-100	-101	-102	-104
Övrigt ³				-578
Förslag/ beräknat anslag	410 470	417 848	411 007	418 970

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.42 2:42 Högskolan i Halmstad: Grundutbildning

Tabell 9.2:42 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Halmstad

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2009	Utfall	331 273	0
2010	Anslag	368 365 ¹	368 365
2011	Förslag	365 602	
2012	Beräknat	349 496 ²	
2013	Beräknat	346 141 ³	
2014	Beräknat	352 850 ⁴	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 346 135 tkr i 2011 års prinsnivå.

³ Motsvarar 338 367 tkr i 2011 års prinsnivå.

⁴ Motsvarar 337 903 tkr i 2011 års prinsnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:42 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	367	437	-70
Prognos 2010	0	520	520	0
Budget 2011	0	500	500	0

Tabell 9.2:42 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	20 724	18 813	1 911
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	16 000	16 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	17 000	17 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Halmstad har för budgetåret 2009 redovisat motsvarande 28,9 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Tillsammans med tidigare sparade helårsprestationer överstiger värdet av årets överprestationer vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och 5,6 miljoner kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret genomförda men ännu inte ersatta prestationer motsvarande 33,1 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget tillfälligt minska med 3 500 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 100 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas öka 2012 med 3 712 000 kronor och med ytterligare 3 712 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form

av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2012 med 26 902 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 11 659 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.42 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	365 602
Summa	365 602

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 365 602 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2.42 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	368 365	368 365	368 365	368 365
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	837	4 422	9 320	17 168
Beslut	-3 500	-23 190	-31 442	-32 095
Överföring till/från andra anslag	-100	-101	-102	-104
Övrigt ³				-484
Förslag/beräknat anslag	365 602	349 496	346 141	352 850

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.43 2:43 Högskolan Kristianstad: Grundutbildning

Tabell 9.2.43 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Kristianstad

Tusental kronor

2009	Utfall	307 551	Anslags-sparande	54 219
2010	Anslag	343 941 ¹	Utgifts-prognos	338 246
2011	Förslag	344 199		
2012	Beräknat	348 928 ²		
2013	Beräknat	347 187 ³		
2014	Beräknat	353 917 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 345 572 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 339 389 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 338 925 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2.43 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	323	323	0
Prognos 2010	0	380	380	0
Budget 2011	0	380	380	0

Tabell 9.2.43 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	13 410	12 795	614
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	14 000	14 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	17 000	17 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan Kristianstad har för budgetåret 2009 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslags-sparande

om 54,2 miljoner kronor, varav 21,3 miljoner kronor överstiger tio procent av takbeloppet och som därmed har dragits in.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 576 000 kronor till följd av regeringens satsning på speciallärarutbildning som inleddes 2009.

Anslaget föreslås tillfälligt minska med 1 000 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 100 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas öka 2012 med 3 412 000 kronor och med ytterligare 3 412 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Vidare beräknas anslaget minska 2012 med 3 036 000 kronor för att finansiera en permanent omfördelning till lärosäten för att öka antalet högskoleplatser.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 9 736 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:43 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	344 199
Summa	344 199

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 344 199 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:43 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	343 941	343 941	343 941	343 941
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	782	4 130	8 702	16 031
Beslut	-1 000	376	-5 943	-6 066
Överföring till/från andra anslag	476	481	487	497
Övrigt ³				-486
Förslag/beräknat anslag	344 199	348 928	347 187	353 917

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.44 2:44 Högskolan i Skövde: Grundutbildning

Tabell 9.2:44 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Skövde

Tusental kronor

År	Typ	Belopp	År	Typ	Belopp
2009	Utfall	289 882		Anslags-sparande	44 744
2010	Anslag	319 156 ¹		Utgifts-prognos	331 468
2011	Förslag	321 473			
2012	Beräknat	314 866 ²			
2013	Beräknat	316 029 ³			
2014	Beräknat	322 152 ⁴			

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 311 838 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 308 931 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 308 505 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 9.2:44 Offentlighetsrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	856	868	-12
Prognos 2010	0	878	889	-11
Budget 2011	0	891	904	-13

Tabell 9.2:44 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	7 336	6 674	662
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	8 000	7 990	10
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	8 400	8 400	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Skövde har för budgetåret 2009 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 44,7 miljoner kronor, varav 14,3 miljoner kronor överstiger tio procent av takbeloppet och som därmed har dragits in.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 7 000 000 kronor för att finansiera den tillfälliga satsning på högskoleplatser riktade mot Västra Götalands län som inleddes 2010.

Anslaget föreslås tillfälligt minska med 1 800 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 100 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas öka 2012 med 2 459 000 kronor och med ytterligare 2 459 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form

av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2012 med 6 937 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 11 650 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Under 2008 återkallades tillståndet för Högskolan i Skövde att utfärda sjuksköterskeexamen. För att under en period kunna tillgodose regionens behov av utbildade sjuksköterskor träffade Högskolan i Skövde en överenskommelse med Högskolan Väst om att 60 helårsstudenter skulle antas av Högskolan Väst. Med anledning av budgetpropositionen för 2010 beslutade riksdagen därför att 6 065 000 kronor skulle överföras från Högskolan i Skövde till Högskolan Väst och regeringen bedömde att motsvarande belopp skulle överföras under de sex terminer som sjuksköterskeutbildningen varar. Högskolan i Skövde återfick tillståndet att utfärda sjuksköterskeexamen 2010. Detta medför att Högskolan i Skövdes anslag beräknas öka 2013 med 6 218 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:44 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	321 473
Summa	321 473

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 321 473 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:44 Härledning av anslagsnivån 2011-2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	315 656	315 656	315 656	315 656
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	717	3 789	7 986	14 712
Beslut	5 200	-4 479	-13 728	-14 014
Överföring till/från andra anslag	-100	-101	6 116	6 243
Övrigt ³				-445
Förslag/ beräknat anslag	321 473	314 866	316 029	322 152

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.45 2:45 Högskolan Väst: Grundutbildning

Tabell 9.2:45 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Väst

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2009	307 276	16 066	
2010	Anslag	343 556 ¹	334 135
2011	Förslag	343 014	
2012	Beräknat	314 776 ²	
2013	Beräknat	310 438 ³	
2014	Beräknat	315 099 ⁴	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 311 749 tkr i 2011 års prinsnivå.

³ Motsvarar 303 466 tkr i 2011 års prinsnivå.

⁴ Motsvarar 301 751 tkr i 2011 års prinsnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:45 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	444	523	-79
Prognos 2010	0	500	580	-80
Budget 2011	0	500	580	-80

Tabell 9.2:45 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	7 565	7 511	54
(varav tjänsteexport)	235	232	3
Prognos 2010	9 900	9 900	0
(varav tjänsteexport)	100	100	0
Budget 2011	10 800	10 800	0
(varav tjänsteexport)	200	200	0

Regeringens överväganden

Högskolan Väst har för budgetåret 2009 redovisat fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 16,1 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget öka med 7 000 000 kronor för att finansiera den tillfälliga satsning på högskoleplatser riktade mot Västra Götalands län som inleddes 2010.

Anslaget föreslås tillfälligt minska med 2 000 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 2 715 000 kronor för att finansiera en del av den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget föreslås minska med 100 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas öka 2012 med 3 013 000 kronor och med ytterligare 3 013 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas öka 2012 med 6 072 000 kronor till följd av en permanent omfördelning av högskoleplatser. Vidare beräknas anslaget minska 2012 med 32 890 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 2 553 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Under 2008 återkallades tillståndet för Högskolan i Skövde att utfärda sjuksköterskeexamen. För att under en period kunna tillgodose regionens behov av utbildade sjuksköterskor träffade Högskolan i Skövde en överenskommelse med Högskolan Väst om att 60 helårsstudenter skulle antas av Högskolan Väst. Med anledning av budgetpropositionen för 2010 beslutade därför riksdagen att 6 065 000 kronor skulle överföras från Högskolan i Skövde till Högskolan Väst och regeringen bedömde att motsvarande belopp skulle överföras under de sex terminer som sjuksköterskeutbildningen varar. Högskolan i Skövde återfick tillståndet att utfärda sjuksköterskeexamen 2010. Detta medför att Högskolan Västs anslag beräknas minska 2013 med 6 218 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:45 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	340 685
<i>Särskilt åtagande</i>	
- Utveckling av arbetsintegrerat lärande	2 329
Summa	343 014

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 343 014 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:45 Härledning av anslagsnivån 2011-2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	340 056	340 056	340 056	340 056
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	773	4 083	8 604	15 849
Beslut	2 285	-29 262	-31 901	-33 922
Överföring till/från andra anslag	-100	-101	-6 320	-6 452
Övrigt ³				-433
Förslag/beräknat anslag	343 014	314 776	310 438	315 099

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.46 2:46 Konstfack: Grundutbildning

Tabell 9.2:46 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Konstfack

Tusental kronor

2009	Utfall	126 142	Anslags-sparande	0
2010	Anslag	130 347 ¹	Utgifts-prognos	130 347
2011	Förslag	130 543		
2012	Beräknat	131 811 ²		
2013	Beräknat	133 543 ³		
2014	Beräknat	136 127 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 130 543 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 130 544 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 130 361 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 9.2:46 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	0	0	0
Prognos 2010	0	0	0	0
Budget 2011	0	0	0	0

Tabell 9.2:46 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	7 466	7 566	-100
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	3 100	3 100	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	3 700	3 700	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Konstfack har för budgetåret 2009 redovisat motsvarande 1,5 miljoner kronor färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Konstfack har därför kunnat kompenseras för tidigare genomförda men ännu inte ersatta prestationer och därmed tillgodogjort sig hela det tilldelade takbeloppet. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret genomförda men ännu inte ersatta prestationer motsvarande 9,6 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget minska med 100 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:46 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	129 319
<i>Särskilt åtagande</i>	
- Lokalkostnader	1 224
Summa	130 543

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 130 543 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:46 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	130 347	130 347	130 347	130 347
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	296	1 565	3 298	6 075
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-100	-101	-102	-104
Övrigt ³				-191
Förslag/ beräknat anslag	130 543	131 811	133 543	136 127

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskar (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.47 2:47 Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning

**Tabell 9.2:47 Anslagsutveckling för grundutbildning vid
Kungl. Konsthögskolan**

Tusental kronor

2009	Utfall	57 696	Anslags- sparande	0
2010	Anslag	59 619 ¹	Utgifts- prognos	59 619
2011	Förslag	59 694		
2012	Beräknat	60 273 ²		
2013	Beräknat	61 066 ³		
2014	Beräknat	62 247 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 59 693 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 59 694 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 59 610 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 9.2:47 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	147	147	0
Prognos 2010	0	60	60	0
Budget 2011	0	100	100	0

Tabell 9.2:47 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	907	907	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	150	150	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Kungl. Konsthögskolan har för budgetåret 2009 redovisat motsvarande 2,5 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Tillsammans med tidigare sparade helårsprestationer överstiger värdet av årets prestationer vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och 2,4 miljoner kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret genomförda men ännu inte ersatta prestationer motsvarande 5,6 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget minska med 60 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:47 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	58 429
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- Lokalkostnader	1 224
- Stipendier	41
Summa	59 694

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 59 694 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:47 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	59 619	59 619	59 619	59 619
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	135	715	1 508	2 778
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-60	-61	-61	-63
Övrigt ³				-87
Förslag/ beräknat anslag	59 694	60 273	61 066	62 247

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.48 2:48 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning

Tabell 9.2:48 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Musikhögskolan i Stockholm

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2009	131 835	0	
2010	Anslag	136 230 ¹	136 230
2011	Förslag	136 440	
2012	Beräknat	137 765 ²	
2013	Beräknat	139 575 ³	
2014	Beräknat	142 277 ⁴	

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 136 440 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 136 440 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 136 250 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 9.2:48 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	0	0	0
Prognos 2010	0	0	0	0
Budget 2011	0	0	0	0

Tabell 9.2:48 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	7 965	8 467	-502
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	8 032	8 271	-239
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	8 100	8 300	-200
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm har för budgetåret 2009 redovisat motsvarande 2,4 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret genomförda men ännu inte ersatta prestationer motsvarande 3,7 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget minska med 100 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:48 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	111 839
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- Dirigentutbildning och utbildning i elektroakustisk komposition	3 710
- Utvecklingsmedel	17 994
- Lokalkostnader	2 897
Summa	136 440

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 136 440 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:48 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	136 230	136 230	136 230	136 230
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	310	1 636	3 447	6 350
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-100	-101	-102	-104
Övrigt ³				-199
Förslag/beräknat anslag	136 440	137 765	139 575	142 277

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.49 2:49 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning

Tabell 9.2:49 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Operahögskolan i Stockholm

Tusental kronor

2009	Utfall	17 783	Anslags-sparande	0
2010	Anslag	18 376 ¹	Utgifts-prognos	18 376
2011	Förslag	18 358		
2012	Beräknat	18 536 ²		
2013	Beräknat	18 780 ³		
2014	Beräknat	19 143 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 18 358 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 18 358 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 18 332 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:49 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	0	0	0
Prognos 2010	0	0	0	0
Budget 2011	0	0	0	0

Tabell 9.2:49 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Operahögskolan i Stockholm har för budgetåret 2009 redovisat motsvarande 0,58 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas

inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret genomförda men ännu inte ersatta prestationer motsvarande 1,4 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget minska med 60 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:49 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	17 134
<i>Särskilt åtagande</i>	
- lokalkostnader	1 224
Summa	18 358

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 18 358 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:49 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010 ¹	18 376	18 376	18 376	18 376
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	42	221	465	857
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-60	-61	-61	-63
Övrigt ³				-27
Förslag/ beräknat anslag	18 358	18 536	18 780	19 143

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.50 2:50 Södertörns högskola: Grundutbildning

Tabell 9.2:50 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Södertörns högskola

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2009	Utfall	313 592		48 651
2010	Anslag	373 098 ¹	Utgifts- prognos	366 070
2011	Förslag	371 806		
2012	Beräknat	350 565 ²		
2013	Beräknat	359 564 ³		
2014	Beräknat	366 537 ⁴		

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 347 193 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 351 488 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 351 010 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:50 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	0	0	0
Prognos 2010	0	0	0	0
Budget 2011	0	0	0	0

Tabell 9.2:50 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	9163	9163	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	10 000	10 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	13 000	13 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Södertörns högskola har för budgetåret 2009 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid

utgången av budgetåret ett anslagssparande om 48,7 miljoner kronor, varav 15,7 miljoner kronor överstiger tio procent av takbeloppet och som därmed har dragits in.

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget tillfälligt minska med 2 000 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 140 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget beräknas öka 2012 med 6 020 000 kronor och med ytterligare 6 020 000 kronor 2013 till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2012 med 32 890 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska permanent 2013 med 1 628 000 kronor, vilket bedöms motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:50 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	371 806
Summa	371 806

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 371 806 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:50 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	373 098	373 098	373 098	373 098
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	848	4 479	9 440	17 389
Beslut	-2 000	-26 870	-22 831	-23 306
Överföring till/från andra anslag	-140	-141	-143	-146
Övrigt ³				-497
Förslag/ beräknat anslag	371 806	350 565	359 564	366 537

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.51 2:51 Försvarshögskolan: Grundutbildning

Tabell 9.2:51 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Försvarshögskolan

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos	
2009		22 018		0
2010	Anslag	22 695 ¹		22 188
2011	Förslag	22 675		
2012	Beräknat	22 903 ²		
2013	Beräknat	23 225 ³		
2014	Beräknat	23 719 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 22 675 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 22 675 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 22 643 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:51 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	0	0	0	0
Prognos 2010	0	0	0	0
Budget 2011	0	0	0	0

Tabell 9.2:51 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	243 957	230 341	13 616
(varav tjänsteexport)	1 230	1 150	80
Prognos 2010	228 000	218 000	10 000
(varav tjänsteexport)	950	874	76
Budget 2011	204 100	217 900	-13 800
(varav tjänsteexport)	1 090	1 003	87

Regeringens överväganden

För 2011 föreslås anslaget minska med 140 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:51 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Allmänt	22 675
Summa	22 675

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 22 675 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:51 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	22 695	22 695	22 695	22 695
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	120	349	673	1 204
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-140	-141	-143	-147
Övrigt ³				-33
Förslag/ beräknat anslag	22 675	22 903	23 225	23 719

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.52 2:52 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.

Tabell 9.2:52 Anslagsutveckling för anslaget Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.

Tusental kronor

2009	Utfall	2 255 782	Anslags- sparande	63 352
2010	Anslag	2 621 768 ¹	Utgifts- prognos	2 536 084
2011	Förslag	2 692 546		
2012	Beräknat	2 730 948 ²		
2013	Beräknat	2 695 715 ³		
2014	Beräknat	2 747 923 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition

² Motsvarar 2 704 682 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 635 170 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 2 631 519 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för den högre utbildning och forskning som bedrivs av enskilda utbildningsanordnare med stöd av bl.a. de avtal som staten har ingått med vissa utbildningsanordnarna och i vissa fall särskilda regeringsbeslut.

Anslagsposterna 1–3 avser ersättning för utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå samt forskning.

Anslagsposterna 4–7 samt 12 och 13 avser ersättning för utbildning på grundnivå.

Anslagsposterna 8–11 avser ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Regeringens överväganden

Regeringen har vid beräkningen av anslaget utgått från följande belopp.

Tabell 9.2:52 Fördelning på anslagsposter

Tusental kronor

ANSLAGSPOST	2011	2012	2013	2014
1. Chalmers tekniska högskola AB				
- Grundläggande högskoleutbildning	798 095	780 569	729 684	743 816
- Forskning och forskarutbildning	672 395	750 424	760 283	775 007
2. Handelshögskolan i Stockholm	73 346	74 059	75 031	76 485
3. Stiftelsen Högskolan i Jönköping				
- Grundläggande högskoleutbildning	533 215	502 424	498 053	507 699
- Forskning och forskarutbildning	79 687	80 461	81 518	83 097
4. Teologiska Högskolan, Stockholm (THS)	7 031	7 099	7 192	7 332
5. Evangeliska Frikyrkan	3 247	3 279	3 322	3 386
6. Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen	2 464	2 488	2 520	2 569
7. Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska institut (SMI)	10 935	11 041	11 186	11 403
8. Ericastiftelsen	6 725	6 791	6 880	7 013
9. Ersta Sköndal Högskola AB	69 229	69 902	70 820	72 191
10. Stiftelsen Rödakorshemmet	51 878	52 382	53 070	54 098
11. Sophiahemmet, Ideell förening	41 552	41 956	42 507	43 330
12. Beckmans skola AB	27 846	28 117	28 486	29 038
13. Newmaninstitutet AB	1 500	3 515	4 561	4 649
14. Mervärdesskatte-kostnader för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping	313 401	316 441	320 602	326 810
Summa	2 692 546	2 730 948	2 695 715	2 747 923

1. Chalmers tekniska högskola AB

Chalmers tekniska högskola AB har för budgetåret 2009 redovisat motsvarande 63 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp.

Chalmers särskilda åtaganden har fullgjorts.

Resursfördelning

Regeringen avser att under 2011 högst fördela följande medel till Chalmers tekniska högskola AB:

- för grundutbildning 798 095 000 kronor, varav 793 896 000 kronor utgörs av takbeloppet, och 4 200 000 kronor det särskilda åtagandet som avser bidrag till utrustning till sjöbefälsutbildningen, och
- för forskning och utbildning på forskarnivå 672 395 000 kronor.

För 2011 föreslås anslaget tillfälligt öka med 14 000 000 med anledning av regeringens insatser till stöd för jobb, tillväxt och omställning riktade mot Västra Götalands län.

Anslaget föreslås öka med 49 500 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med tabell 9.2 Strategiska forskningsmedel under avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet. Anslaget föreslås vidare öka med 9 306 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom minska med öka 220 000 kronor till följd av omfördelning av forskningsmedel. Se vidare inledningen av avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

För 2011 beräknas anslaget tillfälligt minska med 7 000 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas 2012 öka med 291 000 kronor och 2013 med ytterligare 291 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2012 med 83 861 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

2. Handelshögskolan i Stockholm

Efter förslag i budgetpropositionen för 2010 bemyndigades regeringen av riksdagen att ingå ett nytt avtal med Handelshögskolan i Stockholm om vissa grundläggande förhållanden mellan staten och högskolan i fråga om utbildning och forskning (prop. 2009/10:1, utg.omr.16, bet. 2009/10:UbU1, rskr. 2009/10:126). Ett avtal har därefter ingåtts mellan staten och Handelshögskolan i Stockholm. Avtalet har godkänts av regeringen genom beslut den 12 december 2009 (dnr U2008/6406/UH m.fl.) Avtalet gäller fr.o.m. den 1 januari 2010 t.o.m. den 31 december 2015.

Handelshögskolan i Stockholm har redovisat 1 480 helårsstudenter för 2009. Högskolan redovisar 36 avlagda doktors-examina för 2009 och fem avlagda licentiat-examina för samma år.

Enligt ovan nämnda avtal åtar sig staten, under förutsättning att riksdagen årligen anvisar medel för ändamålet, att varje budgetår utbetala 73 180 000 kr (i 2010 års prisnivå) till Handelshögskolan i Stockholm för utbildning och forskning. Handelshögskolan åtar sig att utbilda minst 1 600 helårsstudenter årligen.

Regeringen föreslår att bidraget till Handelshögskolan i Stockholm uppgår till 73 346 000 kronor.

3. Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Stiftelsen Högskolan i Jönköping har för budgetåret 2009 redovisat motsvarande 38,3 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret genomförda men ännu inte ersatta prestationer motsvarande 27,1 miljoner kronor.

Resursfördelning

Regeringen avser att under 2011 högst fördela följande medel till Stiftelsen Högskolan i Jönköping:

- för grundutbildning 533 215 000 kronor, som i sin helhet utgör takbelopp, och
- för forskning och forskarutbildning 79 687 000 kronor.

Anslaget föreslås öka med 1 817 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka 161 000 kronor till följd av omfördelning av forskningsmedel. Se vidare inledningen av avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

För 2011 föreslås anslaget tillfälligt minska med 3 000 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredje-landsstudenter.

Anslaget beräknas 2012 öka med 5 992 000 kronor och 2013 med ytterligare 5 992 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2012 med 44 990 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

4. Teologiska Högskolan, Stockholm

Teologiska Högskolan, Stockholm (THS) har för budgetåret 2009 redovisat 228 helårsstudenter.

Regeringen föreslår att bidraget till Teologiska Högskolan, Stockholm uppgår till 7 031 000 kronor.

5. Evangeliska Frikyrkan

Evangeliska Frikyrkan har för budgetåret 2009 redovisat 167 helårsstudenter för Örebro Teologiska Högskola.

Regeringen föreslår att bidraget till Evangeliska Frikyrkan för Örebro Teologiska Högskola uppgår till 3 247 000 kronor.

6. Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen

Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen har för budgetåret 2009 redovisat 86 helårsstudenter för Johannelunds teologiska högskola.

Regeringen föreslår att bidraget till Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen för Johannelunds teologiska högskola uppgår till 2 464 000 kronor.

7. Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut

Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut har för budgetåret 2009 redovisat 69 helårsstudenter.

Regeringen föreslår att bidraget till Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut uppgår till 10 935 000 kronor.

8. Ericastiftelsen

Ericastiftelsen har för budgetåret 2009 redovisat 34 helårsstudenter inom psykioterapiutbildning med inriktning mot barn- och ungdomar.

Regeringen föreslår att bidraget till Ericastiftelsen uppgår till 6 725 000 kronor.

9. Ersta Sköndal Högskola AB

Ersta Sköndal Högskola AB har för budgetåret 2009 redovisat 815 helårsstudenter.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att bidraget till Ersta Sköndal Högskola AB uppgår till 69 229 000 kronor.

Anslaget föreslås öka med 2 091 000 kronor till följd av den ökade satsningen på sjuksköterskeutbildningen som initierades av regeringen 2009. När det gäller de tillfälliga platserna som presenterats för 2009–2011 se även under anslaget 2:53 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

10. Stiftelsen Rödakorshemmet

Stiftelsen Rödakorshemmet har för budgetåret 2009 redovisat 460 helårsstudenter för Röda Korsets Högskola.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att bidraget till Stiftelsen Rödakorshemmet uppgår till 51 878 000 kronor.

Anslaget föreslås öka med 2 091 000 kronor till följd av den ökade satsning på sjuksköterskeutbildningen som initierades av regeringen 2009. När det gäller de tillfälliga platserna som presenterats för 2009–2011 se

även under anslaget 2:53 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

11. Sophiahemmet, Ideell förening

Resultatinformation

Sophiahemmet, Ideell förening har för budgetåret 2009 redovisat 388 helårsstudenter för Sophiahemmet Högskola.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att bidraget till Sophiahemmet, Ideell förening uppgår till 41 552 000 kronor.

Anslaget föreslås öka med 2 091 000 kronor till följd av den ökade satsningen på sjuksköterskeutbildningen som initierades av regeringen 2009. När det gäller de tillfälliga platserna som presenterats för 2009–2011 se även under anslaget 2:53 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

12. Beckmans skola AB

Beckmans skola AB (Beckmans Designhögskola) har för budgetåret 2009 redovisat 124 helårsstudenter.

Regeringen föreslår att bidraget till Beckmans skola AB uppgår till 27 846 000 kronor.

13. Newmaninstitutet AB

Newmaninstitutet AB har i april 2010 fått tillstånd att utfärda högskole- och kandidat-examina i teologi. Institutet har tilldelats ett bidrag på 500 000 kr för 2010.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att bidraget till Newmaninstitutet AB uppgår till 1 500 000 kronor. Anslaget beräknas öka med 2 000 000 kr 2012 och med ytterligare 1 000 000 kr 2013 för att vid den tidpunkten kunna finansiera en fullt utbyggd utbildning motsvarande 100 helårsstudenter.

14. Mervärdesskattekostnader för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Under anslagsposten har mervärdesskattekostnader beräknats för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping i enlighet med de ramavtal som har ingåtts mellan staten och bolaget respektive staten och stiftelsen.

Enligt vad som anges i avtalen ska staten ersätta bolaget respektive stiftelsen för de mervärdesskattekostnader som uppkommer i den grundläggande högskoleutbildningen och forskningen vid Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping. Syftet är att garantera konkurrensneutralitet gentemot statliga universitet och högskolor.

Budgetåret 2009 anvisade staten 303 miljoner kronor när det gäller ersättning för mervärdesskattekostnader. Det sammanlagda belopp som utbetalades för 2009 var 249 miljoner kronor.

Enligt prognoser kommer de samlade utgifterna för mervärdesskattekostnader 2010 att uppgå till cirka 280 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att det högsta belopp som kan utgå 2011 för ändamålet uppgår till 313 400 000 kronor.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 2 692 546 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2.52 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	2 614 268	2 614 268	2 614 268	2 614 268
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	5 940	31 386	66 142	121 844
Beslut	55 000	67 788	-2 431	-2 482
Överföring till/från andra anslag	17 397	17 566	17 797	18 167
Övrigt ³	-59	-60	-60	-3 874
Förslag/ beräknat anslag	2 692 546	2 730 948	2 695 715	2 747 923

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet.200/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.53 2:53 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.

Tabell 9.2.53 Anslagsutvecklingen för anslaget Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.

Tusental kronor

År	Utfall	1 680 661	Anslags- sparande	345 454
2009	Utfall	1 680 661		345 454
2010	Anslag	412 906 ¹	Utgifts- prognos	421 418
2011	Förslag	479 520		
2012	Beräknat	882 899 ²		
2013	Beräknat	1 327 922 ³		
2014	Beräknat	1 248 721 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 874 407 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 298 097 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 195 824 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för att finansiera särskilda insatser inom högskoleområdet för vilka medel inte har ställts till förfogande under något annat anslag. Anslaget finansierar även bidrag till Svenska studenthemmet i Paris och bidrag till Sveriges förenade studentkårer.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2011 för ramanslaget 2:53 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 000 000 kronor under 2012.

Skälen för regeringens förslag: Svenska institutet beviljar under ett år stipendier för senare läsår. Regeringen bör därför under 2011 bemyndigas att besluta om tilldelning av medel för detta ändamål som innebär åtagande för kommande budgetår.

Tabell 9.2:53 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2009	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013
Utestående åtaganden vid årets början	621	695	2 500		
Nya åtaganden		2 500	2 500		
Infriade åtaganden		-695	-2 500	-2 500	0
Utestående åtaganden vid årets slut	695	2 500	2 500		
Erhållet/förslaget bemyndigande	3 000	3 000	3 000		

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Följande ändringar av anslaget föreslås för 2011. Anslaget föreslås öka med 51 000 000 kronor för forskarskolor och 44 000 000 kronor för kompletterande utbildning för lärare som en del i regeringens satsning på lärare i skola och förskola. Anslaget föreslås vidare öka med 20 000 000 kronor för stipendier till tredjelandsstudenter och med ytterligare 10 000 000 kronor för insatser i samband med avskaffandet av kårobligatoriet.

Anslaget föreslås minska med 5 097 000 kronor respektive 4 535 000 kronor på grund av att de tillfälliga satsningarna på kvalitetsförstärkning av speciallärarutbildningen och utvecklingsresurser till spetsutbildningarna i entreprenörskap och innovation upphör. Vidare föreslås anslaget tillfälligtvis minska med 12 500 000 kronor för att finansiera insatser i enlighet med regeringens lärarproposition och med 497 000 kronor till följd av minskade integrationsinsatser. Från anslaget föreslås 5 184 000 kronor föras till de lärosäten som genomför speciallärarutbildning samt 1 000 000 kronor till Kungl. Tekniska högskolan för forskning och 500 000 kronor till Internationella programkontoret för utbildningsområdet för arbetet med Erasmus Mundus och Eurydike. Med anledning av beslut efter förslag i budgetpropositionen för 2010 gjordes en överföring av medel för speciallärarutbildningen till berörda lärosäten från detta anslag. Anslaget minskades då inte med korrekt belopp, varför en minskning med ytterligare 30 010 000 kronor föreslås ske nu.

Regeringen avser att under 2011 fördela medel under anslaget genom att lämna bidrag till Sveriges förenade studentkårer, Svenska studenthemmet i Paris, Svenska institutet för informationsinsatser i utlandet och svensk-

undervisning i utlandet, för vissa stipendier, stödåtgärder till funktionshindrade, till verksamheten med utlandskontor vid myndigheten för Tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser samt till Internationella programkontoret för utbildningsområdet för olika stödåtgärder inom ramen för EU:s utbildningsprogram.

Av medel under anslaget avses drygt 10 000 000 kronor fördelas till spetsutbildning i entreprenörskap och innovation.

Av medel under anslaget avses 7 000 000 kronor fördelas för att finansiera ytterligare högskoleplatser vid Högskolan i Borås. Av medlen under anslaget avses 50 000 000 kronor fördelas till de universitet som tidigare har fått medel för att starta innovationskontor inom ramen för det berörda universitetet.

Av medlen under anslaget avses 93 000 000 kronor fördelas till ett antal lärosäten för kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning. I dag pågår kompletterande utbildningar för lärare, jurister, läkare, tandläkare och sjuksköterskor. Det finns ett stort behov av sådan utbildning till exempelvis läkare. Medel under anslagsposten ska dessutom finansiera planering och, om möjligt, genomförande av ytterligare kompletterande utbildningar, t.ex. för personer med examen inom andra reglerade hälso- och sjukvårdsyrken inom ramen för olika integrationsinsatser.

Av medlen under anslaget avses totalt 6 000 000 kronor fördelas till Ersta Sköndal högskola AB, Sophiahemmet Ideell förening och Stiftelsen Rödakorshemmet. Medlen ska användas av högskolorna till den extraintagning till sjuksköterskeutbildningen som gjordes 2009 om 20 helårsstudenter vid respektive högskola.

För 2012 beräknas anslaget öka med 325 000 000 kronor för forskning och innovation vars användning presenterades i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:Ubu4, rskr. 2008/09:160). Av dessa avses 300 000 000 kronor fördelas till universitet och högskolor enligt den fördelningsmodell som presenterades i propositionen och 25 000 000 kronor till innovationsarbete. Vidare har ytterligare 68 291 000 kronor beräknats för regeringens satsning på forskarskolor och kompletterande utbildning av lärare och 35 420 000 kronor när det svenska deltagandet i ESA:s bärraketprogram 2009–2011 avslutas. Anslaget beräknas minska med 42 610 000 kronor till följd av minskade resurser för integrationsinsatser. Av medel under anslaget beräknas 800 000 kronor för verksamhet vid Cirkus Cirkör från och med 2012.

För 2013 beräknas anslaget öka med 340 000 000 kronor till följd av den sänkning av grundutbildningsanslagen som regeringen avser göra med anledning av införandet av studieavgifter. Av dessa medel avses 95 000 000 kronor användas för kvalitetsbaserad resursfördelning. 2014 och 2015 beräknas medlen till den kvalitetsbaserade resursfördelningen öka till 195 000 000 respektive 295 000 000 kronor. Till stipendier beräknas 40 000 000 kronor användas och för information om Sverige som studieland beräknas 5 000 000 kronor användas. Regeringen avser att använda återstående medel 2013 och 2014 till insatser för att öka kvaliteten i utbildningen på grund- och avancerad nivå.

Regeringens satsning på forskarskolor och kompletterande utbildning av lärare avses öka med 93 424 000 kronor. För 2014 beräknas den satsningen minska med 104 468 000 kronor.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 479 520 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:53 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor				
	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	412 906	412 906	412 906	412 906
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	938	4 957	10 447	19 245
Beslut	302 371	704 029	1 146 702	1 066 064
Överföring till/från andra anslag	-206 685	-208 692	-211 434	-215 828
Övrigt	-30 010	-30 301	-30 700	-33 666
Förslag/beräknat anslag	479 520	882 899	1 327 922	1 248 721

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget.

Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.54 2:54 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor

Tabell 9.2:54 Anslagsutveckling för anslaget Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor

Tusental kronor				
År	Typ	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2009	Utfall	403 797		0
2010	Anslag	479 485 ¹		479 485
2011	Förslag	487 804		
2012	Beräknat	492 540 ²		
2013	Beräknat	499 011 ³		
2014	Beräknat	508 681 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 487 803 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 487 803 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 487 133 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning till forskning vid vissa högskolor samt till konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid de konstnärliga högskolorna i Stockholm.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2011 föreslås anslaget minska med 500 000 kronor till följd av en överföring av medel från Forsvarshögskolan till Kungl. Tekniska högskolan.

Anslaget föreslås öka med 5 265 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 2 464 000 kronor till följd av omfördelning av forskningsmedel. Se vidare inledningen av avsnitt 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet. I tabellen nedan redovisas fördelningen forskningsmedel till respektive högskola.

I anslagsposten Gymnastik- och idrotts-högskolan ingår medel till Centrum för idrottsforskning med 6 737 000 kronor.

Tabell 9.2:54 Fördelning av forskningsmedel på anslagsposter

Tusental kronor				
ANSLAGSPOSTER	2011	2012	2013	2014
Dans- och cirkushögskolan	5 555	5 609	5 682	5 793
Stockholms dramatiska högskola	10 392	10 493	10 631	10 837
Gymnastik- och idrottshögskolan	24 179	24 413	24 734	25 214
Högskolan i Borås	51 852	52 355	53 043	54 071
Högskolan Dalarna	52 342	52 851	53 544	54 582
Högskolan på Gotland	20 243	20 440	20 708	21 110
Högskolan i Gävle	80 434	81 216	82 282	83 876
Högskolan i Halmstad	51 706	52 208	52 894	53 919
Högskolan Kristianstad	45 423	45 864	46 467	47 367
Högskolan i Skövde	38 086	38 455	38 961	39 715
Högskolan Väst	37 818	38 185	38 687	39 435
Konstfack	7 447	7 519	7 618	7 765
Kungl. Konsthögskolan	4 263	4 304	4 361	4 446
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	7 536	7 609	7 709	7 858
Operahögskolan i Stockholm	4 739	4 785	4 848	4 942
Södertörns högskola	37 348	37 711	38 206	38 948
Försvärshögskolan	8 441	8 523	8 635	8 803
Summa	487 804	492 540	499 011	508 681

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 487 804 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:54 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor				
	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	479 485	479 485	479 485	479 485
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 090	5 755	12 131	22 348
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	4 765	4 811	4 874	4 976
Övrigt	2 464	2 488	2 521	1 872
Förslag/beräknat anslag	487 804	492 540	499 011	508 681

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.2.55 2:55 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Tabell 9.2:55 Anslagsutveckling för anslaget Ersättning för klinisk utbildning och forskning

Tusental kronor				
2009	Utfall	2 087 152	Anslags-sparande	112
2010	Anslag	2 172 539 ¹	Utgifts-prognos	2 172 539
2011	Förslag	2 193 303		
2012	Beräknat	2 230 495 ²		
2013	Beräknat	2 273 606 ³		
2014	Beräknat	2 323 495 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 209 042 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 222 541 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 2 225 070 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning till sex landsting enligt avtal mellan svenska staten och berörda landsting om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården samt för ersättning till två landsting enligt avtal om samarbete om grundutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården. Medel på anslaget används till studenter vid Uppsala, Lunds, Göteborgs, Umeå och Linköpings universitet samt Karolinska institutet.

Regeringens överväganden

Ett avtal om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården slöts 2003 mellan staten och företrädare för de sex berörda landstingen.

Vidare slöts 2004 ett avtal om samarbete om grundutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården mellan staten, Västra Götalandsregionen och Västerbottens läns landsting.

Resursfördelning

Regeringen har vid beräkning av anslaget utgått från följande utbyggnad av antalet platser vid läkarutbildningen.

Antalet platser på läkarutbildningen föreslås öka i enlighet med vad regeringen presenterat i budgetpropositionerna för 2006, 2007, 2008, 2009 och 2010 om att utöka antalet platser på läkarutbildningen vid Uppsala universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet och Karolinska institutet.

Antalet platser ökar i enlighet med regeringens bedömning i budgetpropositionen för 2006 om en utbyggnad av läkarutbildningen vid Uppsala universitet, Göteborgs universitet och Karolinska institutet med tio helårsstudenter per år och lärosäte. Totalt omfattar denna utbyggnad 2011 en ökning med 165 helårsstudenter vid de tre lärosätena.

Antalet platser ökar i enlighet med bedömningen i budgetpropositionen för 2007 om en utbyggnad av läkarutbildningen vid Lunds universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet och vid Karolinska institutet med 8,4 helårsstudenter per år och lärosäte. Totalt omfattar denna utbyggnad 2012 en ökning med 185 helårsstudenter vid de fyra lärosätena.

Hela ökningen av anslaget för utbyggnaden som inleddes 2006 respektive 2007 beslutades samma år som satsningen inleddes.

I enlighet med bedömningen i budgetpropositionen för 2008 om en utbyggnad av läkarutbildningen vid Lunds universitet, Göteborgs universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet och Karolinska institutet föreslås att anslaget för 2011 ökas med 4 233 000 kronor. Totalt omfattar denna utbyggnad 185 helårsstudenter vid de fem lärosätena.

I budgetpropositionen för 2009 bedömde regeringen att läkarutbildningen bör utökas med

ytterligare 110 helårsstudenter fördelade med 28 till Lunds universitet, 13 till Uppsala universitet, 13 till Göteborgs universitet, 17 till Umeå universitet, 10 till Linköpings universitet och 29 till Karolinska institutet. Totalt beräknas utbyggnaden 2014 uppgå till 605 helårsstudenter. Anslaget föreslås för 2011 öka för denna utbyggnad med 7 453 000 kronor.

Anslaget föreslås vidare öka med 2 082 000 kronor till följd av den utbyggnad av läkarutbildningen med totalt 30 helårsstudenter, varav 15 till Uppsala universitet och 15 till Linköpings universitet, som inleddes 2010. Fullt utbyggd, 2015, innebär denna satsning att läkarutbildningen beräknas öka med ytterligare 165 helårsstudenter.

Utöver denna utbyggnad kommer Örebro universitet att starta läkarutbildning under 2011. Uppbyggnaden av läkarutbildningen vid Örebro universitet påverkar inte detta anslag, eftersom Örebro läns landsting inte omfattas av det aktuella avtalet mellan staten och sex landsting om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. Örebro universitet anordnar den kliniska utbildningen inom ramen för ett eget avtal med Örebro läns landsting.

Regeringen har vid beräkning av anslaget utgått från följande antal platser vid läkarutbildningen.

Tabell 9.2:56 Läkarutbildning som omfattas av anslaget 2:55

<i>Helårsstudenter</i>				
UNIVERSITET	2011	2012	2013	2015
Uppsala universitet	917	953	985	1 014
Lunds universitet	1 120	1 161	1 193	1 207
Göteborgs universitet	948	969	986	993
Umeå universitet	949	991	1 018	1 027
Linköpings universitet	773	811	829	868
Karolinska institutet	1 672	1 711	1 744	1 759
Summa	6 379	6 596	6 766	6 866

Regeringen har vid beräkning av anslaget utgått från följande utbyggnad av antalet platser vid tandläkarutbildningen.

I budgetpropositionen för 2009 gjorde regeringen bedömningen att tandläkarutbildningen skulle byggas ut med totalt 30 helårsstudenter, varav 15 till Göteborgs universitet och 15 till Umeå universitet. Totalt uppgår utbyggnaden 2014 till 150 helårsstudenter.

Anslaget föreslås 2011 öka med 2 060 000 kronor för denna satsning.

Tabell 9.2:56 Tandläkarutbildning som omfattas av anslaget 2:55

Helårsstudenter

UNIVERSITET	2011	2012	2013	2015
Göteborgs universitet	345	360	375	375
Umeå universitet	270	285	375	300
Summa	615	645	675	675

Utöver denna utbyggnad avses tandläkarutbildningen byggas ut vid Karolinska institutet med tio platser per år fram till 2013. Utbyggnaden påverkar inte detta anslag, eftersom Karolinska Institutet anordnar den kliniska utbildningen inom ramen för medel som avser institutets tandvårdscentral.

Tabell 9.2:55 Fördelning av anslagsmedel per universitet

Tusental kronor

UNIVERSITET	2011	2012	2013	2014
Uppsala universitet	256 656	261 647	267 318	274 015
Lunds universitet	401 224	407 585	415 122	424 102
Göteborgs universitet	476 765	483 873	492 428	502 397
varav				
medicin	409 339	414 762	421 379	429 973
odontologi	67 427	69 111	71 049	72 424
Umeå universitet	296 336	302 838	309 730	316 300
varav				
medicin	237 554	242 455	247 523	252 890
odontologi	58 782	60 383	62 206	63 410
Linköpings universitet	183 637	187 715	192 210	197 352
Karolinska institutet	578 685	586 837	596 798	609 329
Summa	2 193 303	2 230 495	2 273 606	2 323 495

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 2 193 303 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.2:55 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	2 172 539	2 172 539	2 172 539	2 172 539
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	4 936	26 082	54 966	101 255
Beslut	15 828	31 874	46 101	52 957
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³				-3 257
Förslag/beräknat anslag	2 193 303	2 230 495	2 273 606	2 323 495

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget.

Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.3 Forskning

9.3.1 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tabell 9.3:1 Anslagsutveckling Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tusental kronor

2009	Utfall	4 059 543	Anslags-sparande	1 632
2010	Anslag	4 499 831 ¹	Utgifts-prognos	0
2011	Förslag	4 348 279		
2012	Beräknat	4 639 325 ²		
2013	Beräknat	4 702 468 ³		
2014	Beräknat	4 804 912 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 4 348 279 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 4 348 279 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 4 348 279 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslagets ändamål är att finansiera stöd till forskning, forskningsinformation och vetenskaplig utrustning. Anslaget används även för internationellt forskningssamarbete samt för utvärderingar, beredningsarbete, resor och seminarier som är kopplade till forskningsstöd.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2011 för ramanslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 9 000 000 000 kronor under 2012–2016.

fleråriga projekt. De medel som Vetenskapsrådet fördelar till vetenskaplig utrustning är också långsiktiga, eftersom rådet åtar sig att under flera år betala amorteringar och räntor för den aktuella utrustningen.

Vetenskapsrådet bör därför för budgetåret 2011 ges möjlighet att fatta beslut om stöd till forskning och vetenskaplig utrustning som innebär åtaganden för kommande budgetår.

Skälen för regeringens förslag: Den grundforskning som finansieras av Vetenskapsrådet bedrivs vanligen i form av

Tabell 9.3:1 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden, Vetenskapsrådet

Tusental kronor

	Utfall 2009	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013–
Ingående åtaganden	6 910 601	8 597 269	8 300 000	9 000 000	
Nya åtaganden	5 116 989	4 223 291	4 667 889		
Infriade åtaganden	3 430 321	4 520 560	3 967 889	4 500 000	4 500 000
Utestående åtaganden	8 597 269	8 300 000	9 000 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	8 600 000	8 600 000	9 000 000		

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 36 000 000 kronor för de särskilda satsningarna på infrastruktur inom ramen för de strategiska satsningarna, som presenterades i forsknings- och innovationspropositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160), och att ytterligare 68 000 000 kronor beräknas tillföras anslaget 2012 för samma ändamål.

Från anslaget föreslås 251 000 000 kronor för avgifter till internationella organisationer över föras till det i denna proposition föreslagna nya anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer*.

Vidare beräknas 179 420 000 kronor tillföras anslaget 2012 för finansiering av forskning och forskningens infrastruktur i enlighet med vad som presenterades i forsknings- och innovationspropositionen.

Anslaget har för perioden 2011–2014 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3.1 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	4 499 831	4 499 831	4 499 831	4 499 831
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	63 448	109 231	171 963	273 738
Beslut	36 000	283 781	287 644	293 910
Överföring till/från andra anslag	-251 000	-253 518	-256 969	-262 567
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	4 348 279	4 639 325	4 702 468	4 804 912

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 4 348 279 000 kronor för budgetåret 2011.

9.3.2 3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer

Tabell 9.3.2 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor			
2009	Utfall	Anslags- sparande	0
2010	Anslag	0 ¹	Utgifts- prognos
2011	Förslag	260 061	
2012	Beräknat	260 061	
2013	Beräknat	260 061	
2014	Beräknat	260 061	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget föreslås användas för avgifter till internationella forskningsorganisationer.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2011 för ramanslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 873 000 000 kronor under 2012–2016.

Skälen för regeringens förslag: Vetenskapsrådet svarar för långsiktiga internationella åtaganden gentemot forskningsorganisationer. Vetenskapsrådet bör därför för budgetåret 2011 ges möjlighet att fatta beslut om sådant stöd som innebär åtaganden för kommande budgetår.

Tabell 9.3:2 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden, Vetenskapsrådet

Tusental kronor

	Utfall 2009	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013–
Ingående åtaganden ¹		0	870 000	870 000	
Nya åtaganden		0	285 000		
Infriade åtaganden		0	285 000	285 000	588 000
Utestående åtaganden	0	0	870 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	0	0	873 000		

¹ Ingående åtaganden har förts från anslag 3.1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2011–2014 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3:2 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	251 000	251 000	251 000	251 000
Övrigt	9 061	9 061	9 061	9 061
Förslag/beräknat anslag	260 061	260 061	260 061	260 061

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 260 061 000 kronor för budgetåret 2011.

9.3.3 3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tabell 9.3:3 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2009	Utfall	111 001	-505
2010	Anslag	115 211 ¹	0
2011	Förslag	115 730	
2012	Beräknat	116 992 ²	
2013	Beräknat	118 624 ³	
2014	Beräknat	121 342 ⁴	

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.² Motsvarar 115 730 tkr i 2011 års prismetod.³ Motsvarar 115 730 tkr i 2011 års prismetod.⁴ Motsvarar 115 730 tkr i 2011 års prismetod.

Anslaget används för Vetenskapsrådets förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Anslaget föreslås minskas med 100 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget har för perioden 2011–2014 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3:3 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	115 211	115 211	115 211	115 211
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	515	1 655	3 285	6 000
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-100	-101	-102	-105
Övrigt ³	104	227	230	235
Förslag/beräknat anslag	115 730	116 992	118 624	121 342

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.³ Övergångseffekter till följd av kostnadsförfarande av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 115 730 000 kronor för budgetåret 2011.

9.3.4 3:4 Rymdforskning

Tabell 9.3:4 Anslagsutveckling för Rymdforskning

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	År	Slagslag	Belopp
2009	Utfall	193 502		Anslags-sparande	-1 862
2010	Anslag	196 982 ¹		Utgifts-prognos	0
2011	Förslag	94 759			
2012	Beräknat	95 892 ²			
2013	Beräknat	97 026 ³			
2014	Beräknat	98 389 ⁴			

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 94 759 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 94 759 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 94 759 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för projektstöd till svenska forskare för deltagande i nationell och internationell grundforskning inom rymd området. Anslaget disponeras av Rymdstyrelsen.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2011 för ramanslaget 3:4 *Rymdforskning* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 150 000 000 kronor under 2012–2016.

Skälen för regeringens förslag: Den grundläggande forskning som finansieras via anslaget till rymdforskning bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. Rymdstyrelsen bör därför för budgetåret 2011 ges möjlighet att fatta beslut om sådant stöd som innebär åtaganden för kommande budgetår.

Tabell 9.3:4 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden, Rymdstyrelsen

Tusental kronor

	Utfall 2009	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013–
Ingående åtaganden	623 439	525 937 ¹	138 890	115 918	
Nya åtaganden	22 615	139 776	20 000		
Infriade åtaganden	168 689	526 823	42 971	43 000	107 000
Utestående åtaganden	477 376	138 890x	115 919		
Erhållet/förslaget bemyndigande	860 000	600 000	150 000		

¹Valutakursuppskattningar gör att utestående och ingående åtaganden inte behöver överensstämma mellan åren

Regeringens överväganden

Från anslaget föreslås 105 000 000 kronor för avgifter till internationella organisationer över föras till det i denna proposition föreslagna nya ramanslaget 3:5 *Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer*

Anslaget har för perioden 2011–2014 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3.4 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	196 982	196 982	196 982	196 982
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 777	5 166	7 555	10 429
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-105 000	-106 256	-107 511	-109 022
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	94 759	95 892	97 026	98 389

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 94 759 000 kronor för budgetåret 2011.

9.3.5 3:5 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer

Tabell 9.3.5 Anslagsutveckling för Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor			
2009	Utfall	Anslags- sparande	0
2010	Anslag	0 ¹	Utgifts- prognos
2011	Förslag	108 791	
2012	Beräknat	108 791	
2013	Beräknat	108 791	
2014	Beräknat	108 791	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget föreslås användas för avgiften till den Europeiska rymdorganisationens (ESA) vetenskapliga program och för Sveriges avtalsbundna andel av det internationella driftbidraget till Esrange. Anslaget disponeras av Rymdstyrelsen.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2011 för ramanslaget 3:5 *Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 100 000 000 kronor under 2012–2016.

Skälen för regeringens förslag: Resursnivån för vetenskapsprogrammet inom ESA fastställs för flera år i taget. Resursnivån för perioden 2006–2010 beslutades i december 2005. Det nu ingångna Esrange-avtalet löper till och med 2010. Rymdstyrelsen bör därför för budgetåret 2011 ges möjlighet att fatta beslut om sådant stöd som innebär åtaganden för kommande budgetår.

Tabell 9.3:5 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden, Rymdstyrelsen

Tusental kronor

	Utfall 2009	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013–
Ingående åtaganden ¹	0	0	424 882	1 011 163	
Nya åtaganden	0	0	726 210		
Infriade åtaganden	0	0	139 929	144 000	956 000
Utestående åtaganden	0	0	1 011 163		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	0	0	1 100 000		

¹Ingående åtaganden har förts från anslag 3:4 Rymdforskning

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2011–2014 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3:5 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	105 000	105 000	105 000	105 000
Övrigt	3 791	3 791	3 791	3 791
Förslag/ beräknat anslag	108 791	108 791	108 791	108 791

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 108 791 000 kronor för budgetåret 2011.

9.3.6 3:6 Institutet för rymdfysik

Tabell 9.3:6 Anslagsutveckling för Institutet för rymdfysik

Tusental kronor

	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2009	46 980	-1 338	
2010	47 773 ¹		0
2011	Förslag	47 793	
2012	Beräknat	48 254 ²	
2013	Beräknat	48 943 ³	
2014	Beräknat	50 107 ⁴	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.² Motsvarar 47 793 tkr i 2011 års prisnivå.³ Motsvarar 47 793 tkr i 2011 års prisnivå.⁴ Motsvarar 47 793 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för Institutet för rymdfysiks förvaltningskostnader. Institutet bedriver forskning och utveckling, utbildning samt mät- och registreringsverksamhet inom främst rymdfysik, atmosfärfysik och rymdteknik.

Regeringens överväganden

Anslaget föreslås minskas med 60 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget har för perioden 2011–2014 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3:6 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	47 773	47 773	47 773	47 773
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	102	561	1 231	2 362
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-60	-61	-61	-63
Övrigt ³	-22	-19	1	36
Förslag/ beräknat anslag	47 793	48 254	48 943	50 107

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 47 793 000 kronor för budgetåret 2011.

9.3.7 3:7 Kungl. biblioteket

Tabell 9.3.7 Anslagsutveckling Kungl. biblioteket

Tusental kronor				
2009	Utfall	315 386	Anslags-sparande	-4 636
2010	Anslag	320 090 ¹	Utgifts-prognos	0
2011	Förslag	328 330		
2012	Beräknat	331 624 ²		
2013	Beräknat	336 295 ³		
2014	Beräknat	343 916 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 328 330 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 328 330 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 328 330 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för Kungl. bibliotekets förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Anslaget föreslås öka med 7 500 000 kronor från 2011 på grund av att riksdagen har beslutat att verksamheten vid Filmarkivet i Grängesberg, som hittills finansierats under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid fr. o. m. 2011 överförs till utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning (prop. 2009/10:100, bet. 2009/10:FiU20, rskr. 2009/10:387).

Anslaget föreslås minskas med 100 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budget processen.

Anslaget har för perioden 2011–2014 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3.7 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor				
	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010 ¹	320 090	320 090	320 090	320 090
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne-omräkning ²	840	4 060	8 625	16 075
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	7 400	7 474	7 580	7 751
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	328 330	331 624	336 295	343 916

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 328 330 000 kronor för budgetåret 2011.

9.3.8 3:8 Polarforskningssekreteriatet

Tabell 9.3.8 Anslagsutveckling för Polarforskningssekreteriatet

Tusental kronor				
2009	Utfall	23 719	Anslags-sparande	402
2010	Anslag	31 163 ¹	Utgifts-prognos	0
2011	Förslag	36 861		
2012	Beräknat	37 245 ²		
2013	Beräknat	37 776 ³		
2014	Beräknat	38 623 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 36 861 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 36 861 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 36 861 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för Polarforskningssekreteriatets förvaltningskostnader.

**Tabell 9.3:8 Uppdragsverksamhet
Polarforskningssekreteriatet**

Tusental kronor

Tjänsteexport	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt- kostnad)
Utfall 2009	92 912	88 530	6 321
Prognos 2010	68 500	70 982	3 839
Budget 2011	92 000	92 000	0

Polarforskningssekreteriatet får ta ut avgifter för tjänsteexport av polarforskningsexpeditioner.

Regeringens överväganden

I enlighet med vad som bedömdes i forsknings- och innovationspropositionen föreslår regeringen att 5 500 000 kronor överförs från anslaget 3:12 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* för sekretariatets utökade uppgifter i samband med övertagandet av verksamheten vid Abisko naturvetenskapliga station från Kungl. Vetenskapsakademien.

Polarforskningssekreteriatets utgifter varierar mellan åren beroende på om större expeditioner genomförs eller inte. För att klara år med stora utgifter måste anslagssparandet tas i anspråk och anslaget är beräknat utifrån dessa förutsättningar.

Anslaget föreslås minskas med 60 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verk samhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Anslaget har för perioden 2011–2014 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3:8 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	31 163	31 163	31 163	31 163
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	258	585	1 038	1 760
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	5 440	5 497	5 575	5 700
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	36 861	37 245	37 776	38 623

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 36 861 000 kronor för budgetåret 2011.

9.3.9 3:9 Sunet

Tabell 9.3:9 Anslagsutveckling för Sunet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2009	Utfall	41 503	0
2010	Anslag	42 146 ¹	0
2011	Förslag	42 740	
2012	Beräknat	43 229 ²	
2013	Beräknat	43 833 ³	
2014	Beräknat	44 719 ⁴	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 42 740 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 42 740 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 42 740 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslagets ändamål är att finansiera Sunet (Swedish University Computer Network), ett datanätverk för överföring av elektronisk information som binder samman universitet och högskolor samt vissa folkbibliotek och läns museer. Sunet finansieras genom detta anslag och genom avgifter från universitet och

högskolor. Avgifterna ska täcka de kostnader som inte täcks av anslaget.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.3.9 Uppdragsverksamhet Sunet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt-kostnad)
Utfall 2009	98 084	151 232	-53 148
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2010	133 226	175 372	-42 146
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2011	111 879	154 000	-42 130
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2011–2014 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3.9 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	42 146	42 146	42 146	42 146
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	594	1 083	1 687	2 573
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	42 740	43 229	43 833	44 719

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 42 740 000 kronor för budgetåret 2011.

9.3.10 3:10 Centrala etikprövningsnämnden

Tabell 9.3.10 Anslagsutveckling för Centrala etikprövningsnämnden

Tusental kronor

2009	Utfall	4 842	Anslags-sparande	72
2010	Anslag	8 915 ¹	Utgifts-prognos	0
2011	Förslag	9 018		
2012	Beräknat	9 119 ²		
2013	Beräknat	9 251 ³		
2014	Beräknat	9 454 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 9 018 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 9 018 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 9 018 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för Centrala etikprövningsnämndens förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2011–2014 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3.10 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	8 915	8 915	8 915	8 915
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	103	204	336	539
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	9 018	9 119	9 251	9 454

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 9 018 000 kronor för budgetåret 2011.

9.3.11 3:11 Regionala etikprövningsnämnder

Tabell 9.3:11 Anslagsutveckling för Regionala etikprövningsnämnder

Tusental kronor

År	Utfall	31 387	Anslags-sparande	11 746
2009	Utfall	31 387		11 746
2010	Anslag	39 001 ¹	Utgifts-prognos	0
2011	Förslag	39 380		
2012	Beräknat	39 798 ²		
2013	Beräknat	40 365 ³		
2014	Beräknat	41 267 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 39 380 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 39 380 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 39 380 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för de regionala etikprövningsnämndernas förvaltningskostnader.

Etikprövningsnämnderna tar ut avgifter för etikprövning av forskning. Avgifterna levereras in på inkomsttitel 2559 Avgifter för etikprövning av forskning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.3:11 Avgiftsfinansierad verksamhet, Regionala etikprövningsnämnder

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2009	24 421	0	31 979	-7 558
Prognos 2010	40 000	0	40 000	0
Budget 2011	39 380	0	39 380	0

Regeringens överväganden

Nämnderna finansierar sin verksamhet genom avgifter. Enligt det ekonomiska målet ska avgifterna täcka kostnaderna för nämndernas verksamhet. För 2011 beräknar regeringen kostnaderna för verksamheten till 39 380 000 kronor. Eftersom verksamheten ännu är förhållandevis ny, finns det en osäkerhet i beräkningen av anslagsförbrukningen och avgiftsintäkterna.

Anslaget har för perioden 2011–2014 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3:11 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	39 001	39 001	39 001	39 001
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	379	797	1 364	2 266
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	39 380	39 798	40 365	41 267

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsräkningen av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 39 380 000 kronor för budgetåret 2011.

9.3.12 3:12 Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tabell 9.3:12 Anslagsutveckling för Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tusental kronor

År	Utfall	87 820	Anslags-sparande	28 121
2009	Utfall	87 820		28 121
2010	Anslag	118 291 ¹	Utgifts-prognos	0
2011	Förslag	114 459		
2012	Beräknat	115 751 ²		
2013	Beräknat	117 406 ³		
2014	Beräknat	119 903 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 114 459 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 114 459 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 114 459 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för forskningsverksamhet och vissa särskilda utgifter inom forskningsområdet.

Regeringens överväganden

I enlighet med vad som bedömdes i forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2008/09:50) föreslår regeringen att 5 500 000 kronor överförs från anslaget till anslaget 3:8 *Polarforskningssekretariatet* för sekretariatets utökade uppgifter i samband med övertagandet av verksamheten vid Abisko naturvetenskapliga station från Kungl. Vetenskapsakademien.

Anslaget har för perioden 2011–2014 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3:12 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	118 291	118 291	118 291	118 291
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 668	3 022	4 757	7 374
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-5 500	-5 562	-5 642	-5 762
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	114 459	115 751	117 406	119 903

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 114 459 000 kronor för budgetåret 2011.

9.4 Anslag för gemensamma ändamål

9.4.1 4:1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet

Tabell 9.4:1 Anslagsutveckling för Internationella programkontoret för utbildningsområdet

Tusental kronor				
2009	Utfall	55 318	Anslags- sparande	1 015
2010	Anslag	57 016 ¹	Utgifts- prognos	56 735
2011	Förslag	57 559		
2012	Beräknat	58 558 ²		
2013	Beräknat	59 459 ³		
2014	Beräknat	60 657 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 57 765 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 57 807 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 57 727 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för att finansiera Internationella programkontoret för utbildningsområdets (IPK) verksamhet. IPK ansvarar för stöd till aktörer inom utbildningsområdet som önskar delta i olika former av internationellt samarbete. Verksamheten omfattar framför allt EU:s program för livslångt lärande samt vissa nordiska och nationella program för främjande av internationellt samarbete.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2011 för ramanslaget 4:1 *Internationella programkontoret för utbildningsområdet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 000 000 kronor under 2012.

Skälen för regeringens förslag: IPK administrerar utbildningsprogrammet Atlas. Under 2011 behöver myndigheten fatta beslut om att utdela stipendier för att kunna ge mottagarna rimliga förutsättningar att planera och genomföra verksamhet under 2012.

Tabell 9.4.1 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2009	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013-2014
Ingående åtaganden	104	0	1 500	1 500	0
Nya åtaganden	0	1 500	1 500	0	0
Infriade åtaganden	104	0	1 500	1 500	
Utestående åtaganden	0	1 500	1 500	0	
Erhållet/föreslaget bemyndigande	3 000	2 000	2 000		

Anmärkning: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Regeringens överväganden

Regeringens bedömning är att det svenska deltagandet inom de program som IPK ansvarar för bidrar till att stärka kvaliteten och öppenheten i det svenska utbildningssystemet.

IPK har fr.o.m. den 1 januari 2010 i uppdrag att vara nationellt kontor för EU-nätverket Eurydike. Med anledning av detta föreslår regeringen en permanent ökning av myndighetens ramanslag 4:1 *Internationella programkontoret för utbildningsområdet* med 800 000 kronor. Finansieringen föreslås ske genom att anslaget 1:1 *Statens skolverk*, anslaget 1:2 *Statens skolinspektion*, anslaget 1:3 *Specialpedagogiska skolmyndigheten* samt anslaget 1:13 *Myndigheten för yrkeshögskolan* minskas med 150 000 kronor vardera och anslaget 2:53 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* minskas med 200 000 kronor.

En ny programdel, Förberedande besök, införs inom programmet Erasmus Mundus. Programdelen ger en möjlighet för svenska lärosäten att besöka tilltänkta partners för en gemensam planering inför en eventuell ansökan. Med anledning av detta föreslår regeringen en förstärkning av myndighetens anslag med 300 000 kronor. Förstärkningen föreslås finansieras genom att anslaget 2:53 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* minskas med motsvarande belopp.

Anslaget föreslås minska med 60 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 57 559 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.4.1 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	57 016	57 016	57 016	57 016
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	189	974	1 824	3 093
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	288	292	296	303
Övrigt ³	66	276	323	245
Förslag/beräknat anslag	57 559	58 558	59 459	60 657

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.4.2 4:2 Unesco m.m.: Avgifter till internationella organisationer⁹

Tabell 9.4.2 Anslagsutveckling för Unesco m.m.: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

2009	Utfall	Anslags-sparande	0
2010	Anslag	0 ¹	0
2011	Förslag	30 886	
2012	Beräknat	30 886	
2013	Beräknat	30 886	
2014	Beräknat	30 886	

⁹ Nytt anslag uppförs.

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget avser kostnader kopplade till Sveriges medlemskap i Unesco och de Unescokonventioner som Sverige har ratificerat.

Anslaget används till största delen för Sveriges medlemsavgift till Unesco, som utbetalas i euro och USD. Vidare används anslaget för medlemsavgifter till konventionen om skydd för världens kultur- och naturarv, Internationella centret för bevarande och restaurering av kulturföremål i Rom (ICCROM), de avgifter och bidrag som är kopplade till konventionen om det immateriella kulturarvet och konventionen om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar samt kostnader för övriga Unescokonventioner som Sverige har ratificerat.

Regeringens överväganden

Utgifterna för anslaget påverkas främst av utvecklingen av Unescos budget, Sveriges andel av budgeten och eventuella valutaförändringar. Avgiften till Unesco för de kommande två åren beslutades vid Unescos generalkonferens som hölls i Paris i oktober 2009. Medlemsavgiften betalas i början av 2011.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 30 886 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.4:2 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor				
	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	29 810	29 810	29 810	29 810
Övrigt	1 076	1 076	1 076	1 076
Förslag/beräknat anslag	30 886	30 886	30 886	30 886

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.
² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt.

9.4.3 4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet

Tabell 9.4:3 Anslagsutveckling för Kostnader för Svenska Unescorådet

Tusental kronor				
2009	Utfall	31 053	Anslags-sparande	3 131
2010	Anslag	33 826 ¹	Utgifts-prognos	33 071
2011	Förslag	4 493		
2012	Beräknat	4 549 ²		
2013	Beräknat	4 601 ³		
2014	Beräknat	4 652 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 4 493 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 4 493 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 4 486 tkr i 2011 års prisnivå.

Varje medlemsland ska enligt Unescos konstitution ha en nationalkommission. Denna ska utgöra länk mellan landets regering och Unesco. I Sverige utgörs nationalkommissionen av Svenska Unescorådet. Svenska Unescorådets arbete baseras på den svenska Unescostrategin, som i sin tur utgör grunden för hela det svenska engagemanget i Unesco.

Anslaget avser kostnader för Svenska Unescorådet samt bevakning och genomförande av Unescos verksamhet.

Regeringens överväganden

Från anslaget föreslås 29 810 000 kronor överföras till det i denna proposition föreslagna nya anslaget 4:2 *Unesco m.m.: Avgifter till internationella organisationer*.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 4 493 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.4.3 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	33 826	33 826	33 826	33 826
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	477	901	1 302	1 746
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-29 810	-30 178	-30 527	-30 913
Övrigt				-7
Förslag/ beräknat anslag	4 493	4 549	4 601	4 652

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

9.4.4 4:4 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning

Tabell 9.4.4 Anslagsutveckling för Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Notering	Belopp
2009	Utfall	9 011	Anslags-sparande	2 933
2010	Anslag	11 886 ¹	Utgifts-prognos	9 629
2011	Förslag	12 054		
2012	Beräknat	12 171 ²		
2013	Beräknat	12 342 ³		
2014	Beräknat	12 607 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.² Motsvarar 12 054 tkr i 2011 års prisnivå.³ Motsvarar 12 054 tkr i 2011 års prisnivå.⁴ Motsvarar 12 036 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslagets ändamål är att finansiera utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning. Anslaget används även för övergripande statistik inom utbildningsområdet. Vidare finansieras inom anslaget de årliga kostnaderna för OECD-CERI:s indikatorprogram INES.

Delar av anslaget används för verksamheter av tillfällig art och där behoven uppstår löpande under året. Det innebär att anslagsbelastningen kan variera mellan budgetåren.

Regeringens överväganden

Under innevarande budgetår har en stor del av medlen avsatts för den årliga övergripande utbildningsstatistiken och OECD:s indikatorprojekt INES.

Genom särskilda regeringsbeslut har medel fördelats till Baltic 21-sekretariatet. Medlen utgör en delfinansiering av Sveriges bidrag till sekretariatet. Vidare har medel fördelats till Statistiska centralbyrån för levnadsnivåundersökning för utrikes födda.

Mot bakgrund av ovanstående förslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 12 054 000 kronor för budgetåret 2011.

Tabell 9.4.4 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	11 886	11 886	11 886	11 886
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	168	285	456	739
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³				-18
Förslag/ beräknat anslag	12 054	12 171	12 342	12 607

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) även till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.